M.S. pergamino en 4.º bien tratado, con 520 hojas.

Controversiæ Theologicæ de augustiss. Trinitatis mysterio.

por P.º Zapata. 1679.

Rotulata

Zapata de Trinitate p. 1.ª

[illegible]

[illegible]

# Controversiæ The-
# ologicæ de Augus-
# t.ss.mo Trinitatis Mys-
# terio: Auth. R.e R.mo P.e
# R.tss.mo, quo literar.um
# P.P. Zarate è So-
# cietate Iesu in Col-
# leg.o Hisp.si d. Her-
# menes.do R.e M.lo D. Pri-

mario theologiæ professore, et Studio-
rum præfecto, et S. Inquisitionis Qualifi-
catore: à baccall. Balthasare de los Reies
Azeuedo.
decimo quarto ante Kalendas Octobris anni Dni M.DC,LXXIX.

# PRELO [illegible] O

I

Contra [illegible] audimus [illegible] Trinitatis mysterio, [illegible] Theologie [illegible] per [illegible] Trinitat et [illegible] tentes [illegible] Christiana, et aliis eiusdem [illegible] et [illegible] de Trinitate, [illegible] alias laborare [illegible] nec periculosioribus errari. [illegible] multa [illegible] fidem Divino [illegible] lumine [illegible] [illegible] [illegible] intellectu.

[illegible] de [illegible] Magister in lib. 1. [illegible] 35. et [illegible] a q. 27 usque ad 44. et [illegible] et [illegible] 90. [illegible] Controversia [illegible] et [illegible] Dissertatio [illegible] existentia huius mysterii. Sectio [illegible] Trinitatis [illegible]

## Controversia 1.a

## De existentia, et cognoscibilitate Sanctissime Trinitatis. Dissertatio 1.a

## De possibilitate, et existentia huius mysterii.

## Sectio 1.a

### Acies haereticorum in mysterium Trinitatis instructa proponitur profliganda

Infideles, qui multitudinem Deorum irrationali superstitione colebant, non solum de unitate Dei, sed etiam de trinitate Personarum militarunt; imo et ii, qui rationis lumine ducti unitatem Dei agnovere, etiam aperto marte ipsas Divinas Personas impugnarunt. Insuper Iudaei antiquiores nostra negarunt, quae ignorarunt mysteria Trinitatis; pariter, post Christi Domini adventum, amici magis tenebras, quam lucem, caligantibus oculis non possunt ferre ipsas Divinas Personas, quae lucem inhabitant inaccessibilem.

Multi etiam Christiani bellitarunt contra hoc mysterium. Quidam haeretici, qui vocabantur Gnostici, Personas Divinas distinctas negabant, et in unum regaliter confundebant, ut refert D. Mariana lib. 4. de Historia Hispaniae cap. 5: eosque eorum insidiis secuti nulli Montani discipuli, qui dicebantur Donatiani, Phryges, seu Phrygastae, seu Cataphryges, seu Pepuziani, ut tradit D. Epiphanius haeresi 48: siquidem, ut narrat D. Hieronymus, epistola 54 ad Marcellam, Trinitatem Personarum in unius Personae angustias cogebant: alii vero discipuli Montani hanc haeresim repudiarunt, et de Patre, et Filio, et Spiritu Sancto similiter sentiunt, ut Sancta Catholica Ecclesia; ut ait D. Epiphanius, et ideo D. Augustinus inter errores Montani hunc non statuit de haeresibus cap. 26. Huic haeresi etiam adhaeserunt Noetus Noetiani, ut affirmat Epiphanius haeresi 57, et Hermogenes Hermogeniani, ut testatur D. Augustinus de haeresibus cap. 41, et Sabellius Sabelliani, imo absolute haec haeresis Sabelliana appellata fuit: hanc haeresim amplexus fuit Eustathia-

nicorum, et ait apud Georgium Hungarum libro 10 3a tractatu cap. 2, cum suo nomine [illegible] nomina omnium [illegible] eorum Christianismi, ut narrat Leo Magnus epistola 93 ad Turibium Episcopum [illegible] cap. 1° [illegible].

75 Alii quoque haeretici, qui veritati in catholicis consentiunt, Deum esse trinum, toto caelo differunt: Deum fatentur Patrem, Filium et Spiritum Sanctum, addunt tamen, asserentes eosdem esse nomine tantum, non re diversos, et solum dictione, et designatione per solum actiones, munera et nomina externa: Quam doctrinam haeretici ostendebant [illegible] Praxeas et eius sequaces, postea Sabellius asserens per haeresim, Patrem, Filium et Spiritum Sanctum nomina esse [illegible] et unicam Personam, eo quod nominaretur Pater, quia creat, Filius, quia carnem assumpsit, Spiritus Sanctus, quia nos sanctificat: cum autem illi, qui affirmabant Patrem passum fuisse, et ideo huius erroris sequaces appellabant Patripassianos. Cuius haeresis amplexus fuit Mahometus in suo Alcorano, et [illegible] Valentinianus imo plures haeretici nostri temporis [illegible] Germani, Galli, et Transylvani, et [illegible] Gregorius, Servetus, Franciscus David, Theodorus Beza, Stephanus Francus et Calvinus, quibus in 1° institutionum exultare videbatur nomen Trinitatis, et [illegible] haeretici qui vocant Deistae seu Trinitarii.

Verum alii haeretici a veritate declinant per stultissimam insipientiam, asserentes, se Patrem esse unum, aliud Filium, sed Spiritum Sanctum esse veluti Spiritus horum, ac inde ex Divinis Personis quas in realibus essentialibus unius Dei [illegible] fingebant. Ita [illegible] Sabellii sectatores, ut refert D. Epiphanius haeresi 62: contra alii asserebant verbum a Patre et Spiritu Sancto ab utroque non substantialiter et in esse Personae, sed accidentaliter differre, quemadmodum verbum, et noster amor a nobis differt, ut tradit D. Basilius

hæret. 28 d. Sabellians.

Insuper Arius et expressius affirmabant identitatem Personalem Spiritus Sancti Patris et filio. Photinus, Ponticus et eius sequaces, ut affirmat D. Athanasius dialogo de sancta Trinitate, Macedonius: et Marcellianus, et Photinianus, ut tradit D. Basilius epistola 47, reddebant Spiritus Sancti proprietatem Personalem: alii vero hæretici dicebant Spiritum Sanctum esse Deitatem ipsam, quæ Patrem et filium tanquam nexus copulant, ut refert D. August. cap. de fidei Simbolo: alii Calvinus, Beza, Mathias Servetus, et Georgius Blandrata afferunt Spiritum Sanctum esse Dei virtutem et prop. apud Lorca Cotis tomo 1° lib. de SS. Trinitate art. 6. et Petrus Balz. ... puncto 1° § 4.

Præterea alii hæretici negant Divinitatem filio et Spiritui Sancto, ac consequenter negant Trinitatem. Arianus diversimodo, semper hæretico loquuti sunt, primus dixere filius esse minus Patre, et factum in tempore: deinde fuisse ab æterno, et minorem Patre: tandem fuisse ab æterno, et æqualem Patri, et tamen diversæ naturæ et substantiæ a Patre: et qui hoc ultimum affirmabant, vocati fuere Anthropitæ, Deis Distinctionem Dei. Et tandem ex iis, qui admittunt distinctionem realem actualem intra Divinum Personarum, negant unum numero unitatem numericam tribus Divinis Personis, negant Trinitatem, quam Ecclesia catholica fatetur. Sectio 2ª veritas catholica de mysterio Trinitatis proponitur.

## Sectio 2ª

## Veritas catholica de mysterio Trinitatis proponitur, et probatur

Compendium catholicæ doctrinæ de mysterio SS. Trinita-

[illegible] ipse e. Inde patet, tres Personas inter se realiter distinctas, et
una et eadem essentia, sive natura Divina: et ideo Deus est unus in na-
tura, et trinus in Personis, hoc est Pater, Filius et Spiritus Sanc-
tus sunt tres Personae vere et realiter et aequaliter distinctae inter
se, et identificatae realiter cum una, eademque natura. Unde
provenit, quod Pater sit Deus, Filius sit Deus, et Spiritus Sanctus sit
Deus, nec proinde unusquisque est verus Deus: non tamen sunt tres Dii, sed unus,
unicus, et solus Deus: Quia sicut singillatim, ait Athanasius in symbolo,
unamquamque Personam Deum, ac Dominum confiteri Christiana veritate compel-
limur, ita tres Deos aut Dominos dicere Catholica religione prohibe-
mur. Praeterea Pater dicitur Filium generare: et Pater et Filius produ-
cunt Spiritum Sanctum [illegible] Filius est ab [illegible] procedens,
[illegible] et est verus [illegible] genitus a Patre et Spiritus Sanctus
ingenitus et procedens [illegible] a Patre et Filio.

Igitur [illegible]
cum nullus [illegible] Divinus sit [illegible], quod est [illegible] extra nos; quod
ut ait [illegible] ingenerus idest esse et posse; id
est de quidditate [illegible], [illegible] politicus,
et [illegible] existit SS. Trinitatis [illegible] nec alio requirit [illegible]
[illegible] haeretici et gentiles existunt SS.
Trinitatis, quae [illegible] et fundamentum est Christianae et Catholicae religi-
onis.

Sed [illegible] Trinitatem, et [illegible] plane
[illegible] Iudaei (qui [illegible] Cristianismum in [illegible] ave-
[illegible] Personas [illegible] inventa)
[illegible] ex [illegible] veteri Testamento [illegible] [illegible] Perso-
narum: illos [illegible] Personae [illegible] dicere testimo-
nia veteris [illegible] [illegible]
dixerunt [illegible], quae illi addit, novi Testamenti [illegible]
[illegible] obstinati, et [illegible] [illegible] [illegible]. Et ideo [illegible],

hanc licet Deus negaverit populo Iudaico in Veteri testa-
mento, q. ut ait Theodoretus lib. 2 ad Graecos dicens,
ij de Ægypto longinqua senectamque permansissent, multorum
et ibi deorum cultus ritu Aegyptiaco didicissent, unum Sapien-
tissimum Deum nequaquam illis manifeste, apertaque propria ora-
tione Trinitatis mysterium tradidit, ne illi, qui pentaplici Deo-
rum multitudine assueverant, occasionem hanc haberent ad impietatem
suam, et etc.

Connotatur igitur et agunt Iudaei, qui in
veteri testamento, quod admittunt, ut canonicam Scripturam, sufficien-
ter Divinae mysterium Trinitatis in illis Genesis verbi-
cis, 1. faciamus hominem ad imaginem et similitudinem nostram, ubi Sacra
Scriptura ponit multiplicitatem numeri; siquidem versiculo 2 ... 
... ponitur: creavit Deus hominem ad imaginem suam, et cap. 2 Genesis
I 6. formavit Dominus Deus hominem: et quidem hanc nimis non negant Iudaei:
quod ponit multiplicitatem Personarum: nec minus illis manifeste indicat Tri-
nitatem Personarum in Deo. Quod sane testimonium adeo efficax visum
fuit Patribus ad probandum in Deo Trinitatem Personarum, ut illo utan-
tur Divus Hil. Nicenus lib. 2 §. dixit Deus, et 1 Synodus Antiochena in
professione fidei missa ad Paulum Antiochenum §. 2 Divus Athanasi-
us orat. contra Arrianos, et Divus Basil. Chrys. §. 9 contra Eunomium, et Divus Augustinus
lib. 1 de Trinitate cap. ultimo, et communiter Patres Ecclesiae, et Doctores Scholas-
tici cum Magistro: imo et plures Iudaei arbitrantur in praedictis verbis
signari Trinitatem Personarum: ita Midras, Choelec Antiquus Ra-
binus, et Rabinus Simeon, Ioachi filius apud Galatinum lib. 2
de arcanis cap. 9.

Alii vero Iudaei, ut ... amplectantur, ... adversus
... hebraicis ... pluralis ... singularis ... Hebraei numquam ...
... plurali ... singularem, ... ad alios ...
... dicentes ... faciamus, Deum loquentem Angelis.

Sed dices, quod illud faciamus, inquit, non ingerat Deus, dicunt, sed decorat, quod verba illa non dirigunt ad Angelos; siquidem illis Deus ingerat, et eos non vocat ad suam Gratiam et decorem, neque Patrem cum Filio [illegible] dirigunt ad Personarum dignitatem aequalem, [illegible] Divinarum. Extra [illegible] Angelis, [illegible] Deus non fecit, [illegible] ea verba dirigunt ad Personam faciendam nequeunt ad Personarum dignitatem aequales et Divinas dirigunt. Insuper ea verba dirigunt ad eorum [illegible] similitudinem hominis faciendum [illegible] in ipsa factum est [illegible] pertinet ad Angelos, sed ad Personas Divinas, siquidem homo ipse factus est [illegible] ad similitudinem et imaginem Dei [illegible].

Dicunt 2° alii haec [illegible] faciamus Deum seipsum exhortare ad hoc [illegible], [illegible] verba [illegible] S. Basilius homil. 2 in Genesim, et ex illo S. Ambr. in Exameron cap. 7° [illegible] Persona [illegible] quasi una plures [illegible] ibi una Persona exhortat, et plures vocant, ad opus. Contra [illegible] Persona una non [illegible] prudentes ea [illegible] loquantur et id quidem minime decet Deum.

[illegible] sane catholicam [illegible] textus [illegible] [illegible] Verbis, quae habentur cap. 3° [illegible] Deus de Adam, et ait: quasi unus ex nobis factus est [illegible] ex nobis [illegible] plures esse Personas Divinas [illegible] admittunt [illegible] Personas [illegible] fateri. [illegible] Verba [illegible] Hebraeorum [illegible] manifeste expugnant.

Secundo, [illegible] haec veritas ex illo Isaiae cap. 6: Sanctus, Sanctus, Sanctus Dominus Deus exercituum: ubi expressit [illegible] Sanctus [illegible] de [illegible] Trinitas Personarum, et [illegible] Ecclesia [illegible] sed et [illegible] Hebraei [illegible] fatentur, [illegible] Rabbi Simeon, et Rabbi Jonathan [illegible] apud Galatinum [illegible] verbis: Sanctus [illegible] Sanctus [illegible] Sanctus [illegible] Spiritus S. [illegible].

3° [illegible] ex illo Genesis cap. 18 [illegible] Abraham

Tres viros vidit: apparuit illi Dñus in Convalle Mambre;
ubi levavit oculos, apparuerunt tres viri stan-
tes prope eum; quos cum vidisset, cucurrit in occursum eorum, et ado-
ravit in terram. En tres Personas vidit Abraham, et in illis pero-
rum Trinitatem eas adoravit: et deinde ad eas, ut ad unum Deum loqui-
tur: Dñe si inveni gratiam in oculis tuis: Et et tres illi, quasi unus
reserunt versiculo 9. revertens veniam ad te tempore isto. inquit,
nobis talis Persona ponit Trinitatem Personarum in unitate essentiae,
ut docent S. Aug. de civitate Dei libro 16 cap. 29, et 2° de Trini-
tate cap. 11 et 12, et Hilarius 4° de Trinitate, D. Athana-
sius dialogo de S.ma Trinitate, et alii quamplurimi Patres.
Deinde
exitis Tribus, duo Angeli venerunt Sodomam ad Loth, illique dixerunt
se missos à Deo, scilicet à 3a Persona Divina, quae non apparuit,
ad eas civitates delendas: venerunt, inquit Sacer textus duo
Angeli Sodomam vespere sedente Loth in foribus civitatis,
qui cum vidisset eos, surrexit, et ivit obviam eis, adoravitque
pronus in terram. Inquibus Verbis declaratur Trinitas Personarum:
et deinde unitas essentiae 1°, quod Loth ad illos his verbis loquitur:
quaeso Domine mi; quia invenit servus tuus gratiam coram te. Secundo
quod ipsi, quasi unus, responderunt: ecce etiam in hoc suscepi preces
tuas. Unde advertite hos duos manifeste declarasse tum suam
Divinitatem in adorationis admissione, et precum acceptatione: tum Di-
vinitatem 3ae Personae, quae non apparebat, imo, quod se a illa
missos fatebantur. Persona enim, quae non est Deus, non potest mittere
illas duas Personas, quae erant.
Praeterea versiculo 13 dicitur: Dñus
pluit super Sodomam, et Gomorrham sulphur et ignem à Dño
de coelo. Ubi advertite 1° in illis verbis Dñus à Dño significa-

ignorari Deus de Deo, est filius gradiens a Patre quod sane [illegible],
et in deitate. Idem et [illegible] probant [illegible] SS. Trinitatis.
[illegible] Sixtus 1us epist. 1a [illegible] Pascae epist. 1a ad [illegible]
[illegible] Antiochena Synodus, et alii. [illegible] apud [illegible]
[illegible] [illegible] (Montanus de Trinitate disp. 36 sectione 4.
ubi ipse optime notat [illegible] tenebrarum, et [illegible] opinio-
num eorum, qui nullum SS. Trinitatis vestigium in libris veteribus agnos-
cunt, sic assecutus ex [illegible] Rabbinis [illegible] [illegible] [illegible],
ac si dicerent, [illegible].

Adverte 1o. [illegible] [illegible] a [illegible] sonat
hebraice, Ichoba, Alebbet Ichova: hoc est [illegible]
illis verbis sufficienter exprimitur trinitas Personarum. Unde me-
rito, damnandus Dionisius Cathusianus, qui asserit [illegible]
[illegible] intelligi Analogice [illegible], utitur Sacer textus hebraeus,
[illegible] Ichova; quod soli Deo [illegible], et docentes
Sacrae linguae periti.

Firmo, et illustro hoc fundum. [illegible] Hecado
[illegible] Iudeus Rabbinus scribens ad Antonium Carvalis
Rom. fatetur apud Galatinum l. 2o de arcanis Cap. 1o in noe in-
effabili Ichova includi et exprimi mira arte SS. Trinitatis Per-
sonarum, quod 1a eius littera Iod exprimit initium, quod Patris proprium
est. Secunda Heth declarat [illegible] et virere, quod proprium est filii;
quia [illegible] omnia [illegible]. 3a Baph, quod est coniunctio, exprimit nexum
quod proprium est Spiritus Sancti 4a littera, quae eadem Heth [illegible]
[illegible] exprimit duplicem [illegible], [illegible] ad [illegible], [illegible], Sanctus [illegible]
[illegible] Rabinus ineffabile nomen Iehoba explicat [illegible] Abbeta
Vehuah, Thacodesz [illegible] 1a [illegible] est ab, [illegible] Pater, [illegible] Ben,
[illegible] filius, et alia syllaba [illegible] Spiritus Sanctus. Et apud Calde-
os, ut [illegible] Galatinus [illegible], [illegible] Iod et [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Personas

quis in una esse.

Alii vero, maxime ad debellandos haereticos, qui non solum testimoniis veteris testamenti, sed etiam aliis planissimis novi testamenti utuntur. 1° Christus Dominus cap. 28 Matthaei ait: baptizantes eos in nomine Patris, et Filii, et Spiritus Sancti: quibus verbis manifeste declarat Trinitatem Personarum, et unitatem essentiae: nam in his in nomine exprimit Christus Dominus unitatem esse, et in reliquis verbis Trinitatem Personarum distinctarum declarat; at hoc dicere manifestum, quod tota quidditas huius mysterii consistit in eo, quod dentur tres Personae realiter distinctae, et habentes eandem numero essentiam, ut sint unus; et Christus Dominus in hoc testimonio apperte docet dari in Deo unam essentiam, sive naturam, et unum Deum: quod etiam fatentur haeretici, et tres Personas realiter distinctas, nempe Patrem, Filium, et Spiritum Sanctum: ergo Christus Dominus in hoc testimonio apperte docet dari quidditatem S.S. Trinitatis. Probatur minor quoad 2am partem, quia nomen solum indicat [illegible]; et ea, quae multiplicantur realiter, distinguuntur realiter; et ideo nomen Divinae non multiplicatur realiter, quia non dantur plures nisi Dii realiter distincti; sed Christus Dominus docet Personas Divinas multiplicari realiter: ergo docet esse tres Personas realiter distinctas, siquidem tres sunt, quae referuntur. Probatur major. Illa, quae exprimuntur cum numerali multitudine, multiplicantur realiter: et ideo in Catholica religione prohibemur dicere tres Deos, sive significare Deum, addito nomine numerali multitudinis, quia Deus non multiplicatur realiter. Sed Christus Dominus exprimit tres Divinas Personas cum numerali multitudine: ergo Christus Dominus docet Personas Divinas multiplicari realiter.

Secundo ex illo Joan. epist. 1 cap. 5 (versic. 7): quoniam tres sunt, qui testimonium dant in caelo, Pater, Verbum, et Spiritus Sanctus, et hi tres unum sunt. Ubi expresse ponitur Trinitas Personarum, nempe Pater, Verbum, et Spiritus

Spus Sanctus: et ex primum [illegible] communicabilis multitudinis: et hi tres: et esse [illegible] unum Deum declarat, hi Verbum et hi tres unum sunt [illegible]

[illegible] testio tres dari Personas [illegible] distinctas realiter, quo ita se habent inter se, atque alius et alius; sed Pater est alius a filio, ut constat ex cap. 8 Joann. vers. 17 Christus Dominus dixit discipulis: alius est (semper [illegible]) qui testimonium perhibet de me, ut declarat Christus Dominus cap. 5 vers. 36: ego autem habeo testimonium majus Joanne: et qui misit me Pater ipse testimonium perhibuit de me: ergo Pater et filius sunt duae Personae realiter distinctae.

[illegible] testimonium duorum computatur verum, primo, quia testimonium omnium aliorum; ergo illi duo sunt duae Personae realiter distinctae: aliquin esset non majoris authoritatis, habet testimonium duorum testimonium [illegible] Christus Dominus probat testimonium, quod de se perhibebat esse verum, ex [illegible] duorum hominum sui et Patris, prout constat ex cap. 8 Joannis a vers. 13: succedebant Judaei Christo Domino [illegible]: tu de te ipso perhibes testimonium, ergo testimonium tuum non est verum: quo [illegible] Christus Dominus inquit: [illegible] judicium meum verum est, quia solus non sum, sed ego, et qui misit me Pater, et in lege vestra scriptum est, quod duorum hominum testimonium verum est. Ego, qui testimonium perhibeo de meipso: et testimonium perhibet de me, qui misit me Pater: ergo Pater, filius, et Pater, qui testimonium perhibent, sunt duae Personae realiter distinctae, alioquin [illegible] non esset testimonium duorum, sed unius solius: et medium ex lege desumptum a Christo Domino foret inefficax: quod dicere est haereticum est. Rursus et filius non est solus, ergo solus non sunt, et Pater est alius ab eo; solus: ergo qui unius est solus, ejus [illegible] filius distinguitur realiter a Patre.

In [illegible] quia est verus Deus, ut et [illegible] quod est verus Deus, ergo [illegible] dari duas Personas

Personae realiter distinctae, quarum quaelibet est Deus. Probatur ex Joan. cap. 1. Et Verbum erat apud Deum et Deus erat Verbum. In quibus Verbum dicitur esse apud aliam Personam, quae utique est Deus: videmus quod dicitur ... proprietate unius Personae esse apud semetipsum. 2° Probatur ... de Veritate, et expressius et inquantum existit Spiritus Sancti. Joan. cap. 14 dicit Christus Dominus: rogabo Patrem, et alium Paraclytum dabit vobis. In una Persona, quae rogat nempe filius, et alia dicta, (nempe Pater) quae rogatur: et adhuc alia dicta, (nempe Paraclytus) spectabilis ... a filio data, quae danda est a Patre petente filio ... Ergo hic expresse numerat Christus Dominus tres Divinas Personas realiter distinctas, nempe Patrem, filium et Spiritum Sanctum. 3° Probatur 6. Apost. 1. Joan. cap. 5° ait: ... ut simus in vero filio ejus; hic est verus Deus et vita aeterna. ... nequit esse filius ... nec filius ... siquidem est Deus ... Deus Pater, cujus filius est filius Dei. Et ... Spiritus Sanctus realiter distinctus, siquidem ab utroque procedit, et ... procedens, et missus nequit esse distinctus realiter ab eo, a quo procedit et mittitur. Cum venerit Paraclytus, inquit Christus Joan. cap. 15, quem ego mittam vobis a Patre Spiritum veritatis, qui a Patre procedit. Et quod Spiritus Sanctus est Deus expresse docet Apostolus 1. ad Corinth. cap. 6. an nescitis quoniam membra vestra templum sunt Spiritus Sancti ... glorificate et portate Deum in corpore vestro: quae verba explicat D. Aug. epist. ... quia si Spiritus Sanctus ... corpora nostra dicerentur esse templum. Et illa verba actuum Apost. cap. 5 ... Anania cur tentavit Satanas cor tuum mentiri Spiritui Sancto? non es mentitus hominibus, sed Deo. quid clarius.

Quibus ... Sacrae Scripturae testimoniis ... Niceae definit ... Summa ... Trinitatis ... unus solus ...

Deus Pater et filius et Spiritus Sanctus, hi tres Personae

hi, una essentia, natura, Deitas simplex est, non multiplicata.

quam profitetur Cath. Ecclesia cum D. Athanasio profitetur in symbolo:

Deus Pater est, Deus filius, Deus Spiritus Sanctus, et tamen non tres Dii,

sed unus est Deus, non in unius singularitate Personae, sed in unius

Trinitate substantiae, ad indifferentiam aeternae, sempiternae Deitatis

in Personis creata, (et sincera unitas adhaeret.)

Notare est 4°

ut melius SS. Trinitatis intelligatur, scire quod in Trinitate tres Per-

sonae et non plures, ut expresse definitur in Dial. Bracaren-

sis I° canone 2°: Siquis extra Sanctam Trinitatem alia nescio quae

Divinitatis nomina introducit, dicens, ad ipsam Divinitatem sit

Trinitas Trinitatis, ut Gnostici et Priscillianistae dixerunt,

anathema sit. [illegible] Deitas constat ex eo quod non sola ... [illegible]

fiat mentio [illegible] Personarum, ut [illegible] dicta [illegible], et [illegible]

[illegible] suadent quod dantur in Divinis tres Personae et non plures. [illegible]

[illegible] magni momenti est, et [illegible] religionis

[illegible] digno [illegible] ex professo tractat [illegible] negati

[illegible] aequivalet affirmativo, et Trinitatis Personarum est magni

momenti, et [illegible] religionis fundamentum, et [illegible]

[illegible] tractat, et affirmativo dari tres Personas, quod

non [illegible] dari plures est [illegible] negativa aequivalens

affirmativo, et [illegible] aequivalenter affirmat non dari plures Personas quam

tres.

[illegible] Gentiles [illegible] Deus revelavit [illegible]

[illegible] lumine [illegible] religio, quam amplectuntur

Catholici [illegible], quae affirmant in [illegible] fide:

[illegible] Catholici [illegible] mysteria [illegible] fidei [illegible] evidenter

[illegible] Deus revelavit [illegible] religionis catholicae, et interalios

mysteria [illegible] mysterium SS. Trinitatis. [illegible] Deus revelavit [illegible]

terij SS. Trinitatis: deb[et] cum ista mysteria, siquidem [illegible] proximum cum [illegible] an[te] deb[et] aliquo [illegible] a [illegible] de ex[isten]tia Trinitatis [illegible] quod [illegible] examinabitur in exam[ine] [illegible] [illegible] 2a. quomodo mysterium SS. Trinitatis sit immune ab o[mni] [contradicti]o[ne]. Sectio 1a. proponit[ur] difficultas, et varii [modi] ea solvendi opinionis.

## Disertatio 2a.

## quomodo mysterium SS. Trinitatis sit immune ab o[mni] [contra]dictione. — Sectio 1a.

## Proponit[ur] difficultas, et varii [modi] ea solvendi opiniones.

Ex qua de veritate ens et Trinitate Personarum [Divi]narum [illegible] videntur facile inter se [illegible]. Et ideo [illegible] difficultas mysterii [proponere], [illegible] eius [illegible] [illegible], et [illegible], [illegible] veri [illegible]. [illegible] [illegible] realiter identificatur [illegible], qui realiter distinguitur a filio quomodo [illegible] [illegible] realiter a filio. [illegible] difficultas, [ex] qua plures [illegible].

Nam primo, [illegible] [illegible] de eadem realiter entitate nequeunt verificari duo contradictoria; [illegible] [stante] mysterio SS. Trinitatis, de eadem realiter entitate [verificantur] duo contradictoria, ut [illegible] [essentia] et Paternitas sunt una, eadem, et indivisibilis realiter entitas; et nihilominus [essentia] identificatur realiter cum filiatione, et non distinguitur realiter [ab] illa, at vero Paternitas non identificatur realiter cum filio, [immo] distinguitur realiter ab illa. Unde [illegible] hoc argumentum: essentia Patris identificata realiter cum [illegible], [illegible] [illegible] distincta realiter a filio; [ergo] essentia Patris est distincta realiter a filio. Praeterea essentia [communicat]ur filio: Paternitas non [communicat]ur filio. Insuper, essentia est filiatio: et Paternitas non [est] filiatio: quae quidem [sunt] [illegible] contradictoria; [ergo] [stante] mysterio Trinitatis, destruitur illud [illegible] principium: de eadem realiter entitate nequeunt verificari [illegible] contradictoria.

Secundo hoc [illegible] [illegible]: [illegible] [illegible], et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] 1o [illegible] [illegible], et illo [illegible]

substantiaque 1º pio, et [illegible] [illegible] [illegible] syllogisticæ [illegible]
in elementis dialecticis, [illegible] in logica: et stante mysterio S. S.
Trinitatis, ex hoc quia [illegible] nq [illegible], dicitur [illegible] Deus: et de
Deo dicitur esse filius: ergo [illegible] debet dici [illegible], esse filius, [illegible]
quia [illegible] [illegible] dicimus [illegible] [illegible] [illegible] syllogismi qui
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] reddit in hoc myste-
rio [illegible] et [illegible] nullus [illegible] [illegible] assignari syllogismus [illegible]
[illegible] [illegible] Pater [illegible]: et hic [illegible] [illegible]: [illegible]
In [illegible] syllogismi [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] hæc Paternitas [illegible] [illegible] [illegible] filiatio: [illegible]
[illegible] hæc Paternitas [illegible] filiatio [illegible] [illegible] syllogismus ex-
positorius, in quo tota [illegible] [illegible] syllogistica [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible]

Professor [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], in [illegible] [illegible] syllogismi [illegible]
[illegible] Pater [illegible] [illegible] [illegible] filius [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] nihilominus [illegible] [illegible] syllogismus [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] in [illegible] [illegible] [illegible] mysterium Trinitatis [illegible]
componit, [illegible] [illegible] [illegible] syllogismum.

3º. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]:
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et nihilominus [illegible] [illegible]
[illegible] mysterium Trinitatis [illegible] et Paternitas [illegible] [illegible],
et [illegible] indivisibilis [illegible]; [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], et distinguuntur realiter.

4º

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], nisi [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible], et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Paternitas [illegible]
[illegible] realiter [illegible]: et [illegible] filiatio [illegible] realiter [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] realiter [illegible] [illegible] [illegible] Paternitate [illegible] [illegible]
dualitas realis [illegible] et [illegible] aliquid reale [illegible], et [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] et Paternitas [illegible]: et filiatio [illegible] [illegible] dualitas realis:

à filiat. addit aliquid reale ex Paternitate, et ab illa unitate realiter dist. Opin. 2a. de Paternitate et filiat. sint dis. distinctiones, quia non sit [illegible] filiat. et Paternitas [illegible] reale addunt [illegible] omnes [illegible] ex [illegible].

[illegible] has diversas similes distinctiones [illegible] Circa hanc aliquam [illegible] Dij [illegible] mysterii [illegible] absque [illegible] apparent [illegible] aliquid de Trinitate [illegible] distinctiones [illegible] ita Scot. Ariminens. dicto Ab [illegible] et ex primis [illegible] distinctiones admittendas tanquam rei à re [illegible] [illegible] Ruiz [illegible] de Trinitate disp. 41. sect. 2., et quidam [illegible] RR. [illegible] ex quadam hypothesi de qua ex [illegible] sect. 2a.

Secunda opinio identificat [illegible] cum Personalitatibus [illegible] [illegible] Praedicata, que [illegible] Divinis, et [illegible] cum [illegible] Personalitatibus. ita [illegible] Durandus [illegible] dist. 3a. q. 1a. magis recedit [illegible] Scotus [illegible] dist. [illegible] q. 4., et dist. [illegible] q. 1a. [illegible] simpliciter à relationibus [illegible] rei, sed ex natura rei antecedenter [illegible] quam distinctionem vocat formalem. alij [illegible] distinctionem formalem [illegible] distinctionem realem [illegible] quam vocant admirabilem. ita plures [illegible] RR. [illegible] Scholae.

[illegible] opinio est [illegible] magni [illegible] Praedicata [illegible] indicant [illegible] [illegible] Paternitas [illegible] ita [illegible] Vasquez, P. Didacus de Montoya, P. [illegible], P. [illegible], et alii. Sectio 2a. 1a. opinio refellitur.

## Sectio 2a.

## Prima opinio refellitur.

Ariminensis non admittit quod aliquid reali-
ter sit identificatum cum filio et Spiritu Sancto: et aliquid realiter distinctum
ab illis: et sic ergo Paternitas eo sic indistincta realiter, virtualiter, et
[illegible] addit [illegible] esse et Paternitas [illegible] indistincta uno modo, nempe Per-
sonaliter distinguitur et alio modo, nempe realiter, non distinguitur a filio et Spiritu
Sancto: adeoque oriuntur nihil esse in Deo quod non distinguatur Personaliter
a filio et Spiritu Sancto: et nihil esse in Deo quod ab ipsis distinguatur realiter: dicen-
te Patre [illegible] esse [illegible] quod Paternitas identificatur cum filio et Spiritu Sancto
realiter: et simul [illegible] esse [illegible] quod Paternitas distinguitur Personaliter
ab illis et eodem modo distinguuntur de filio et Spiritu Sancto. [illegible] Consequenter
[illegible] duplex illa distinctio nempe realis et Personalis [illegible]
[illegible] unius distinctionis ab alia.

Sed quia quoque haec considerationes [illegible]
gnemus, quae aliqua referre et explicare [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible], [illegible] [illegible] Ariminensis obnoxia esse [illegible] [illegible] procedere
[illegible] mysterii Trinitatis confundant, [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

P. Arra-
[illegible] exponit et refellit quosdam [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Monsto-
ia disp. 22 sect. 1, et [illegible] [illegible] damnat sect. 2 [illegible] docere [illegible] recogi-
tio [illegible] [illegible] intus operans, ac proinde [illegible] [illegible] esse in divinis [illegible] [illegible], quae na-
tio [illegible] [illegible] [illegible], possint, et velint, quam [illegible] producit: [illegible] et 2a producunt
3a, et 3a illas res resultat [illegible] esse Deus [illegible] quolibet [illegible] distributive
acceptus esse Deus [illegible] et [illegible] [illegible] sapere, posse, et velle esse [illegible] divinum
et [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] suppositis quasdam [illegible] sapere
velle, et posse [illegible] [illegible] et [illegible] divina [illegible] [illegible], et illi individuo.

[illegible]
[illegible] sati a veritate aberrant; alii [illegible] [illegible] authores, qui clarius [illegible] a
veritate catholica deficiunt, docentes [illegible] Divina [illegible] Persona-

-neag: ita Athenis Corinthius, et Persate secundi Peachius Cupa-
tius, a quo cum Dio [illegible] non acceperat [illegible] Theodorati [illegible] hereticorum fa-
[illegible] eius Fractus [illegible] eius [illegible] defendit Joann. [illegible]
[illegible] (Wizenhorsy [illegible] cap. 4) [illegible] specifica [illegible]
Deus [illegible] Personis [illegible] Eminenter [illegible] Semesse [illegible]
[illegible] docens [illegible] Sect. [illegible] a fine [illegible]
[illegible] Wizenhorst [illegible] cap. 46: et [illegible] Dionisius Ro-
manus [illegible] Athanasius epist. ad [illegible] Synodi [illegible] [illegible]
[illegible] Gallus apud Bin. Anselmus [illegible] 1 et 3°
et Abbas Joachimus [illegible] in [illegible] Lateranensi cap. damnamus de
summa Trinitate [illegible] addebant [illegible] Personas ex [illegible] voluntate, et [illegible]
[illegible] Dei. Imo ex [illegible] hereticis [illegible] amplexus [illegible]
[illegible] novi [illegible] apud Genebardus [illegible] de Trinitate [illegible] Valge-
[illegible] qui expanderunt [illegible] epist. 1a cap. 5: et hi [illegible]
[illegible] in [illegible] editione [illegible] hereticos [illegible] constanti-
[illegible] ille [illegible] expugnavit [illegible] amplectitur [illegible]
[illegible] Jacobus [illegible] homousion [illegible] labore a Patribus
quaesitum et [illegible] odit anima mea: odit [illegible] homousion: et
[illegible] Raymundus [illegible] apud Emericum [illegible] directorii [illegible]
quit, [illegible] Deus [illegible].
Celebrantur [illegible] damnatur, et inter hereticos
numerantur [illegible] Divinitate
[illegible] Personarum [illegible] ex [illegible] 1°
Christus Deus e filius Dei [illegible] cap. 14 [illegible]
a Christus filius Dei benedicti [illegible] Summi Sacerdotis [illegible]
pondit Christus [illegible] filius [illegible] Divinitate [illegible]
[illegible] et ideo filio aliquid [illegible] debet [illegible]
in filio [illegible] aliquid [illegible] debet [illegible]

ac non esse aliqua in Pre, [illegible] subinde Paterni; itaque [illegible] [illegible]
Patri et Spiritui, ex [illegible] fui: ergo aliqua [illegible], [illegible] et [illegible]:
[illegible] Patris et [illegible] est in filio: ergo tota Deitas, quae est in
Pre, est in filio. Pro hac ratione [illegible], quod Deitas indivisibiliter realiter, [illegible]
[illegible] dictat: ergo si debet esse in filio, tota realiter in filio: ergo Deitas
sine [illegible] Patris tota et eadem est in Pre, ac tota et eadem in filio,
ac consequenter tota et eadem in Spiritu Sancto: ergo una et eadem numero essentia, natura
Divina, sive Deitas est in Pre, et in filio, et in Spiritu Sancto.

Secundo
filius et Spiritus Sanctus haberent [illegible] Deus, ut resultarent diversus Deus ab alte-
ro, nec diversus a Deo Pre; sed si haberent hos [illegible], sive has [illegible] ad-
[illegible], quilibet esset diversus Deus ab alio; consequenter non unus Deus,
sed tres Dii essent: ergo si Deus unus est, tres Personae Divinae [illegible] tres
[illegible], sive [illegible], sive Deitates [illegible]. (Maior) [illegible] ex Deu-
teronomio cap. 6: Deus Deus tuus unus est. et ex [illegible] Roman. cap.
3°: unus Deus: et 1a ad Corinth. cap. 8, non est Deus, nisi unus. [illegible]
[illegible] Deus est unus, [illegible] [illegible] [illegible] Mior [illegible] 60. [illegible]
[illegible] [illegible] multiplicantur [illegible], quae [illegible], in re
multiplicantur; et hoc [illegible] Deus est [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] Deitas: ergo multiplicata Deitate, debet multiplicari; [illegible] Pre
filius, et Spiritus Sanctus haberent [illegible], sive has [illegible] [illegible]
[illegible] Personarum [illegible], multiplicarent Deitates, ergo et [illegible] De-
us multiplicarentur: ergo quaelibet Persona Divina esset diversus Deus: [illegible]
[illegible] unus Deus, sed tres Dii essent.

Unde infero contra [illegible], [illegible]
Pre Arriaga et Montoya [illegible], [illegible] fuisse [illegible] [illegible] et damna-
[illegible], quod [illegible] esse in eadem [illegible] damnare, ac errorem illius [illegible] Ga-
lli, qui dicebat Patrem et filium et Spiritum Sanctum non esse unum [illegible], sed tres [illegible]
tres Personas: sicut [illegible] tres Angeli, aut tres [illegible], [illegible]

sint idq: et ad eam Joachimi Abbatis ab ecclesia, quoad hanc sui dogmatis: erexisset et admisisset, quod Pater, filius, et Spiritus sanctus sint una essentia, unaque natura; (per unitatem huiusmodi non veram et propriam, sed quasi collectivam, et similitudinariam) fatebatur quamadmodum dicuntur multi homines unus populus, et multi fideles una Ecclesia, ut narratur in allegato cap. damnamus de summa Trinitate. Unde & huiusmodi a veritate catholica deficientes, qui expresse affirmant unitatem esse, et improprie et sperantes ea temperantibus loquantur, quatenus absolute dicunt eam esse proprie unam: atque iam una idem affirmat, quamvis alio modo loquatur, siquidem negare ponit has tres, sive eam habere veluti propositam: quod sane stultum deliramentum est.

Secundo, quod Dei negare potestatem unitatem aggregatam: quod plane hereticum est: ante prius quod oportet eos dissonandi, seu potius exterandi nunc Deus Personis Divinis realiter adesse inter se, et. Deum adesse, quatenus collective, seu simul acceptant, vel quatenus nequitate, ad idem sapere, posse, et velle; et indis nihil aliud adstruit nisi unitatem aggregationis et inseparabilitatis in ordine ad dicendandum quoad sapere, posse et velle: siquidem inter illas Deitati, quamvis quaelibet est Deus in adesse, non dicant unio physica, quae inter in humanis hoiis interceidit: Ergo Deus idem ex exemplis, quod hanc doctrinam explicat, constat: etenim ex eis non Divina adstruit Deis, et tum modo, quo non tua dicitur Deus: hinc et illi in dividuo haud; et hoc et illud in dividuum haud et in proprie unus ho ex tribus differentibus; neque in utroque est unus proprie non ho: quod Deus.

3° quod ex hanc explicationem vel Pater, est simpliciter Deus, et simul filius et Spiritus sanctus, vel non est simpliciter Deus simul sicut 13. quod dantur hos Deus simpliciter: quod contra fidei catholicae dictum est; eius consequentiam probo quod Pater, putat divinus seorso a filio dicitur simpliciter Deus: et filius, putat dignus seorso, tam a Patre quam ab Spiritu sancto, dicitur simpliciter Deus: et Spiritus Sanctus, putat dignus seorso ab utroque dicitur simpliciter Deus: quod quilibet dicitur Deus, non inadaequate, absolute, et simpliciter; ideo quod iam ly Deus significatio, quod hoc quilibet Persona

ut relata dicta ab alijs; et Pearson hoc modo dicta si deus: ergo et in natura.
Si dicas 2º: id est manifeste de sensu Ecclesiae, quae Pater Deus, Filius Deus, et Spiritus Sanctus Deus simpliciter adoratur. (Nec satis fa-
cis, si dicas 3º: Pater est Deus inadaequate; ergo Deus inadaequate non sim-
pliciter Deus; nam Deus inadaequate nihil aliud est nisi qualitas essentialis
Dei; et qualitas essentialis Dei non est Deus; et qualitas essentialis hominis non
est homo: ergo Deus inadaequate non est simpliciter Deus.

Quarto, quia haec Trinitas
explicata ita separat et dividit naturam, quam Personas: quod planissime
..., et de Athanasii symbolo: neque confundentes Personas, neque substantiam se-
parantes: alia enim est Persona Patris, alia Filii, alia Spiritus Sancti; sed Patris
et Filii et Spiritus Sancti una est Divinitas. Patet quia illa, quae Deitas inad-
aequata Patris est dicta a nunc explicatis, et Deitatem inadaequatam Filij, et a
Deitate inadaequata Spiritus Sancti; et Persona Patris est dicta a Persona
Filij et a Persona Spiritus Sancti. Praeter Deitatem inadaequatam Patris, et Dei-
tate inadaequata Filij, et Deitate inadaequata Spiritus Sancti resultat integra et
adaequata Deitas, sive Divinitas, natura Divina: ergo substantia Filij est divi-
sa a substantia Patris, et substantia Spiritus Sancti; et Persona Patris est divisa
a Persona Filij, et Persona Spiritus Sancti.

Nec prodest, si dicas, ergo, inexcusa-
bilis est unus et idem in Trinitate; quia est unus, nihil aliud est, nisi tres
eas esse necessitatos ad idem sapere, velle et posse. Non, inquam,
prodest: tum quia tres Divinae Personae, quae fuerunt tres potestates, dictas li-
beras, et necessitatas ad idem amandum libere, dicerentur unitate; ergo
catholicus unitatem Trinitatis cum difficultate intendit vitare, dicta
... quae tres sapere, velle, et posse non impedit distinctio-
nem numericam substantiarum, et absque dubio inducit multiplicitatem sub-
stantiarum ... idem natura sapiunt, possunt, intelligunt,
... ideo quibet eorum fuerit indistinctus ab alijs; et dicta unitas funda-
... uniformitate ... sapere, velle, et posse ... distinctis substantijs.

... [illegible]

Unde colligitur evidenter falsitas ... (Ariminensis ...) impugnatis valde affinis ... Ng ... eg essentia Patris ... distinguatur essentia ... distinguitur Personaliter ab essentia filii, non minus quam Paternitas a filiatione: ... minus duplex essentia ... in Patre et in filio, ac duplex Personalitas. ... nullo modo distinguitur una Personalitas ab alia, quo non distinguatur una essentia ab alia: ... Divinitas ... simplex Personalitas, ita ... simplex essentia ... hoc communiter ... fidei Catholicae; ut ... ex ... Symb. ... citato nuper adducto, ... Conc. Lat. cap. firmiter, et cap. damnamus de summa Trinitate ... Trinitas ... Personis ... individua, et ... proprietates Personales ... discreta.

Secundo, ... filius, ... aliquid ... et ... illud Joan. epist. 1ª cap. 5º: et hi ... unum sunt: ... Concilio Lateranense cap. damnamus: ... Pater, ... filius, et Spiritus sanctus ... hanc Ariminensis explicationem ... nullo pacto ... et ... filius ... Spiritus Sanctus ...

Tertio ... Gregorius ... Sabelli ... plenitudinem et integritatem Deitatis ... filius ... ambo ... una ... intelligit ... integra ... in uno quoque ... hanc Ariminensis ... Trinitate, Divinitas, quae ... in Patre, distinguatur Personaliter a Divinitate, quae ... in filio; ... Divinitas, quae ... in filio: ... explicationem Ariminensis ... plenitudo et integritas Divinitatis ... in filio ... Divinitas ... Sectione 3ª: ... placitis expungitur.

## Sectio 3ª

## Singulare cuiusdam Recentioris placitum expungitur.

Quidam nostri Provinciae ... ingenio, et eruditione ... in ... de Trinitate tract. 3 disputatione 2ª, à cap. 8 ... agit de consubstantialitate Divinarum ...

nam; et prius ut fide sancti, et ut ab Nizeno definitum statuit, esse tres Divinas Personas esse *homousiones*, et Trinitatem intercedi: Deinde singularis in quo neque nec et nisi unitatis sint Trinitatis. An sint consubstantiales unitate numerica, ejusdem quo re, non vere subsistit, Aristotelice, philosophice loquendo, ita ut tres Personae Divinae non distinguantur, seclusis, neque quae ducunt, seclusis producenti, aut Trinitatis alia unitate numerica, et ex neque ex his conitantibus deducto, ut fide sancta ex explicata, seu defensa *homousii* quae Deibus Nizenum laudit.

Pro qua difficultate discutienda dupliciter afferemus, quarum 1a et 2ois asserit ex ea dicte Nizena *homousii* inferri unitatem numericam Divinae naturae in tribus Divinis Personis: 2a vero eam inquietatis id negat: pro qua affert praedictus Rdus P. Maldonado in quibusdam annotationibus Tertii Parisiis anno 1533 et quaedam dicta, supponens enim nomen [illegible] probat quaedam Patrum testimonia, quae refert P. Montoya disp. 2 sect. 1a in [illegible] ejus P. Patres videntur, asserere eo ipso, quod duo homines sint ejusdem naturae non proprie dicuntur et ita intelligi in Ecclesia fuisse vocem *homousion* et recognovisse uti significativa unitatis numericae, et unitatis specificae, siquidem Patres asserunt esse tres esse homousiones, et Trinitatem intercedi, eo quod non ejusdem sunt ejus [illegible] Patribus, et generantibus. Ita videtur sentire Nizenus ex medio libri ad Ablavium, et epistola adversus Apollinarem, et D. Basilius libro 2o Eunomium, et D. Attanasius contra Macedonium dialogo 1o et alii. Unde colligit praedictus Rdus ex dicte dicti Nizeni, qua dicuntur tres Personas Divinas esse homousiones, et Trinitatem inter se, non inferri ipsas esse ejusdem naturae, sed solum ejusdem speciei etc.

Deinde cap. 5 ct. 4o multis rationibus et [illegible] conatur promovere intentum, et maxime ex dicto Nizeno, et ejus dicte non colligi unitatem naturae, plusquam specificam in Divinis Standum cap. 5o proponit hypotesin trinitatis, ex qua salvari potest, non solum Nizena dicte, sed etiam omnis Ecclesiae catholicae fides, quae—

nis Personae Divinae realiter differant, et realiter producant.

Si, inquit, si aliquis diceret Personas Divinas esse homousias, et consubstantiales, ita quod sint unus Deus, et quaelibet Personarum sit Deus, nihil videretur repugnare doctrinae catholicae Nizenae definitionis, neque quidquam esset in dictis antiquorum, et sanctorum Patrum, quod huic doctrinae videretur repugnare, quamvis Filius realiter a Patre esset productus, et Spiritus Sanctus realiter ab utroque, et explicaretur, et disputaretur contra Aeternos[?], praemittendum 1°. Licet [illegible] sint realiter tres Personae Divinae [illegible] in dicta doctrina hypotesi, ut suamus[?] [illegible], ad invicem adeo, nihilominus quaelibet Persona in intelligendo, volendo, et operando dependet essentialiter ab alia, ita quod [illegible] dependentia [illegible] sit unitas [illegible] consensus[?] [illegible] consilii[?] [illegible] ad [illegible] volendum et faciendum, et sit unitas non essentialis rei [illegible] unitas concordiae [illegible] velle e necesse [illegible].

Secundo similiter volente, et operante qualibet Persona Divina in dicta hypotesi nancisci[?] et essentialiter [illegible] dependens, [illegible] intelligit, et operatur quaelibet alia Persona, unde quaelibet est proprie et vere Deus, [illegible] 1° authoritas[?] [illegible], omniscientia[?], infinitas, immensitas, omnivolens, omnipotens[?] [illegible] 3° Deus ut unus est omnipotens, omnisciens etc., non est productus, genitus, aut producens, [illegible] sic est tota Trinitas: verus Deus, et [illegible] est producens: Deus ut Filius est productus: et Deus ut Spiritus Sanctus est procedens. Unde infertur, quod una sit Divinitas, et Divinitatis ratio, quae [illegible] Deus ut unus, et quod eius illius in esse unius sit improductum, quamvis Filius realiter et Spiritus Sanctus [illegible] sit productus. Unde cum Filius, et [illegible] quod in Filio [illegible] productus, et est Deus de Deo, Divinitas de Divinitate [illegible] loquendo; nihilominus Deitas, quae una est, nec producitur, nec producit intra se, hoc est nihil producit dictus ab essentiali dependentia, et distinctione in ratione unius Dei.

Qui sic explicaret mysterium Trinitatis, videretur, quod [illegible] illorum doctorum, homousii, et consubstantialitatis, quam tradit, et docet Ecclesia Catholica, et [illegible] innumeras difficultates inexhaustas, quae [illegible] Scholasticorum doctrinae [illegible] Re.

Dicit cap. [illegible] 6. c. 2. [illegible] variis [illegible] Concilii de-
cretis [illegible] argumentis, quibus satisfacere conatur et [illegible] cap.
[illegible] rescribit [illegible] doctrinae [illegible]: Certissime tenendum est [illegible]
[illegible] et [illegible] non [illegible] relatas. Quod ideo [illegible] docent Scholastici
de fide esse, nempe in [illegible] Personis esse eandem realiter [illegible] divinitatem
in Filio, ac in Patre. [illegible] Quod decreta [illegible], Sanctorum Patrum aliquo
modo salvari et defendi possint a Concilii doctrina, at plene, sine
[illegible] rigore non [illegible] bene salvantur. [illegible] decreta [illegible] damnationem
[illegible] et S. [illegible] dicendum [illegible] impossibile data hypothesi, quod
Filius et Spiritus Sanctus [illegible] ducantur [illegible], nullus fidei [illegible] articulus, nullum decretum [illegible]
[illegible] aliquo modo exponi non possit, et [illegible] aliquo sensu,
qui manifeste falsitatis [illegible] non [illegible].

Quibus subiungit [illegible] Re.mus [illegible]
[illegible] inquit, dubitari non potest, quod [illegible] affirmantur, illa hypothesi, et doc-
trina, quae in primis est [illegible] Scholasticorum doctri-
nis [illegible] videantur, [illegible] offensiva, et [illegible], declarat, quae
[illegible] ad [illegible] et [illegible] decreta fidei. Et
[illegible] bene infert non esse adeo certum et infallibile, quod Filius
et Spiritus Sanctus [illegible] non producantur, atque in aliis articulis [illegible],
unitas [illegible], quod Deitas [illegible] non [illegible] expresse
[illegible] atque [illegible] articulis. Et [illegible] dicitur [illegible]
fidei.

Eadem [illegible] ad [illegible] examinis [illegible] hac.
q. [illegible] Concilii [illegible] doctrina Catholica
[illegible] Cum [illegible] haereticis tenet [illegible]
[illegible] excogitabilis, [illegible] et summa
aequalitas, identitas [illegible] in perfectionibus absolutis. Deinde [illegible]
[illegible] exponendas, et subiungit. Pro explicatione [illegible]
Supponendum est quod
dictum manet [illegible] ut [illegible] Personas Filii et Spiritus Sancti [illegible]

dictas se habere, illasque Orthodoxitatis post bella Dictio Sect. [illegible]
benè explicari, ut essentia eadem non implicata, quae à in Patre manaret
in filio et Spiritu Sancto, ut aperte docet Pater Mont. disp. 2. de Sanctissima Trinitate sect.
4ª §. 3. cuius censurae in hac parte libenter assentimur: et manifestius
convincit verba Patris Montoya dubitantis in sensu Catholico, ut adeò esse
implicata sit in tribus, accipiunt Catholici decretum Concilii Lateranensis [illegible] Theologi, imo et universa Ecclesia in catechismo, ut loco Catholicae fidei, quasi
de indubitabili veritate credit, nobisque quibus quidem notabilia imponuntur
annectit ad eandem hypothesim spectantia, de quibus infra iudicium ferimus Subsect.
1ª in qua nunc quaeritur an unitatis inferatur ut una natura Divina ex definitione Concilii
Nizeni per vocem homousion tradita?

Subsect. 1ª

In quo nunc quaeritur utrum unitatis inferatur ut una natura Divina ex definitione Concilii Niceni per vocem homousion tradita?

Propositum huius Quaestionis dicimus recolendo
[illegible], nec communis imaginationibus alibi agitabat, ne hic iterum
peregrini, et minus scientes discurrendi in ipsa ingenuitate [illegible]
[illegible]..

Praemitto 1º explicationem huius vocis homousion multoties in his
[illegible] pronuntiandae. Concilium Nizenum ad repellendum Sabellianorum haeresim
Personas Divinas confundentium, et haeresim Arianorum dividentium naturam introduxit
vocem homousion quae apud catholicos [illegible] et ut firmius inhaereret animis
Catholicis, illam in Symbolo fidei inseruit, et Latine exprimens, ab Ecclesia
Latina hanc vocem Consubstantialis, quod sane vocabulum homousionnec
novum fuit, nec à Concilio Nizeno inventum, sed à primis Ecclesiae Doctoribus et
Apostolis receptum: novimus quidem, ait Divus Athanasius epist. de Africa
nis Episcopis [illegible] et relatione Eusebii Episcopi Caesariensis ex priscis
eruditos, et claros antistites, aliosque scriptores, cum de Patre et
filii Divinitate loquerentur, voce Consubstantialis usos esse. idem testatur Episcopus [illegible]

Act. lib. de decretis Nicen. Synodi ex Orientis & Romana, quam Alexandrinae et ex Graecorum et Orientalium doct. Scti. Hilarii ... et alii SS. antiquiores ... ad Ssmam Trinitate dicit. Ut sect. 3a.

Significat° homousion ...

[illegible]

Premitto 1° ... et de fide ... Nizeni, ... tres Divinae Personas ... homousios ...

[illegible]

... Antiochenum, Sardicense, Nizen ... Constantinopolitanum, Ephesinum, et ... ad 2a. ...

... quaestio ... Nizeni.

... Tertia ...

ex defe Dicti Nizeni vocez homousion hujtiā, sintue insentē, est hoz
Dici kannez in cum secund sive subtz, numeroz, accountiali
iinit ex dicta homousion realiz ex vi dcti significat, n. sol. unitat. spe-
cificz, et et numericā realiz esse Dic. Pro 2o dicitur, et simul impug-
no hoc. Rdo dicitur, qd ita aliqua veritas ponit ee absolute de fide ex vi de-
finitionis prius Concilii, qui sit de fide ex vi dcti alterius Concilii; nihilominus
magnū inducerez theologiam de negare aliquā veritat fidi sancte, quā oes
Theologi unanimi Consensu affirmant in defe unius Concilii sufficienter proponi, in
eaq; illa defe definiri: nam id e enervare certitudinem illius veritatis, ut limite
tantum authoritati illius Concilii; et e negare veritatē ut sufficienter revelatam
Quaq; oes theologorum magni... et obligavit admittendi illa veritatē, quam
talis Concilii defe declaravit: qd sane magnū inconveniens theologiam est, neq;
de negare revelatā sufficienter pponitā e de fide: sed Rdo, Dcq; oes theologi
Concilii in defe dicti Nizeni y vocez homousion tradita acceptant unitat,
n. sol. specificā, et numericā esse in Trinitate Divina, ut notat Rdus
Montoya disp. 22. sect. 1a, et et hic Rdus satetur; imo oes Drs pro hoc id
supponunt, quae probant: ergo magnū inducere theologiam e negare in defe dicti
Nizeni y voce homousion tradita dñnari unitatē numericā esse Dicti.

Pro 2o. qd in eodem sensu, in quo Concilium Nizenum utitur in symbolo fi-
dei hoc noē homousion utitur Eccsia Latina hoc noē Substantializ; alio-
quin non diceret idem Concilii symbolum quod posuit Concilium Nizenum, ac illud, qd
Latina Ecclesia amplectitur: qd non ē idem verborum sensus, eadq; unitas
t. e, aequivalenter eadq; sive aequivalentia verba sint; at Eclesia Latina uti-
tur noē hoc Substantiae ita ut intendat exprimere n. illā substantialitatē
diminutā, ut specificā, et strictiorem, nempe numericā et talem, ut fide
sancitū ē: ergo Concilium Nizenum ita utitur hoc noē homousion, ut intendat
exprimere, n. illā substantialitatē diminutā, ut specificā, et hanc stricti-
orem, nempe numericā et talem.

Probo 3o. qd sicut homousion hoc...

Inadibilitas eximie Licet nomen, sine et omnino remanente parte etiam
vim Oriundus habet ad significandam unitatem, unitate enim, et ideo
patres fuerunt in Synodo Niz. Chaos anonimo credunt, qui inesse nec
ius habet, existit Sicentialitas, ut testantur; Atten. nominaret
Nizenes Synodi, Sti. Athanasij anno 44, Liberij Papae epistola
ti Calpiae Nizena ad Orientales, Si Chrysostomij homo 6°, et
longa 93, et alij innumeri Patres Orientis eiusdem Dom. Concilij,
semel et iterum ea voce usi fuerunt, si ei utcumque ad significandum unitatem
eius, et etiam ut recepta ab ipsis Aristoteles Cremonensis, ubi non notam,
– Et stat ex scripto Nizeni Concilij, et ex Vaticano Graecorum saepius
sponte inde 1° eiusdem Judicati sequent, hoc verba: vij è vibus vij
Substantiale in Ecclesia definita praeteream ad hunc, quo et Aristoteles
Sancti Domini haec fides traditae sunt: hoc constituit illis ei. Veritas
eiusdem subsistens. Itaque voce retinuerunt magnoque quidem contradicendo
Consita patrum, Constantinopol. 1°, Generale 2° cap. 1°, 1° Ephesi-
num Generale, epistola Celestini, Calcedonense Generale 4°, actione
1a, et 16, Synodus 5 Generalis act. 3 pro tempore fidei, et a Scan.
1° Synodus Generalis act. 4, Agatho Papa et Sancti Romani
Epistola ad 6° Synodum; et ut paucis Ecclesia plura colligant, omnes Catholici
et Celebres Patres, post Deum Viventes et etiam antea ad Deum sunt, hanc vo-
ce usi fuerunt, homousion fecerunt, ut potius voluerint in sententiis et excidijs mi-
nime dignitatibus, Patriae et vitae privari, quam illa voce deserere, sed cuilibet
mediocriter erudito notum est, nec dicam libris et legendo.

Unde si ea voce

iste Patrum et Sanctorum Patrum applausus, itaque constantia pretiosa voce
homousion, intellexit Arianorum invidiam magis, imo imo inique
fecit, si ea vox significat unitatem et indubitabilitatem duntaxat specificam:
Si Salte ex mente Patrum et Sanctorum Patrum non significat unitatem et indu-
bitabilitatem duntaxat specificam, et numericam certam, Cum etiam ubique urget
ars suadet, quae indubitabilitas duntaxat specifica nec datur in Anima,

nec ptrdari, et tam longe abest à vera veritate, ut primis excellit peni... eventat; siquidem substantias mysteriorum ... Dicitur in unitate numerica esse identificate cum tribus Personis distinctis; ut fide tenemur fateri. Quomodo hæc vox homousion diceret, a Patribus Divinitus inventis, et è celo missamque datam, vibusque ... absoluta ad signandam Trinitatem Personarum in unitate numerica esse, si significaret, etiam cum, Patres unitatem tantum specificam. Definitne ipse Celesia, ut tanto labore, dispendio, et destitutione hæreticorum retineret vocem, quæ potius destruebat, quam declarabat unitatem esse Divinæ. Significabant Patres illa unitatem duntaxat specificam, non numericam.

Quarto. Semiariani obtulerunt Catholicis pacem ... hanc vocem Synousion; id est simul substantiam; eam tamen rejecerunt constanter Catholici, ut testatur Epiphanius columna ... Ancoratus; quia neque processiones, neque identitatem ... substantiæ rigorose signabat. Praeterea Macedonius Semiarianorum dux alius Catholicis obtulit pacem: ... homoiusion: id est similis substantiæ quam si admitterent Catholici, relegata voce homousion, cessarent ipsorum dissensio cum hæreticis: eam nihilominus rejecerunt Catholici, vocem homousion summa constantia retinentes, ut refert Theodoretus ... historiæ Ecclesiasticæ cap. 18 et 19, ... libro 3 cap. 21 et 23.

Unde sic arguo. Si vox homousion ex Patribus ... significaret unitatem duntaxat specificam substantiæ Divinæ, non distinctionem signaret unitatis, quam vox homousion: utraque enim significaret unitatem similitudinis, sive similitudinis specificæ substantiæ Divinæ: Patres Catholici, qui renuebant admittere vocem homousion, et retinebant vocem homousion ... et distinctionem unitatis, quam similitudinis et specificæ ... vox homoiusion significat, intendebant exprimere per vocem homousion: Catholici ergo ... unitatem substantiæ duntaxat specificam, ... numericam ... significare volebant.

... vocem homousion
[illegible] [illegible] [illegible] Constantinopolitanae [illegible] [illegible],
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] vocem homousion in [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] de Synodis [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] ac audierant Christiana [illegible] vocem homousion
admittendam esse, quod significabat [illegible] [illegible]
[illegible] substantiae [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
in Arianis dicebant; et 3°, qui [illegible] hanc vocem homousion [illegible]
[illegible] substantiae, et distinctas subsistentias in Personis, idcirco rejiciebant vocem homousion, quod haec vox satis exprimere [illegible] videbatur [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible], [illegible] unitatem dumtaxat specificam, et unitatem [illegible]
numericam [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] Sabellianis [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] de authoritate summi Pontificis [illegible] [illegible]
Arianorum homousion deseruerunt, ut [illegible] Catholici, et [illegible]
illud admiserunt, et repudiarunt hanc vocem homousion, quam vocem
Katexochen, idest [illegible] [illegible] [illegible], teste Theodoreto [illegible];

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] Patres Antiocheni [illegible] [illegible], ut
refert D. Athanasius in epistola de Synodis Arimini et Seleuciae, et D. Hilarius de Synodis post [illegible] fidei [illegible]
columna 4a repudiarunt vocem homousion in sensu Pauli Samosateni acceptam: et hi [illegible] homousion intendebant [illegible] [illegible]
[illegible] Personarum in [illegible] dumtaxat specificam, qualem [illegible] habebant [illegible]
et [illegible]: ergo haec vox homousion [illegible] accepta [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible], [illegible] et ipsa vox, velut [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible], [illegible] [illegible], [illegible] homousion [illegible] [illegible]

dubio

exprimeret, velitq[ue] ex P.[atribus] loquentibus de Trinitate, et via unitatis numericae

Subst. Divinae iterum ex honore recepta fuit: male homousian

tanquam Sabellianam Samosatenam Haeresim, et nunquid meliori

Arriani argumento Octoginta Episcopi sub argumentis[?] duo[?] [illegible]

et decem et octo nuper receperunt illi dicto homousion impugnaverunt

adoptorando, et ingerendo [illegible] statuerunt, quod benedictum

scriptum[?] duobus[?] Patribus antea a Dionysio Alexandrino et Catholici

praedicarunt homousion ut signarent unitatem substantiae Divinae [illegible]

[illegible] [illegible] omnes [illegible] amplexi sunt ut exprimerent, stellis[?]

exigerent de unitate substantiae una cum Divinae [illegible], numerica[?]

[illegible] [illegible]

Sexto etiam [illegible] [illegible] ut refert D. Hilarius lib.

4° de Trinitate [illegible], Arriani [illegible] Catholicis,

esse admittendam vocem homousion, et occasione [illegible] eorum: quaeque

quod Filius est D.[eus] [illegible] tanquam ipse [illegible], quod Filius ex infinitate

[illegible] [illegible] in Virgine, ex qua corpus assumens, [illegible]

[illegible] in corpore [illegible]: et sic hoc vocabulo homousion Ca-

tholici intelligerent [illegible] [illegible] numericam, et [illegible]

[illegible] ad [illegible] [illegible] occasione [illegible] Haere-

[illegible] subillo intelligebant [illegible] Divinae numericam unitatem [illegible]

[illegible], [illegible] ab [illegible] [illegible], quam [illegible] occasione [illegible]

[illegible]

Septimo, quia [illegible] [illegible] novitatem homousion

[illegible] [illegible] [illegible] in sacra Scriptura [illegible]

[illegible] [illegible] Athanasius cap. 14 et lect. 87 [illegible]

[illegible] homousion nihil aliud, quam [illegible] [illegible] unam numero [illegible]

[illegible] Cyrillus Alexandrinus Dialogo 1° de Trinitate, Cyprianus [illegible]

[illegible] de fide ad [illegible] cap. 9, [illegible] ad Africanos,

et alii [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] testimoniis solis [illegible]

unitatem subiecti Divini, et non numericam afferunt, quamvis post dicta Patrum Nicenorum, voluerint in voce homousion significare unitatem essentiae Dei tantum specificam, et non numericam.

Atendens quod [illegible] dicti Niceno loquuntur, [illegible] aliqua esse intendunt ipsi Patres [illegible] homousion non [illegible] specificae [illegible], qualis est ea quae inter duos homines invenitur, [illegible] homousion [illegible] qualitatem, quasi [illegible] loquendo [illegible] significare [illegible] specificam [illegible] nam [illegible] ibi [illegible], sicut [illegible] significant [illegible] identitatem [illegible], [illegible] numericam. [illegible] Theologice loquendo [illegible] Patres Nicaeni [illegible] definit [illegible] unitatem essentiae Dei non [illegible] specificam, [illegible] numericam, [illegible] Patres Nicenos [illegible] catholicus [illegible] cum Deo [illegible] specificam, [illegible] unitate numerica; imo [illegible] unitatem numericam quae [illegible]. Forte [illegible] numericam definiret, debuit [illegible] specificam, ut vult [illegible] Subsect. 2. [illegible] Patres de homousio in primis Ecclesiae temporibus pertineant ad identitatem quasi numericam [illegible] Dei in tribus Personis.

## Subsect. 2.

### An que docent Patres et Libri de homousio in primis Ecclesiae temporibus pertineant ad identitatem quam numericam veram Divinam in Tribus Personis.

[illegible] ideo est indubitabilis. Quidquid in [illegible] illis Ecclesiae temporibus [illegible] Libri de homousio et [illegible] Divinarum Personarum, [illegible] ad identitatem [illegible] numericam esse [illegible] in Tribus Personis [illegible] interpretatione. [illegible] status [illegible] traditionis Patrum. Quod primis illis Ecclesiae temporibus quidquid [illegible] de homousio et [illegible]

Divinarum Personarum attinebat quoque ad identitatem vero numericam Dei in tribus Personis nec deprimebat, quod Filius recte [illegible] Patri, et Spiritui Sancto, et Sp. S.

[illegible] Haec omnia demonstrant ex sacrae Scripturae testimoniis, quae varie idem ingerunt ex unitate et [illegible] Dei, quae in Sacra Pagina saepius declaratur, manifeste colligitur [illegible] et indivisibilitas [illegible] Divinae [illegible]. Patres [illegible], quae [illegible] naturam [illegible] de [illegible] numericam [illegible] et [illegible] Antiochenum [illegible] Semiarianorum adversus [illegible] dividi, et [illegible]: atque [illegible] Nicenum, [illegible] de [illegible] [illegible] expresse definit [illegible] Divinarum Personarum [illegible] specifica et numerica, sed debere numericam [illegible] definitam [illegible] Patres, Pontifices, et [illegible] indicantes in illa declaratione [illegible] unitatem numericam, [illegible] et Filii [illegible] [illegible], qui indicatur unitate numerica, [illegible] ex absolute [illegible] fide, in [illegible] Nicena, et subsequentibus, de [illegible] numerica, quam expresse definiunt [illegible].

Probatur [illegible] ad [illegible] Dominus Athanasius [illegible] in [illegible] [illegible] temporibus, et [illegible] ante [illegible], et [illegible] attinet ad identitatem [illegible] Dei: siquidem [illegible] esse [illegible] Personis, et unitatem illius [illegible] distinctionem [illegible] in suo Symbolo: alia est Persona Patris, alia Filii, alia Spiritus Sancti, sed Patris, Filii, et Spiritus Sancti una est Divinitas. Quid clarius potuit dici ad significandam unitatem numericam essentiae, et distinctionem Personarum? [illegible] neque confundentes Personas, neque substantiam separantes. Hic [illegible] Athanasius [illegible] quoad operandum, [illegible] quoad [illegible], de Personis [illegible] de Personalitatibus [illegible] [illegible] Personarum [illegible] unitatem substantiae [illegible] [illegible] de unitate quoad operandum, [illegible] de unitate quoad entitatem [illegible]

distinctae quasi numerica existente distinctione instituta. Dico,
[illegible] praecisione [illegible] in [illegible], initio eodem verum, in quo essent alie-
[illegible] diversi, debet [illegible] unitas [illegible] aliena [illegible]
[illegible] quod [illegible] essent unitas [illegible] entitatis, et [illegible]
quod operatur.

Secundo, [illegible] unitas distincta specifica, datur sepa-
ratio, sive distinctio numerica; [illegible] in [illegible] nulla datur separatio,
sive divisio, ut [illegible] Athanasius: neque substantiam separantes [illegible] Ath-
anasius [illegible], sive [illegible] unitas distincta specifica, et numeri-
ca et [illegible].

Respondeo Ecclesia [illegible] Athanasii symbolum illud
[illegible] ut exemplar [illegible] explicandis [illegible]
quae de mysterio SS.^{mae} Trinitatis [illegible] Ecclesia [illegible] ex-
[illegible] ut fide sancta doceat Personas Divinas [illegible] specifice, et nu-
merica distinctas in hoc [illegible] salva fide [illegible] Ecclesia
sensit D. Athanasius in hoc symbolo [illegible] distinctionem [illegible] specifi-
cam, [illegible] numericam [illegible] Ecclesia [illegible]
in illo symbolo, et [illegible]. Dico [illegible] quibus
verbis [illegible] ex [illegible] Sanctus [illegible]
[illegible] expressit [illegible]
[illegible]: et illa namque Ecclesia [illegible], et [illegible]
tatis numerica esse [illegible] habeo [illegible]
[illegible] Florence [illegible] illis Ecclesiae temporibus ante [illegible]
res [illegible] et [illegible] numerica esse [illegible].

Quando
[illegible] verba [illegible] Athanasii [illegible] symboli: unus aeternus, unus
immensus [illegible] aeternitas, aeternitatis, et immensitatis e[illegible]
numerica [illegible] non sunt [illegible]
et operativa; [illegible] unitas [illegible] ex dependentia [illegible], quae [illegible]
[illegible] operandis [illegible]

in eam Diis: siquidem ad illorum imperantes .. vos Personas, sic quae quoad aeternitatem, et immensitatem sunt quid unum ... (Athanasius ...)
Ipsum quid unum ... et numericae: neque dat ... quae quidem
est ... (Athan. dicat vos Personas Divinas ... quid unum in
substantia, seu ... sensu ... numerica: et absolute ...
fundo, ... existentiae intelligitur de ... unitatem ..., nempe specifica.
... loquendi ... fuerit ... dicamus
Personas Divinas ... quid unum numerica quoad aeternitatem, immensitatem,
et ... quoad ... sive est quid unum specifice quoad illa.

Caeterum D. Dionysius ... docet hanc unitatem
numericam ... Divinae ... in ... Divinae ...
in ... adversus Divinitatem ... ut illa
... excellentia ...
... numerica Deitatis. Et ...
... Sophronius ... in 6ª Synodo actione 11 ... recepit.
... fatetur ... Deitatis ... ad ...
Divinarum ... unum ... indivisibilium. Et ... ait ...
unus est Deus ... indivisibilium ... Personarum ... substantiam.
... et ... in ... (ex ...
... (quod ad hoc ...) divisio, aut ... (Nazianzenus ... 2.) ait: indivisa in divisis (ut uno verbo dicam) est Divinitas.

D. Athanasius lib. 2º ... Personis, ... inquit, divina
est in ... Personarum, in Deitate a individua. Et dialogo 1º de Trinitate,
... dicit, nullam ... Patris, Filii et Spiritus Sancti ... nec ...
... in eo ... gignere et gigni, emittere, et ...
... et infra ... nec ... per ... non de ... hypo-
stationis, quae ... subeunt, nec numerum multiplicitatis admittit ... ...
... Quid ... D. Basil. lib. 3º de ... Eunomium docet, Spiritus Sancti

[illegible] de ima et [illegible] [illegible] Cirilly Alex. lib. 3 [illegible] [illegible] secundum [illegible], [illegible] filiorum [illegible] Angelus [illegible] [illegible] et noviça [illegible] [illegible] aliquorum [illegible] [illegible] [illegible]: [illegible] hanc [illegible] [illegible] si [illegible] [illegible] [illegible] ac [illegible] eadem [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] veritate valde [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] sanctorum [illegible] testimonia. Subsect. 3.ª Patrum testim.ª, quae [illegible] [illegible] occasionem dedere, explicantur.

## Subsect. 3.ª

### Patrum testimonia, quae huius disputationis occasionem dedere, explicantur.

[illegible] [illegible] in [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Patrum testim.ª, quae indigent benigna [illegible], ne [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quidquid dicat [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] cogitationis [illegible].

Primum [illegible] [illegible], [illegible] refert Maldonado [illegible], Clem. lib. 2.º et 3.º [illegible], et Theodoretus in [illegible] Athan. lib. 2.º de Trinitate, et dial. 10 [illegible], et [illegible] Basilius in [illegible] de [illegible] [illegible] [illegible], et [illegible] Greg. [illegible] lib. ad [illegible] et [illegible] ad [illegible] Apollinarem, et alii in [illegible] et Cirillus Alexandrinus lib. 2. [illegible], et [illegible] dicunt [illegible] nomine [illegible] [illegible], et [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ex [illegible] [illegible] [illegible] exempli [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], Cain, et Abel, [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ac [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] testim.ª [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] 22 [illegible].

Inveniri hocmodo cunctis declarari ...

te Patris: nam si quid probat, probat etiam Patrem assenuisse [illegible] naturae Divinae et duntaxat specificam; siquidem et una in multis hominibus solum specifica est unitas: quod arianis non solum [illegible] impositum est ... innuimus cum Ctesiphonte in illis temporibus damnatus, ut declaravimus

Philoponus, [struck out] et alii ut supra dicebamus; qui asserebant naturam Divinam esse tantum specificam [struck out]

[struck out] ut refert Nicephorus 18 historiae cap. 45 et

48.

Praeterea directe in nullo Patrum comparare unitatem rei, bene cum unitate rei Divinae, [illegible] imo consanguinitate rei Divinae: et [illegible] in ea Ariani: [illegible] minime contendere ... tatis rei Divinae, quod sit unitas rei humanae multis hominibus [illegible] in eis testimoniis implicant [illegible] asserentes filium esse substantiae divinae genitum a Patre, accidentaliter tamen inaequalis, et minus Patre: quaemadmodum quaelibet res creata est divinae generis et inaequalis, minus creatore. Quos sane errores Patres sancti duplici via impugnarunt, 1° probando in istis Divinis Personis esse unam non [illegible], quasi praemissionem ponendo unitatem specificam et aequalitatem rei, ac proinde abstrahendo ab Unitate reali et numerica earundem rerum: ut [illegible] non illos haereses [illegible] refutant.

Et in locis allegatis hoc 2° argu-
endi modo utuntur Patres ad quidem argumentum sufficiens [illegible] haereti-
cos: illi enim dicebant: filium esse substantiae divinae a Patre, non esse homousion Patri
et esse inaequalem et minorem Patre: quod errorem efficacissime expugnabant Patres, dicen-
tes: quando filius [illegible] et proprie filius naturalis esse homousion, et eius substan-
tiae [illegible] Patris: sicut Abel est eiusdem substantiae et homousion cum Patre suo Adamo:
Sic ergo hoc argumento [illegible] filius Divinus est verus et proprie filius
aeterni Patris, esse homousion, et eiusdem substantiae cum illo, et non inaequalis, et absolutus
accidentaliter non inaequalis, et minor illo. Non habebant Patres intentum et
solum unitatem specificam, quia non poterant [illegible] istam [illegible] et
eius filius naturalis vere et proprie tales [illegible], et [illegible] filius Dei

filii esse minorem et aequalem Patri; ad alterum negabant in ratione; quod illi Patres in iis locis non negabant unitatem numericam naturae Divinae, et abstrahentes ab illa, (loquebantur) quantitate unitatis specificae in natura humana ad probandam aequalitatem filii Divini cum Patre.

Hanc intelligentiam esse germanam demonstrant alia ipsorum Patrum testimonia, in quibus illi utuntur pari argumenti modo ad oppugnandam eorum haereticorum, et expresse docent unitatem realem et numericam essentiae Divinae: quam plena manu deducimus (?) et in tractatu Dei unius et trini. Hanc ignorans rationem intelligendi, accepit Patrum testimonia, quae minus favent veritati, et omisit ea, in quibus Patres ex professo sentiunt de unitate numerica, et indivisibili, ac identitate Divinae naturae.

Addo ex ipsis veteribus aliquibus constare Patres non indicasse quantitatem naturae Divinae omnibus quae dicunt, sancta sunt, quae quidem in relationem cum divinitatem referunt. Et frequenter Patres Cyrillus [?] oratione 4 contra Arianos, et Innocentius III in Concilio, damnamus de summa unitate et erga ex 1° Capite, 5°: dicunt ... [illegible]

Insuper ipsi Patres clarius divini unitatem naturae Dei esse realem et numericam; ac unitatem naturae humanae multis hominibus convenientem esse duntaxat rationis, et specificam. Pro quo plurima. D. Gregorius Nazianzenus oratione 37 ponit argumentum ... dicentis: apud Ethnicos est una Divinitas: atque apud nos gemina rationes humanae, quae est ... unum, quemadmodum et multi homines ... Divinitatis una, quamvis sint tres ... multi Dii ... respondit dicens unitatem naturae Dei esse numericam et realem; unitatem vero Deorum et hominum esse solum rationis et abstractionis: illi, inquit, nempe in Diis gentium, et hominibus, communitas unitatem habet cogitatione sola consideratam, singularia et temporibus et affectionibus, atque adeo potestate, et facultate plurimum intercedunt. De divinis vero ... sic loquitur quorum quodlibet unitatem habet, non

minus eius, ex quo iungitur quod non in ipsa ratione, propterea non est idemtitas. Quod clarius

Praeterea D. Damascenus ubi supra fidei catholicae et antiqui universi modo significare minus eius realis natura, non esse realem, et istius naturae inesse inquit in omnibus caelis distinctio suppositorum re ipsa distinguitur; rerum Deus a tribus dictis Spiritus, Damascenus distinctionem affinitas, de omni ratione et intellectu distinguitur. Quibus subiungit discrimen unitatis interna divinae infinitatis et ... Deus ... et unum re consideratur pro tertio et fertilitate et identitate substantiae. ... nec Deus ... exprimimus nunc intentum exprimere. Videtur colligitur quod licet Patres aliquando utantur voce homousio ad significandam unitatem specificam ... nihilominus in Divinis semper ex animo intendunt exprimere unitatem realem, et numericam, reddit...

Potest instare praedictus Reverendus eiusdem verbis, quo arguit Operam Patris Montoya. Neque minus ... exigua expositione Patris Montoya sect. ... n. 8. ... quod prudentissime dicto, Patres illi ... nihil pronuntiabant de numerica et reali entitate in Divinis, nisi mensio poterat adversariis ... ministrare plures sophismatis, quibus obscurioribus redderent eiusdem argumenta. Satis enim erat eo tempore disputationis, ut adversarii negarent ... specificam identitatem, et aequalitatem, ... et ex hac solutione manifeste sequitur, ... Divini et omnes catholici non dubitabant, et homousii non volebant dicere, quod Patres ... filius ... et ... dicti a ... quoniam praedictis dubitabant, et homousii dicebant, et nihil pronuntiabant de numerica, et reali unitate ... numerica ... aliis unitas ... in ... homousii. Sucessit praedictus Reverendus

huic ...

tanti ... et non standesio, qui explico ... sapientissimi Patris Montoya. ... si hic Reverendus fideliter referret verba huius doctoris, ... minima syllaba ... omittenda, forte non male intulisset ex eius solutione adeo ... omisit an forte, an dubio ignoro, ... nunc dicit

dict. eius [illegible], Nicolai [illegible] Ecclesiae nihil hunc pronuntiabant: sive inter-
timonii allegatis nihil pronuntiabant de numerica, et reali unitate: unde perti-
nax [illegible] a multis: si et haec regulis [illegible] q[uod] [illegible] Nominibus
[illegible] [illegible] volueris in Ecclesiae testimonia, de unita-
tate numerica et reali esse Divinae, et [illegible] manifestissime pronuntiarunt
in aliis testimoniis, quae non retulimus. Unde hic pars nunc negada est,
et negandum est [illegible] Nicolai [illegible], atque si addatur pars nunc, negada
est minor, et sequela, in qua inferendam [illegible] [illegible].

(Adversarius,

Nisseni in libro ad Ablavium, quibus asserit, non nisi abusive dici mul-
tos homines, ut [illegible] Nicolai: necari non [illegible], quae excessive nimis [illegible]
diluendae [illegible] obiectioni, quae tres Personas esse tres Deos inferebat exhi-
bens homines. Et ad verba Divi Athanasii dialogo [illegible] Anomaeo dicit
esse extemperanda [illegible] alia ipsius Athanasii testimonia. Sed a [illegible]
[illegible], quod valde mirandum est, in favorem suae opinionis adducit iste [illegible];
sed [illegible].

Etenim illi non favet: neque Nicolaus non asserit. Divus Gre-
gorius Nissenus excessive [illegible], theologia, quatenus asseveret unitatem
esse Dei et [illegible] specificam: quod etiam cogitationi [illegible]
cessit [illegible] Dialecticae [illegible], quatenus asserit, tantum abusive dici multi-
tos homines, qui sunt eiusdem specificae naturae: neque [illegible] [illegible]
aut homines [illegible] dicti, etsi non sunt eiusdem speciei sunt [illegible] dubio [illegible]
[illegible] et non abusive multi [illegible], ceterum, inquit, nihil [illegible] theologia,
[illegible] dialecticae, aut philosophiae dicit [illegible]; Verba [illegible] Gre-
gorii [illegible], ac reliqua [illegible] testimonia, ad nihilum [illegible]

(Nec

Secunda illi favet: neque si adsunt alia Athanasii testimonia, quae mani-
feste dictant unitatem naturae Divinae esse numericam. [illegible]
quod sint aliqua testimonia, quae debeant, ne [illegible] sint [illegible], intelligi

cum grano salis: Et universi Doctores, qui sapient errorem Arianorum,
tres Personas Divinas admittentes, ubicumque illam separationem [illegible]
non amplectuntur, exaudientes eos dissipantes. Et ut adverterunt theo-
logi illius errorem insectantur, qui solent aliqua non bene, quae
nisi [illegible] examine accipiant, [illegible] ad [illegible] fave-
re errori oppositi: quod sane evenit ex ipso ardore, et zelo evellen-
di errorem.

Secundus error est. Sancti Patres docent essentiam, naturam, deitatem
Divinam in Filio et Spiritu Sancto esse productam et genitam; et in Patre esse in-
genitam: [illegible] adducit P. Montoya disp. 80 sect. 1 et 2 ex.
quo ore [illegible] loquens [illegible] non est Richardus Victorinus lib.
6 de Trinitate cap. 22, ubi invehitur in Magistrum sacrum et
Scholasticos Doctores docentes in hac materia: nullo modo concedunt, quod sub-
stantia gignat substantiam, vel sapientia sapientiam: pertinaciter negant, quod omnes
Sancti affirmant, et addunt, quod ipsi dicunt authoritate, vel unquam affir-
mare possunt. Afferant, si possunt authoritatem, si dicant plures, quod vel al-
terum unum, qui neget in Deo substantiam gignere substantiam. Et infra ad Theolo-
gicae summae ait: hoc, quod Sancti Patres pariter clamant, contendit esse falsum
et quod nemo Sanctorum asseruit, contendit esse verum.

Confirmatur 1° ex frequenti
loquutione Patrum, quae simul expressa habetur in symbolo Nicaeno Constantino-
politano: nempe, quod Filius est Deus ex substantia Patris ante saecula; et
ex substantia matris post saecula: quod ipsius Deitas est ex substantia Pa-
tris: et quod sic est Deus de Deo, sicut Persona de Persona: dic-
et similes, quae circumferuntur, apte denotantes ordinem originis [illegible]
ta [illegible] Patris et Filii. Videndus D. Augustinus lib. 7 de
Trinitate cap. 2, et lib. 15 cap. 20 ait: melius dicitur Filius de Patre,
voluntas de voluntate, et substantia de substantia, sapientia de sapientia. Et S.
Hilarius lib. de synodis ad canones orientalium ait: quae ex Patre gene-

P. generatae una: et post pauca, cum quae generati erant, ideas, rationem de ea nascitur, de non nascitur; et ... cum ... expressiones istius dicit plane pronunciat libro ... de ... vitate: nil nisi natus, et genitus hoc filius.

Confirmatur ex axiomate S.

Damasceni libro 3º fidei orthodoxae cap. 11: Deitatem Patris solius aut filii solius, aut solius Spiritus Sancti non audiemus. Deitas enim omnes ostendit: quatenus omnes hae Personae sunt, ... et intelligunt indivisibiliter. Recte ergo dicitur a Patribus una natura. Probat Patris Cyrilli, 11 in professione fidei: non recte dicitur, ut in uno Deo sit Trinitas, et unus Deus Trinitas. Et in ... Nissenus libro 2º collationis 8ª dicitur, Sancta et magna Divinitas ... est in una Persona, et hae Personae verae subsistentes. Et Nazianzenus et Damascenus asserunt, quod non est dicendum, Divinitas est in tribus Personis, et Divinitas est una et hae Personae. Probat ... Epiphanius in multis ... adducit ... sed 2º dicens: una ... una ... existit et ... filius et Spiritus ... et innumeri ... in ... nisi dicimus filius et S.S. ... totus adeste est productus.

Pro ... et innumerus aliis loquutus ... verificari in rigore non possunt, ... quod non ... Spiritus Sanctus totus adeste est productus; imo dicimus fateri filius, et Spiritus Sanctus non est totus adeste productus; et ... est unus numerice, et tribus Personis ... Patris ... in ... damnamus de summa ... nat. et hereticus ... tribuentes ... Personis hae ... ditas, et tribus ... et inde ... quod eum ... genera... esse filii; et ... genuit eum ... quae doctrina ... est manifesta heresis. ... ... omnes fidelibus ... et magistra, et in eadem ... dicitur, ... heresis ... excludit ... et ... Dei: et ... ...

apud Augustinum ... in 1° dicto ... affirmantis non posse dici essentiam generi-
bus esse. Quapropter cum Patribus sequimur Synodi et sensio ... [illegible]
nos vetera instituta, et sanciones catholicae Ecclesiae sequimur, non
decreta Patrum custodimus: nos quidquam aliquid adderet, aut detraheret
Ecclesiae communione dignos ... esse censemus.

Ceterum quod hic recenter in the-
sauro eruditionis Patrum Montoya, quoque obvia, et quidem varias
hinc et inde auctorum ramenta incaute colligit, ut sane, quum mo-
lestius elligat moneo, oportet, ut in singulis Patrum testimoniis ad-
hibeamus solicite advertere has propositiones: essentia generat: essentia generatur: et aliquas
similes ... ita ut sicut, qui asserent eas proprie loquendo et rigorose
sermones esse veras, eo quod simul admitterent essentiam divinam esse realiter
et numerice unam, et cum tribus Personis proprie, vere, et realiter iden-
tificatam, foret temeraria, periculosa, et erronea sententia, ut cum multis expresse
docet Pater Montoya disputatione 80 sectione 4 numero 3. Neque licet plures Catholici tra-
dicent essentiam divinam esse principium quo Pater generat; nullus tamen admittit hanc
loquutionem: essentia generat, generatur: proprie loquendo ut diximus et proba-
bimus disertissime de principio quo divinarum processionum sectione 3 subsectione
1ª: ibi plura Patrum testimonia, quae subiecta adducimus ... [illegible]
... dicente principium Deitatis ... ad intra consistere ... in ratione
absoluto, subiecto ... interpretamur, quatenus videlicet ... non denominatur
principium productivum: sicut Deitatis activae consistere in solo ... [illegible]

Resolutio 2°

explicando Patrum testimonia in argumentum adducta: et dico esse intelligenda 1° de
principio Deitatis ... seu Deitate ... non vero de principio productivo ...
... Dico 2° esse intelligenda ... non quod ipsa producit
... eius ... productiva, nempe relatio producit ... ad intra: ut sa-
... dicemus in eadem subsectione 6.

Praeterea ex Patrum loquutionibus ita accipiendis
... in illis ... dicentis. ... sapientia ... sapiente.

et in hoc sensu omnino vere intelligendus [illegible] Concil. Lat. in divina vita essentia, non generans, genita, procedens, [illegible] in [illegible] Persona, namque Persona Patris, quae est vera essentia, non divina generat, et Persona Filii, quae est vera essentia, non divina generatur, et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], sine substantia, quae [illegible]. Personae in esse Personae: [illegible] aliquando quaeris [illegible], quod non est [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. Unde colligo [illegible] locutiones minime probandas Sanctos Patres [illegible] indicare eventus [illegible] [illegible], sive [illegible] [illegible] [illegible] Filii.

[illegible] veritatis [illegible] [illegible] [illegible] Patrum testimonii [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in hanc [illegible]: de Deo, [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] essentia Filii non est genita ab essentia Patris. [illegible] Athanasius [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], Filius et Spiritus Sanctus [illegible] ingenita sunt [illegible] Filius [illegible] [illegible] ingenita est essentia. [illegible] Basilius [illegible] [illegible] [illegible] ingeniti appellatio significat [illegible] [illegible] [illegible] substantia Dei, et ad naturam [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] de [illegible] [illegible] [illegible] dicit [illegible] et Verbi una et eadem est [illegible] [illegible] atque substantia [illegible] [illegible] antiquiores indicarunt in Divinis nullas [illegible] [illegible] accepta Filius non est [illegible] et [illegible] a Patre.

[illegible] ad verba Ricardi [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], et [illegible] [illegible] intelligenda [illegible]. [illegible] Ricardus minime negat unitatem realem, et numericam Divinae substantiae, [illegible] [illegible] [illegible] clare [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] de Trinitate [illegible] [illegible] 25: sapientia generans, et sapientia genita una et eadem sapientia; verumtamen alia et alia Persona. [illegible] Persona est alia et alia: sapientia [illegible] [illegible] non est alia et alia [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] inter alios et alios [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] inter [illegible]

in sapi[ent]ia et sancti[tate] viventis, et cum q[uod] Filius ita distingua[tur] a P[at]re q[uan]d[o] a[ccidentalite]r, ut n[on] distinguat[ur] r[ea]l[ite]r, relato.

Haec tu[m] esse Divinae unitate numerica Trinitate sapi[entia], asserit Ricardus (Victorinus) esse genuinam: et in allegatis locis damnat[ur] ut periculosa et sanctis Patribus contraria doctrina Abbatis Ioachimi, qui, nullo modo dicebat, quod substantia generat substantiam, sapientia sapientiam &c. Et toto coelo distat Ricardus quoad eius significatum a contentione hui[us], R[icar]dus asserit substantiam genuisse substantiam.

Et ideo fuit Gorrenensis quando huius R[icar]di obiectio generalis locutionis Abbatis scripsit suum errorem suum relatum ad summum post annos sexaginta a tempore Ricardi cum adhuc erat celebris eius fama, typisque scripta de Trinitate manibus eius theologorum ferebantur, nihilominus Concilium Lateranense damnavit ut haereticum errorem Ioachimi Abbatis contra Petrum Lombardum nulla facta mentione Ricardi, quod iste etiam non haec esset, ut ille, dum realiter et numerice distinguebat. Unde evidenter infertur, praedictos Rd. egregie hallucinari, dum ex eo, quod non damnat[ur] Ricardus in Concilio Lateranensi, infert in illo Concilio non damnari quod Filius adaeque sit genitus, et relato productus a P[at]re. Cur enim damnaret, de hoc errore Ricardus, qui nunquam talem errorem docuit, et potius retinuit unitatem numericam essentiae Dei?

Hunc dicunt valide confirmo. Magister in 1º dist. 5ª, quique dicit sui coetaneus Ricardus docet non posse dici Divinam essentiam genuisse essentiam: et itaque ne dicatur: ne essentia res reipsa genuerit, quod altercatur sequent Ricardi asserere unam essentiam numerice esse eandem Patri et Filio: alioquin enim assumeret et non probaret, quod adversarius negabat. Praeterea Ricardus ipse faceret, facile occurreret obiectioni Abbatis, et sua doctrina non sequitur, quod res reipsa generet; siquidem apud eum est generans Pater, sive distincta realiter ab essentia genita Filii. Sed Ricardus nunquam vidit haec omnia, et evidenter

n. obstet quominus dicatur una et eadem numero essentia [illegible] divini
[illegible] sic communicata [illegible] unitate eius divina ex natura [illegible]
[illegible] identitatem realem et [illegible] distinctionem rationis inter [illegible]
[illegible] unitate numerica [illegible] excessit ad multiplicandum [illegible]
[illegible] essentiae divinae non sint [illegible] una.

Cautio

etiam in designato [illegible] puncto [illegible] ingenium [illegible]
[illegible] Magistri [illegible]
sequentis Magistri [illegible] reclamantes [illegible]
[illegible] apposuit et [illegible] loquendi, et [illegible] Magistri. [illegible]
dicunt [illegible] Montoya asserens [illegible] non [illegible]
[illegible] excessive in illis textibus excessit [illegible] Montoya, [illegible]
[illegible] ipsius documenti [illegible] contrariis numerica essentia
divinae, defendit [illegible] generare [illegible], Damascenus [illegible] loquendi modum
in quo sine dubio valde excedit.

Etiam [illegible] ex, ide
[illegible] semper ordinis originis et deductionis: [illegible]
[illegible], intelligendae sunt de [illegible] formaliter [illegible], non de producti-
one [illegible] dicenda [illegible] de [illegible] quae divinarum personarum recte
[illegible] 6 [illegible], subsequentia.

Differentia haec Patrum [illegible]
capitibus huius [illegible] efficaciter [illegible] Ut
Patres dicunt: substantia de substantia: imo [illegible] de [illegible]: Ut [illegible]
D. Aug. de Trinitate cap. [illegible] circa finem, et lib. 15 cap. 14 [illegible]
testimonia non adducit [illegible] ita, ut ipse testatur dicunt: [illegible]
filii est ex substantia Patris: [illegible] Deus de Deo, [illegible]
has locutiones [illegible] dicere, nec bene [illegible] multiplicari numerica [illegible]
tatis [illegible] Deus: Ut ille fatetur [illegible] illas [illegible] dicere, nec bene [illegible]
multiplicari numerice substantiam, [illegible].

Verba divi [illegible]

naty alij veru admittunt: filius ē ōia diversa ābl̄y de Tribus K. rnos
ā filiy et ē productus ex nihilo [illegible] ibi quoniā [illegible]
[illegible] bene [illegible] multiplicant, [illegible]
Declarant existij sequentibus ee mala ibidem expresse docet. [illegible]
ergo doctrina [illegible] secundum [illegible] ad Fratres in exponendo
pendens illa verba Genesis Cap. 1. faciamus hoc &c. Genesis ait, singulariter
dicit imaginis, ostendit, unq ē n̄ cuius ad [illegible] homo fact.
ē. [illegible] pluralitatem dictionis, demonstrat Deus n̄ ung ad Personas adjungens
imaginis nō fiebat. Siqs ergo ēē Patris, et filij, et Sp̄s S. unam et
Personam, n̄ diceret ung et nostrj nec faciamus, et faciam. Sicut et illj
[illegible] Personis [illegible] n̄ dicent nrq, et nōs. Perpendite pro currentes
Beati Aug. verba, quæ me judice, huic nov[illegible] funditus
evertunt [illegible] et in [illegible] aptissima verba Juli Toletani,
qd extat tom. 1. Juliana Toletani Capitulo 9. De eēa Patris natura, ēssa,
de ēssa, et natura de hac; etiā n̄ē due ēssæ, nec due nē, et unā ana
[illegible] et voluntas, de voluntate n̄ due voluntates, et una voluntas: et lumē de
lumine, n̄ duo lumina, et unū lumen.

Unde soluta manent priora [illegible]
[illegible] verba, postea [illegible] nos pado intelligenda non nihil nisi naty, et genity hoc filiy,
qd n̄ sit potentiā in Pr̄e, qd [illegible] filio ergo, n̄ ū proprietas; et ideo
[illegible] proprietas filij, [illegible] doctrina [illegible] Toletano in literis
unionis [illegible] 4. dicens, ōia, quæ Patris sunt, ipse Pr̄ Unigenito
filio suo generando dedit, [illegible] Patris. Velita generali intelligi nihil,
qd n̄ sit [illegible] generatione et nativitate hoc filius.

Ad 2 [illegible]
[illegible] negamus, et negare debemus, filius, et Spiritus Sancti
[illegible] ab æterno productos, et Patris [illegible]
[illegible] Damascenus Deitas n̄ ē solius Patris, nec solius filij, nec
solius Spiritus Sancti; qa Deitas identificatur realiter cum omnibus et singulis

et singulis Personis Divinis, ita P.r est Deus, ut non sit solitarius: solitarietas enim significat negationem Personarum; et Pater ita est Deus, ut etiam Filius sit Deus, et Spiritus Sanctus sit Deus: ac proinde tres Personae sunt Deus, et unus Deus, et non solitarius. Profecto dicit Damascenus, non audivimus Deitatem Patris solius esse, fatemur re audivisse Deitatem Patris, Filii, et Spiritus Sancti: Secundo in loquendo de distinctione rationis, sive ex virtualiter quandoque distinguitur à Persona, ut intelligendum, unius nempe gradus fuisse in Persona, non vero in Deitate; quia Deitas non fuit incarnata, ut docuimus Deitatem incarnari.

Unde hae propositiones: Deus est trinus: Deus est Trinitas: Deus est Pater, et Filius, et Spiritus Sanctus: Deitas est Trinitas: Deitas est tres Personae: Deitas est Pater et Filius, et Spiritus Sanctus: et aliae huiusmodi in ratione recitavimus sunt; et ideo illis utuntur Sancti Patres, ut patet ex citatis eorum testimoniis, et aliis quos plurimis, quae possent adduci; nihilominus non in hac ratione reverentiae, quia tres Personae Divinae sunt, operantur, et amant indivisibiliter, ratione eiusdem naturae essentiae: neque deficeret haec ratio, si Deitas distinctae in ratione ex natura rei, essent vere: sunt ergo absolute verae; quia cum esse sine Deitas eadem non identificetur realiter cum omnibus et singulis Divinis Personis: illae propositiones verificantur saltem identice, et plures etiam formaliter. Et tandem D. Thomas [illegible] non recte dicitur in uno Deo est Trinitas; nec Nazianzenus Divinitas est in tribus: quia hae loquendi modi eatenus minus proprii sunt, quatenus videntur signare distinctionem Personarum à Deitate: quod sane magis a vera doctrina non impugnat, ut mirum Subsectio 4. reliqua argumenta enervamus.

## Subsectio 4.a

## Reliqua argumenta enervantur

textus in [illegible] Concilii Carnutensis [illegible] Trinitas [illegible] et homousion [illegible] Trinitas esse Deus extat [illegible]

itus et homousio, ut evidentes; ast a tali unitate Divinitatis generandi nunquam recurrunt ad eorum Dei improductam eandem in tribus Personis: quod quidem assumptum ultimum probat iste ex verbo 10 ex eorum D. Athanasius lib. de Deitate Patris, Filii et Spiritus sancti, aliis testimoniis, quae refert praecedentibus, ... Arrii et Gentilium: quia in hac Athanasii doctrina nihil ... dicendo Filius, aut Spiritus Sanctus non esse ... productum, eadem non enim, et Deitatem esse improductam in utraque Persona: quia nomine substantiae, et homousii id non significabant ...

Adversarius hoc argumento probat specialiter, ut ipse ait, tam nervosum et acre assumptum: ac proinde si ... penitus diceremus, praecipuo fundamento huius machinae ruit. In primis quod hoc argumentum nullius momenti est, quia est mere negativum; et deinde ibi D. Athanasius ex professo non disputat: an Divinitas sit producta, vel improducta, an Filius sit minor, vel aequalis Patri, sive alterius Personae Divinae sint ... Dei et eius ad veritatem catholicam in his quaestionibus ... rationes efficaces adducat, potuit ... Deitatem improductam esse Dei, ut obviaret nobis haereticorum ... schismaticus.

Secundo peccat, quod ibi recurrit D. Athanasius ad eam Divinam improductam eandem non in tribus Personis: nec ... eius ... ipse ... refert, quod tres Divinae Personae sint homousiae, et sub hoc ... exprimitur substantia, sive essentia una numerica, et Dei trium Personarum: quia essentia, sive substantia improducta ... cuius ... eadem ... unica, et eadem, et eadem non essentia est in ... et in Filio, ... est improducta: ergo et in Filio est improducta contra hanc Divi Athanasii rationem.

Tertio peccat, quod ... in loco citato non recurrat D. Athanasius ad eam Dei improductam eandem non in tribus Personis ... in multis aliis locis, quos supra adduximus, ea expresse docet. 4o peccat, quod ... D. Athanasius ea non publicaret; male inde infert ... siquidem ... ad ... male infert iste ...

[illegible] indubitabiles. Thomistae [illegible] non significant [illegible] 2° vocant [illegible]
[illegible] [illegible] nomine [illegible] exprimere [illegible] Trinitatem [illegible]
[illegible], et eadem [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] hanc [illegible]
[illegible] inter quos numeres [illegible] [illegible] [illegible]: [illegible]
in compendio [illegible] [illegible] ad [illegible] [illegible] agnoscere: [illegible]
a [illegible] essentia, [illegible] Dei, ut aliter [illegible] S. Et D. Ba-
silius homil. 15 de fide, Pater ingenitus, filius et Spiritus Sanctus, [illegible]
[illegible].

Quartum argumentum [illegible] ad explicandam unitatem [illegible]
[illegible] ad unitatem numericam [illegible] [illegible] adhibent [illegible] Theo-
logi; et ad id [illegible], qui unus est Pater et non sunt duo Patres: unus est filius,
et non sunt duo filii: [illegible] [illegible] innascibilis, natus, et [illegible]
[illegible] et [illegible] sunt [illegible] multiplicari [illegible]
multiplicatis: [illegible] probant [illegible] [illegible] testimoniis, quae habentur apud
P. [illegible] 3 disp. 22 sect. 3 n° 84 [illegible] [illegible] ex eo, quod
[illegible] eadem ratione probant Dei [illegible]: [illegible] testimonia ducit.

Locum-
que in primis [illegible] [illegible] [illegible] ad explicandam unitatem Dei-
tatis; et [illegible] ad ostendendum [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] ad
unitatem numericam esse [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible]-
larii, qui [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], unam ipsam se-
cundum unitatem, [illegible] ac [illegible] [illegible] indivisibilem, sed [illegible]
bet Persona [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], ita ut [illegible] filii, et [illegible]
Sancti [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] una, seu unita, [illegible] ac [illegible]
unitas indivisibilis; [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] una [illegible]-
dit, [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] divisibilem. Ex qua unitate [illegible]-
bat, et [illegible] [illegible] [illegible] Personas [illegible] [illegible] [illegible],
[illegible] in Deo [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible]-
quit; hypostases quidem [illegible] Trinitatis [illegible] [illegible] [illegible] aliud qui-
dem [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible]-

relationes et divisiones quod cognoscendo exigens esse desumendum, videlicet propriè una Deitas, et unus Deus est. Cohaerent nec strenuè clarius talibus argumentis ad demonstrandum.

Audiamus D. Fulgentium lib. de fide ad Petrum cap. 1° diversitate eadem ratione probantem Deum esse unum: Unus Deus, inquit, trinitas ipsa non est. Nam si Pater, Filius, et Spiritus Sanctus Personarum adhuc proprietate distincti sic fuissent etiamque quoque diversitate discreti. Quae verba notabilia sunt, non solum ad diversas instituta, sed etiam ad probandum quod nulla plures futuros esse Deos in hypothesi huius. Pertinentia dicimus: quod Pater Divus Fulgentius: ideo Deus unus est, quia Deitas una non est: et ut ipse infra ait: quia in una natura unus Deus. Et infra subjungit: ob hoc quod tres unus recte credimus, et dicimus Deus, quia una personis aeternitas, una immensitas, una natura est trium Personarum Divinitas. D. Aniellus dicentiam Venerabilis cap. 3 dicit in Deo extra relationes solas esse res unicas, et ideo Deus esse unus non: ex opposito ergo sequeretur esse tres Deos. Lactantius lib. de Divinis institutionibus cap. 29 ait: cum mens, et voluntas alterius in altero sit, sed potius una in utroque, merito unus Deus uterque appellatur: quia quidquid est in Patre ad Filium transfluit; et quidquid in Patre descendit. D. Nazianzenus oratione 37, quae est Theologiae, ait: nobis unus Deus est, quoniam una Deitas: quod Pater asserit Andreae dicens Deus non relinquere ad Unitatem eorum.

Unde ego 2° Patres etiam philosophica ratione, eadem philosophica ad demonstrandum eundem non esse plures esse Deos tribus Personis, quae solitatem negabant haeretici: ideo dicebant Patres tres Personas Dei hanc eandem non esse, et non habent tres substantias sive tres non distinctas, quia Pater generans Deicat filio eundem non esse, quia quae ipse Pater in se Dei substantiam: et utilitas dis cernebant Deum

qua eiusdem esse, sine substantia, Personae quae origine differunt, ... et ... ead. ... substantia, sine essentia ... esse ... in ... Personis ... in ... significant, ... filius ... cum ... Pater ... filius ... generante ... unius ... ... unus ... ... Persona ... filius ... Pater ... essentia ... quae ... numero ... Trinitatis ... fuerint ... Deus. Sunt ergo unus Deus, ... unus ... et ... filius, ac contra ... filio ... generans ... ... non ... quae ... filio, ... filius ... et ... [illegible]

... Pater ... filius ... Personae ... Deus ... excludit unitatem numeralem ... aliquid ... et ... Persona ... natura ... unitatem numericam ... Deus ... et unus ... Personae ... non ... Persona filio et Spiritu sancto ...

Verumque ... Patres ... Trinitatis ... numerum ... ... admittendus ... duos ... Personas ... [illegible]

... Basilius ... Spiritus ... Pater ... filio ... Spiritu sancto ... [illegible]

est: in hoc sed veritatis Deus ad Deum dictum, et pluraliter. [illegible]
sonarum admittit pluralitatem et diversitatem: in hoc vero ad intra, eo
incommunicabilis ad [illegible] [illegible] vocabitur unitatis. [illegible]
[illegible] Divinitas [illegible] Personarum [illegible]
[illegible] (Tertullianus lib. [illegible]) [illegible]
[illegible] unius Dei et [illegible]

Unde ut recte intelligantur, qui
Deum negant esse unum, dicunt ex [illegible] elementis dialecticis [illegible]
[illegible] recte dividitur
unum dupliciter, et in unum indivisibile: iste est, qui significat rem immul-
tiplicabilem, et indivisibilem: [illegible] tres [illegible] significat rem individuam
[illegible] quae nec potest multiplicari nec dividi [illegible] identitate illius [illegible],
quae significat rem immultiplicabilem et divisibilem [illegible] identitatis [illegible]
[illegible] quae significat [illegible] immultiplicabilis [illegible] Pater, Filius,
et Spiritus Sanctus: et [illegible] unum [illegible] in divinis,
iste est qui significat rem immultiplicabilem: [illegible]
addit [illegible] intervenire. Unde [illegible] Deus
unum [illegible], et non [illegible] [illegible]
[illegible] et una numero [illegible] divisibilitas, [illegible]
divisibilitas realiter [illegible] tribus Divinis Personis, quae ad invi-
cem realiter distinguuntur [illegible], quia habet unitatem immultiplica-
bilitatis, et non habet unitatem indivisibilitatis: Deus [illegible] unitatem [illegible],
[illegible] esse unum [illegible] indivisibile.

[illegible] Contra [illegible]
[illegible] esse unum unitatem immultiplicabilitatis: at negant esse unum unita-
tem indivisibilitatis: et hoc [illegible] [illegible], qui viden-
tur [illegible] Et hanc unitatem indivisibilitatis negabunt [illegible] Sabelli-
ani [illegible] Deum esse unicum, et solitarium Personam,
et [illegible] Deum esse solitarium [illegible]
[illegible] signat [illegible] Personarum. ad [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] subjecti [illegible] § [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] Personis [illegible] tres esse [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible].

## Subsect. V.

## Haeresis [illegible] Personas Divinas tres esse [illegible] qualiter [illegible] [illegible] omnino damnatur.

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] asserunt [illegible] [illegible] [illegible] distingui, [illegible] tres esse realiter [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Persona [illegible] realiter [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] tres [illegible] Personas [illegible] [illegible] [illegible] realiter [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

[illegible] [illegible] [illegible] Demonstratur 1° ex [illegible], [illegible] 2° ex [illegible] [illegible] [illegible] tres [illegible] [illegible] [illegible] Personarum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] relationes [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Joannis [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

4 - in Patre intrinsecè et tamquam, quae in declaratione hic nostra adinvicem, ut illas nulla exinde hic nisi increatae et subsistentia sub antea explicabat. Ideo tamen ad quamlibet Personam Divinam in intelligendo, volendo et operando descendet realiter ab aliis, ita quod talis dependentia sit unius Personae quatenus cognoscit ad alias relationes et dependentias, et sic unitas non realis et ex natura rei inter eas habetur coram dic. dicitur esse, vel saltem est necesse ex natura rei.

Hanc ergo dicendum nullam esse tertiendo 1º non ita excusari, ut dicat Galilaea hypotesis saltem ab haeresi Ecclesiae Galli, quam exemplo D. Anselmus de incarnatione Verbi cap. 2º: Dicunt haeretici dicebant non Personas Divinas et tres Angelos, aut duos animas, non tam voluntate solo ideo et esse quam et voluntate sic idem, ut significat magis concordiam voluntariam, et spontaneam voluntatis, ad quam antecedit concordia voluntatis, et ad quam sequitur concordia operationis, et significat concordiam realem, et naturalem. Ille haereticus eas ponebat concordiam realem et naturalem, quam Ioannes ad hunc concordiam. Ista concordia, quam iste Pater ponit, est realis et natura, indicat ipse illa nomine dicendo esse identitatis: et ille haereticus docet illam concordiam esse omnimodam identitatis, ille haereticus eas docebat illam concordiam esse realem, naturalem, et realiter nulla est dispensatio assignata inter hypotesin hujus Patris et haeresim Ecclesiae Galli.

Secundo, quod iste haereticus quam unitatem admittebat praeter unitatem numericam unius Dei, quam ipsi impugnabant: et haeresis hypostatica quam admittit unitatem numericam Dei, et minorem aliam unitatem admittat, ut dicat ab illa haeresi. Et hoc tamen haereticus ille solum indicabat. Impugnatae ergo una natura identificabatur cum Patre, et Filio, et Filius sit incarnatus, Pater etiam incarnatus infert; et sic aliam unitatem admittebat praeter unitatem numericam illius Dei, quam solam impugnabat. Unus ergo ipsius (?) dicendum

ambo D. Anselmum [illegible] una et eadem res Deus [illegible] et [illegible] [illegible] ... Pater et Filius, [illegible] e incarnatus; quo [illegible] incarnatus [illegible] aeterna [illegible] et eadem res [illegible] personalis [illegible] et [illegible] et [illegible] aliquid et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] distincta [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] admittebat et [illegible] unitas numerica [illegible] [illegible] [illegible] catholica defendebat.

Unde [illegible] adversarii [illegible] Ecclesia [illegible] temporibus clare [illegible] [illegible] numerica [illegible] [illegible] Ecclesia [illegible] [illegible] admittebant unitatem [illegible] [illegible] dependentem [illegible] nulla [illegible] [illegible] deducebat [illegible] quam deducebat [illegible] [illegible] Ecclesia et [illegible] D. Anselmum non admitterent unitatem [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Pater et Filius sint [illegible] [illegible] intelligendo, volendo, [illegible] [illegible] et [illegible] valentia, et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ex incarnatione Filii [illegible] incarnatio Patris: et [illegible] [illegible] ex [illegible] [illegible] [illegible] volente et operante [illegible] incarnatione Filii, [illegible] Filius [illegible] Pater velit et operetur [illegible] incarnationem [illegible] [illegible] ad operandum, [illegible] non inducat adversariis identitatem realem et numericam [illegible] entitatem, [illegible] ut una ex [illegible] [illegible] [illegible] altera [illegible] [illegible] [illegible] distincta specifica [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] unitatis numericae [illegible] [illegible] defendebat D. Anselmus, et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] syllogismum [illegible] D. Anselmum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] fides catholica [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

5.

... non una ... et non ... docet ... esse incarnatus,
et ... non esse incarnatus. Videntur ... eadem, eadem ... quod
... ergo ... numeri ... individualis ... et natura ...
... absolute ... subsistentia ... terminativa ... rationem ...
... esse ... et ... illa divina ... ra-
tione ... et ... filius incarnatus est, et filius non est incarnatus ...
... personam, quod ... et alius ... in ... Patris incarnatus, necesse
est alius ... Persona esse in una natura incarnatus, et alius simul non esse in
... incarnatus ... in recensita ...
... magis ... ad distinctas Personas; et
... in ... [illegible]

... (... haereticos ... ex ... se
... unitas ... et ... Catholicis ...
... Christus (... Personae divinae ... Patris
et Filius) ... necesse est Patrem quoque incarnatum ... filio propter identi-
tatem Deitatis, quae ... per se diversitatem Personarum non esse simul
incarnatus. Quod ... ad ... solvendum ...
... doctrina, quae et ... de Incarnatione ... docens
... eadem ... in natura filii, quae est eadem natura ac natura Patris,
et in Personalitate, quae distinguitur a ... (... in filio
... quae ... eadem ... et ... Personalitatem, quae ... ,
quae illa eadem ... et ... Personalitate Patris ... Per-
sonalitatem filii ... [illegible]

... Christus ... ex ... in aeternum ...
... Catholicis ... et ... natura, ... et ...
... in Catholicis; ... et ... esse ... Patris; ...
... Christus ... unitam ... -
... unitate numerica esse ... in ...
... a ... Patris et filius ... in ... -
... et ... adhuc ... filio incarnato; incarnatus

[illegible] ad [illegible] infini [illegible] ex [illegible] et numerica [illegible] Divina, et ex identitate Patris et filii [illegible] et illud [illegible] Patris [illegible] numerica [illegible] et realis [illegible] dependens in [illegible]. Unde manifeste [illegible] Thomisticae [illegible] Galli.

[illegible] Personalitatis [illegible]

1.o [illegible] Deitas [illegible] una [illegible] 2.o [illegible] Unitas in [illegible] quaerere [illegible] et [illegible] Patris [illegible] unitas numerica [illegible] [illegible] in illa [illegible] unitate [illegible] ut [illegible] loquentibus [illegible] Patris. Et ideo [illegible] Galli [illegible] unitatis Deitatis in illa [illegible] Divinarum Personarum in ordine ad [illegible] [illegible] Personae [illegible] inter se [illegible] Videte quid dicat [illegible] quomodo defendat iste [illegible] certe aut vult [illegible] Deo, aut [illegible] intelligit [illegible] dicat [illegible] quod [illegible] cl.mi Galli, [illegible] unitatis [illegible] in [illegible] Personarum in ordine ad operandum.

2.o [illegible] si [illegible] resultaret [illegible] [illegible] Persona [illegible] hoc [illegible] [illegible] [illegible] existeret [illegible] una [illegible] sive Deitas [illegible] ordine ad operandum [illegible] Personis, ut [illegible] [illegible] Directio eadem in ordine ad operandum [illegible] [illegible] ut existit [illegible] Sicut una Deitas, ita existerent [illegible] Personae [illegible] intelligendo, volendo, et operando resultaret una Persona; [illegible]

— n̄ dat, mam unitatem in natura quam dat Persona. Dicis; ec., quod dat [illegible] ut [illegible] in Divinis [illegible] absolutae singularitas [illegible] quod [illegible] Divinis e unitas absoluta et singularitas [illegible] minus Persona Divina, quia [illegible] minus tres Personae forent una Persona, quia tres [illegible] forent una natura, sive Deitas.

Pro minori 2°.

[illegible] unitas, quae fundat [illegible] Divinis [illegible] in ordine ad [illegible] n̄ e unitas [illegible] entitatis, et unitas soly quoad operandum, at unitas [illegible] entitatis [illegible] quoad operandum [illegible] absoluta, et [illegible] ut [illegible] una, et [illegible] unitas, quae fundat [illegible] Divinis [illegible] in ordine ad operandum n̄ e [illegible], et talis e unitas [illegible] Dei [illegible] hanc [illegible] forent [illegible] et absoluta unitas ac [illegible] Dei [illegible] forent [illegible] et [illegible] ut [illegible] dependentia operandi [illegible] e unitate [illegible] et [illegible] Deus e unus, et [illegible] Deus [illegible] tres Dii [illegible] Pro minori. [illegible] Personalia in [illegible] e absolute Deus, quatenus perfectissime [illegible] et [illegible] in [illegible] Persona Divina [illegible] perfectissime [illegible] Volunt [illegible] Persona Divina [illegible] ab [illegible] Deus [illegible] Persona Divina [illegible] Persona [illegible] Personarum [illegible] Personae [illegible] quaelibet Persona Divina e Deus [illegible] ac [illegible] Dii, [illegible] quaelibet [illegible] e Deus [illegible] quaelibet Persona [illegible] e Deus [illegible] ut [illegible] 8

in [illegible] dici [illegible]

[illegible] Personarum

[illegible] multiplicatur [illegible]

in [illegible] dependens [illegible]

[illegible] [illegible]

et [illegible] et ex hoc [illegible]

[illegible] multiplicari [illegible]

[illegible] illa [illegible]

[illegible] et [illegible] attendit [illegible]

de multiplicitate [illegible] multiplicitate [illegible]

[illegible] Deitatis [illegible]

[illegible] Personarum [illegible] natura [illegible]

[illegible] multiplicat. [illegible]

[illegible] [illegible] ad

[illegible] multiplicari [illegible]

multiplicari [illegible] multiplicari [illegible]

[illegible] multiplicantur et ideo [illegible] Athanasius [illegible]

[illegible] non tres [illegible] unus [illegible]

et unus [illegible] unus [illegible].

[illegible]

[illegible] Personarum [illegible]

[illegible] multiplicantur [illegible] philosophi [illegible]

[illegible] in [illegible] duo [illegible]

[illegible] multiplicari [illegible]

[illegible] et [illegible] et [illegible]

[illegible] et [illegible] in [illegible]

[illegible] alterius [illegible]

[illegible] hypothesi [illegible]

[illegible] et [illegible]

[illegible] unus Deus.

Videtur [illegible] verificatur in [illegible]
[illegible] omnis incante [illegible], ab [illegible] a [illegible] Lateranensi
[illegible] unitati Deitatis [illegible] filii et [illegible] [illegible] quamvis [illegible]
[illegible] unitati Deitatis, [illegible] Personalitas filii, que [illegible] et [illegible]
[illegible] et [illegible] divina Personalitas, quamvis Personae
[illegible] Divinitatis [illegible] ut [illegible]
[illegible] illa [illegible], [illegible] [illegible] abstrahendo a dicto Con-
cilio Lateranensi, [illegible] Trinitatis que [illegible] et [illegible]
[illegible] quoad Unitatis, et [illegible] et [illegible]
[illegible] Deitatis, [illegible]
[illegible] in illa hypothesi [illegible] unitate Deitatis, que de
facto [illegible] Trinitatis [illegible] Personalitatis, quas [illegible]
[illegible]; de facto [illegible]. Personalitates [illegible] [illegible]
[illegible] ex illa dependenda, [illegible] in operando, [illegible]
[illegible] absolute unitati [illegible] ad perfectissimam [illegible] nu-
mericam [illegible] absolute [illegible].

[illegible] de fide [illegible] Deus esse omnino simplex, et indivisibilis; et in dic-
ta hypothesi Deus non esset omnino simplex et indivisibilis: [illegible] Marginal
[illegible] Basilius lib. 1o contra Eunomium: simplex omnino et indivisibilis,
[illegible] ab omni compositione. et D. Bernardus lib. 5 de Conside-
ratione [illegible]: non, inquit, compositus Deus, merus simplex est et
[illegible] damnandus. [illegible]
[illegible] ab omni [illegible] compositione [illegible] in dicta hypothesi
[illegible] compositio; [illegible] accu-
[illegible] Deus non esset omnino simplex, et realiter compositus. Si dicas 2a:
[illegible] aliud [illegible] absurdum [illegible] Deus non vere unus [illegible]
[illegible] inter se [illegible] operantes; [illegible]
[illegible] 2a.

4.o [illegible] Deitatis [illegible] et [illegible]

in illa [illegible] [illegible] [illegible] esse a se, et improductum [illegible] minus, [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] productum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] esse a se et improductum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] improductum, exceptis [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] improductione; et [illegible] [illegible] [illegible] improductionem, et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] minus [illegible] [illegible] [illegible] non sunt sufficiens [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in Deo et [illegible] quantitate sunt [illegible] [illegible] esse a se et improductum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] a se et improductum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] improductum esse a se; [illegible]

Cum [illegible] [illegible] esse a se et improductum [illegible] [illegible] [illegible] nullum habet [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ex ipsis elementis [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] esse a se et improductum [illegible] [illegible] negativa [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] nullum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Personis [illegible] [illegible] [illegible] productum et [illegible] improductum [illegible] tunc [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] negativum.

Quae [illegible] [illegible] exemplis [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] generabile et incorruptibile [illegible] ingenerabile et incorruptibile; [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in generabilibus et incorruptibilibus [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] generabilibus et corruptibilibus [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ingenerabilis nec incorruptibilis, et absolute generabilis et corruptibilis [illegible] [illegible] [illegible] ingenerabiles et incorruptibiles; [illegible] [illegible] generabilis et corruptibilis [illegible] [illegible] [illegible] in illa [illegible] [illegible] Persona [illegible] esse a se, et improductum; et [illegible] alius [illegible] [illegible] ab alio, et productus [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Personae sunt [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] existere [illegible] productione [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] a se, et improductum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] existere [illegible] productione [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible].

a Patre, ut est illa relatio, negant esse a se et improductam. Subsect. 6 quid absolute dicendum sit de Unitate Divinae essentiae.

## Subsect. 6.

## Quid absolute dicendum sit de Unitate Divinae essentiae.

Dicendum primo. De fide est Divinitatem, sive Deitatem, sive essentiam, sive naturam Dei esse realiter unam numero, simplicem, et indivisibilem, eamque omnibus et singulis Personis Divinis communem, de qua fide est in Deo non dari plures naturas realiter distinctas, et de fide esse Filium et Spiritum Sanctum non esse ab illis et productos. Ex ... disputationibus: hanc Definitionem ... clarissime.

accedit Concil. Later. cap. Firmiter de summa Trinitate, ubi postquam defi- nit, ... Haec, inquit, Sancta Trinitas ... individua. Et Catholice damnamus ... credimus, et confitemur, quod una quae- dam incomprehensibilis res, et ineffabilis quae veraciter est Pater, et Filius, et Spiritus Sanctus, tres simul Personae, et singulatim quaelibet earumdem est illa res; et ideo in Deo solummodo Trinitas est, non quaternitas, quia quaelibet Perso- narum est illa res, videlicet substantia, essentia, sive natura Divina; et illa res non est generans, neque genita, nec procedens; sed est Pater, qui generat, et Filius, qui gignitur, et Spiritus Sanctus, qui procedit, ut distinctiones sint in Personis, et unitas in natura. Quae verba Concilii adeo perspicue nostram doctrinam defi- niunt, ut non indigeant explicatione.

... Dicendum secundo. Catholica fide ... docemus, ... in ... contra ... Personis Filii et Spiritus Sancti, non productis ...; nihilominus aliqua adhuc restant, quae ... eius doctrinae ... assignanda sunt. In primis enim ... causa ... et ... aliqua ... ne ... et aliquam ... sensum ... in ... hypo- thesi (... de ... ) ... et ... de-

decreta conciliorum, Sanctorumque Patrum aliorumque [illegible] sa-
crorum et [illegible] ponunt [illegible] [illegible] et [illegible] et [illegible]
[illegible] non ita bene [illegible]; et haec non admittenda [illegible]
[illegible], quia [illegible] rigore, et [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible].

Haec, inquis, incaute dicta sunt. Ratio est, quia
illi loquendi modi quodam modo, quasi [illegible] [illegible]
mare opinionem, [illegible] [illegible] [illegible] hypothesi [illegible],
per [illegible] [illegible], et [illegible] censura theologica dignum, [illegible]
[illegible] opiniones [illegible], et probabiles, ita explicantes-
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible], et [illegible] [illegible] ex [illegible]
[illegible] in [illegible] rigore, et [illegible]; altera vero, etiamsi
vere probabilis sit, non ita [illegible] neque in [illegible] rigore neque
[illegible] [illegible] [illegible]; illa tamen [illegible] [illegible] [illegible] verum
sensum obtinet; atque in praesenti quaestione opinio [illegible] [illegible] ex-
[illegible] nulla ratione est probabilis [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], cum [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] SS. [illegible]
et [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]; si quis [illegible] tunc [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] sufficiens [illegible] ad [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible]; [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] fide [illegible], [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible].

Praeterea, [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] in [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]; et hoc [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], et in [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], et [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] hanc [illegible] [illegible], et [illegible] [illegible],

esse nomina, et retinendi absolute bene, et sufficienter testimonia

ipsius Scripturae de crassa ignorantia ex iure illi, quod manifeste docet

[illegible] alia, et [illegible] qui de illis peccata dixit nominis (i. [illegible])

quod satis probabile, et nullius [illegible] fuit adeo [illegible] loquentibus, fuerit vel simpliciter, vel satis [illegible] et

Patris [illegible] absolute, bene, et sufficienter [illegible] et vero

[illegible] obstinatum, hypotesi: etiam qui dicit ea hereticum, intelligit in sensu rigoroso plenissime, et ita bene [illegible] asserere [illegible] in [illegible] plenissime, bene, et ingeniose, ac conclusionem [illegible] intelligi: [illegible]

[illegible] dicit [illegible] absolute [illegible] doctrina [illegible] ad fidem: quod incoeptam [illegible] sunt [illegible] et [illegible] agenda de unitate [illegible] in [illegible] hypotesi [illegible] qui [illegible] doctrina [illegible] ad fidem, [illegible] improbabilis.

Secundo ponit [illegible] benignum censuram [illegible] qui [illegible] asserunt [illegible] hypotesi: simili [illegible] dicit [illegible] temeraria, piarum aurium offensiva, et [illegible] doctrina quae [illegible] ad fidem: ex ea doctrina fieri manifesta heresis. [illegible] unitas realis et numerica [illegible] et conceptus [illegible] personarum [illegible] [illegible] est [illegible] fidei, et est de fide: [illegible] ponit [illegible] nam in Deo [illegible] formalitates [illegible] doctrina [illegible] fidei [illegible] (quamvis omnes censuras minores errore) [illegible] heresi [illegible] et [illegible] ex dictis, et [illegible] ex dicto [illegible] tenendi, sed [illegible] hypotesi, [illegible] loquendo, [illegible] in Deo [illegible] realis [illegible] manifesta heresis.

[illegible] [illegible] dicit [illegible] fidei, quae in se, et [illegible] mutata [illegible] infallibilis [illegible] ex aliis veritate in se et [illegible] ac [illegible] [illegible] [illegible] in se et [illegible] [illegible] quando

[illegible] non Deus [illegible] manifeste de [illegible].
Dei, unitas [illegible] includit omn[illegible] unitas numerica,
[illegible] [illegible] [illegible] numerica [illegible]
[illegible] numerica [illegible] Deus [illegible] secundum [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] omnis [illegible]
[illegible] manifeste [illegible] unitas nume-
rica [illegible] de fide, imo [illegible] [illegible] Si dicas [illegible]
[illegible] unitas numerica esse Dei [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] esse Dei [illegible] [illegible] numerica, [illegible]
unitate numerica [illegible] significat [illegible] unitas [illegible]
[illegible] ex illa unitate ad unitatem numericam et specificam [illegible] quae
in [illegible] non intelligit unitas numerica, et [illegible]
[illegible] [illegible] numerica non est unitas numerica de [illegible]
fide [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
certe, et infallibiliter, quod Filius, et Spiritus Sanctus [illegible] [illegible] [illegible] et
[illegible] [illegible] articulus fidei, [illegible] Trinitas personarum, unitas [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] unitas numerica esse Dei
[illegible] Trinitas Personarum Dei [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] ex [illegible] certe et infallibiliter quod debeat unitas
numerica esse Dei [illegible] Filius et Spiritus Sanctus [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] fidei.

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] sit de fide quod unitas esse Dei sit numeri-
ca, [illegible] [illegible], et Spiritus Sanctus [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] de fide
et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] de fide.

Dico [illegible]

et indubitatae unitatis numericae essentiae Dei et filii et Spiritus Sancti, nec non adducere et peritatis aedifice: accentes doctrinae haereticae, absolute negante ea improbabilis, et haeresis manifestae. Quae est quod testim. Sanc. Scrip. Patrum et Conciliorum adducta adeo expresse illas definiunt, ut nemo probabiliter possit negare de unitate specifica et incidenter unica in operando.

Accedunt alia testimonia Joan. Theolog. in dicto Flor. sermone 18, circa Pers. Orientalibus tradita de natura Divina quae cum una non sit, sed circa rationem Deitatis dicitur esse, quae duobus, at neque trium Personarum quatenus Deitatis, et ita dicit identitas eius manere in unaquaque Persona. Quibus Moneri ille possessorat in dividua, et individuas Trinitatem eadem unitate expresse affirmat et tenet universa Ecclesia in Cathecismo omnibus fidelibus familiari: et ipsa Ecclesia canit: Sancta Trinitas, et indivisa unitas. Quae testimonia extinguunt omnem probabilitatem cogitationis oppositae de haeresi relegantur.

Unde est mihi displicet, quod quidam dicunt esse affirmare unitatem numericam essentiae Dei esse de fide, hanc redderet haeresis contrariam, quae tamen Scholastici docent esse de fide. Et haec auctoritate Theologorum est docentium eandem de fide esse absolute illam unitatem certam de fide: et ad summum fuerit probabilitatem quam illi tribuunt. Contradicere negantibus esse de fide asserere et firmissimo firmare temerarium esse. Sic Pr. peccat nimis campum de ... ex Deitate esse de fide, ex parte ex veritate dominare traditionis Sanc. Script. Patrum et Concilii Lateranensis ... adducta: addo ... caritate enervare quatenus illa mallis ... vero Deitatis inani conatu torquere.

Tandem peccat, cetera

alios vitavimus, atque per explicatam praedictam hypothesim [illegible] quia ea dimanat mysterium Trinitatis, quod et Deus et unus docuimus, Homousii, et Indubitabilitatis, quam tradit et docet Ecclesia Catholica, et constanter infinitas difficultates inexhaustas, quas ipsi efficiunt Scholasticorum doctissimi Principes [illegible] huius auctoris et conversis [illegible] demonstrationibus. Francisco ad [illegible], et extra infero falsitatis [illegible] mysterii ad modum intellectionis sanctorum Patrum, omnium Theologorum, imo et omnium fidelium [illegible] hypothesis realitatis nimis facile intellectu, et cassum mysterium Trinitatis, et unitatis omnium difficultas, ut quod sese evertens, et incredulitas [illegible] latitat, et mysterium SS. Trinitatis in se revelatum, et ab Ecclesia creditum adeo difficile intellectu [illegible] Deibus, SS. Patribus Theologis sapientissimis, imo et omnibus fidelibus Christianis superat humanum captum quod mysterium SS. Trinitatis ipse revelatum, et Ecclesiae creditum non est, qualecumque illa hypothesi facit [illegible] omnium fidelium sensus: et eius falsitas manifestius facilitate prodit quod mysterium SS. Trinitatis mirabilis expeditio difficultatis, quas continet, difficultas: Nec enim in Personis, et una non est implicita etiam ab omnibus et singulis Personis identificata. In rebus fidei semper oportet caute discernere, et loqui, maxime in his, dicit S. August. lib. 6 de Trinitate cap. 3o sub initio, ubi quaeritur unitas Trinitatis, Patris, filii et Spiritus Sancti, quia nec periculosius alicubi erratur, nec laboriosius aliquid quaeritur, nec fructuosius aliquid invenitur. Audis praedictam hypothesim sub dubio propositam fuisse a P. [illegible] homo de incarnatione, et impugnatam fuisse a P. Petavio lib. 4 de Trinitate a cap. 13, [illegible] sicut videre. Sect. 4 actualis realis distinctio naturae Dei a Personalitatibus, quam 2a sententia defendit, vix damnatur.

## Sectio IVa

actualis realis distinctio naturae Dei a Personalitatibus, quam 2a Sententia defendit, vix damnatur.

Sit nostra [illegible] eius authores, nempe Gilbertus Porretanus, Richardienses, et Durandus. Nam [illegible]

n. distinguitur realiter actualiter a suis Personalitatibus. Dico
2do. Est de fide. Gilbertus docebat essentiam Divinam non identifi-
cari cum relationibus, sive Personalitatibus, sed vere, realiter, et sim-
pliciter distingui, sive dicta realiter rei a re, ut indicat Cr.
D. Tho. 1. 4. de Trinitate; sive dicta realiter modaliter, ut alii indi-
cant; et hanc distinctionem modalem amplexus fuit Durandus; at
D. ipse Gilbertus Doctus fuit a Divo Bernardo, in Concilio Remen-
si sub Eug. 3o, et ad poenitentiam coactus hunc, et alios errores
expresse retractavit; et ideo inter Catholicos non numeran-
dus; ejus doct. haeresis est, et definita contraria Dico illi opposita; 1o quia in
Concilio Remensi expresse damnata fuit praedicta Gilbertina, et
opposita definita: statuente eodem Concilio in Divinis tantum Personas, quae Persona-
litates, et relationes esse deitatem, et essentiam. 2o quia in Concilio Lateranensi cap.
Damnamus, cujus verba sunt sed 3. subjecit, sub relationes defitur, non est
in Deo quaternitas, sive nisi quaternarius rerum, prout quidam docent, qua-
ternitas in sententia Gilberti; statuendo hic Personas inter se distinctas
et essentiam ab illis esse distincta. 3o quia in Concilio Florent. sess. 18 respondit
Joann. theologus nomine Latinorum. Sed vos quaeritis: Nos dicimus substantiam et
Personam, sive hypostasim esse idem re; differre autem nostro modo intelligendi. 4o
illo principio Theologico, quo utitur Concilium Florentinum, Toletanum, et alia Concilia;
in Divinis omnia sunt idem, ubi non obviat relationis oppositio.

Quaeres et falsitas
ejus sententiae Gilberti, et nostra sinceritas Dico probatur hac ratione desumpta ex
Divo Bernardo serm. 8 in Cantica, et lib. 5 de Consideratione ad Eugen-
nium. Si Personalitates distinguerentur realiter ab essentia Divina, Perso-
nalitas non foret simplex, sed composita: at haec doct. manifesta haeresis
est opposita, ejus definita fuit in Concilio Lateranensi cap. Damnamus; ergo
Prob. Personarum quaelibet et naturalia per se distinguuntur realiter; quae unio-
nis dabitur ex illis compositio resultans; siquidem compositio est distinctorum

[illegible] sic[illegible] non unitant, resultabit ex illis quaedam [illegible] multarum rerum; quod unius absurdum est, utrum[illegible] [illegible].

Alia ratio ex D. Bern[illegible] [illegible] desumpta [illegible] [illegible] Paternitas, l est superior Deitate dicta? [illegible] est, inde infertur Paternitas est Deus, [illegible] non Deitas; [illegible] nihil potest esse superius Deo, l Deitate. l est aequalis [illegible]. Ex [illegible] ita est inaequalis [illegible] est Deus, [illegible] quod est aequale Deo, et est Deus: ac contra docent plures [illegible] ex [illegible], qualis sit aequalis Patri, colligunt [illegible] [illegible] filius ac Deus [illegible] inferior [illegible] ita est, inde infertur [illegible] [illegible] quod est inferius Deo, nequit [illegible] [illegible] ut optime arguebant [illegible] haeretici, qui docebant filium [illegible] [illegible] inferiorem [illegible] Graeca [illegible] ex nihilo creatum est, et ideo [illegible] negabant [illegible] filium [illegible] esse ex nihilo, [illegible] inde [illegible] [illegible] [illegible] est [illegible] [illegible] realitatem [illegible] esse productum ex nihilo [illegible] esse creaturam. [illegible] [illegible] ex [illegible] [illegible] illi [illegible] identitatem substantialem, [illegible] [illegible] [illegible] ex [illegible] [illegible] ex [illegible] [illegible] [illegible] in [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] nequit [illegible] creaturam [illegible] Sectio [illegible] an relationes distinguantur ex natura rei, et dicitur media Scotica ab essentia Divina? Subsectio 1.a ex [illegible] [illegible] negativa [illegible]

## Sectio V.a

An relationes distinguantur ex natura rei, et distinctione media Scotica ab essentia Divina?

## Subsectio 1.a

Explicatur [illegible] negativa praefertur.

Scotus [illegible] [illegible] [illegible] realis intermediae inter Personalitates, et eorum Dignitatibus negat; admittit [illegible] [illegible] [illegible] media inter distinctionem realem, et rationis; [illegible] [illegible] distinguuntur ab [illegible] ex re, et ex natura rei [illegible], et [illegible] [illegible] fundaliter [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] ex [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ante [illegible] [illegible] [illegible]

inter rem et Deum ex natura rei, et praedicatione [illegible] Relationis.
At sua explicatione ista Relationista identificant identitate re-
ali omnino, distinctione reali simpliciter, quae invenitur inter res, et qui
non dicunt identitatem omnino, distinctionem mediam seu formalem ex natura rei, quae repe-
ritur inter formalitates.

Explicatur in terminis Divinae distinctio

3a. hanc sibi distinctionem eximie impugnavimus, atque
in nullis explicationibus, quas adhuc aliqui solvit. Praeterea [illegible]
[illegible] in Methaph. disput. 8 q. 1 et 2, et quando distinctiones quae pa-
[illegible] imparitate [illegible] videt, [illegible]
[illegible] et [illegible] duxi hic aliter tractare.

Itaque
[illegible] distinctio realis simpliciter est, quae invenitur inter eas, quae
sunt separabiles seu quorum unum sit in medio sicut habent [illegible]
[illegible] et externa inter ea. unumque prius, aliud vero alterius, [illegible]
[illegible] et ideo distinguuntur realiter Personaliter inter
ea, quae radicantur omnino in rebus separabilibus, et [illegible]
[illegible] diversitudines, [illegible] relationes [illegible]
[illegible] realiter et realiter simpliciter distinguuntur [illegible]
sunt inseparabiles, et una [illegible] prius alterius, [illegible]
[illegible] in [illegible] rebus separabilibus, [illegible]
[illegible] distinctio formalis ex natura rei, quae non realiter simpliciter
est illa, quae invenitur inter ea, quae [illegible] Divina [illegible], et [illegible]
[illegible] separabilia, nec unum est prius alterius:
neque radicantur immediate in rebus separabilibus: quae [illegible]
non invenitur inter realitates, et inter formalitates eiusdem rei.

Reliquae
distinctiones formales ex natura rei inter formalitates creatas [illegible]
[illegible] ut de illa in Divinis [illegible]
[illegible] rationem, ne ergo fiat [illegible] si [illegible]

distinctio[ne] formali ex n[atu]ra rei nihil aliud intelligant, nisi capacitatem ad verificanda duo [illegible] entibus independentibus quorum unum non est aliud, seu capacitatem ad [illegible] alias [illegible], quid admittunt in Deo distinctionem virtualem [illegible], [illegible] [illegible] ita [illegible] erit [illegible] capacitas, quae habet in Deo [illegible] ad verificandas [illegible] praedicationes, [illegible] sicut [illegible] formalis ex n[atu]ra rei.

Quaeritur et probatur

[illegible] [illegible] distinctionem, [illegible] rei et [illegible] independentibus [illegible] distinctae [illegible] realis [illegible], [illegible] formalis ex n[atu]ra rei et deinde [illegible] [illegible] formalis distinctio [illegible] duas distinctiones formales et ex n[atu]ra rei [illegible] entitatibus [illegible] aliunde inseparabiliter sunt, et realiter identificatae, quae [illegible] alterius [illegible] praedicatio. Sane [illegible] distinctio [illegible], [illegible] Scotistae [illegible] pugnantes. Et si velimus [illegible] distinctionis [illegible] rei [illegible] aliud et inde [illegible] [illegible], [illegible] Scotista [illegible] rei formaliter [illegible] realiter [illegible]. Et [illegible] [illegible] distinctionis [illegible] rei ut [illegible] [illegible] realiter simpliciter, et formaliter ex n[atu]ra rei; et inde [illegible] [illegible] eadem distinctio [illegible] [illegible] et [illegible] devoluta ad [illegible] denique [illegible] [illegible]. Et ideo [illegible] ex [illegible] Scotistarum [illegible] in medium [illegible], quid [illegible] in hac dist[inctione] [illegible], et illud [illegible].

a [illegible] Sit [illegible] a

actualis distinctio, sive [illegible] realis, sive ex n[atu]ra rei, sive media [illegible] [illegible] et [illegible] distinctio [illegible] rei, et [illegible] [illegible] [illegible] inter [illegible], et Personalitates [illegible], sive inter attributa Dei, sive inter [illegible] attributa et [illegible] Dei [illegible]

...argumentis, et omnia perfectionem adhuc institutis; quod aliquando ... de est ratio. Ita sentiunt omnes nostri Scotistae, omnes, lattery exceptis, ... et omnes Thomistae et ex circa Franciscana familia Nominales ... Occamo in 1° dist. 2ª q. 1 ... Bonaventura in 1° dist. 34 ... 2ª ad 5. Aureolus in 1° dist. 8. Alensis 1ª p. q. 23 membro 4° art. 1° primo. Durandus ergo negat distinctionem ... attributa ... Scotus ... sub ea distinctione ... formalitatis sola distinctio rationis ... intellectualis ... tenent Tr... in 1° ... lib. 1° cap. 10 ... ad ... 1ª ... Aristot. 2° ... 12, ... quidem examinanda ... positiones ... absolutae ... in 1° dist. 2ª q. 6.

et hic vestat ... distinctio ... et ... rationis ... quae ... et ... melioris ... ratio, quae ... est ... et ratione ... omnia habent aliquam distinctionem ... hanc quidem vocant ... immanifesta, et alia ... vocant ... ex utraque ... distinctione ... quae ... quia ... ...

... quaeque sine assertione ponit Scotus, defendunt non solum ... fidei, et magnis ... Scotistis ... et ... rationes ... affirmant ... illa enim ... valde ... in ... fidei, in male ... ratione ... in ... vocant; ego autem libentissime ab his censuris abstineo, et accingor ... in ... et ...

... probandis:

Prima probatio ... in ... est ... ratio ... Paternitas ... realis, l falsa ... in ... et ... non ... in ... S... Scotistis ... de distinctione formali et ... implicationis est.

Distinctio ... Scotista ...

... esse ... realitas, et ... Paternitas; et ... realitas, et entitative Paternitas; non est vera, et fla.

Contra ... :

... formalitatis ... distinctio ... et ... non ... potest dicit ... distinctio ... implicationis. Probo ... quod debet ... ratio distinctionis ... ... ... dist...

dens a dicte frali, siue ex na rei, et a distinctione reali simpliciter, in qua differat Verus a dicto; et hanc n. pot minuere ly formaliter: quia ly formaliter n. e additus diminuens: quia in huius distinctionis, frali ex na rei e absolute et simpliciter, et sine additio diminuente v. gr. hoc pp: essa a pp. rei n. e Paternitas. Pbo minor sequentem quia ista indicat probare; quia ly formaliter significat rationis diuisiblem quam ... Ddi distinctionis uera et ppria a parte rei debatur ad hanc debatus ... distinctionis vere. Et ppria a parte rei, et spes, sine dia specifica n. pot minuere ppria ... et illa ... et distinctio in aliqua debata ... realitatis minuit ppria ... rationis ... et illa ratio debat, et collocat. in debatas ... hoc.

Insto 1o: quia hec distinctio fralis Scotica n. e ppria distinctio a parte rei, sine addito diminuente: ergo ... e distinctio a parte rei ... quod ... ppria ... est id, qd ... n. sit distinctio vera et ppria a parte rei sufficit, ut verificentur duo contradictoria. Cons. quia hec distinctio io nte, quo appellatur distinctionis formalis, differat a distinctione virtuali.

Nego 2o, et explica. Distinctio a parte rei e illa, quarum ... rei n. e aliud absque additio diminuente; debatur essa et Paternitatis ... te distinctio a parte rei ... ppria, et absque additio diminuente illa distinctio, quae ... et n. e aliud. Vel ... distinctio sufficiens pt absque additio diminuente verificetur hoc pp: essa n. e a parte rei Paternitas; et si debetur distinctio ex na rei, ... hoc distinctio ex na rei, n. e absolute et ppria distinctio ... I

Nam secundo ... qd ly formaliter n. e additus diminuens. Ince ... quia distinctio fralis, et ex na rei sufficit ad verificanda ... additio diminuente, et absque ... hoc pp. essa n. e Paternitas ... quia ... ille ... in 1o dist. 2a, ... tomo 1o in 1a p. ... n. 6, docet hanc distinctionem ex na rei ... sufficiens ... unum ...

deallteno in abstracto sic dicto n. sit vera q. ... Dottrina absoluta d'Vera.

Praeterea haec doctrina expresse damnatur in Decreto Remensi: q. ... ut refert P. Bazquez disp. 110 cap. 1 ... in nullo sensu catholico negari possit, quod Divinitas sit relatio, et si aliqua alia res mixta, et imperfecta sine additio diminuente veritatem ... Lateranensi ... in aliquo vero et proprio sensu potest negari, quod Divinitas est relatio ... doctrina Scoti potest negari in aliquo vero et proprio sensu, quod in nullo sensu catholico potest negari ... Remensi doctrina ... nullus eius et aliquis in eodem vera proprio dictorio opponuntur.

I

Ergo, 1°. haec dictio falsa a Scoto sufficit ut prima falsitas in abstracto non possit verificari de alia ... sua in actu ... et sua in actu ... Lateranensi ... et hoc expresse ... Remense, Florentinum et Tridentinum ... dicta sect. § 1° quia ... Scotistae dicta falsa sufficientes, ut prima falsitas absque additio diminuente ... sufficientes ... infert quod eadem dictio sufficientes ut una falsitas non possit vere enuntiari de alia, sive ut illo ... dicta Doctrina.

Ergo 2°. ... Scoti relatio aliquo modo ... et ... de fide est ex decreto Lateranensi ... damnans de summa Trinitate relatio ... ibi enim dicitur, Pater, Filius et Spiritus Sanctus sunt idem omnino, nempe quoad ... Scoti opportuna huic defi... dicta.

Secunda probatio est haec ... non differt ab errore Gilberti Porretani damnato ... Gilbertus ... hanc propositionem relatio non est sapientia in nominando casu, de in casu auferendi:

[illegible] nullus [illegible], qd significant relationes [illegible] distinguis [illegible] rei [illegible] distinctionem [illegible] distinguant [illegible]; et si relatio [illegible] rei [illegible] natura [illegible] distinctionis formalis ex natura rei; [illegible] rei [illegible] in nominandi [illegible]

[illegible] [illegible] relationes realiter, [illegible] formaliter [illegible] ex eo damnant [illegible] [illegible] aliquo [illegible] [illegible] absolutis [illegible], abiis [illegible] in aliquo sensu, nempe formaliter ex natura rei [illegible] et [illegible] nullus [illegible] [illegible] sive formalis ex natura rei [illegible] ex illa [illegible] [illegible] [illegible], et [illegible] relationis [illegible]

[illegible] damnatione [illegible] nec [illegible] ex [illegible], [illegible] nihil [illegible] aliud explicuit [illegible]; at [illegible] et [illegible] realiter [illegible] natura [illegible] [illegible] quod [illegible] damnandum fuit.

[illegible] [illegible] ex natura rei [illegible] ex [illegible] et [illegible] [illegible] et ideo sicut [illegible] entitatem [illegible] entitatibus, ita [illegible] realiter formaliter ex natura rei [illegible] [illegible] formaliter ex natura [illegible] [illegible] [illegible] explicatur natura [illegible], et [illegible]

Subsectio 2.a

Amplius explicatur natura [illegible], et [illegible] Scotistarum.

Dia. l.o q. Scot. d. meths. q. 19
relaoq. et nq. Digni faciens Qpoitiog; q. n. rehent utraliq. et xa.
Resolutio e prima instantia. l.o q. Qpoitio ultraie e unio distinctoq. qui
inter illo det; Qpoitio oraliq. sic exigitur, qd unq rehent p mq. So
et alterq. mq. actuq. ideo dumno caveze distinguant, et uere unian-
tq. facient Qpoitiog, tn. rehent p mq. actq. et poq. Qpis; qua parti-
bq. integralibq. q. n. rehent p mq. poq. et actq. resultat Qpoitio inte-
gralq.; et ex mobilita Verbi, et huane Qpoitiua Qphq.; qq. rehent
p mq. poq. et actq. q. ad veraq. Qpoitiog n. requirit, qd exhemasehe-
ant per mq. poq. et actq.
Secundo; q. essa Dia realiter fuali-
ter ap. rei e parte dista ab attributis: et relao eodq. mo e distra
ab essa; essa etq. in infinita in linea eiq. e realiter fualiter a p. rei
pfectibiliq. ab attributis et relao ab essa: ac coentea illae actuabiliq.
ab attributis, et hec ab essa Dia; q. rehent ut pfectibile ad perfectiq.
ac coentea p mq. poq. et actq.: q. etq. n. hoc requirat ad Qpoitiog realiq.
in Deo vera Qpoitio n. admittatur vera distio actualis ante operaoq
intellus inter relaoq. et naq. Divina.
3o, et e efficax rao desumpta ex
simplicitate Dei, quq. statuunt plura Concilia, et precip. Lateranense cap.
1o de summa Trinitate his verbis definiens: Deus eternus, immensus
Oipotens, incommutabilis, incomprehensibilis, et ineffabilis, Pater, filius, et Spi-
ritus Sanctus ea una substa, essq. seu nq. simplex oio. quo pacto ait: Essentia
simplex. S. P. Bernardus, l. Tiberius lib. 5o de Consideratione dicit: Deus
ee unicus, qd excogitari pot. Undequaque: omnodq. simplicitati Dei nimi-
rum opponitur distio, quq. et Qpoitio; imo idco opponitur Qpoitio, qa includit
distinctiog. et Qportionalis nexus, ab Scotistis q. destrueret simplicitatq. Dei; q.
debet negari distio fualiq. ex na rei; q. destrueret omnodq. simplicita-
tq. Dei. Pro maj. omnimoda simplicitas essentialiter e strictissima uni-
tas; et ut talis eatenus opponitur Qpoitio, q. includit distinctiog. nq.

-ng unitas est indistinctio et indistinctionem dicunt opponi distinctioni &c.

... Unde eo-
hac cuiquimus ad alia argumenta, quae solent fieri pro distinctione hanc certa
rei. Est ergo In hac Scoti sententia, quatenus ut distinctio dicitur Scotum
ris, ut haec relatio realiter entitative distinctio, et certo, quae non est quali-
bet sui relatio; imo cum attributa distinguantur intra se
eadem distinctione ex parte Scoti, ponitur contenentia, ut ait D. Bernardus
de Consideratione ... multa dicuntur esse in Deo, et quidem sane
Catholice, et multa unum illorum ridicula putamus, non quaternitatis
habemus contentam. Quod est quia cum relatio ex natura rei non distinctam, non
qualitate Deitatis, ut supra ex D. Bern. arguebam, D. Thomas ...
... quae accipit Suarez, relatio ex natura rei distincta a Deitate non dicit ratione
sui admixtionem aliquam talem, sicut si esset accidens: relatio non est Deus
ab rei. Ergo simplicitati Dei repugnat nisi in realitatis, et in ratione
distinctionem ex natura rei, in Deo dari, nec ex natura rei dici in finalibus absolutis, ergo
qualis est distinctio, talis est ... &c.

Ought ergo non consurgit non minime Scotistas sere-
na fronte, et pleno ore dicentes hanc propositionem: in Deo datur multiplicitas qua-
litatum ante omnem operationem intellectus, distinctarum ex natura rei. Nego consequentiam. Si ergo in Deo
datur summa simplicitas; et summa simplicitas est summa unitas, summa indivi-
sio est in Deo, ac summa unitas, sive indivisio. Sed summa indivisio nimirum
excludit plures realitates, ante omnem operationem intellectus distinctas ex natura rei, quae
plures realitates realiter entitative distinctas: ergo sicut in Deo non potest dari
multiplicitas realitatum realiter entitative distinctarum; ita non potest dari multi-
plicitas realitatum ante omnem operationem intellectus, distinctarum ex natura rei.

Ideo dico 2°
cum aliis Scotistis hanc distinctionem non esse in simplicitate Dei, quae est minima, et
talis, ut non tam distinctio, quam identitas debeat appellari; imo etiam aliis plane dicimus
non esse formalem logicam, seu rationis tantum, et mediam inter realem et rationis.

Quaerunt hi ...

-udent Scotistae distinctionem formalem ex natura rei, quam Scotus primus deservavit, quae hac distinctio dat[ur] formaliter et actu ex natura rei ante omnem operationem intellectus, l. 1. d. 13: male signific[at] ... nec appellat omnino simplicitati Dei. ... Si 2.

... deservit ... Scotum dicentem in 1. distinctione 8 q. 4 de distinctione, qua inveni[un]tur veritas, sapientia et bonitas est ... dictio, tantum praecedens intellectus operatione: et ... ita, quod sapientia est in re ex natura rei; et bonitas est in re ex natura rei: sapientia in re, formaliter non est bonitas in re: ergo &c.

Dices 2.° cum Mileraneo ... Episcopo ... dist. de ... q. 2. sect. ... simplicitati Dei, quod in Deo admittimus plures formalitates ... hoc ... inepta ... ei quod non admittimus plures formalitates ... et extrinsice distinctas ... ipsas ... plures formalitates intrinsice actualiter, et ante omnem intellectus operationem distinctas quarum ... requirit opposi[tio]ni intrinsecae simplicitati Dei ... ubi evidens.

Quinta probatio

est: natura Patris independenter ab intellectu non potest distingui actu ex natura rei a natura filii, ... et ... natura Patris non est natura filii: ergo neque unum attributum ab alio: neque natura ab attributis. Item relationes independenter ab intellectu non potest distingui actu ex natura rei, ita, ut ... relatio non est natura.

Probo consequentiam ideo ... non potest admitti quod ... natura ... est una, et eadem res indivisibilis, et ... relatio et natura in Deo est una, et eadem res indivisibilis: ergo si ... non potest admitti ... neque ... potest admitti ... non videtur apparet ... dictio ... quod eadem res identificatur cum ... quod eadem res ... ergo ... non sufficit, ut relatio et natura distinguantur formaliter ex natura rei ... ad ... requiritur, quod in Deo ... inter se ex natura rei formaliter distinctae.

Quinta probatio est: Quae distinguuntur actu et realiter ex natura rei ante omnem operationem intellectus, non distinguuntur solum ... intellectu ... et relatio solum distinguitur ... natura ... intellectus ... Probo minorem ex ... Florentino sessione 18 ... Ioannes theologus ita fatur: Natura divina et persona ... sunt idem ... intellectus ... differunt ...

... Grecorum sci. 3 . loquens dicta et nubibus ex Dolitanialibus, quos Grecorum sensu ait, nam quamquam ipso proferre decet, ut se dirimant, quandoquidem solaviae, ac intrinseca dicere credunt. Et ied. 24 dicitur: in re, et ratione Paterna hypostasis a se ista dirimitur. etc.

Sexta, et ultima ratio sit. Quaevis distinctio quae independenter ab omni operatione intellectus est vera distinctio, absque ulla improprietate, et addito diminuente, est simpliciter distinctio realis; et tamen inter relationes, et essentiam, quae inter essentiam et attributa, seu inter ipsa attributa, seu praedicata absoluta, non datur distinctio simpliciter realis, ut est de fide; cum realis ergo distinctio simpliciter realis excludat omnem identitatem realem: ergo tamen inter relationes et essentiam, quae inter essentiam et attributa, seu inter ipsa attributa, et praedicata absoluta non datur distinctio, quae independenter ab omni operatione intellectus sit vera distinctio absque ulla improprietate, et addito diminuente, qualis est distinctio formalis actualis ex natura rei, Scotistarum.

Probatur maior. Id, quod sufficit in ente, ut sit ens simpliciter reale in ratione entis, sufficit in distinctione, ut sit distinctio simpliciter realis in ratione distinctionis; atqui ut ens sit simpliciter reale in ratione entis, sufficit, quod detur a parte rei et actualiter, et ante omnem intellectus operationem: ergo ut distinctio sit simpliciter realis in ratione distinctionis, sufficit, quod detur a parte rei, et actualiter, et ante omnem intellectus operationem inter distinctionis absque ulla improprietate, et addito diminuente. Probatur maior. Quia distinctio actualis, ante omnem intellectus operationem, minus entis ad aliis est realis differentia entis in esse entis; et nulla est differentia entis realis in ratione entis, ad quam non sufficiat, quod inest talis distinctio actualis, quod sufficit in ente, ut sit ens realis; id ens quod sufficit, ut ens sit simpliciter reale, sufficit ut illo, reale sit reale, et similiter in reliquis differentiis entis realis.

Objicies. Ens reale ab ente rationis caret in hoc illud, quod independenter ab intellectu existit, et ens rationis est illud, quod existit dependenter ab intellectu; distinctio, quae existit independenter ab intellectu est distinctio realis et opposita vero, et reali identitati: ergo opposito media formali

...otio, quoque unitas supponit veram identitatem et ea non est realiter actualis distinctio, ante operationem intellectus operationi implicatoriae. Probo 13 cons. quia quod in linea entis sufficit, ut sit ejus simplicitas, sufficit in linea non entis, ut simplicitas sit ejus: ergo si ut detur vera identitas realis simplicitas entis, sufficit, quod existat ipsa, seu independenter ab intellectu; ut detur simplicitas negationis identitatis realis, sufficiet, quod existat actu independenter ab intellectu.

(Nescio quid huic objectioni possint Scotistae reponere, nisi repetere, et semel, et iterum solvendo suam celebrem distinctionem: est distinctio realis, vel formalis: id est inter formalitates. Quando est distinctio realis debet esse inter res, sive realitates: repono: Atenim ipsi auctores dicunt 4<sup></sup> probare ergo distinctionem esse realem, quod realiter opponitur intentionaliter non vero esse realem, quod reale dicit realitatem contra potius formalitates; quod ea distinctio, quae independenter ab ulla operatione intellectus est actu distinctio absque ulla implicitate, et addito diminuente potest esse, vel realis entitativa, si versetur inter res, sive realitates: vel realis formalis, si versetur inter formalitates. Unde cum ea distinctio actualis, quae datur inter relationes, et ejus Deitatem, versetur non inter res, sive realitates, sed inter formalitates, ideo non est distinctio realis entitativa, sed realis formalis. R.

Haec est medulla doctrinae Scotistarum, sed me judice sola verba tinnit: ergo impugno 1° instaurando idem argumentum, et adendo has voces: est simpliciter realis, et entitativa, et non formaliter nata rei; sive media inter realem entitativam sive simpliciter sumptam et rationis: quam ipsi non nasci nisi moveri probat. 2° impugno, et repono: in quo non differt, quod ipsa, seu una formalitas distinguatur ab alia: ut quod una res distinguatur ab alia? hoc discrimen inter dictas formalitates, et dictas realitates numquam assignarunt, nec assignabunt Scotistae.

3° impugno. Quia in quovis ente reali intra esse realis: ac contra in dire reali intra esse talis, realitas distinctiva ... oppositas cum impos-

impossibile, et ea quae solum ratione distinguuntur realiter carentia distinctione ... oppositionem in impossibilitate distinctionis, et ex distinctione quae oritur ratione. Ad ... Ea oppositio vel est summa, et contradictoria, vel non est minor. Si dicas ... quod habet realis falsitas distinctio, quae genere non habet oppositionem summam et contradictoriam, et alia minor ex distinctione impossibili et quae ... ratione ... evidentiam ... id, quod non implicat contradictionem non est impossibile, et possibile. Si dicas ... tam realiter est ista distinctio falsitatis quam quaevis alia distinctio ... realiter et entitative ... ista ... et relatione ... hanc distinctionem genere distinguuntur, non differt ... nisi realiter, ab errore ...

... Impugnatur ... distinctio realis falsitatis requirit esse summa distinctio ... potest esse minor distinctione reali entitativa. ... Ideo distinctio realis falsitatis non est summa, quia non versatur inter ens et non ens, sed inter falsitatem et falsitatem ... insufficiens ... minor ... distinctio inter rationalitatem ... et rationalitatem equi ... inter realitatem ... et hinnibilitatem equi ... realis, summa, et entitativa ... distinctio inter falsitatem et falsitatem ... distinctio inter falsitatem et falsitatem non sufficit, ut non sit realis, summa, et entitativa ... minor ... rationalitas ... rationalitatem equi, ... realitas ... hinnibilitas equi ... realitate, et falsitate ...

Dices ... realitatem ... falsitate, et realitate, falsitate ... realitate ... aequivalet ... repugnantia ... falsitas ... nihil aliud est, nisi esse entitatem ... explicatur ... inseparabilis ab rationalitate ... et simul est separabilis a realitate ... et realitas ... est inseparabilis ab rationalitate ..., et simul est separabilis a hinnibilitate equi ... falsitas ... rationalitate ..., et simul est realitas ... hinnibilitate equi ... realis ... quod hinnibilitas, vel realitas, sit falsitas ... minor, et simul

et simul sit realitas nec alterius ac contra quod hinnibilitas distinguatur formaliter ex natura rei ab animalitate equi, cuius est formalitas, et realiter constitutiva a realitate. Ri:

Minime satisfacit hic solutio qua Scotistae qualitas distinctionis non sumitur pure ex eo, quod unum non sit aliud, et ex intrinseca, et essentiali qualitate extremorum, quae distinguuntur quae talia sunt intrinsece, et essentialiter extrema, talis est essentialiter conditio: nam eius formalitas sit talis, non est extrinseca denominatio, et per consequens quidquid illi convenit essentialiter, quatenus formalitas est, non minus essentialiter illi convenit, quam ipsi convenit suum proprium esse essentiale: accedente ergo distinctio formalis ex natura rei convenit essentialiter formalitatibus, quatenus tales sunt non minus essentialiter illis convenit, quam esse proprium esse illarum; at realitas, et hinnibilitas sunt intrinsece et essentialiter formalitates: ergo qualitas distinctionis, qua intercese distinguuntur hinnibilitas, et realitas, debet esse ea distinctio, qua intercese distinguuntur formalitates: Sed distinctio, quae reperitur inter formalitates, est per se solum formalis ex natura rei: Etenim quamvis una formalitas non sit alia, non distinguuntur realiter entitative, et formaliter ex natura rei, quia extrema, inter quae versatur eadem distinctio, sunt formalitates: ergo realitas Petri, et hinnibilitas equi distinguuntur solum formaliter ex natura rei: imo cum Paternitas, et Filiatio in Divinis sint etiam formalitates, non realiter simpliciter, sed formaliter ex natura rei distinguerentur, quae perspicue sunt absurda intolerabilia, imo, et hoc Theologice est Ri.

Quinto impugno. Quia ea est vera, et realis distinctio, qua unum extremum vere non est aliud: at ea est vera identitas, qua unum extremum vere est aliud; et requirit antecedenter operationem intellectus, relatio vera est natura, et vere non est natura: ergo requirit relatio, quae vere identificatur cum natura, ad carere distinctione hac dicta Scotica. Prob. quia alioquin relatio esset

- Veneret v.º n eet na Divina. Nec plus; si iterum dicas: relatio e na falsitea ex na rei? Dico: n e realiter: nego. Tum pp̃ tradic tam la d hanc solue: Quomodo, si absolute n verificat. n e: b falsitas addita diminuens; et dicta falsitas ex na rei n e ppria, et absolute distinct. dicta dicta q quid, et virtualis. Subsectio 3ª aequa Scolasticorum enodant.

Subsectio 3ª

Argumenta Scolasticorum enodantur.

Opponunt 1º Scolastici plura Sanctorum Patrum, et Theologorum testimonia, assertionesque, ex quibus colligitur, dari distinctionem realem ex na rei inter relationes, et esse Divinum, et intertamen, et Divina attributa, et inter ipsa attributa. 1º enim dicunt in Deo dari plures perfectiones: et unum attributum alteri addere aliquid novum: et attributa ea quasi proprietates, et accidentia esse. 2º Patres et Patres passim asserunt relationes n esse distinctas a Divinis Personis: et quamlibet Personam addere aliquid Deo, et aliquid proprium; et tamen hec, quae illa, n denotant istius distinctionis rationem. Enim Patres, et theologi n curarent hec adeo accurate Scripturae principia declarare; si nobis, n tam ratione veritatis, quae nos illa deinceps exponere contendunt: nec denotant distinctionem implicitam realem et entitativam. Quid est 3ª prop.: quod denotant distinctionem medijs realem falsam ex na rei. 3º Cassianus, lib. 2º Maximus... Deus in ipsa dicit multiplicitate Personarum n defuncte simplicitatis Dei, et ex in distinctum multiplicitas attributorum: ergo indicat horum multiplicitatem n ea solius rationis; alioquin nulla est ... nec indicat ea realem entitativam; quod id est 3ª propositio: indicat ea falsam ex na rei. 4º Theologi passim assignant attributum alio, v.g. aeternitatem immensitate: ergo ea significat affirmative rei n sunt cum ipsis; alioqui enim proferent idem, et idem. 5º ipse D. Aug. lib. 3 de Trinitate cap. 4º dicit, Deum n esse Deum, quo Pater ... Deus e Deus Deitate, et Pater Paternitate: ergo Deitas n e Paternitas; et n solum rationis, nec realiter entitative: ergo falsitea ex na rei.

Res ad 1^m in Deo dari plures perfectiones et ex parte obj. et ex natura rei ung. realiter addere aliquid novi, id quod non ita intelligendum est, ut in Deo incidatur vera et realis pluralitas, et varietas perfectionum realiter, l. formaliter ex natura rei distinctarum, sed tantum quod nostri intellectus fingentis, et vere et ad rei et ex natura rei, et inde dicitur in Deo immensitas, et haec omnia eadem sit etiam omnipotentia, justitia &c. Ut eleganter docet D. Aug. lib. 15 de Trinitate cap. 5^o: nullatenus aliud est in Deo esse, aliud vivere, l. intelligere, aliud posse. Itaque P.P. qui probant pluralitatem perfectionum Dei, nil aliud contendunt probare per eam pluralitatem, nisi quod in Deo non solum dari immensitatem, sed etiam omnipotentiam, justitiam, misericordiam et cognitionem quae licet ad rem sint indistinctae: atque inde nos non sancti exprimimus perfectiones Dei, explicando unum Deum, nihil etiam exponendum divinam justitiam, misericordiam &c. Quod non ubique subire D. Theologos declarantes. Attributa ergo Divina esse quandam proprietatem, et excellentiam eorum solum debet admitti per rationem, et ex nostro imperfecto modo concipiendi nos.

Ad 2^m res

relatiq. ubi non est adeptus distinctionem Personae Divinae; atque inde quaelibet Personarum Dei habere aliquam Deitatem, et aliquid proprium solum ... vere distinctum, id est vere et realiter; quia non natura Paternitas est vere, et realiter non differendi: siquidem natura vere, et realiter, non solum in P., sed etiam in Filio: Paternitas vero vere est in P., et vere non est in Filio: quae quidem independenter a nostro modo capiendi, vere, et realiter, absque ulla distinctione ex parte obj.: quae natura Divina identificatur absque ulla distinctione realiter, vel formaliter ex natura rei, tam cum Paternitate, quam cum filiatione, quae tamen inter se realiter distinguuntur: et ideo Persona Patris habet aliquid vere et realiter Dei, nempe naturam Deitatis, et aliquid vere et realiter proprium, nempe Paternitatem: ... illa dicitur actualiter ... non natura et Paternitas est non differendi. ... fundamentum, ut ... naturae Divinae, et ... Paternitatis: et ... naturae Divinae et Paternitatis ...

... nostra dicunt: inde est non tantum a Deo, et Paternitas a quo mig; ... supponit unam et realitatem Dei, et Paternitatis per eam transitive ...

Hanc doctrinam etsi aliqui admittunt [illegible], ut [illegible], ex dictis realem oppositionem desumptam ostendo. Deitas Patris ipsa identificatur filio, quia Paternitas et Paternitas ipsa identificatur Deitati filii, quia ipsa filiatio cum ipsa Deitate realiter identificatur: ergo etc. quamvis Paternitas et Deitas realiter identificentur, nihilominus Paternitas non [illegible] filio, cui magis [illegible] a filio, quam a Deitate, ut ipsi docent; itaque realiter [illegible] distinguuntur, non distinguuntur extra rem; ergo [illegible] identificatur extra rem cum Deitate, quae non distinguitur [illegible], et non [illegible] dictis [illegible].

O difficultas mysterii ab [illegible] ... quia [illegible] ... una Persona, Deitas, quod [illegible] ... Paternitas, eadem omnino, et [illegible] ... filio ... filius distinguuntur realiter ... Deitas extra rem ... Paternitas nulla est difficultas in hoc mysterio ... negamus non [illegible] ... quod Deitas sit in filio ... Paternitas: negamus, quod Deitas ... Paternitate: negamus quod ... distinguantur realiter inter se; et sint ... identitas ... distinguantur, ut optime ... D. Bernardus lib. 5 de [illegible]:

Sublata una ex Personis tres, quid minus, quid ve [illegible] in tribus Personis se ... nulla difficultas ... mysterio ... Scotus ... realiter ... modus, a quo ... et talia ... tractavimus.

... altributorum ... 8

ex dicti heretici, contra quos disputabat. Et ideo ubi S. Aug. ait illa D. Aug. averens ad hanc illorum hereticorum, quorum fuit, plures perfectiones; verum erat, non esse perfectiones ...ebentes Personarum Patris, sed quia Persona Patris est simplex, et perfectissima in ipsa heretici dicebat, in hunc modum: Si neganda Persona est, sua indivisibilis; siquidem Deitas omnium Personarum eadem, et individua est. Verum S. Aug. mentem manifestè colligo ex ipsis verbis in eodem loco. Si dixeris plures sunt (nempe perfectiones, quas plures praedicant maxime) unus est Deus ex partibus compositus, et divinus non dico, inquit, Si est ... sed quia ... sunt (ut bonitas, et sapientia, et clementia, et potentia, de quo sermo erat) et una virtus est, cuius sum uni fluxerit. Si est tam una Patris Persona, et plena ... quanto magis Pater, Filius et Spiritus Sanctus, et perfecta indivisibilis Deitas unus Deus est, et perfecta unius unitas ... trinitatis trium Personarum sunt.

Cum Divus Aug. minimè asserat, immo neque attendit ad attributa dicta, sed ad nostros hereticos; dicebat enim ista non esse plures, unius Personae, quia ipsa Persona non erat composita, sed simplex. Unde inferebat Aug.: quod sicut, licet detur Trinitas Personarum, nihilominus omnium manet eadem individua, et Deitas, non recte dicitur Deitas ex illis Personis, tanquam ex partibus, constitui. Itaque non arguit Aug. contendendo non dari multiplicitatem Personarum; sed probando hanc non recte dici ... Divinitatis, ad ... [illegible] de ... attributorum ad ... Etenim quemadmodum attributa non sunt partes unius entitatis simplicis, in qua adunantur; ita neque Personae sunt partes Deitatis; siquidem hae non minus faciunt unum quoddam simplex et indivisibile, quam ipsa attributa ipsa.

Ad 4um. ... Theologorum, qui passim negant distinctionem mediam, quam ideo ipse Scotus nomine vocat, ... et ... non inveniri unum attributum ex alio. Etenim non ideo ... ... ... ... sufficit ad ... distinctionem ... et ... dependendi, et nulla ... distinctio ... imo ... requiritur distinctio ... ut constat ex ... in quo ... affectio

ad definiendum indeperit, quod ignotus terminus not[...] detrahit, ex notione, quam dari, [...] saltuarium, aut argumentum [illegible] et [illegible] quaerendus [illegible].

Ad 3um [illegible] dicentis Deum in eo de Personae Paternitate intelligendum, [illegible] in eo intelligatur [illegible] realitas, et [illegible] significandi [illegible] et Paternitatis ratione idque [illegible] et [illegible] formaliter, et actualiter [illegible] Deum [illegible] Paternitate exprimit, ut se habet ad filium, et quatenus significatur Deitate exprimitur [illegible] investitus. Et hanc est Divi Augustini mens, hec enim verba [illegible] demonstranti [illegible] dicimus, inquit, Deum Patrem aliud dicimus, quia relatio Patris. Et ita interpretatur [illegible] Kingelius [illegible] 8 de Trinitate art. 1o ad 14.

Instas. Divus Thomas in eodem loco ait dicamus inter Paternitatem et [illegible] Dei [illegible] quod [illegible] est Deus, quod est sapiens non est eo [illegible] quia [illegible] hoc dicamus negat subsistere nisi Paternitas ex [illegible] et eandem [illegible] distinguatur ab [illegible] aliqua distinctione actuali ex natura rei, independenter a [illegible] modo [illegible] [illegible] interrelatione et [illegible] sed hec negat esse realis entitatis, ut [illegible] ex dictis: [illegible] debet esse falsus ex natura rei et media. [illegible] syllogismus [illegible] [illegible] distinguuntur a Divina ratione ut ex [illegible] Augustinus [illegible] [illegible] [illegible] inter Paternitatem et Deitatem [illegible] ex natura rei [illegible]

[illegible] ratio materialis [illegible] ad [illegible] [illegible] Divus Augustinus [illegible] dicere Deum ut du[illegible] ab attributis, et de eo Divina absoluta [illegible] [illegible] [illegible] Paternitatis: ad quod [illegible] Dia. [illegible] [illegible] Paternitas. [illegible] [illegible] [illegible] in [illegible] quo sapiens, [illegible] Deus [illegible] quod [illegible] Paternitas, quia [illegible] distinguat [illegible] Dia, ut [illegible] ab [illegible]. [illegible] [illegible] quod [illegible] Dei

Dis sapie et Paternitas assignat D. Aug.

Opponunt 2o Paternitas et essentia Divina se et ex toto, et indipendenter a nro intellectu habent aliquam distinctionem immediate et actualiter, tum realiter, et entitative: ergo realiter ex natura rei. Probatur maior. Paternitas enim distinguitur ab essentia, sive natura Divina, et haec ipsa in se, et ex toto, et indipendenter a nro intellectu Paternitas maior identitatem habet secum ipsa, quam cum essentia, natura Divina: ergo habet aliquam negationem identitatis cum natura Divina, quae non habet cum seipsa: ergo habet aliquam distinctionem immediatam actualiter cum natura Divina, quam non habet cum seipsa. Item: Paternitas non potest identificari cum filiatione, natura autem potest: Paternitas non potest esse producens, et non producens; at vero Paternitas potest esse producens, et natura potest esse non producens. Praeterea generatio ista per ex toto habet generationem Divinam, ubi Paternitas dicitur, cum conveniat nobis ergo etc.

Confirmatur 1o quod licet praedicata sint rei natura et filiationi quae primo dicuntur actu rei Paternitati et filiationi: tum sic dicas 1o: destruitur mysterium Trinitatis: si dicas 2o: ergo cum praedicata sit identificatio se habet ex toto, virtualiter differenter a pater, rei natura et Paternitas sunt aliud, et aliud; sive intrinsece distinguuntur, et non realiter entitative: ergo realiter ex natura rei. Confirmatur 2o: Paternitas et filiatio dualitas: filiatio est, et essentia non est illa dualitas: imo simplicitas et dualitas, et unitas: ergo quae ex toto, realiter distinguuntur illa duo Divinitatis. Probatur quae ea distinguunt a pater, quorum unum aeque rei non aliud, cum separatur de alio. tum non distinguuntur, sive filiatio: ergo haec in utroque Divinitas includitur ergo sunt, non, quae in aliquo unico sensu, nempe formaliter ex natura rei non est Paternitas, et filiatio non est filiatio.

Confirmatur 3o. Sapientia Divina et infinitas actu, rei realiter, et obiective non est formaliter ex natura rei bonitas Divina, et simplicitas ergo a formalitate rei Divina et infinita non est formaliter ex natura rei Divina infinita. Probatur antecedens: sapientia Divina actu rei, et obiective non est formaliter, et ex natura rei bonitas: ergo etc.

41

ita qd sapientia sive, et eam non esse formaliter in bonitate, et si non fiat in hac ita tam dicta formalitate sed a bonitate quodam qd dicitur in se. Ex re distinguitur a duobus, quod erat maxime distinctio infinitus. 1° ex Philos. de Categoriis cap. 2°, quae definitione differunt, necessario non distinguuntur, sed si non videtur sit infinita, et si definiuntur determinatè. Inveniunt non distinguunt ... 2°, sapientia et bonitas diversis definitionibus explicantur. 2°, quia sapientia non distinguitur formaliter a bonitate, ... sapientia ... formaliter bonitatis, et e contra, ad integrum. Et obiicit non posse verificari sapientiam esse formaliter bonitatem. Sapientia indicat formaliter bonitatem, ... formaliter bonitatem. Neg. ... et obiicit independentiam ... nihil ..., et non ... sapientiam ... et obiicit non est formaliter bonitatem.

Reo nando maior, ad cuius probationem nego ... ad cuius probationem dico, ... non ... de Paternitate, ... Paternitatem ... et ... identificantur realiter, ... Paternitas, et ... Paternitas, et Paternitas. ... et ... sit ... et formaliter Paternitas, ... et ... Paternitas ... identificantur filio, manente Paternitate, quae identificatur ... dicta a filiatione. ... identica ... distincta ...

Ad 13 ... non est ... : et 13 ... secundum ... : ... ex eo, qd aliud dictum ... ex eo, qd non sit Paternitas; ... ex eo, qd aliquod ... Paternitas ... identificatur cum filio ... Paternitas ... identificatur, ... manente dicta a filiatione.

Ad 23 ... ex Paternitate et filiatione ... ex Paternitate ... dualitas, ... Paternitas ... filiatio ...

hus etiam nam, connotata cum Paternitate Deus, et exclusa filiatione non est illa prorsus [illegible] tunc Deus Pater non est, esse id, quod [illegible] seu identificatum [illegible] infertur filiatione dicere aliquid [illegible] et adaequationem, et [illegible] natura, [illegible] aliquid novum distinctum a natura, ut [illegible] est notum [illegible] logicum, ab aliis vero [illegible], nempe ex Paternitate, quod [illegible] sibi identificat naturam. Natura enim Divina [illegible] Deitas, Paternitas, et [illegible] filiatio, quae Paternitas distinguitur realiter a filiatione: in quo [illegible] difficultas mysterii sanctissimae Trinitatis.

Ad 3um [illegible] quam [illegible] ex mente Scoti [illegible] dicto, [illegible] Rico: Sed in creatis sunt [illegible] et distincte, [illegible] in Deo [illegible] [illegible] et [illegible] dicta: in Deo autem est [illegible] sapientia et [illegible] bonitas: distinctio autem est [illegible]. Quid [illegible]? [illegible] negando [illegible] ad eius [illegible] dico [illegible] et [illegible] bonitate, [illegible] identificatur realiter [illegible] bonitate, nec realiter, nec formaliter, [illegible] identificetur Sapientia, [illegible] abstractionibus a creata et increata, et ab identificata [illegible] identificata cum bonitate, [illegible] ut sic abstracte [illegible] et [illegible] utrasque abstractiones; [illegible] abstracte sumpta, nec esse formaliter bonitatem, nec [illegible] includere; nec dicere distinctionem nec indistinctionem ab ipsa [illegible] a distinctione et indistinctione. Unde [illegible] sic abstracte sumpta admittit medium inter esse, et non esse: quod tunc non [illegible], ut est [illegible]; et ut est in [illegible] Sicut explicat [illegible] nostra [illegible].

Hinc liquet falsitas illius [illegible] Sapientia [illegible] rei, et bonitatem [illegible] formaliter ex natura rei bonitas [illegible] de [illegible] realiter identificata cum bonitate. Nec [illegible] eius [illegible]. [illegible] sint diversa; non requiritur quod formalitates definitae [illegible], et [illegible] distinguantur formaliter ex natura rei: sufficit enim quod [illegible] fundamentum ut distinguantur formaliter [illegible], et [illegible] quod alibi [illegible] distinctae realiter, et non [illegible] distinguantur realiter.

Nec dicere et omnes antiqui [illegible], ma[illegible] Scotus non distinguuntur formaliter, hoc est ex natura rei, a bonitate, semper eo includunt: Coincidentia [illegible] distinguuntur formaliter, hoc est ex natura rei, semper eo includunt: [illegible] nego maiorem. Et deinde [illegible] includit formaliter ex natura rei boni-tatem, Iustitiam, [illegible] eo eadem [illegible] formaliter [illegible] nego minorem.

Nec plus valet [illegible] antiquorum [illegible] distinguuntur [illegible] formaliter, hoc est ex natura rei, a bonitate, semper [illegible] includitur: Iustitia non distinguuntur formaliter, hoc est ex natura rei, semper eo includit, nego minorem. Et [illegible] distinguuntur [illegible] Sapientia includit formaliter ex natura rei bonitatem: [illegible] ad-do: [illegible] formaliter [illegible] nego. Neque valli-

[illegible] nullo modo est [illegible] Sapientia ex se, et [illegible] sum-pta, [illegible] nihilominus [illegible] non distinguuntur realiter, nec formali-ter ex natura rei a bonitate: [illegible] nunc, ut [illegible] perfectionibus [illegible] formaliter [illegible] perfecta [illegible] foret, et [illegible] producens et productus [illegible] infinitatem [illegible] [illegible] dicto producentis a producto non dicit imperfectionem [illegible] per-fectionem, [illegible] unitas [illegible] praesentaret. [illegible] efficacibus [illegible] realis entitatiua, [illegible] admitti [illegible] intrinsecis relationibus [illegible] [illegible] realis [illegible] ut [illegible] in Deo, [illegible] defi-nitionem [illegible] dicere [illegible] diversitatem non [illegible] sine [illegible] dicto [illegible], ut docui in loco [illegible] Opponunt 3° Deus videt sua attribu-ta ut multa, et distincta [illegible] relationes, et duas formalitates, [illegible] identitatiue duas, [illegible] ut duas formalitates ex natura rei: [illegible] sunt duae formalitates ex natura rei distinctae. [illegible] siquidem Deus videt [illegible] et [illegible] ex natura rei in se [illegible] [illegible] indubitabilis [illegible] Deus videt [illegible] una [illegible] perfectiones [illegible] se [illegible] sapientis, [illegible] perfectionis [illegible] Sapientis, [illegible] Deus cognoscit se [illegible] [illegible] esse, [illegible] Sapientia [illegible] cognoscit aliquid [illegible], et aliquid [illegible] Sapientia [illegible]: [illegible] aliquid, et aliquid, [illegible] aliud et aliud: [illegible]

Generat in se multas perfectiones tum, et adaequate ex natura dictas.

Recoregendo

ars ad aliam pertinet distinguam ars. Deus videt in re vera unam perfectionem, et illam tamen unam perfectionem creatam videt ars [illegible] omnibus ima et [illegible] formaliter sine connotatione ad alias et ipsi [illegible] perfectiones nec ars. Deus enim expresse videt re vera multas perfectiones absolutas distinctas, et tamen unam simplicissimam, cui est perfectiones eas [illegible] in eminenti, et [illegible] absque separatione, et distinctione, [illegible] infinita alias.

[illegible] Deus [illegible] in loquendi suo distinguendo [illegible] Deus cognoscit realiter unum, et in infinita sua eternam sapientiam creatam, quia [illegible] designat, cedat differentiam. Quando [illegible] ars: quod per id designatur Deus [illegible] cedat [illegible] ens, in quantum convenit et in, in quo differunt: nec ars, et [illegible]. Cetera [illegible] Dei, cum indivisibilis et simplicissima sit, quod possit convenire in aliquid cum [illegible] [illegible] aliquid cum differentia a sapientia creata: ac inde ceteros illos, distinctionem in [illegible] [illegible] perfectiones [illegible] convenit, ut cum differat. Et ita est illius, et cum sit divinitas. Id quod convenit ex defectu sapientiae creatae, non ex distinctione intrinseca [illegible] realis, [illegible] seu [illegible] perfectionum, ut dico inter [illegible] inadaequatum [illegible] [illegible] [illegible] similitudine, requirunt, quod in illa [illegible] [illegible] in uno [illegible] perfectio quae in altero desideratur. Etiam sapientia Divina sit dicta sapientia, [illegible] sit iustitia, misericordia, [illegible]; [illegible] [illegible] sapientia creata [illegible] sit sapientia, [illegible] iustitia, misericordia, [illegible], [illegible] inde convenit, quod Divina sapientia non sit [illegible] [illegible] [illegible], sive [illegible] similitudine sapientiae creatae; ac contra sit illis, et cum divinitas sapientiae creatae id quod non convenit ex eo, quod in Deo detur sapientia dicta, quae sit [illegible], et iustitia dicta illa dicta, quae sit divinitas et ex eo, quod in sapientia creata detur sapientia, quae [illegible] [illegible] et deficiat iustitia, misericordia, [illegible]; quae [illegible] [illegible] det [illegible]. Quamquam [illegible] [illegible] [illegible] possit Deus cognoscere re vera [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] sapientia creata; quatenus cognoscit suam sapientiam simplicissime et indivisibiliter esse etiam iustitiam, misericordiam, sapientiam creatam esse sapientiam et non esse iustitiam, [illegible].

Instas. implicat quod eadem res indivisibilis sit omnibus et divisibilis alteri, quae nullam dicit. Arg. 9, implicat, quod eadem res sit simul aequalis et inaequalis uni eidemque tertio.

Pro diluendo arg. implicat, quod eadem res indivisibilis sit omnibus, et divisibilis alteri. Tale arg. quod sit fundaliter et formaliter omnibus, et formaliter divisibilis: nego arg. et cons. Ratio est, quia fundamentum entis est intrinseca capacitas ipsorum, quae ingerit aliquam extendendi divisibilitatem, sive intrinseca capacitas ipsorum, quia aliquam continentiam recipiunt, quae pendent duo entia magis, vel minus, sicut fundaliter sunt, quia sunt in intrinseca capacitate ipsorum, ut partialibus, vel omnibus capacibus se fundant. Secundario, et in mente sit secundum esse, adeo capacitas in eadem entitate rei creatae, nulla est distinctio in eo, ut eadem indivisibilis entitas sit fundamentaliter aequaliter et inaequaliter divisibilis, cum magis, vel minus, vel aequaliter uni quam alteri.

Quae doctrina tenenda amplecti, velint nolint, Scotistae, qui volunt dari res absolutas alia formalitate distinctas, quae in multiplicitate formalitatum, sic fundaliter sint, et simul distinctae; ut Deitas Patria, sapientia, ut dicta a quamvis alia perfectione divina, et idem sapientia, quod creata, quae non dicitur sapientia; et distinctio inter quaelibet Sapientiam divinam petit identitatem realem cum relationibus personalibus divinis, quae non petit sapientia creata: adeoque distinctionem non esse addenda nova formalitas distinctionem rationis, ne fiat formalitatum processus in infinitum.

Ad ant. probationem, Respondeo, et nego cons. ratio disparitatis est, quod aequalitas consistit in indivisibili, et absolute negat excessum, et consequenter dicit in ratione formali unum extremum habere tot, quot habet alterum, nec plus, nec minus: Ideo enim implicat aequalis esse alteri quam tot, quot alterum habet. et ideo una videtur inaequalis esse alteri, quia una altera excedit. Unde cum inaequalitas involvat excessum unius extremi, et aequalitas negat excessum; consequenter implicat, quod eadem res uni eidemque tertio sit aequalis, et inaequalis. Similitudo autem non consistit in indivisibili, neque dicit in ratione formali negationem dissimilitudinis, sed solum dicit fundamentum, et capacitatem intrinsecam, ut ea extrema,

vt eaerhema, quæ n̄ra dicunt, aliqua [illegible] fundant, ac cocan- tean̄ videlicet ipsorum extremorum distinctionis, q̄ si n̄ sit cōmoda, ȳnitit seu fundy et capacitatis, vt nent alias cognitionis, qq. reccog-

Tandem insultant Scotistæ obijcientes diversas distinctiones, quæ neutrificant, dicendo relatione, imo et de ipsis attributis, quæ quidem n̄ possunt certificari nisi admittat, inter illa extrema distinctio finalis ex nā rei, cum [illegible] ex nā sā dependet, post cuius explicationem eq. proponant, et dissolvuntur.

Sectio 6ª.

Tertia sententia statuens eas, et relationibus, non tunt á parte rei, sed vt sunt in n̄ra cogitatione, praeter distinctionem conveniae, vt insufficiens excluditur.

Itaque imponimus, pluriquo, dividunt eas à Personalitatibus, ut [illegible] [illegible] distinctionem in Deo, absque distinctione [illegible] ponant: alii [illegible] authores [illegible] minus eas dividentes [illegible] finali [illegible] distinctionis satisfieri credunt: q. ea distinctio n̄ conveniunt [illegible] nitati, ut sunt a parte rei; sed ut sunt in n̄ro intellectu, siue subdiuiso mō à nobis [illegible] piunt [illegible] ut plures putant, [illegible] distinctionis, quarum una affirmat aliquid fratri deesse; et alternatim negat de Personalitate fit reduplicatio ex [illegible] sed, neque [illegible] diffiendi acquirere distinctionem conveniente et Personalitati, ut sunt a parte rei, a reduplicatiue, ut sunt in n̄ra cogitatione [illegible], ut alii indicant [illegible] fiat reduplicatio [illegible] neque [illegible] diffiendi ipse [illegible] diffiendi ex se diuersa é, [illegible] dicendo [illegible] ut [illegible] affect [illegible] praeter de [illegible] de Personalitate [illegible] idealificatur [illegible] negat, nihilominus ipse [illegible] sint distinctione [illegible] diuersa [illegible] negandi [illegible] diuersa [illegible] negandi [illegible]

n. n. dicuntur? minime abstractive diminuta, et nec abstractive absoluta, ei si sint eiusdem et [illegible].

Sit modo dico: ipsa sola dicta ratio, quae obscurialit mea … perveniat, n. salvandi sufficientia ea, quae fidei, et PP. docent de mysterio Sanctissimae Trinitatis. Probatur 1°: quia nulla aliqua distinctio requiritur ad salvandum ea quae fides et PP. admittunt de Sanctissima Trinitate. Non 1°: quia fides docet esse Deitatem, et proprietatem Personalem non Deitatem alterius Personae, quae una in aliquo sensu est aliud a proprietate Personali: et 2°: quia Pater … in nullo sensu sit aliud, et quod una Deitas et non aliud.

Nec sanctorum Patrum doctrina aliud ulla dicit quod salvari … S. Athanasius dialogo de Trinitate … Anomeo ait: neque usquam ratione (Pater a filio) differt in Deo, sicut in Deo est, et in Patre est, et filius est. Et oratione 4ª S. Athanasius dixit: quaecumque alia sunt filius, quatenus est genitus, aliter … quatenus Deus. Et D. Basilius lib. … contra Eunomium, quaecumque, inquit, Patri ut Deo non ut Patri insunt, et quaecumque filio ut Deo, non ut filio insunt, eadem Spiritui … insunt. Consonant D. Cyrillus dialogo de Trinitate lib. 2°, D. Augustinus in Psalmum 68 ad illud versiculi 3, et non … et D. Anselmus de incarnatione cap. 1°, et alii PP. q° 84ª.

Idem ratio … ante operationem intellectus, et … Deitatem, et Paternitatem non Deitatem … distinguit a filio, et est idem (sub idem neutraliter sumpto) … ante operationem intellectus aliquid distinctionis ponendum est ad fidelitatem … sanctificandam.

Secundo, non bene cohaeret … quod si aliqua distinctio requiritur, eo quod … distinctio … in Deo … ponere, ac si nulla … distinctionis … dicere … Deitatem et non Paternitatem … ante … mysterium … et ad illud … aliqua distinctio …

esse, et relatio, et dictio, quae sibi Quiditativa Dena, quae intimo fore hemy, requirit et ab aeterno: ĉ 85.

Probo 2o, et quisque imprimo lib̃ huius, se explicans. Deus, et filius, prout sunt in se antea, et independenter à nostro modo Concipiendi, ita se habent in tra se, ut, si per impossibile, si non sit filius, nec identificetur et filius realiter distinguatur ab illo, atque essentia et filiatio prout sunt in se antea, et independenter à nostro modo Concipiendi, ita se habent in tra se, ut realiter identificentur, ac proinde essentia à parte rei sit filiatio, siue filius: ergo haec praedicata: est filius, siue filiatio: non est filius, siue filiatio verificantur de essentia, et de Deo, siue Paternitate prout sunt in se, et à parte rei, atque antea et independenter à nostro modo Concipiendi. Probatur consequentia: quia ea praedicata verificantur de rebus, ut sunt in se à parte rei, atque antea, et independenter à nostro modo Concipiendi; quae in veritate exprimunt de rebus significantibus res in se sumptas, et non ut subiacentes nostris intellectus actibus, in quibus dictio, seu identitas intentionalis Quiditatis, et ea praedicata: est filius: non est filius: in veritate exprimunt de essentia, et Deo, significantibus ea obiecta in se, et non ut subiacentia nostris intellectus actibus, in quibus dictio, siue identitas intentionalis Quiditatis: ergo haec praedicata: est filius: non est filius: conueniunt essentiae, et Patri, prout sunt in se, et à parte rei, atque antea, et independenter à nostro modo Concipiendi; ac proinde non conueniunt essentiae et Paternitati, quia ut relationibus importantibus actibus nostri intellectus.

Confirmatur 1o Pater aeternus prout est in se non est homo: et filius prout est in se est homo: ergo siue essentia Diuina sit homo, siue non sit homo, aliquod praedicatum verificatur de essentia prout est in se, quod non verificatur de Patre; ergo illa identificatio ut est [illegible] ac conditur independenter à nostro modo Concipiendi. Antecedens est de fide, consequentia autem efficaciter suadetur. Quia si essentia Diuina est homo et Pater aeternus non est homo, haec duo praedicata distincta: est homo: non est homo: verificantur de essentia et Deo, inter se identificatis, ut sunt in se, a parte rei, independenter à nostro modo Concipiendi; atque ergo si essentia Diuina est homo, et

et filius et [illegible] eadem praedicata: et hoc non et hoc: unificantur, dicunt per identificationem inter se identificatam, quae sunt ante actum nostrum independenter a nostro modo concipiendi. Resp. 1°: actu rei, et independenter a nostro modo concipiendi; dat mysterium SSmae Trinitatis, et Personae sunt maxime verae realiter distinctae, et simul realiter identificatae cum eadem natura: et essentia a parte rei est realiter Paternitas: et Paternitas non est realiter filiatio: ergo aliquod praedicatum vere affirmatur de essentia, et vere negatur de Paternitate, quae sunt ante, et actu rei; ergo in Deo est aliquid ante rei [illegible] vere affirmatur de essentia, et vere negatur de Paternitate, quae vere identificatur cum essentia: ergo aliquod praedicatum vere convenit actu rei essentiae quod vere non convenit actu rei Paternitati: ergo esse et non esse illud praedicatum convenit essentiae et Paternitati inter se identificatis, ut sunt actu rei, et non [illegible] ut sumitur [illegible]: ergo et praedicata ex se contradictoria, quae tu Deo non hoc negas [illegible]

Necessario est explicandum, ut nomine horum nebulis obscuretur. Ne [illegible] essentia est filiatio: siquidem essentia vere et realiter identificatur cum filiatione: neque est filiatio: Paternitas est filiatio: ergo et filiatio affirmatur de essentia, et negatur de Paternitate, quae vere identificatur cum essentia: at haec [illegible] nullus invidebunt diversum modum significandi vi cujus ex se non sunt contradictoria mysterium Trinitatis nequeunt explicari, et est ante, quia eadem realiter entitas Deum [illegible] praedicata ex se, et ex modo nostro significandi contradictoria, ut tandem habent eandem dictionem oppositam, atque eadem difficultas hujus mysterii [illegible] consistens in re, et in nostro modo concipiendi: quae sane dignus, me Judice, quaesitu est.

Resp. 1°: entitati Dei non ideo conveniunt haec praedicata contradictoria realiter: quia realiter a nobis cognoscitur ens [illegible] et Paternitas [illegible] et ideo a nobis vere ea [illegible] ante rei ita facta sunt: ergo quod vere conveniant entitati Dei ea [illegible] contradictoria minime dependet a nostro modo concipiendi. Resp. 2°: [illegible] ex eo quod entitas, quae distinguantur per nostras facultates tales, [illegible]

necessit requirenda in divinis distinctionem, hoc ipso etiam erunt vere: Pater est realiter Deus: non est realiter Filius: siquidem divina paternitas communicatur cum filio, sed nec ipsi Deo repugnat... 

Sectio ...

an sit alia distio, qua recte explicent, dificultatem mysterii Sanctissimae Trinitatis. Subsectio 1.

Realis virtualis distio explicatur.

Nihil hac aetate celebrius, et fere nihil antiquius ... quam nos distinctionem virtualem ... et realiter indivisibiliter ... Unde quaelibet una, et eadem res

aep obrud exallentiy excecet plura munera, et n inostrechat Idicioy, quae alie res dicta exerant, et, hece sata dicta virtualiter dicta: Sic a° pro, qd ē vehetabiliy, et plantay et Sensitivay, et rationalia; et ... lij et Angli. et hec munera, que illi secundum exerant, isbuy qui exercet, dicitur here quata virtualiter dicta: et Sol, q illuminat, et lux, et calefacit, et calor, dicitur virtualiter dictuy.

Rao e, q tanto quosd equivallent entitatibus dictis, n ut ovj, nec ut participantiby et menos dinere dicitur dicentes; et ut Idinentibus virtute, s, que n appromenda ta explicant dicti virtualis. Cayetan 1° p, q° 32. & ad ... Q. Biliensis disp 1 q° 13 puncto 3°, et Dr Medina 1 a.re q° 8 dis ... 2°.

Hec dr distio virtualis insufficiens ē ... instituto: imo ... destinaina insufficiens ē ad realis dicti virtualis: Nq Dignita Dia ... in agendo oia munera ... et nihilominus ē et virtualiter indi ... uilis. Quapropter hec distio virtualis merito vocat, extrinseca, ut notauim ... Mistra Dhoa 2a dicebat, 2a ... et de illa hic n ē nobis sermo.

Quapp ... in alio sensu accipitur hic distio realis virtualis, quae put a ... dicta diuersificat, vocat, intrinseca: et ē equivalentia rei realiter unius ad duas entitates et inuoluentes oppositos ... Vnde illa vocat, distio virtualis realis intrinseca, qua una et eadem res realiter indiui ... sibilis equivalet pluribus entitatibus realiter dictis et distis incapacitate hendi ... Idictoria intrinseca: sive quando ita se het res realiter indiuisibilis in ordine ad ... tanta ... Idictoria, ac si distinguere, realiter a se ipsa, ... nullg heat dictg realis a se ipsa ... eas dicto in ... tanquā inane ... ut extrema sic virtualiter dicta sint realiter eadem et nihilominus possit ... a ... d ... ad oes inhy opera ..., aliquid vere affirmari, qd idem realiter vere negatur ...

identitati, virtualis huic distinctioni virtuali opp.ª e[st] illa, qua
extrema ita comparant, ut in omnibus realis sibi consentiant:
et nulla de ipsis [illegible] resumptis contradicentia yerint verificari. de
hac q. dicta virtuali reali intrinseca hic semper loquendo nobis.

Paulo
aliter solet explicari hec duplex distinctio virtualis, nempe extrinseca, et intrinseca: illa dicitur, qua entitas realiter indivisa
diversis [illegible] explicatur hec v. que independenter a mente inest rebus ipsis inest: et tunc dat eis in eadem re realiter indivisa
dat capacitas, sive aptitudo ad subeunda praedicata contradictoria.

Distinctio
realis virtualis intrinseca subdividitur: una ita pure virtualis est
et excludat distinctionem realem [illegible] alterius pure virtualis, q. eam
[illegible] realis dicta in 3.º [illegible] illa dicta pure virtualis distinguunt [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] amat: intellectus non amat, [illegible] realiter idem cum aliquo realiter
dicto ab intellectu. 2.ª vero dicta non pure virtuali, et dicente distinctionem realem in 3.º distinguunt (si dicantur realiter virtualiter distingui) essent Paternitas quae
ita distinguerent virtualiter realiter, ut essentia identificatur cum filiatione; Paternitas distinguatur vere et realiter ab ipsa filiatione. Unde essentia et Paternitas,
quae inter se non distinguunt realiter, nihilominus identificant cum praedictis realiter distinctis ac conveniunt in illis distinguunt, [illegible], ac [illegible] identificata
cum essentia, et Paternitate realiter distingui in 3.º

Distinctio realis virtualis
est intrinseca docet Cajetanus ubi supra [illegible] ad evidendum [illegible] Battenda dist.
[illegible] q.ª [illegible] punctum 1.º [illegible] ad [illegible] et q.ª 4 puncto 1.º [illegible]
[illegible], et [illegible] ad 3.ª, et [illegible] et q.ª 13 puncto 1.º [illegible]
virtualis, et explicat hanc [illegible] quae est Paternitas, et [illegible]
[illegible] simpliciter infinite perfecta aequivalet [illegible] distinctioni, ut dicitur; a [illegible]
[illegible] sine v.ª contradictione [illegible] [illegible], et e Paternitas generari, et [illegible]

-nomenare et de eisdem, utramque affirmare posse, ac sicut est Paternitas, et sicut est esse distinguuntur realiter ab

Cameq. dist. realis virtualis docet Scotus

... Sanctorum doctorum ... saluis, hanc quaestionem ... realis fundatis, et extra rei virtualiter ... semel ... dist... ... ... ... ex natura rei; ... pars ... differentia ... loquendi Patres Baccanus ... 4, Pater Montezinus ... sect ... Pater Zuniga, et Ludouicus Carrerius, qui ... mixta ... admittunt dist. virtualem ex natura rei; ... extra rem, ... antecedentem ... Pater ... tract. 2° disp. 3 ... 2° de deo 3° ... disp. 2ª. Volume 3°, ... appellat dist. realis virtualis. Pater Gridingerus ... 3ª ... defendit, et vocat ... dist. antecedentem ... Bonaventura in ... dist. 33 ... aliquomodo ... defendunt ... dist. realis virtualis Pater Crespo, Pater Aranda ... Pater ... Trinitate disp. 42, Pater ... Trinitate ... 2°, ... RR.

Hanc ... dist. virtualem realem ... impugnat Pater Oviedo de Trinitate disp. 8 ... 3° ... controuersia 2ª ... disp. 6 2° ... 4° ... ... Sanctissimae Trinitatis ... ex identitate ... cum quauis Personalitate: quae identitas ... ... ... identificatur ... identitate cum quauis Personalitate ... ... per totam ... identitate identificat ... Personalitatem, si quidem identificatur cum aliis duabus Personalitatibus, et hae Personalitates inter se realiter distinguuntur.

Pater Antonius Perez apud Pater ... Pater Quiroga tomo 1° tract. 2 disp. 13, et tomo 2° tract. de Trinitate disp. 33 excludunt ... virtualem, et admittunt solum dist. virtualem, ... Paternitatem in ... reali in 3° ... ... ... distinguere virtualiter, nisi duas ... ... inter se realiter identificatas ... una ... cum alia 3ª ... qua ... distinguntur realiter

Tandem alij hanc ipsam distinctionem virtualem realem ab-
ipsis obiectionibus exponunt, et videntes quod ipsa nequeat manifestam incon-
venientiam evitare, et ideo consilentes Ptolemaeo. Thomistae non admi-
ttant distinctionem virtualem, atque sub voce hac significant solum distinctionem rationis ratio-
cinatae ex fundamento. Fortius hanc esse retinentes docent esse in creaturis adveri-
ficanda. gratias Dialectica, ut tradit Gonetus tomo 1º disp. 3ª art. 3 et
tomo 2º disp. 3ª art. 1º §. 4º. Subsectio 2ª datur inter essentiam et Per-
sonalitates, similiterque distinctio virtualis realis.

Subsectio 2ª

Datur inter essentiam et Paternitatem, sive relationem distinctio vir-
tualis realis.

Nunc distinctionem virtualem realem omnes catho-
lici debent fateri. Ratio est, quod in Deo simplicissimo, et unicissimo ob eminen-
tiam, uti Catholici docent, capacitates ad praestanda aliquid, sicut ex re distincta:
nam de eadem simplicissima, et unicissima Persona dicitur: essentia communicatur: Pa-
ternitas non communicatur: essentia identificatur cum filio. Paternitas non identifica-
tur cum filio; Paternitas distinguitur: essentia non distinguitur: relatio, seu Personali-
tas filii producitur: essentia non producitur: tres Divinae Personae sunt idem non in
essentia: et non sunt idem non, et distinctae in relatione &c; quae omnia dantur a parte rei
ante, et independenter a nostro intellectu: et in hac capacitate consistit, sive ad-
ad illam sufficit tamen distinctio, quam realem virtualem vocamus: ergo reipsa
omnes Catholici debent dicere distinctionem virtualem realem inter essentiam Divinam, et Per-
sonalitates, sive relationes Divinas.

Eadem veritas constat ex mysterio incar-
nationis. Nam filius Divinus est omnino simplex, et realiter indivisibilis, et tamen relatio
filii est immediate unita humanitati, essentia autem sive natura Divina non est immediate unita huma-
nitati, ut docent omnes Catholici contra innovatores qui cum Pettoni [?] Deo simplici
et realiter indivisibili tribuunt duo praedicata alia, sive ex se contradictoria.

Probatur 3º

a priori. Quoniam unum eminenter et virtualiter contrahit alterum, quod debet

het, sive efficit illas, ac si formaliter illas diriveret; et Dia essentia et re-
latio ob infinitatem P. eminenter hent capacitatem recipiendi tanta intimi-
ca, alias et ex relatione, re aliter ac si entitate distinguerentur realiter;
ergo Dia essentia et relatio distinguuntur eminenter, et virtualiter realiter,
et [illegible].

Pbo 4°. relatio in Deo inadaequate identificatur cum essentia
haec, non identificatur cum omnibus, cum quibus identificatur essentia: V.g. Paternitas
identificatur inadaequate cum essentia; quia non identificatur cum filiatione, cum qua est
essentia Dei per identitatem, cum qua identificatur Paternitas: ergo essentia et
relatio virtualiter, et eminenter distinguuntur. Pbo conseq. quia non essentia est
Dei per identitatem aliis Personis; et relatio non est Dei, et propria unius Per-
sonae, nequeunt non distingui virtualiter; quod haec est hanc eminenter, et
virtute dist. realiter.

Ceterum ut aliquas nebulas, quas aliqui, tamen a
Scoti, quos illi dicunt hanc ang. sq. fundant, abigamus, noto 1° minime
Iuniores cum iis, qui admittentes dist. virtualiter realem ita illas exponunt,
ut ponant ante omnem, et independenter a modo nostro concipiendi, in simplici
quamque Persona Dia duas formalitates formaliter distinctas; ac similiter essentiam
et formalitatem distinctam a relatione docent. Quos a nobis etiam et relationes nul-
lo modo ante operationem intellectus, esse duas formalitates; ac consequenter hanc neque
distinctionem non esse formalem, et actualem. Ratio est, quia formalitates illae ut tales, cum non
sint aliquid fictum, sed reale, et existens a parte rei, et ante omnem operationem
intellectus essent duae entitates reales; et duae entitates reales, non virtua-
liter, sed realiter debent distingui: neque implicat esse realiter duo, et non esse
realiter unum, et aliud, ac consequenter non esse duo realiter dista: ergo 2°. quod licet
essentia et relatio ante omnem operationem intellectus, non sint formaliter dist.: et 3°. eminenter, quia
sunt et virtualiter, quatenus in ordine ad recipienda praedicata quasi contradictoria
ita se habent, ac si realiter distinguerentur.

Noto 2°. quod essentia et relatio a parte rei, et ante
omnem intellectus operationem non habent inter se distinctionem, quae absolute talis sit: quia [illegible]

distio intercedat, si post abstrahat aliqui genus uerificaret: essa non est relatio:
et e contra non potest uerificari; quia potius potest absolute dici: essa est relatio: et
id: habeat quae essa et relatio perfectiones distinctas realiter et simul carent
imperfectione distinctionis realis: sed habent capacitatem praedictam aliud distinctionis:
distinctionis: ergo quod distinctio non potest uerificari: essa non est relatio: ... adhuc
et formaliter ex eo, quod una res et realitas sunt: et ideo distinguuntur non re-
aliter absolute, et eminenter, et realiter uirtualiter quae adimus. Denique
est absolute et formaliter ... et quod in se continet eminenter, et excludat
omnem imperfectionem ... perfectiones eiusdem potest dici eminenter, et uirtualiter
realis.

Notandum 2°. colligimus hanc distinctionem uirtualem realem inter relationem, et essentiam di-
ex eo, quod possint aliquo modo separari: Primo ex eo quod essa dicitur, et
relatio non dicitur: essa non producatur, relatio producatur, et quae omnia quidem sepa-
rationis inadequate productionis et ... Nec ideo dicimus hanc distinctionem uirtualem
distinctione formaliter in ea separatione separationem eius, ut dicunt in metha., non sunt
distinctae, quae supponit et indicat distinctionem et est ex capacitate recipiendi
simul praedicata aliqua contradictoria colligimus distinctionem, quae potius supponit, et
indicat, quae distinctionem ea capacitas: ideo enim ea res habet capacitatem ad re-
cipienda simul duo praedicata aliqua contradictoria, quia habet realiter distinctionem uirtualem
realem. Atque ut distinctionem realem, et formaliter non ... quod una res habeat
capacitatem ad unum contradictorium, et altera ad aliud, explicamus tanquam per
ipsam capacitatem contradictionis distinctionem uirtualem realem exponimus tanquam
per eandem capacitatem contradictionis.

Notandum 3°. non colligimus ex hac capa-
citate contradictionis distinctionem realem in diuinis, et in creatis; quia aliunde scimus essentiam
et relationem esse entitatem realiter indiuisibilem, et indistinctam: quare aliunde di...
...supra, cum uideamus eandem entitatem gaudere capacitate contradictionis
...de, ... repugnantia recte ex illa colligimus ipsam entitatem habere distinctionem
uirtualem realem, quia ea repugnantia contradictionis cum huius entitatis realiter
unius ... si quidem non adest distinctio realis, quae ponet tolli: ...

non potest, ex eo quod actualiter repugnent contradictoria, nisi quod dicas realiter, ut cum dicant duae respectivae [illegible] contradictorie virtualiter realiter, quae unam [illegible] eminenter aequivalet rebus distinctis ut positiva distinctio, ac quoad duplicem capacitatem ad contradictoria.

Not. 5°. Haec distinctio virtualis realis datur in qualibet Persona Divina; at non est distinctio actualis, et virtualiter aequivalens, et eminentialis; quod non sonant ad [illegible] diminuentes quia distinctio [illegible] non est absolute dicta, et [illegible], quia[illegible] participat absolutae tantum capacitatis ad [illegible] contradictoria: et merito vocatur distinctio virtualis, quod [illegible] distinctionis, ubi [illegible] capacitatem, excludit imperfectionem quam [illegible] distinctio realis absoluta talis, non est absolute distinctio realis, neque actualis, et [illegible] virtualis, inveniatur realis, eminentialis, et aequivalens, quae dicitur minus distinctione reali. Nihilominus haec distinctio virtualis realis actu est in Deo, quia in Deo actu datur una entitas aequivalens pluribus quoad capacitatem realem contradictionum: illis enim actu conveniunt contradictoria, et non [illegible] [illegible] et non [illegible] opponi [illegible], et forte hoc [illegible] potest dici actualis. Quod si [illegible] [illegible] animadvertirent, pluribus objectionibus occasionem non darent.

Not. 6°.

Contradictoria, ad quae datur capacitas, [illegible] distinctionis virtualis realis, sicut [illegible] et aliae contradictoriae, at [illegible] in Deo, in quo datur distinctio virtualis realis, [illegible] ad illa non sunt positiva, et actualiter contradictoria, sive repugnantia. [illegible] est evidens, actu illi conveniunt, ut docet fides: quae ibi [illegible] non repugnant, nec [illegible] conveniunt: ac [illegible] in Deo non [illegible] contradictoria. Sunt [illegible] contradictoria, et ibi conveniunt in subiecto, quod nec gaudeat distinctione absoluta tali, nec distinctione reali virtuali; at [illegible] in entitatibus, quae realiter distinguuntur, ut esse, et non esse [illegible] contradictoria, actu ibi non conveniunt, nec repugnant, [illegible] amare, non amare, quae [illegible] realiter [illegible] duplex; ita [illegible] Dei, [illegible] non sit duplex, actu ibi non conveniunt, nec repugnant; quia habet distinctionem virtualem realem, et aequivalet duabus entitatibus, ut a[illegible]

illa distinctio in ordine ad 3am Deitatis dictionem et ideo distinctio virtualis realis extrinsece sumpta aequivalet illarum realitati, sed mere virtualiter inest in ordine ad ipsam.

Nota 3°.

haec distinctio virtualis realis, ut indico, ex ipsa dicitur virtualis, et a Doctoribus desumitur, ut aliquibus notum apparet: quia potest dici virtualis extra se, quae antecedit operationem intellectus: et aliquis quatenus nostra cognitio potest esse a ratione separari in re, potest dici... ut docent thomistae: realis quia ... ut advertat ex dictis: et dici potest ratio fundamentalis, quia dat fundamentum intellectui ut eorum rationes distinguat: et dici potest falsis; quam tamen relatione inter praedicata, quae quamvis sint nostri abstracti distinguuntur, neque opponuntur, non tamen identitate in re ... Personalitatibus, ut loquuntur Doctores; neque ... dicitur ... ut loquitur Quiros, ... distinctio pure virtualis, ... distinctio ... realis ... subjecto 3° satisfaciemus objectionibus.

## Subsectio 3a.

## Satisfacimus objectionibus.

Objicientes 1° haec verba: nec aliqua ratio Theologica inter naturam et Personam distinguet: quae habentur in Dictio Clementis Papae relato a Bernardo 3° ... Virtualis ... vel nullus distinctio ... Theologice ... dici ... distinctio virtualis realis. Respondeo Vasquez 4, intendere ... Theologica ... eorum ... Persona ... et ... liberatur ... manifeste declarant ... quibus ... Divina essentia dicuntur ex sententia ... et ... nominalium ... ... non ... distinctioni, nec de ... quam ... et de ... realis virtualis, quam defendimus; ... Theologice ...

Objiciuntur 2°. Summum et omnino simplicitati ... repugnat ... distinctio virtualis realis. Respondeo distinguo antecedens: quaevis distinctio ...

distio absolute talis, dicendo nisi quamquam distio etc. ... nostri negando maiorem, et
distio eius virtualis, eo non dicit absolute distio, et ... quod
prius est absolute distio, quam distio eius ad ... virtualis ...
... et simplicem ... et ideo distio virtualis, quae ut talis excludit
... distinctionem, quae ... distinctionem ... esse
cum summa identitate reali, et omnimoda reali simplicitate Dei.

Instas 1°.

Quaevis distio, quae dabit independentiam ab intellectu est ens reale; sed haec distio
virtualis realis datur independenter ab intellectu; ergo est ens reale; ergo et distio
realis est absolute distio, quia sicuti ... absolute, ita et de ceteris ... realitate,
... Quaeritur ... absolute ... dicuntur ... aut dici ... realitates abso-
lute ... distio ...

Resp. ... 1° ... nego ... Nam ... dis-
tinctio ente reali, ... est ens reale, est absolute talis in ... deno-
minatione: ... albedo absolute est ens reale, et nihilominus ... quia
... in abstracto albus, ... quod ... est
absolute ens reale, et nihilominus non est absolute ... distio ...
... ens reale, ... ideo ... debet ... absolute dis-
tio realis; quia distio realis ... absolute, ... ens reale, dicit
extrema, quorum unum non est aliud a parte rei ... distio ...
... distio virtualis realis ... distio realis ... realitas ...
... distio ... quod ... existens
... est ...

Instas 2°. Distio virtualis realis
est distio imperfecta, et ... quod ... ponere hanc distinctionem virtualem realem
inter ... relationes ... de nullius distinctionis imperfectionem ...
... est ... Praeterea ... imperfecta distio ... requiritur ...
... Deo.

Resp. distio virtualis ...
... et imperfecta distinctio relative ad distio realis ...

eadē cantichiaq realis absolute Deitq n eelimq parte et ui quid dicty aitualq realq d. oiniq ei queq dicty realq aitualq, sem innuitate ... ad verificanda judicta judicata ... diuisas ac contradictq ponere n eo idq ac nullq ponere: et Deo posse optime ... cum absoluta identitate, et omnimoda simplicitate reali: et distio absolute optime ... aequitate ... quid: Vig. ... ma et fra realiter distio ... unt ... sity ... 

Obiiciunt 3º ... distinctionis aitualis realis solq non differt a distinctione formali ex na rei Scotica; ... ex eo distinctione formali ex na rei Scotica interna, et Theologq relationem: ... distio aitualq debemq excludere. ... cum ... Scotq ... distio ... aitualq in 1º dictione 2 q. 4 ... hic ... obiitq ... non post uocari distio aitualis ... illud, qd ... dicty ... ens ... unq ... aitualiter sive eminenter quaedam realitates ... realitates ... illa ... qd ... realitate ... aitualiter ... realitas (ut relatio) distinguitur ... (ut ... ) ... ut ... una ... et illa ... Eadem Scotq, ... distio aitualis realis.

Rio ... distio ... in eo, qd ... ad ... distinctionem ... quoad alia. ... distinctionis formalis ex na rei est ... distio aitualis ... ut ... impossibilitate, aut limitatione ... negant ... relatio in abstracto: qua ... negamus, ut constat ex dictis; ... distio formalis ex na rei Scotica, et ... distio aitualis realis ... differunt, et ... At ... Scotq aliter sentiat, ... uidetur, ... judicium ... in medio ... et nobis ... sentiat, ... nobis ... 

Obiiciunt

4º ... est ... distio aitualis realis ... n ... admi-

mittenda in Deo. Et ostendo quod ex actuali distinctione Deus fore magis simplex quod est maior perfectio: Et. [illegible] dictio actualis realis est maxime nec pertinet fidei mysteria, et nihil aliud quod [illegible] ad emoliendas difficultates theologiae ergo in fide servanda dicam, et non producit creaturas producit, et non dicam, et ex videndum contradictoria actualiter convenire etiam actualiter in mente identificatur et divisio minime actualis realis non est [illegible] ad haec ponenda, et aliter intelligenda. Est. [illegible] quod eodem iure poterit dici filiatio divina distingui minimaliter realiter a seipsa: accedebat haec quod ex utraque filiatio producitur filiatio producta et subsit utrumque in natura, ideo praedicabitur et ideo sibi illius contradictoria. [illegible] filiatio est idem realiter actualiter et natura divina omnibus [illegible], et de Verbo. Et dicam et filiationem et productam praedicatur contradictoria: et de ipsa filiatione.

Pro negatio [illegible] ad [illegible] probatur distinguo [illegible]: Deus fuit magis simplex simplicitate excludente compositionem, aut distinctionem actualem realem a perfectionibus; nego [illegible]: magis simplex simplicitate excludente Personarum pluralitatem. Deus simplicitas non est major perfectio, [illegible] est in Deo [illegible] implicatoria; et Deo multiplicitas [illegible] non requirat, sed potius est maior convenientia infinitae Dei perfectionis, vigore immutabilis fecunditatis, quae summa Dei perfectio est.

[illegible] ad 2.dum [illegible] nego [illegible]. Itam ex fide cognoscimus contradictoria Personae convenire eidem entitati indivisibili entitati identificatae cum Personalitatibus realiter indivisibiliter, et omni: cui quod fidei accedit aliud philosophicum: eidem indivisibili entitati non [illegible] convenire praedicata contradictoria: ergo necessario in eadem [illegible] et relationes quae identificantur, intra realiter, et simul et illis [illegible] praedicata contradictoria [illegible], et hanc distinctionem [illegible] colligimus, hanc ob dicta vocamus distinctionem virtualem realem et [illegible] [illegible], ut non pariat incommoda [illegible], et [illegible] in Me[illegible] [illegible] [illegible], [illegible] a nobis attributa [illegible] contradictoria

-one, reio itaq. veniente procedimus ad difficultatem, majori claritate [illegible] duas difficultates theologicas circa mysterium SS. Trinitatis quae ex [illegible] illius [illegible] non possunt recte [illegible], et [illegible] obstantibus [illegible] videbatur, quod nec distinctio virtualis realis non sit magis nomen, nec in-[illegible], nec [illegible] cognoscit mysterium fidei, licet in illis eo recte colli-gamus, et ejus clariorem notitiam circa mysteria [illegible].

Ad 2um pag. [illegible], nego assumptum, [illegible] ratio [illegible] dictat, nullam dari distinctionem, neque virtualem, imo [illegible] [illegible] inter [illegible] omnino identificatur, sed non [illegible] filiatio distinguitur virtualiter a spiratione, si quidem [illegible] non [illegible] distinguitur a [illegible]. Ad 3um pag. [illegible] omnia [illegible] cogit, si natura Divina sit realiter actualiter, et immediate idem cum spiratione nihilo-minus, ab illa distinguitur realiter virtualiter: ac [illegible] [illegible] conveniunt identi-tati Divinae et filiationi [illegible] ex [illegible] contradictoria; [illegible] de filiatione, quae indi-[illegible] ejus virtualiter [illegible].

Obiiciunt 1o. [illegible] distinctio est realiter negatio identitatis, et distinctio virtualis non est realiter negatio identitatis: ergo distinctio vir-tualis nulla ratione est distinctio, neque [illegible], quid [illegible] 1o. Distinctionem virtu-ali reali [illegible] [illegible] distinctioni realis actualis, nempe verificare [illegible] contradictoria: ergo est distinctio realis actualis. [illegible] 1o. eo modo, quo veri-ficantur contradictoria, distinguuntur extrema, et Divina et relatio realiter [illegible] immediate, formaliter, et actualiter verificant contradictoria; ergo natura et relatio distinguuntur realiter [illegible] formaliter, et actualiter. [illegible] 3o, quod si [illegible] [illegible] distinctio realis actualis, licet maneat virtualiter, [illegible] omnino in-divisibilis instar puncti, de quo nequit verificari, quod [illegible] aliquid [illegible] [illegible], et [illegible] aliquid [illegible] [illegible]: ergo [illegible] distinctio vir-tualis realis nequit verificari quod [illegible] et [illegible] aliquid [illegible] identificatur, et [illegible] aliquid [illegible] non identificatur cum filiatione. [illegible] 4to inexpli-cabile est quod [illegible] [illegible] virtualiter [illegible] [illegible] distinctio [illegible]; [illegible] non [illegible] [illegible] identitatem, quae [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

Deo, dicendum, nego cons. primi. de-
in dicto intrinsecè Deitatis negatio identitatis virtualis, quamvis itaque
est posse, ut non sit ex parte, ac si distinguerentur realiter à re in ordine
dine ad aliqua praedicata contradictoria.

Ad 2um confirmationem nego necessitatem distinctionis
actualis formalis et realis in definitione per convenientia contradictoria; hoc
enim praestari est ob distinctionem realem actualem, et distinctionem realem virtualem: alio-
quin etiam natura et Personalitas Divina distinguerentur realiter actualiter, quod est contra
fidem.

Ad 3am confirmationem nego majorem: quia ut contradictoria conveniant, et vera sint
omnino realiter et formaliter, non requiritur omnino realis actualis non identitas, sive
distinctio; sed sufficit virtualis. Hinc realiter si afferant distinctionem actualem mediatam,
atque etiam omnino distinguuntur realiter actualiter Paternitas et filiatio.

Ad
3am confirmationem nego antecedens: quia si per possibile, vel impossibile, maneret distinctio
virtualis realis, et actuali sublata, adhuc in illa hypothesi impossibili possent
verificari duo praedicata contradictoria. Addo tamen, ex hypothesi impossibili
sequi, quod haec distinctio virtualis, de qua in praesenti agimus, haberet realitatem
negandi distinctionem realem actualem Paternitatis à filiatione. Paternitas prout non est eadem
rei, quae virtualiter praestaret, quae virtualiter est indistincta; etiam in ratione virtua-
liter distincta in ordine ad loquendum, ut dixi in principio.

I

Ad 4am confirmationem facile expli-
co, et dico, per distinctionem virtualem realem removeri identitatem etiam virtualem,
imo et de facto, et consequenter identitatem immediatam unius Personalitatis
cum alia. Subsectio 4a beneficio hujus distinctionis virtualis realis emo-
liuntur difficultates circa mysterium SSmae Trinitatis. Subsectio 4a.

Beneficio hujus distinctionis Virtualis realis emoliuntur
difficultates circa mysterium SSmae Trinitatis.

Non dicendo, explicata distinctione virtuali reali, maximam difficultatem mysterii Sanctissimae Trinitatis, nec plus nimio illud reddere intelligibile; imo credo de eo hanc neque cognoscendo, quod his oppositum per aliquorum explicatam, qui eius difficultatem exhauriat: easque opiniones, quae eius difficultatem extinguit, eo ipso mihi suspectas: hoc enim mysterium, ut fateantur Sancti Patres, super rationis lumen suam maiestate elevatum, et ideo ratio exponitur, dum illud lumini naturali adaequari obtendit. Redeo igitur ad difficultates huius mysterii rectae propositas, et illis solutiones accommodo.

Ad 1am nos distinguendo illud principium: de eadem, non solum realiter, sed etiam virtualiter entitate nequeunt verificari duo contradictoria: concedo maiorem: de eadem realiter, sed non virtualiter, entitate nequeunt verificari duo contradictoria, nego maiorem. Et sic distinguo minorem: sed stante mysterio Sanctissimae Trinitatis de eadem realiter, sed non virtualiter entitate verificantur duo contradictoria, concedo minorem: de eadem etiam virtualiter entitate, nego minorem. Itaque illud principium: de eadem realiter entitate nequeunt verificari duo contradictoria non est aliter verum, sed verum est, si in eo sermo sit de ea, non solum realiter, sed etiam virtualiter eadem, et indivisibili; sed secus est, si in eo loquamur de re, realiter, sed non virtualiter, eadem; qualis est essentia Divina, quae ita identificatur realiter cum relationibus, ut ab illis distinguatur virtualiter; et ideo de essentia et relatione possunt earum contradictoria verificari.

Instas contra solutionem: de eadem re omnino non nequeunt verificari duo contradictoria, sicut affirmatio et negatio eiusdem actu et formaliter, nisi debeat actualis et formalis distinctio: at de essentia et Paternitate, non solum virtualiter, sed actu et formaliter verificantur duo contradictoria, sicut affirmatio et negatio eiusdem: ergo essentia, et Paternitas, non solum virtualiter, sed actu et formaliter ex natura rei distinguuntur. Consequentia legitima et minor constat ex dictis: maior ergo probatur de Paternitate, et filiatione non possunt verificari duo contradictoria, sicut affirmatio, et negatio eiusdem: ergo etc. Nisi velis dicere Paternitatem, et filiationem esse magis simplices, quam sunt essentia et Patern-

tenditur, i filiatio.

Confirmatur ex. [illegible] [illegible] de Deo [illegible] 1a q. 2a negando realiter e eundem signum distinctionis realis; [illegible] secundum [illegible] Ex natura rei; qua a una formalitas actu ex natura rei negatur de altera abstrahendo a [illegible] intelligente [illegible], ut [illegible], e eundem signum distinctionis, [illegible] virtualis; et formalis ex natura rei: nam si ex parte obiecti una res non e alia; sed de una re vere affirmatur, quod negatur de alia ex parte obiecti nequit non dari ex parte obiecti in eadem re unum et aliud: siquidem formalitas, cui conveniunt negatio, repugnant quoad [illegible] affirmatum. [illegible] sic conveniunt in Divinis, nam Deitas a [illegible], non e idem cum filio, [illegible] et natura.

Confirmatur 2o: quod ex parte obiecti non e aliud, distinguitur ab illo; et aliquid relativum negatur ex parte obiecti actu et formaliter de natura: ergo aliquid relativum ex parte obiecti distinguitur actu et formaliter a natura. Minor probatur: Natura ex parte obiecti non e generans, nec [illegible] generata; et generans et [illegible] generatio sunt formalitates relativae: ergo aliquid relativum ex parte obiecti negatur actu et formaliter de natura. Confirmatur 3o: Ex parte obiecti [illegible] e [illegible] sola natura constituit Deum [illegible] [illegible] natura [illegible] [illegible], [illegible] in quo e tota natura, [illegible]; ergo non sola natura, et aliquid [illegible] constituit [illegible].

Confirmatur 4o: Non e maior certitudo hoc [illegible] quodlibet e, [illegible] e, quam haec eadem res non potest [illegible] [illegible] duo contradictoria; et ita certum e [illegible] illud [illegible], ut nulla distinctio virtualis sufficiat, ut non verificetur de quocunque ente illud quod e, [illegible] nulla distinctio virtualis sufficit ut non verificetur [illegible] aliud [illegible], nulla res realiter eadem potest suscipere duo praedicata contradictoria. Contradictionis [illegible] e certa; maior, [illegible] [illegible] [illegible]. Suscipere simul duo praedicata contradictoria, simul e, et non e idem; et eadem certitudine, qua certum e, quodlibet e, [illegible] e, certum e [illegible] [illegible] simul e, et non [illegible] [illegible] maior certitudo e illud [illegible] quodlibet e [illegible], quam hoc: [illegible] potest suscipere duo praedicata contradictoria. Maior [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] non datur [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] non e: ergo [illegible] certum e, non [illegible] 13 Quoniam eidem entitati [illegible] certum e non

n' pone Distinctie. 2^3. arg. suadet: ea e' falsissima desfig n' essendi
et n' ea e' falsissime defig essendi q^a idq e' falsissime desficere simul
n' dari Vniq, simul ac dari Vniquessionum: q^a etq e' idq falsissimum
deficere Vnique, ac n' dari Vnique: q^a idq e, ea in ea, quod e n' de-
ficere Vnique ac n' simul ea et n' ea, q d e dari Vnumq, non ex veri-
cari duo contradictoria.

Ad 2^m ad 1^m nego maiorem, ad aliq phasis concedo arg,
et nego cq. possunt verificari duo contradictoria de na et Paternitate
n' v^l de Paternitate, et aff. rei in Patre peruaderit realiter Pater-
nitas et Paternitas, ac Paternitas et Na. ratio e' q^a Paternitas, et na
distinguuntur virtualiter, et ui Paternitas et Paternitas nec realiter, nec vir-
tualiter, imo neque ratione distinguuntur: et ideo, ut fides docet, relato dicto cap-
the Paternitas, n' pot idq assumi in identitate cum filio, q^a n' itaschet in o-
dineatione prater contradictoria n' e' filius e' filius: ac n' distinguuntur Pater-
nitas a' repsas atq, relato dicto uere et realiter cap. Paternitatis,
assumitur integre re etq capax natura in ipsa Paternitate n' assump-
ta q identitate existente in identitate cum filio, et natura sit Paterni-
tas actu et formaliter realiter aff. rei, q^a realiter virtualiter ab ipsa dis-
tinguit.

Ad 1^3. Ipsa q. tex hic argum. nimis probat, et si aliquid probat
probat Scoti distinctionem realem inter eiq et Paternitatem, quod e illa
que vera, inter Paternitatem et filiationem. Quod ob q Scotus qui catholice
admittit eaq et Paternitatem realiter intentionaliter identificari, n' obstante dis-
tinctione reali inter Paternitatem et filium necessaria, tenetur et hoc argum.
solvere, neque multum efficiat sua distinctio formalis ex natura rei na a Pa-
ternitate.

C^2. directe nego: sufficere distinctionem virtualem realem, ut Deo na
separetur a Paternitate, posse in ordine ad ramificanda contradictoria
prater contradictoria, ut constat ex dictis et clarius constabit ex dicendis.

Ad 2^3.

(13) Itaque nihil relativum in abstracto [illegible] negari potest de essentia Divina; et solum in concreto. Prob. quia de essentia Divina non potest negari, quod sit Paternitas, generans, relatio [illegible] generatio [illegible] est viderimus, quia deficit ex quo Paternitas [illegible] contrahit naturam Paternitatis, generatio [illegible]. Secundum [illegible] de natura Divina negatur quod generet, producat, sit relativa, [illegible] necessarium [illegible] [illegible] generans, [illegible] productum [illegible]. Et ideo nihil relativum in abstracto potest negari de essentia Divina [illegible] dicam: essentia Divina non est Paternitas, [illegible] identitas realis, quae [illegible] significatur per [illegible], quo in [illegible] [illegible] ministratur in abstractione. Secundo negare relativum in concreto de natura Divina, [illegible] negatur identitas [illegible], quae in [illegible] significat [illegible] [illegible] in Deo una [illegible], nempe natura [illegible], alia, nempe Paternitas: distinguuntur enim [illegible] realiter, [illegible] distinguitur [illegible] alia [illegible] [illegible] natura a Paternitate, quatenus [illegible] Paternitas [illegible] filiationi, neque filiatio distinguitur realiter a Paternitate [illegible] quia natura [illegible] intensive identificatur Paternitati, non identificatur tota extensive cum [illegible]; siquidem identificatur cum filiatione, quae distinguitur realiter a Paternitate; ideo [illegible] potest negari relativum in concreto de natura Divina.

Unde [illegible] negatur identitas in abstracto [illegible] [illegible] dicto realiter [illegible] essentia Divina non est Paternitas [illegible] [illegible] realis [illegible] et Paternitatis; et [illegible] identitas realis quae [illegible] negatio, quando [illegible] in abstracto [illegible] [illegible] natura non [illegible]: [illegible] [illegible] identitas realis, [illegible] [illegible] natura [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] identitas realis [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] realiter et simul [illegible] [illegible] natura, [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] natura

na [illegible] evidentissime naturaliter [illegible] illa [illegible]

Ad 3[um] [illegible]

[illegible] aut, et distinguo [illegible] aliquid [illegible] distinctum realiter, [illegible] distinguit Patrem [illegible] aliquid [illegible] realiter distinguitur [illegible] ipso [illegible] sit Paternitas, manifeste colligitur [illegible] illud [illegible] Patri, [illegible] unitum et [illegible] distinguitur Patrem ac proinde [illegible] hanc [illegible] distinguit Patrem ad [illegible] requiri [illegible] aliquid realiter [illegible] sufficiens [illegible] distinguit [illegible] distinguatur a Filio. [illegible] sola [illegible] distinguit Patrem [illegible] realiter, quamvis [illegible] nullo modo distinguant [illegible] realitas et realitas [illegible] Paternitas [illegible] distinguit Patrem, quamvis [illegible] Paternitas [illegible] distinguantur nec realiter [illegible] virtualiter.

Ad 4[um] [illegible] distinctione [illegible] Primo [illegible] omnino. [illegible] quodlibet [illegible] evidens [illegible] loquamur de entitate, quae sit [illegible] realiter, [illegible] virtualiter eadem; at [illegible] loquamur de entitate [illegible] realiter eadem, nihilominus [illegible] virtualiter eadem; [illegible] Quapropter loquendo de essentia et Paternitate, quae sunt entitates realiter eadem, [illegible] virtualiter eadem [illegible] virtualiter distinguuntur [illegible] Paternitas [illegible] essentia [illegible]

[illegible] Primo illud [illegible] quodlibet [illegible] contradictionis [illegible] contradictorio, [illegible] distinctionem et [illegible] distinctionem [illegible] hoc [illegible] Paternitas [illegible] illud [illegible] quodlibet [illegible] debet [illegible] Paternitas [illegible]

[illegible] ... essentia ... [illegible] ... dubio ... [illegible] ... quantitas ... [illegible] ... Paternitas ... [illegible] ... essentia ... [illegible] ... distributivus ... [illegible] ... distinctionis ... [illegible] ... alio ... [illegible]

Nec desunt, qui dicunt ... [illegible] ... [illegible] ... Et sane in hoc ... [illegible] ... exigit ... [illegible] ... in intellectu ... colligitur ... mysterium SS.^mae Trinitatis.

Ad 3.^m qu... 3.° [illegible] ... syllogistica ... [illegible] ... syllogismus ... [illegible] ... essentia est filius: Paternitas est essentia; ergo Paternitas est filius ... debet intelligi ... est essentia ... Paternitas est filius; qui syllogismus ... [illegible] ... est essentia est filius ... [illegible] ... filius.

Quae doctrina ... [illegible] ... syllogismus ... mysterio ... Trinitatis ... [illegible] ... illud ... [illegible] ... negarunt ... et instabant dicentes ... [illegible] ... legitimus ... in hoc mysterio ... syllogismus ... efficaciae ... Secundus ... syllogizandi ... [illegible] ... Dilo mysterium ... explicandi ... Theologie ... labore ... [illegible]

ex Philo hausta. 2° quia sua syllogismus, cujus praemissae ex se verae sunt, et abstrahunt a materia, aeque inde, quae in una materia recte concludunt, in aliis debent recte concludere. [illegible] contra adversarios, qui in [illegible] fiunt syllogismi, cujus praemissae in [illegible], non, in mysteriis Divinis tenere, ipsaque loquuntur etiam in mysterio SS. Trinitatis.

Suppono 2° Philos. iis praeceptis loquutos fuisse de rebus, quas lumine naturali assequi potuerunt, non de mysterio SS. Trinitatis, quod vix audivit; aeque inde non ab illo non recedere, dum eorum praecepta explicamus, ut praeceptis fidei accommodentur, quae [illegible] requiritur [illegible]. [illegible] curare debet Philosophiae [illegible] veritatem [illegible] praecipue Philos., neque bene [illegible] ex [illegible] Hilario, Magister in 1° distinctione 33ª fallax multoties est philosophia, sed sua fidei certa est.

Quibus positis, reexplico praecepta sua syllogismi [illegible], medium, quod sit distributionis capax, debet manere indistributum; necesse est [illegible] debet distribui; quod est incapax distributionis. Unde infero syllogismum ubi supra adductum, et [illegible] regulam in hoc principio dictum de omni fundatam, non esse legitimos: neque ut medium, sive hunc Deus loco medii positum recte inferat, debet sufficienter distribui, ut videre est in hoc syllogismo: Pater est hoc: Filius est hoc: ergo Pater est Filius: qui minime concludit, quia hujus medium nempe hoc non recte distribuit, in majori debebat enim hoc pacto distribui: Pater est quidquid est hoc: et tunc recte concluderet, falsa tamen esset ea major. Eodem modo syllogismus in praesenti concluderet: Pater est Deitas: Deitas est Filius: ergo Pater est Filius: si in propositione majori haec Deitas sufficienter distribueret, hoc pacto: Pater est quidquid est Deitas: quamquam haec propositio esset manifeste [illegible], [illegible] in Deum appellare, [illegible] identificatur cum [illegible] adiuncto, [illegible] cum Deitate, [illegible] illud [illegible] recte concludat syllogismus.

Instas

[illegible] est [illegible] hunc Deitas sufficienter distribuit, in

tur in maxi: Deo uniqz totq Deitatz, ex Patre totalitate et adequatione Deitatis et virtualiter distq a Personalitatibus, sive in Deitate; hoc e, si Deipq Deitas a silaa Deo, nihilominus n̄ excludq [illegible] q̄ tota Deitas q̄ Deitas eterna n̄ e, sola Deitas totaliter ex [illegible], cz q̄ Deitas identificatur; hoc e, [illegible] supposita [illegible] ius e capax [illegible] Deitatis e [illegible] hoc [illegible] et silare Deitatis q̄ sit [illegible] silari Deis, ac proinde fallitea et equivalenter, et quodam modo [illegible].

Hinc procedit ad syllogm expositorium. Iste, ut [illegible] sit, et legitimus concludat, debet [illegible] ex silaribus, et n̄ aliquando silari Deo hoc e, debet [illegible], qui nullq important realit Deitatz. Unde cy assumitur [illegible] mediq [illegible] Dia, n̄ recte [illegible] syllogus expositorius, propter assignatq [illegible] Deicalitatz, sive [illegible] realit et [illegible]. Nec refert, q̄ [illegible] Deitas afficiatur [illegible] et [illegible] silaritatz, [illegible] ista parte n̄ [illegible] silaritatz [illegible] Dia, que rase sui silaritate, et [illegible] Bernardo [illegible] Deis [illegible]

[illegible] Neque evacuatur hujus doctrina illo syllogo. [illegible] syncategorema [illegible] syncategorema [illegible] fallitea [illegible] et nulla rase silaris; [illegible] inde n̄ recte [illegible] Deitatz [illegible] et fallitea [illegible] n̄ e capax illius syncategorematz. [illegible] syncategorema [illegible] importata [illegible] lociq [illegible] [illegible] suppositi [illegible] Dia [illegible] q̄ e silaris [illegible] Persona. Unde illa maior, [illegible] silaritea, [illegible] Dia, [illegible] distributiva: [illegible] e de rubio [illegible] suppone et realit, [illegible] rase [illegible] canda [illegible] distinctione [illegible] ex eo q̄d [illegible],

que realiter e individua, et solum virtualiter ut sy[illegible] unq[illegible] ... Dug[illegible]

... distributio ... faciendo e ... in hunc modum: Omne

Videm, quod e essentia Divina, e Pater; et filius e essentia Divina; ergo filius e Pater:

in quo syllogismo manifestum ...

Instar. Identitas cum essentia, licet Deus e tribus Perso-

nis ... ea distributa in ante, recte Pilulitur in hunc modum: Omne, quod e idem cum

Patre e essentia; et essentia Omne, quod e idem cum Patre; ergo Pater e aliquid quod e idem cum filio. Reo

... ; B... ergo ... illud e idem cum Patre

... syllogismus defectuosus est, quia ... quaternalis.

... non ... ex ... terminis, vel defectu non supponente, et ideo

nullus e ... quod e idem cum Patre, sive identitas cum Patre, e essentia, que

sola e idem cum Patre, ... e ... , quia eadem ipsa e idem cum filio

in Deo ... et ideo e illius distributionis incapax, utique notavimus aspi-

ciendo a identitatem, quam habent Persone ex remotis ... cum essentia, et ... quo

met Persone, quot ... Deo logice, vel quasi logice, ac ... identi-

tas ... potest et debet distribui, ne syllogismus, vel ex pluralitate ... male

in ferat, vel ex ... defectu non supponente male discurrat: et ideo

ille syllogismus ... sic ... omne idem cum essentia e Pater; et filius e idem

cum essentia; ergo filius e Pater: qui recte ... manifestum ...

Ad 3um ...

respondeo 1o illud intelligendum e de extremis, que sunt eadem realiter et

virtualiter uni 3o; non vero debere intelligi de extremis, que, licet sint ea-

dem realiter, nihilominus non sunt eadem virtualiter uni 3o: Unde cum

Personalitates Divine, quamvis identificentur realiter cum essentia Divina,

non identificentur virtualiter, et postea distinguantur virtualiter ab illa,

non licet inferre ex identitate extremorum cum 3o identitatem ipsorum extre-

morum inter se.

Secundo potest ita intelligi hoc principium: que sunt eadem uni-

uni 3°; sunt idem inter se: quae sunt eadem, sive unum, et idem adae-
quato uni 3°: Ergo quae identificantur cum aliquo 3° identificantur
3°, sive, quae relationes patent, quam illud 3° sunt idem inter se. Et ita
in illo hoc per optime salvatur, in infinita Trinitate, quod Divinae relatio-
nes sint 3. seu tres Personae: et ideo identificantur cum natura
non identificantur inter se.

Ut 4° objectioni satisfaciam, praemitto nonnulla
praemonenda quae in [illegible] hic theologi: an in Divinis sit [illegible] in quo
dubio Magister in 1° dist. 24 indicat non numerum, multitudinis,
Ternarii [illegible] etc., et tamen mathematice convenire Deo; atque inde in eo
illos [illegible], in quo Deo conveniunt nomina quantitatis, longitudinis, latitudi-
nis, sublimitatis, et alia huius generis, de quo loquitur Apostolus epist.
ad Ephesios cap. 3°: eidemque [illegible] sensu [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible], Magister [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] damnat
[illegible] Magistri [illegible], et docet Deo convenire [illegible], et [illegible] metho-
phorice talis: hunc [illegible] simpliciter [illegible], quid [illegible] habent
[illegible] [illegible] Magister [illegible], et ibidem D. [illegible] [illegible]
D. Bonaventura in 1° dist. [illegible] dubio litterali; et alii antiqui-
ores: In Deo [illegible] simpliciter talis [illegible] docent [illegible] Theo-
logi [illegible] [illegible] P. Vasquez, P. Montoya, et alii quamplu-
res.

Sit 1a [illegible] dari in Deo [illegible] simpliciter ante [illegible] Idcirco
[illegible] suppono [illegible] duplicem esse; unum appellat praedicamentalis sive quantita-
tivus, et fundatur in quantitate discreta. V.g.: qualibet quantitates
aliter dicte faciunt [illegible] quaternarium: alter dicitur transcendentalis, et
fundatur in distincta reali entitatum; qui quidem nihil aliud est, nisi plures
entitates distinctae: et vocatur transcendentalis; quia reperitur in spiritualibus
et in omnibus rebus, quae distinguuntur realiter, quo posito.

Probatur.

[illegible] numerus transcendentalis Deitas in distincta entitatis, quae numerantur

accidentaliter distinguuntur faciunt nos; at in Divinis sunt nos Personae non methaphysice, et proprie, realiter, et simpliciter distinguat [illegible] [illegible]; cum Personae Divinae [illegible] [illegible] realiter, et absolute [illegible] [illegible] nos absolute et simpliciter, et sine addito [illegible] [illegible], Ergo tres sunt [illegible] in Divinis Personis datur nos transcentalis, non methaphysice, et proprie, et simpliciter talis.

Dico 1°. Unitas esse Divinae non obstat, quominus Personae Divinae sint tres realiter distinctae, et numerabiles; siquidem possunt adhuc numerari; et nos transcentalis simpliciter talis nihil aliud dicit realiter, nisi distinctas, et numerabilitas entitates, quae distinguuntur [illegible].

Dico 2°. ideo [illegible] Divinis Personis conveniat nos, non simpliciter et [illegible], quid; quia non conveniat illis, [illegible] ratione Personae; hoc est, quia conveniat [illegible] Personalitas, et non [illegible], [illegible]: at haec ratio non est sufficiens, ut Personis Divinis conveniat nos non simpliciter, [illegible] quid: [illegible]. Probo minorem quia quando [illegible] ita convenit subiecto [illegible], aliquid [illegible], ut illi non possit convenire [illegible], quod dicitur praedicatur simpliciter, et non solum [illegible], quid: et Personis Divinis; [illegible] non conveniat [illegible], [illegible] ratione Personae, [illegible] aliquid, itat [illegible] convenit [illegible], aliquid [illegible], nempe [illegible] Personalitatis, nos transcentalis, cum non possit illis convenire [illegible], [illegible], quod dicitur: repugnat [illegible] nos [illegible] Divinae. [illegible]. Probo maiorem, quae [illegible] [illegible]. [illegible] convenit [illegible] [illegible] simpliciter, et non solum [illegible], quid: et [illegible] dicitur non [illegible], quid, et simpliciter [illegible]; [illegible] [illegible] illi conveniat [illegible], aliquid [illegible] [illegible], [illegible] et non [illegible] alias [illegible] [illegible], [illegible] repugnat convenire: [illegible], Ethiops dicitur albus [illegible], quid [illegible]; quia ita convenit illi albedo [illegible], aliquid ipsius, nempe [illegible] dentes, ut non repugnet illi convenire [illegible], omnes alias [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] attendat: nec ulla potest assignari huius discriminis causa, nisi [illegible] recepta [illegible] [illegible]: [illegible] et [illegible]

Sit 2 dictum [illegible] maioritas hec complexa totalis, et adequata [illegible] quantum ad Personas [illegible] in divinis [illegible] Montoya disp. 37 sect. 1. [illegible]

[illegible] ea, que absolute, complete, et adequate multiplicantur, [illegible] complexa totalis et adequata [illegible] Persone divine absolute, complete, et adequate multiplicantur [illegible] complexa totalis et adequata [illegible] [illegible] quod multiplicent, absolute complete et adequate [illegible] requirit, quod multiplicetur id, quod afferunt [illegible]; at ut [illegible] multiplicentur [illegible] requirit [illegible] afferunt [illegible] et idea [illegible] est unus [illegible], alioquin [illegible] Personae afferunt [illegible] Personalitates, que in Divinis multiplicantur absolute, complete, et adequate [illegible] quantum ad Personas [illegible] [illegible] Fideo [illegible] negantes [illegible] in Divinis intelligendi sunt [illegible] de [illegible] ratione [illegible] de non quantitatibus [illegible] in Deo [illegible] in ratione [illegible] absolute [illegible] eius [illegible] perfectiones.

Unde [illegible] et eius [illegible] debere addi aliquid realiter [illegible], quod afferentiam [illegible] simplex [illegible] idem non debere esse [illegible] identificatur [illegible] simpliciter [illegible] absolute, et simpliciter multiplicatur [illegible] distinguatur ab eis [illegible] identificatur [illegible] Paternitas [illegible] realiter a Paternitate et [illegible] multiplicetur [illegible]. Solvit [illegible] [illegible] distinctionis [illegible] in [illegible] dist. realis in [illegible]

Subsectio 4a

An [illegible] distinctio virtualis intrinseca [illegible] distinctionem realem [illegible]?

[illegible] [illegible] dicti realiter [illegible] et [illegible] in [illegible] [illegible] Logica [illegible] dist. [illegible]

et ipsi accidentaliter repugnaret Colleg. q. 10 ad 6. illa necessario
impossibilis. Et quidem mirum non quoad praesens mysteriis de myste-
rio SS. Trinitatis, illi subtiliter cadunt, esset, q. hunc dubii resolutionem adi-
nanc ad alterius, per scholasticos expediendam, ut D. Thomas in 1. 3.
dist. 33 q. 1 art. 3 ad primum sunt distinctionis intelliga non . . . pu . .
rente intelligi initio libri 1. ravis, hoc est, in quibus de Deo, de communi ratione
ordinare, et a veritate suffragiis secerni.

Dicendum nihilominus est: Distinctio virtua-
lis intrinseca saltem, sufficiendo a distinctione reali in 3º. Prob. 1º. ideo ex
adversario non potest sustineri distinctio virtualis intrinseca absque distinctione reali in
3º. quia praedicta distinctio eius entitatis duae contradictoriae, quae distinctio realis intro-
ducit, faciunt chymaeram. Sed omnis ratio chymaerae derivatur ideo, quod implicat
contradictionem, sine inducat simul duas praedicatorum contradictoria; atqui hoc non magis
probat impossibilitatem distinctionis virtualis, quam impossibilitatem distinctionis realis
admittendae distinguendam in 3º. Ergo ratione, fundamentum probat, distinctionem contra-
dictoriam excludit.

Probatur minor 1º. quia essentia et Paternitas est unum; et ipsa identifi-
catur cum 3º nempe cum filiatione: et ipsa identificatur cum illo: quod quidem non q.
veniat a 3º de eadem re, nulla interveniente distinctione reali, verificantur duo
contradictoria, quae constituunt chymaeram. Et sic identificatio etiam identifi-
catur cum 3º, serviente summa identitate inter se, omnino repugnat in eorum
aliquo, quod idem implet contradictionem. Probatur ratio omne id est praedicatum, quod non implicat
contradictionem; quod id impossibile est, contradictionem implicat, et aliud convertitur, in Divinis
ergo etc.

Nec distinctio virtualis dicitur cum eadem res... contradictorio ita ut ratione 3º
ut supra 3º. ... ac creatura numquam verificantur duo contradictoria de eadem re
... de Paternitate divina, quod generat; et de natura, quod non ge-
nerat; quia natura est filiatio realiter distincta a Paternitate, quae quidem filiatio non
generat: et sic filiatio producit, natura vero illa identificata non producitur: quod implicat
Paternitatem non producit, sed improducta.

Non, inquis, satisfacit, quia in creatis distin-
ctio, quae distinctionis infecerint identitatem, et aliquorum distinctorum realium: nunquam
evenit, ut quae creatis ex uno 3°, careant distinctione mutuae identitatis
omnimodae a 3°, plus ut interne distinguantur tam repugnabit distinctio virtua-
lis intercurrente distinctione reali in 3°, quam distinctio virtualis fundatur ab omni dy-
stinctione reali sejuncta. Itaque eisdem difficultatibus obnoxia.

Resp. hi RR.,

Concedendo per hanc distinctionem in 3° excludi in creatis immediate identitatem, quia iden-
titas immediata est illa, ratione cujus in ordine ad denominationes, et affirmationes perinde se
habent formalitates distinctae, ac de alia, et quae denominationes praedicari indifferenter assig-
nant distinctionem in Deo perinde est ac narrat, nam Paternitas est eo, quod
non denominet Paternitas infinitam simplicitatem, non denominat ideo plus, eo, quod etiam filiatio
denominat: in qua ratione infinitas non potest fieri additio: at vero in creatis non denominatur
paternitas omnibus suis perfectionibus, non denominatur tamen alterius quam ratione quod ea communica-
verit, fit major per additionem perfectionis.

Hoc discrimen nullum est, quia sive filiatio
addat, sive non addat perfectionem, absque dubio Paternitas non habet omnem
perfectionem, quam habet natura, si quidem haec identificatur, et illa non identificatur
cum filiatione, quam natura plus sibi, quam Paternitas denominat: ut hoc et titulo in
creatis distinctio realis in 3° destruunt identitatem immediatam, et dicunt
distinctionem, ita et in Divinis, nisi aliunde temperatur distinctio.

Respondeo
ipsa solutio inepta est: quia natura Divina non est solum tres Personae collective,
quemadmodum homo est solum corpus, anima et unio collective, ut ni[illegible] insinuant
solutio, sed est ipse totalis, non solum quia est, sed etiam quia Deitas communicata
in Patre, et etiam in filio est improducta, et sub [illegible] ratione quia procedit
a Paternitate, datur in filio aliquid productum, et aliquid improductum:
aliquid Dei: et aliquid non Dei et distinctio, quam cadat in 3°, remanet
sub Paternitate.

Ob. 1° urget minor primi syllog. qd duo praeta contradictoria distinguant ex eo, qd nulla dista realis, sive realiter entis, et ex eo, qd nivicentur distinguant, sive distinguant, eidem realiter indivisibili entitati conveniant; et etiam admissa dist. reali in 3°, eidem realiter indivisibili entitati conveniunt praeta contradictoria; contradictio, que temperanda, et indiget solutione, eum dista virtualis intrinseca consistit in eo, qd de eadem realiter indivisibili entitate verificentur duo contradictoria; ac proinde eadem est, sive hec contradictoria distinguantur, sive non distinguantur realiter inter se: eodem eadem difficultas procedat, sive detur, sive non detur distio realis in 3°. Item difficultas est, qua ratione et Paternitati, que non duplex, est unica entitas, conveniant hec praeta: dici esse filius et non esse filius, quae quidem adeo inter se opposita, eum non possint non distingui realiter. Imo plures RR. admittunt in creatis (etiam minimm. ut docuit in metha) distam pure virtualem intrinsecam; et nullus admittit distam virtualem cum dista reali in 3°: nec alia datur discriminis occurrit ratio, nisi qd identitas realis, cum dista reali in 3°, pluribus sit obnoxia difficultatibus, quam distio pure virtualis intrinseca.

Ob. 2° contradictoria ideo distio pure virtualis intrinseca non potest admitti, quia nequit gratis negari in sensu reali de subto, quod dista realis enunciat; et eadem difficultas apparet in dista virtuali involvente distam realem in 3°. Ita ergo. Ob. minor. Ita probo negativa est vera. Paternitas non dicitur filio: et nihilominus Paternitas identificatur cum essentia, que dicitur filio: et dicitur filio, qd realiter identificatur cum Paternitate, negatur in sensu reali de ipsa Paternitate, cum qua est identificatur. Externa essentia est realiter relativa, seu ipsius refertur, quo Pater refertur ad filium, et nihilominus essentia non refertur Patrem ad filium; et in hac essentia non refert Patrem ad filium, negatur in sensu reali de essentia illud referre, cum qua essentia identificatur. In quo ergo et Paternitati inest distio realis, et ut non includentibus aliud 3°, in quo distinguantur ita conveniunt

Divcari, et n Divcari, ut eius Dubitat Divcarii ita, ut realiter n Diviniat Paternitatem Divcarii, quo de eisa et Paternitate tersi Di- [illegible] et ut in includentibus aliquod D.J. in quo distinguantur, ita verificant, prata dictiones et partes ad dictiones diversae [illegible] in sensu reali de Paternitate.

Ret P. Antonius Perez pere affirmat, aut negari partes tantum abstracte, quae in dicendo cum hoc discrimine quod unus partes affirmat, aut negatur de alio in abstracto, affirmatur, aut negatur identitas illorum in ordine ad se: alius quod affirmatur, aut negatur incomensurato requirente aliud D.J. affirmatur, aut negatur identitas in ordine ad illud D.J. Unde quaerit, quod hic propositio ut uera: eisa est Paternitas, neque in ea dicunt identificationem in ordine ad se, et neque in ordine ad rei identificant eisa, et Paternitas: hic non ut fla: eisa afferat Patrem ad filium: neque in eam istius avocat identitas inter eisa et Patrem, verum est in ordine ad D.J. nempe filium: et itaque requerebatur filiationem et cum neque sam scheant equaliter in ordine ad filium: neque eisa identificat cum filio; Paternitas vero distinguit ab illo: ideo praedicatio est fla, et in ieasunto et partes. [illegible] distio realis in D.J.

Itaque in eo affirmat, relationem de eisa, et simul affirmat implicite distinctionem eius a filio, et aequalitas cum distinguat a filio, eis adit illa proposito fla ratione illius, quod in eo includit affirmatur: Et eodem dicendo hic propositio est fla: Paternitas Divcari, filiationem in eam eoque affirmatur identitas inter Paternitatem, et Divcarii: et eius affirmatur Paternitatem et eisa identificari inD.J. nempe in filio: quod sane falsum est, Paternitas n Divcarit, sicut n identificatur cum filio.

Vid. diversa quae dixi; aliquos autem solidum non est mihi uidetur quoniam flagitatur in hac propositione: n afferat Patrem ad filium: nihil affirmat de eisa, et descripsa negatur respectare Patrem ad filium, verum et realem, et n chymerium; et ipsum [illegible]

rem Pater ad filium affirmat de Paternitate, quod illud ipsum refferens quod affirmat de Paternitate negat de essentia, quod negat de essentia illud ipsum, quod affirmat de Paternitate, ergo alliunde bonum quod affirmatur de Paternitate, identificatur realiter cum essentia. Pro maiori syllogismi, qui solus indiget probatione. Quia in ea propositione negatur esse quod actualiter refert ad filium, ac refert Paternitas, ut docet hic author; sed in hac propositione Paternitas refert Patrem ad filium non negatur filius de Paternitate et affirmatur de Paternitate quod refert Patrem ad filium, quod in hac propositione essentia non refert Patrem ad filium, non dicitur filius de essentia, et illud refferens quod affirmatur de Paternitate, negatur de essentia. Ceterum si quod affirmatur hoc refferens, non negatur filius de aliquo; ergo quod negatur ipsum refferens affirmatur filius de aliquo; quod si quod affirmatur hoc refferens de Paternitate, non negatur filius de Paternitate, quamvis ea negatio intendatur, et praesumitur affirmatur exercitium refferendi realiter et virtualiter identificatum cum Paternitate; Ergo quod hoc refferens negatur de essentia, non affirmatur per negationem negationis filius de essentia, et negatur de essentia illud ipsum exercitium refferendi quod de Paternitate affirmatur.

Tandem facile solvitur exhibet Doctor Suarez dicens praedicatum de praedicato in abstracto primo affirmari identitatem realem cum subiecto; ac secundo affirmari capacitatem subiciendi aliquam denominationem, neque est capax illam recipiendi, propositio secundo de praedicato in concreto, sed tantum identitas affirmatur cum subiecto capacitatem subiciendi denominationem; ergo in hac propositione, Lapis intelligit: non solum affirmatur identitas realis cum habente intellectum, et capacitas ipsius ad subiciendam denominationem intelligentis, et ideo praedicata sunt falsa, quia non intellectus sit unita lapidi desipere capacitatem, quae est illa quae affirmat. Quapropter in hac propositione essentia praedicatur: non solum affirmatur identitas esse cum praedicato, sed etiam capacitas esse, ut recipiat denominationem praedicati; quae quidem capacitas involvit identitatem esse non solum cum Paternitate, verum etiam cum filiatione, et spiratione. Unde quamvis quaelibet Personalitas Divina

Spirationibus ad Deitatem. Ut eius nihilominus non incapax subiiciendi illa denominationi, quae non identificatur cum Relationibus Personalitatibus capacitas eius subiiciendi eas denominationes dicitur communis distinctionis ab aliis relationibus.

Inde infert iste author, cum Deitatem, et Paternitatem Deitatem minime quamvis ex eo ipso, quod Deitati Identitati negatur aliqua identitas quae virtualis. Respondeo à dicto in 3°. et quamvis ex eo, quod Paternitas non identificet, cum filiatione et spiratione etiam cum Relationibus relativis identificetur. Sub eo de ratione Paternitas refert esse non [illegible] identificetur cum Paternitate refferentis non reffert Patrem ad filium; quam minus et denegari refferendi dicit ex hoc refferendi capacitas [illegible] denominationi; quae quatenus capacitas dicit distinctionem realem à ea, ad quam est relatio. Itaque et hanc doctrinam de distinctione virtuali intrinsece dicitur realem in 3°. [illegible] negativè sunt [illegible] defectu aliarum identitatum realis [illegible] in genere [illegible]

5. Dicit 2° Responsio minime solvit difficultatem, quia instauratur argumentum, quia ex ea doctrina de Paternitate affirmative capacitas refferendi Patrem ad filium; quae quidem capacitas realiter identificatur cum Paternitate etiam affirmativè, et non negativè filiationem Deitate: [illegible] Paternitas est capax refferendi Patrem ad filium, et de eius negative capacitas refferendi Patrem ad filium: ergo eadem capacitas, quae affirmativè de Paternitate, negativè de [illegible], et capacitas, quae affirmative de Paternitate est realiter [illegible] Paternitas, ergo de negativè de eius capacitas, quae affirmativè de Paternitate, negatur Paternitas [illegible]

Dico 3°

Dicimus et simul impugnamus [illegible] Plures [illegible] ex relationibus verificationem [illegible] aliquam veram realem distinctionem realem in 3° [illegible] debet admitti distinctio [illegible] virtualis [illegible] Hoc [illegible] legitima, [illegible] sua de [illegible]

- Deus realiter generat, divinam essentiam generat, et sic Deus, ut hinc ha-
- betur, adversarius actu P. Suarez disp. 33 definitiva sect. 3 n. 13
includat aliquid, quod realiter distinguitur a genito, a quo distinguitur essentia;
nihilominus nihil includit distinctum ab essentia; si enim vice absoluta, quae essentiali-
- ter, quod Deus, et Deitas, quod dicitur, et esse praescindendo a distinctione
reali in 2°, verificantur illae propositiones, dicendum est ethice solus Pater
Suarez: Deus esse capax denominationis generantis, essentia non est capax de-
nominationis generantis.

Suadeo 2° ... de Patre et Paternitate veri-
ficantur hae propositiones: Pater includit aliquid inclusive reali; Paterni-
tas non includit aliquid inclusive reali: ergo Pater et Paternitas sunt idem
realiter, distinguibiles et adeo, quae includant distincte realiter in 3° ...

Suadeo 3°: Essentia et Paternitas distinguuntur realiter: essentia et Pater non distin-
guuntur realiter: nihil enim respectu distinctum et illis non distinguuntur in 3°; et
in nullo est Pater, in quo non sit Paternitas; et e contra et in primis ... (ut
ponendum essentiam Patris divinae) inclusive essentia, quae in 3° non est realiter
Paternitas, et tamen in 2° includitur et est in Patre, includitur aliquid, ut
essentia, quae in 3°, nempe in Filio, distinguitur realiter a Patre, ideo ergo
verificantur quod Paternitas et essentia distinguuntur virtualiter intrinsece praescinden-
do a distinctione reali in 3°, quia non distinguuntur hoc modo a Patre.

Suadeo 4.ta
Immo, et inde non est productus non est editus, non est humana et alias est productus, edi-
tus, et humana. Recolla exhibitum solo huius argumenti quae non ... ma-
nifestus fundus ad instaurandus idem argumentum. Video in his referendis et
impugnandis non immorari.

Probo 4. Deus, quae alia difficultates Theologicae
nequeunt expediri absque distinctione virtuali intrinseca non includente distinctionem
in 3°: ergo 2.a Ex aliis plurimis unicum exemplum adducam, reliquarum
in locis dabuntur. Volitio Divina efficax et libera creandi mundum distinguitur

mundi à distinguitur virtualiter à vltimo Dei, numme naturam, concomitante dire reali. in 2º. realiz. et 3º. de ante. et alius libere atque ortalis ex Deo addit intrinseca: siquidem de illis verificatur pracita contradictoria: Vna est dependibilis, non est dependibilis. Pertinendum hunc, sed libere separabilis et disparata distinguuntur virtualiter; et nihilominus sunt idem cum essentia, et interse minime distinguuntur realiter: ergo &c. Necideo quisquam asseri aliquam sententiam ex his liberalis vindicare et loqui ex Boëti sais. Subsectio 6. difficultates distinctionis quae virtualis superantur. Subsectio 6.

## Difficultates distinctionis purè virtualis superant.

Prima difficultas est Chymaera, fabricanda Deo in eo, quod implet contradictoria, necnon simul duo praedicta contradictoria: ergo dantur fictiones in Deo ratione distinctas purè virtuales, in Deo ad minimum chymaeram. Necessitatem causas si dicamus chymaeram non esse quoddam quasi figmentum contradictionis, sed chymaeram implicantiam eorum in casu ex indistincta realitate qua virtualiter, at dicimus virtualem. 4ª enim hoc est manifestè patet: quia siquidem idem est distingui virtualiter, ac supereminenter aliqua praedicta contradictoria et cum apud omnes Chymaera nihil aliud sit, nisi complexio duarum contradictionum, ex chymaera simul duplex praedicta contradictoria fit, dantur duo contradictoria sine capacitate vtilla, sine distinctione formalis realis, et dicitur distinctio virtualis realis. Sicut vt implicantia contradictoria non sit implicantia contradictionis, quae maxime chymaera est, ubi nulla datur distinctio realis neque intrinseca, neque intrinsecè neque data simul duplicia praedicta contradictoria: Ibi duo praedicta contradictoria nequeunt intrare identificari: ergo implicantia in Deo ratione distinctionis realis internae.

Hoc aliquis pro his militare mysteriis SS. Trinitatis, quibus cum in ea dedicit purè virtualis vnitatis eius et Paternitatis Diuinae praedicta contradictoria nemo

nemo pot catholice negare, ut satis supraq. ... dixi ab aliis doctis debet ... omnibus illorum ingenii materia satis satisfaci.

Non repugnat consequentibus duplicem gratiam contradictoriam, diam modo contradictorie dictas sub idem evidentia. Si Angelus ita se habeant, ut unus aliquo ... et alter nullo ... utrique ..., ... se habent et de illis contradictoria enuntiantur, siquidem unus ... et ... negatur de ..., et tamen sibi non contradicunt ... enuntiationes, nec ... chymeram, qui ... ut enuntiationes sibi invicem contradicant, et ... chymeram ... requiritur, ut sint affirmatio et negatio ... de eodem subiecto ... imo et de ... eodem; ... ratio realis subiecti sufficit ut ... ex se contradictoria non sibi contradicant, nec faciant chymeram ... realis ... quasi subiecti ... dicitis ... sufficit ut ... contradictoria sibi invicem non contradicant, nec faciant chymeram; ... realis cognoscitur ... posse idem ... subiacere ... contradictione ... non cognoscitur ... subiecti ... ut ... dicti, et ... contradictione ... contradictoria.

Quaeres quomodo ex fide cognoscamus ... de ... et Paternitate ... contradictoria, ... inde recte ... duplicitatem ... hanc veram et realem identitatem, ... identitatem quae excludit capacitatem ad ... contradictoria, et ... in ... identitatem, quae includat capacitatem ... ad aliqua ... contradictoria, et ... separatione ... Hanc ... in ... et ... identitate ... et ... in ... realis in Deo et ... distinctio ... extrinseca ... quia ... infinitum et ... distinctio realis in Deo, admittendam ... distinctionem virtualem intrinsecam: et tandem utraque ... vera et realis identitas, ... sufficiens ... contradictoriarum ... hoc in hoc ... identitas realis ...

Quinta ex capacitate ad contradictoria unificandi in casu, in ut exemplificatis, sibi contradicentes, cum sint simul in re, libera notat electio, id est determinare, ut implicant contradictio, non implicans contradictionem, sane chymera est: et ut prata extra contradictoria, sibi contradicant; licet non sunt cum de eo grati de eodem omnino nonnulli, contradictio, nisi quae affirmant et negant idem omnino, ratione de eodem omnino, ... de subito transcendenter, quae virtualiter eodem, ut diximus sub sect. 4.

Nec hic includitur petitio quaesiti, et ostendit obiectio: negamus enim illud subiectum recipere ab eo contradictione prata extra contradictoria, quod non est idem virtualiter: atque non ideo non est idem virtualiter; quia accipit duo prata contradictoria absque contradictione, neque quia est capacitatis ad illa, neque quia sunt extrema aliquo modo separabilia: haec enim omnia non constituunt, quae supponunt, et intelligunt distinctionem virtualem intrinsecam, ut dixi subiecto, explicamus. Et ad distinctionem virtualem intrinsecam et equivalentiam ad distinctam dicta in ordine ad aliqua prata contradictoria, siue identitatis realis omnino cum capacitate ad duplex contradictorium; quod hoc ... intrinseca quia distinctionis virtualis intrinsecae equivalenter capacitatis non probamus ex distinctione virtuali intrinseca, et aliunde, ut constat ex dictis, quod hic nullus a nobis committitur circulus, nec miretur petitio quaesiti.

Ad ... paragraphum

... duo prata absolute extra contradictoria pare intrare identificari identitate reali; dicimus non identificantur identitate virtuali, quia in sensu virtuali, in quo sunt contradictoria, sibi contradicentes non identificantur, et distinguuntur, inservimus realiter in quo identificantur non ... contradictoria sibi contradicentia; et aliud est repugnantia, quod virtualiter distinguantur et non ... quae realiter identificantur, et ... realiter. Fatemur ... extra contradictionem, et ... quod inter se distinguantur virtualiter et intrinsece, sibi non contradicant, nec ... probant ... et ... contradictionis ... 
f. 6

illius dictz realiz; q. n resultant veritates [contra]dictionis, et n[on] [con]-
dicentes; ita repugnat [contra]dictioni ultimus dictz dividualz intrinseci; q. n
resultant veritates [contra]dictionis, et ubi invicem [contra]dicentes: ng affirmari in-
[illegible] sensus identitatis realis et virtualis: negare u[illegible], negat [illegible]
ex his identitatibus: et ideo n possunt praedicata [contra]dictoria identifica-
ri realiter intrinsece; q. a resultarent veritates [contra]dictionis, et ubi invi-
cem [contra]dicentes; possunt tamen identificari realiter, dummodo virtualiter dis-
tinguantur; q. resultant veritates ibi invicem [contra]dicentes.

Instas 1°.

Oz [contra]dictio praedicatorum est evidens signum distinctionis realis: g. [contra]dictio prae-
dicatorum requirit saltem ad distinctionem virtualem intrinsecam n includentem distz
realz [illegible]. Probatur ans. aliqua [contra]dictio praedicatorum est evidens signum
distinctionis realis: ergo et omnis. Patet ea. q. illa [contra]dictio praedicatorum q. a signum
[contra]dictio positivae est signum distinctionis realis.

Resp. neg. ans. ng [illegible]
[illegible] verificabilitas duplex praedi[catorum] [contra]dictorii excludat identitatem illorum
n solum ut realis, et etiam virtualis intrinseca, nihilominus earum vere-
rificabilitas n est signum infallibile debatae distinctionis realis actualis;
et [illegible] realis identitatis [contra]venientes [illegible] distinctione virtuali reali
intrinseca: [illegible] distinctio [illegible] quoad omnes verificandi
ne aliqua praedicata [contra]dictoria. Ad probationem [illegible]
[illegible] absolute negandum. Uerum aliqua [contra]dictoria debate infa-
[illegible] distinctionis realis; [illegible] [contra]dictoria sunt; et quae praedicata
intrinseque negativae [contra]dicto, [illegible] [contra]dictionis sunt, et nec negative possunt
identificari: [illegible] possunt identificari realiter: quod [illegible]
[illegible] et [illegible] [contra]veniunt praedicata [contra]dictoria, n distinguuntur realiter
[illegible] n omnis [contra]dictio est signum indefectibile distinctionis realis in rebus,
quae [contra]veniunt praedicata [contra]dictoria.

Instas 2°: q. a n semel admittit [con]-
dictionis intrinsecae praedicatorum n esse signum distinctionis realis, nulla firma ratio
[illegible] [illegible] quae [illegible] praedicata [contra]dictoria [illegible] identificari realiter [illegible]

-ne ne ipsa possint diuergi: cum enim possit identitas realis duarum formalitatum, etc in Divinis repugnat hec contradictoria: existere et non existere. Et et hic producere, et produci; et non repugnant hec: produci et non produci. Ergo contradictoria predicata arguunt distinctionem realem.

Resp. negando ant.; etiam si in creaturis contradictoria predicata arguunt distinctionem realem; ergo non arguunt in Deo infinite perfecto: nec deest firma ratio Theologica ad discernenda contradictoria, que opponunt identitatem realem ab illis, que non opponuntur; itaque contradictoria predicata, ex alia regula assignanda, et hec predicata contradictoria, non ex illa arguunt distinctionem realem: nam cum debent in [illegible] fidei de fide contradictoria, eaque per Sanctos Patres et bonam philosophiam ex [illegible] contradictoria dicuntur existit et non existit, aliunt predicata contradictoria, que arguunt indefectibilitatem distinctionem realem; ergo necessario intra se, et non ex physica, simpliciter et realiter, dicuntur substantialiter nullo modo existentia physica realiter; et nulla alia modo existentia physica et realiter: que quidem non possunt eiusdem realitatis entitati Divine, quae sibi contradicant, etiam [illegible] contradictoria distincte virtualiter realiter diversa, qualia sunt producens et producta; que quidem predicata ita opponuntur, ut debeant distingui realiter; ut probabimus disputatione de processione [illegible] Divinarum personarum: alia vero predicata contradictoria, que in Deo ad intra, sunt divini [illegible] ergo, et ideo sibi non contradicunt, et ponuntur realiter, et in una realitate entitatis Divine.

Instabis 3.º Opposita contradictoria est maxima: ergo si oppositio producentis et producti, que minor est, arguit indefectibiliter distinctionem realem, oppositio contradictoria, que maior est, arguit distinctionem realem.

Non omnes deducunt ant.: indicant enim oppositionem contradictoriam esse maiorem. [illegible] quod ad [illegible] attinet, omitto maiorem, falsitatemque oppositionis contradictoriae esse summam et maximam omnium oppositionum, que tamen non impeditat oppositionem contradi-

distinctio, etiam addo intrinsecam oppositionem dictorum dari diversitatem specificam, et unam a manifesto aliam non quia datur inaequalitas in ratione constitutivorum, et quia datur inaequalitas inter ipsos constitutivis: quae sane diversitas provenit ex eo, quod hic constitutiva praedicta per eorum specificationem talia sint, ut sint subiectum virtualiter distinctum a seipso ratione non contradicant. Illa vero talia sunt, ut soli sint subiectum, quae intrinsece realiter distinguuntur, non sibi contradicant.

Secunda difficultas exclusa solutione maxime tota dependet hac. In probatione, quae contradictione praedicata dant, illud ipsum quod affirmatur vel negatur de eius negatione de Paternitate; et sic maxime probabiliter supponamus inter divinum distinguere virtualiter divina voluntate, illud ipsum quod affirmative dicitur negative de Voluntate, et hinc negative negant identitatem realem praedicatorum subiecto: quia nequeunt esse vera ratione solius distinctionis virtualis intrinsece excludentis distinctionem realem in secundo: quia negatione dicto realis saltem in 3o, et eiusdem negative vera sint: quia non potest dari in Deo distinctio quae virtualis intrinseca. Probatur minor, quia ipsa affirmativa affirmatur identitas realis, qua omnis est aliud, ipsa negativa dictorum significatur distinctio realis, qua unum non est realiter aliud, sive negativa illa eadem identitas realis; immo nihil aliud est tali quod non sit: patet negatione. Ergo. Minor non. Sed quae eiusdem negativa vera in potest negari identitas realis praedicatorum subiecto: nam dicitur, quod negatur in hac propositione Paternitas non dicitur de Paternitate ... identificatur cum Paternitate eadem modo, et cum ipsa identificatur essentia et intellectus, quod in hac propositione voluntas non intellectus, negatur de voluntate identificatur realiter cum illa; sique de se, quod identificatur cum intellectu, identificatur et cum Divina voluntate.

Probatur

difficultatis solutione innuimus: videlicet 4 a § ad 2m principium; et ex ibi dicta res hae propositiones affirmative, ex eo dicitur: Intellectus Divinus intelligit.

ex talibus humanis, (ex illis dicendi est, quatenus ipsi affirmative et negative
loquendo de praedicatis virtualiter distinctis quales sunt esse et Paternitas
et similia pro habitudine ad unum cum natura in divinis, intellectus Divinus et [illegible]
luntas) important identitatem realem et identitatem virtualem; ac proinde affirma-
re non solum identitatem realem, sed etiam virtualem; ac contra duas identitates
illius praedicati Deitatis cum esse, et illius praedicati intelligit, sive intelligens
accepti in Decreto, et quoad denominationem cum intellectu. Itaque subjectum nempe
esse dicitur identificari tam realiter quam virtualiter praedicato Deita-
tis et intellectus Divinus etiam identificari tam identitate reali quam identitate
virtualitatem praedicato intelligens: hoc est esse dicitur non parendo se habere in ordi-
ne ad illud praedicatum Deitatis cum quo vere et realiter identificatur, ac si
distingueretur ab illo et etiam intellectus Divinus dicitur non parendo se habere in
ordine ad illud praedicatum intelligens, ac si distingueretur ab illo.

Quapropter, quia affirmatur esse Dei vere et realiter Deitatem filio, et non solum vir-
tualiter: et intellectus Divinus vere et realiter intelligere, et non solum virtuali-
ter affirmat esse Dei identificari non solum identitate reali; sed etiam identitate vir-
tuali cum praedicato Deitatis in Decreto, et quoad denominationem: et intellectus
Divinus identificari non solum identitate reali, sed etiam virtuali cum praedicato in-
telligens in Decreto, et quoad denominationem; quia ly vere et realiter accipiuntur
[illegible] capacitatem, et [illegible], super quas cadunt; et cum [illegible]
[illegible] praedicatis in Decreto, et quoad denominationem distinguuntur [illegible] identitatem rea-
lem et etiam [illegible] identitatem virtualem cum suo subjecto; inde est, quod ly vere
et realiter significent non solum identitatem realem, sed etiam virtualem prae-
dicati cum subjecto.

Declaratur hoc exemplo. Tum veritate dicimus ens Crea-
tum vere dici et realiter esse Creatum et [illegible] cum non existat de
facto, sed extiterit; quia illi [illegible] vere, physice, et realiter modifi-
cantur, [illegible] Creatum suum quod cadunt: et cum [illegible]
distinctio entis Creati inter Creatum non existens de facto, sed extiterit; et

et illatius Creaturas significat ea esse, quae non est de facto, et quaerit inde esse, ad contrahens ipsa existentis, quia affirmat eas vere, physice et realiter esse, creaturas, de facto aspect eas vere, physice et realiter existere:
+ et hac affirmatio verae, licet illud ens non existat de facto, dummodo vere, physice, et realiter extiterit [illegible] qui dicit, eius Deus realiter et vere Deitatis: et intellectus Divinus vere et realiter intelligens, significat praedicata vere et realiter, identificata tamen identitate reali; quae identitate virtuali cum suis subjectis, quae vere, physice, et realiter modificantur cum eis, et capacitates res, et etiam propria [illegible] supponant quae causant.

Hinc obvius est sensus, in quo propositiones negativae sunt verae, nempe Paternitas non est Deitas: voluntas non est intellectus: et aliae huiusmodi, utraque identificentur identitate reali cum suis subjectis: quae sunt verae, quia negativae, quia praedicata distinguuntur virtualiter a subjectis. Ratio est, quia quando sufficit ut propositio affirmativa sit falsa, sufficit, ut negativa contradictoria sit vera; atqui ut sit falsa propositio affirmativa, quae affirmat unum identitatem realem, quae identitatem virtualem praedicati cum subjecto, sufficit defectus identitatis realis, vel identitatis virtualis: ergo ut propositio negativa contradictoria sit vera, sufficit defectus vel identitatis realis, vel identitatis virtualis. Sed inter Paternitatem et Deitatem: atque inter voluntatem Divinam, et intellectum, licet non desit identitas realis, deest identitas virtualis: ergo datur defectus identitatis virtualis sufficiens, ut eae propositiones negativae sint verae. Et confirmatur: quia in his propositionibus negativis non negatur identitas realis praedicati cum subjecto, sed identitas virtualis: quia non negatur praedicatum in sensu reali, sed in sensu virtuali: hoc est, in negativis, quod Paternitas identificetur realiter cum praedicato Deitatis: neque negatur quod voluntas identificetur realiter cum intellectu; sed negatur, quod identificentur virtualiter: quod sane verum est, quia Paternitas in ordine ad hoc praedicatum Deitatis: et voluntas in ordine ad hoc praedicatum intelligens: et [illegible] in ordine ad has denominationes, perinde se habeat, ac

actu non identificantur.

Unde colligitur ex quibus dictis, quae diximus Divinae essentiae virtualiter distinctas, et realiter identificatas, non esse distinctas inter se realiter simpliciter; et in sensu reali virtualiter: neque eadem sunt distinctas, quae proprie negatur de Paternitate, quod affirmatur de essentia, et quae negatur de voluntate, quod affirmatur de intellectu; et ideo neque realis identitas, et neque virtualis identitas, negativa de Paternitate, quod affirmatur de essentia: et negativa de voluntate, quod affirmatur de intellectu: et non sunt gradus distinctionis realiter absolute, et idem realiter virtualiter: quarum [illegible] essentia est idem virtualiter cum essentia et non est idem virtualiter cum Paternitate: et intelligere est idem virtualiter cum intellectu, et non est idem virtualiter cum voluntate; licet essentia sit idem realiter cum Paternitate, et intelligere sit idem realiter cum voluntate.

Instas 1º. Ea distinctio, quae sufficit, ut unum negetur proprie, et absolute de alio, est maior distinctione virtuali; sed inde, in est distinctio [illegible] eo [illegible], [illegible] simpliciter et identice, quae est [illegible]: essentia Divina est Paternitas; quod intra essentiam et Paternitatem est distinctio de [illegible] maior distinctione virtuali; at distinctio virtualis est neque distincta est sufficiens, ut proprie, et absolute negetur [illegible] essentia de Paternitate: et [illegible] intelligere de voluntate distinctio [illegible] intrinseca est virtualis, et simul maior virtuali, [illegible] [illegible].

Pro distinguendo maiorem: ea distinctio, quae sufficit, ut unum in abstracto acceptum negetur proprie, et absolute de alio est maior distinctione virtuali, [illegible]: ea est maior: quae sufficit ut unum in concreto acceptum negetur proprie et absolute de alio est maior distinctione virtuali: nego maiorem, et distincta minor [illegible]. Ratio distinctionis [illegible] [illegible] subiecti, [illegible] et ideo minor. Etenim quando praedicata abstracta sumuntur in abstracto negatur de alio identitas realis [illegible] in hoc [illegible]: essentia Divina est Paternitas: quae identitas [illegible]

litas desinate abstractae, quod omnis essentia est Paternitas: et ideo haec est vera, et illa falsa: at u. quod sumuntur in Deitate, non negatur determinate identitas realis, sed coniunctio identitatis realis, et virtualis: quia ex affirmatione praedicati in Deitate tam identitatis realis, quam virtualis affirmatur: ergo negatio illi opposita non negat determinate identitatem realem, sed solum praedicatum identificari realiter et virtualiter cum subiecto: et ideo ad eius veritatem sufficit, quod praedicatum distinguatur virtualiter a subiecto. Quod distinctio virtualis sufficit, ut praedicata in Deitate sumantur negative, et absolute: non vero sufficit, ut praedicata in abstracto negentur, ac proinde sufficit, ut sint verae haec: Paternitas non Deificatur, voluntas non intelligit: non vero sufficit, ut sit vera haec: essentia non est Paternitas.

Instabis. Non potest idem praedicatum absolute negari de eadem, ut indistincto realiter, et virtualiter, ergo neque, si admittatur distinctio pure virtualis, consequenter, aliquid praedicatum absolute negari de eo, ut indistincto realiter, et virtualiter, ergo neque ex distinctione pure virtualis implicationi est. Probatur minor. Quod admittatur distinctio pure virtualis intelligens non intelligit, et Deificans non Deificatur: siquidem voluntas, quae realiter est id, quod intelligit, non intelligit: et Paternitas, quae realiter est id, quod Deificatur, non Deificatur: ergo.

Respondeo concessa maiori, negando minorem, ad cuius probationem respondeo. Intellectus et similia non negari de eodem ut indistincto virtualiter: neque sit eadem voce significantur, diversa tamen non accipiuntur praedicata et subiecta: nec subiecta sumuntur quoad existentiam, et in abstracto: nam quidem cum intelligens sumitur pro eo, quod non virtualiter, sed realiter identificatur cum intelligente sumitur enim pro voluntate; et cum Deificans sumitur pro eo, quod non virtualiter, sed realiter identificatur cum Deificato: sumitur enim pro Paternitate: praedicata vero intelligit, et Deificatur quae negantur, non sumuntur in abstracto, et quo-

quoad entitatem, et in concreto, et quoad denominationem: ac proinde licet ex parte divina aliquid identificari realiter intelligentiae, quod non identificatur eidem virtualiter: et aliquid identificari realiter et Deitati, quod non identificatur virtualiter.

Resp. 2.º ... quamvis absolute ... voluntas sit id, quod est intelligens, nihilominus non debet dici absolute intelligens: et licet Paternitas sit id, quod Deitas, non debet dici absolute Deitas: quia haec ... ex suo modo significandi non significant in abstracto, et quoad entitatem, et in concreto, et quoad denominationem, etiam solam identitatem realem, et etiam virtualem. Et ideo non sequitur: intellectus est intelligens: voluntas est intellectus: ergo voluntas est intelligens. Et essentia est Deitas: Paternitas est essentia: ergo Paternitas est Deitas.

Circa ... difficultatem. Quaeritur si sicut Scotistae, ita et nos admittimus distinctionem virtualem intrinsecam mediam inter distinctionem realem et distinctionem rationis.

Respondeo negative. Quia ut docet Philosophus 2.º Ethicorum cap. 6, illud est medium, quod participat ab utroque extremo, ut liberalitas, quae aeque distat a prodigalitate, et avaritia; et ideo est media inter utramque: accedit ... medium est, quod tam ab uno, quam ab altero extremo distat aequaliter: ac proinde quod summe distat ab uno extremo, non potest esse medium inter ipsum, et aliud extremum; et distinctio virtualis intrinseca non aeque distat a distinctione reali, et a distinctione rationis, immo cum sit vera, et perfecta identitas, summe distat a distinctione reali, et a minus, quam identitas, quae solum admittit distinctionem rationis, sive distinctionem virtualem extrinsecam: ergo non potest esse distinctio media inter distinctionem realem et distinctionem rationis.

Secundo, quia est medium, quod participat aliquid de utroque extremo: ut color viridis dicitur esse medius inter album et nigrum; sed non repugnat, quod distinctio virtualis intrinseca idem realiter: quia distinctio virtualis intrinseca non est ullo modo distinctio, sed vera distinctio, quinimo est esse idem ita perfecte,

ac si nulla intrinseca, et sola extrinseca distinctio virtualis daretur: ergo distinctio virtualis intrinseca non est media distinctio inter distinctionem realem, et distinctionem rationis: quandoquidem hoc pacto non est hoc medium inter illas [illegible] extra- quam realis.

3°. quia ex eo, quod filius sit idem (ratione essentiae) quod est Pater, non infertur, quod filius et Pater identificentur identitate media; et reipsa distinguuntur distinctione reali et actuali: ergo ex eo, quod essentia sit aliquid, (ratione filius) quod non est Pater, non infertur distinctio media, et sola identitas realis Divinitatis cum distinctione virtuali: et quidem si distinctio inter essentiam et Personalitatem esset distinctio media, etiam identitas esset media, atqui non absolute realis.

Unde infertur 1° identitatem realem adaequatam Divinitatis cum distinctione virtuali si ea [illegible] in ratione identitatis identitate reali non admittente distinctionem virtualem. Ratio est quia ubi identitas est adaequata, quodvis extremum est [illegible], et omne ens, intrinsecum, et identificatum alteri; et nullum extremum potest magis intrinsecum, et identificatum alteri; ubi quodvis extremum est [illegible], et omne ens, intrinsecum, et identificatum alteri: ergo ubi identitas est adaequata, nullum extremum potest esse magis intrinsecum, et identificatum alteri. Confirmatur. quia prima realitas tantum unitatem habet cum alia, cum qua identificatur, quantam habet secum ipsa: et [illegible] indivisio summa unitatis [illegible] dicit in negatione illius divisionis, quamvis non est aliud; et consequenter tam identitatem summam excludit, ab habendo, siquidem semper potest unum [illegible] de alio &c.

Infertur 2° [illegible] Divinum immediate, et ratione sui, esse quod virtualiter distinctum a Paternitate, tantum habere identitatem cum filiatione, quam habet secum ipsa. Ratio est quia [illegible] videretur nihil in addit realitati Divinae a Personalitate [illegible]: ac proinde illi dicat infinitam perfectionem, et unitatis [illegible], quas in se ipsa continet. Ac sic ipsa natura Divina adaequate, et quasi materialiter sumpta [illegible] sit ea, cum qua reipsa identificatur, saltem extensive magis habet secum identitatem, quam cum filiatione [illegible] [illegible] adeoque [illegible] Personalitati [illegible] identitas [illegible]

Patre ... a ... filio ... filiae ... ideo identificatis ... Dicitur: ... exacte ... distinctioni ... in ... 3°, quae ... in mysterio ... Trinitatis. Sectio 8a an et quomodo essentia Divina et relationes distinguantur ratione. Subsectio 1a essentia Divina et relationes distinguuntur inter se ratione rationata, sed non praecisiva ex ...

## Sectio 8a

## an, et quomodo essa Divina, et relationes distinguantur ratione?

### Subsectio 1a

### essa Divina et relationes distinguuntur inter se ratione ratiocinata, et non praecisiva ex objecti.

Ne ... agamus rationem ex ... 1a ... 2a ... ratio rationata ... de qua ... tractamus ... quae aliquid ... intellectivo ... in ... Dei ... objecti ... hanc 3. Quaestio difficultas est: An essa Divina, et Divinae relationes inter se distinguantur ... ratione rationata?

Eunomius ... ratione ... essa, ut inde ... deliraret ... Porretanus ... Paternitatem et ... essa ... essentia ... ratione rationata inter essentiam, et Personalitatem, sive relationes admittunt ... theologi, et Scholastici, quibus libenter subscribo.

Si ... inter essentiam et relationes, sicut inter reliqua Divina attributa ... ratione ratiocinata ... 1o ... ex ... 11, ... et ... rationes ... et ... reducuntur.

Probatur 2º ratione. Ea distinguuntur reali-

ter, sive ex natura rei rationatae, quae, cum idem realiter sint, ut cognita per cog-
nes correspondentes nobis, ac exprimuntur, ita apparent intellectui,
ut, affirmato uno extremo, adhuc non maneat sufficienter declaratum, nec
inde habeat sufficientem claritatem ad affirmandam identitatem illius cum altero ex-
tremo; sed ita se habent essentia Divina, et Divinae relationes, et et Divina attribu-
ta inter se collata: quia essentia Divina, et relationes, et reliqua Divina attributa
distinguuntur realiter, sive ex natura rei ratiocinatae. Probatur minor. Essentia Divina, et Divina
relatio, ut cognitae per conceptus correspondentes his vocibus, essentia Divina et rela-
tio, ita apparent intellectui, et nos cognoscentibus, ut ipsa ea affirmata per a-
lios, cum essentia Divina, non maneat sufficienter declarata, nec inde habeat su-
fficientem claritatem ad affirmandam identitatem necessario Dei cum relatione, iudican-
dum: essentia Divina est Paternitas: et similiter philosophandum est de Di-
vinis attributis inter se collatis: et quidem Lulei affirmant de Deo
esse Deum; et nihilominus negant processiones, et Personas Trinitatis:
ergo etc.

Obiicies. Deitas praecisa à Paternitate est filiatione distincta,
quae distinguitur realiter sive ex natura rei à Paternitate; sed Deitas praescin-
ditur à Paternitate per hanc vocem Deitas: ergo et distinguitur ex natura rei
seu realiter à Paternitate per hanc vocem Deitas. Distinguo minorem. Dei-
tas praescindi à Paternitate per hanc vocem Deitas, id est quod per illam
discernatur esse Deitatem, quae [illegible] illa esse Paternitatem; nego: per hanc vo-
cem Deitas discernitur esse Deitatem, quae discernatur esse Paternitatem, ex ip-
sa ex genia ditate; ergo etc.

Hinc oritur altera difficultas: Utrum essentia Divina
et Divinae relationes distinguantur inter se realiter, et per rationem probuionum
sehente ex parte obiecti, Philosophus probat 4º rehente ex parte adhuc, sive
nostri cognoscendi obiecta, nec tenemur ad infinitatem positionem obiectivam, quae
interdum imponit esse docuimus [illegible] inter eas et relationes ad nostrum
dictum [illegible], quae implicationem esse in creaturis traditionem in me-

-mentaq; ac consequenter admittimus capacitatem ad duo prædicata contradictoria quod præ-
cisionem [illegible] contradictoria cum identitate reali admissa, deficit ratio, cur
[illegible] in creatis negamus præcisiones obiectivas, quas strictè Scotus
dist. 8. q. 4. sect. 1a et alii Thom. sequuntur, et si in creatis solas præci-
-siones formales, et [illegible], actus admittant, magno studio, et ardore, propterea, de-
fendit præcisiones obiectivas inter essentiam divinam et divinas relationes: et con-
sequenter etiam inter attributa divina in ratione eorum, quia illa inter se distinguunt vir-
tualiter realiter in divina credunt. Imo alii ex eis, ad Trinitatem defendendam
admittendas sint præcisiones obiectivas, easque in creatis debere admitti infe-
runt. Casis. [illegible] præcisiones obiectivas negant in Trinitate Ocamus in 1o dist.
2a q. 1a Gabriel ibidem, Aureolus q. 1a art. 2o, et P. Hurtado Sal-
-manticensis disp. 6 metaph. Quid vero alii sentiant, ignotum est; quia hanc diffi-
-cultatem in examen non adducunt.

Ego vero, cuiusque meæ mentis in hoc dubio ma-
-nifeste, nulla neque ratio dividat, ad nomen, me sub præcisione obiectiva nihil
aliud intelligere, nisi unam formalitatem obiectivam, quæ unus actus cognoscit, et in
ipsius cognitionis non cognoscit aliam formalitatem realiter identificatam cum illa.

Sit nunc

Dubium. Etsi essentia divina, et divinæ relationes distinguantur virtualiter intrinsecè
[illegible], nihilominus non distinguuntur formaliter, et ratione præcisiones [illegible]
[illegible] eas [illegible] formalitates, sed tantum distinguuntur, formaliter ratione præcindente [illegible]
actus ratione cognoscendi: Itaque quælibet cognitio directa ad Deum attingit [illegible]
omnia prædicata divinitatis absoluta, quæ relativa. Probatur. Primo auctho-
ritate D. Basilii, quam adducit, et approbat Concilium Florentinum sessio 6a in Ferrariensi habita: ubi dicitur: magnus Basilius ad Eunomium tertio
qui ait docebit. Pater, et filius, et Sanctus Spiritus [illegible]
[illegible] sine filio, et spiritu sancto neque filius absque Spiritu [illegible]
[illegible] Spiritus (inquit) intelligitur, ipsum, et eum [illegible] Spi-
-ritus [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
Spiritus non [illegible]. Idem dicit declarat [illegible] exemplo ca-

-catione, et tandem inhaerens nostris allegatis. Ita P. P. amplissimi Diqq. viri Personae se hinc exaudientur, ut qui unum intelligit, aliud quoque quem genuisse necesse fuerat. Ubi non licuit Deus designare secundum ... formam: neque ... debet fieri, ad ex ... cognoscendi ... cognosci filius, non deinde ... ex ... cognoscendi ... loquitur de cognitione ... ex ... quaerimus.

Probatur 2º ratione ... ex eo, quod essentia Divina, et Divinae relationes distinguantur inter se virtualiter intrinsece, tum infertur quod accipiant aliqua praedicata contradictoria; non vero quod participent omnia, et quaevis praedicata contradictoria quae ... distinguantur virtualiter intrinsece in ordine ad haec praedicata contradictoria: entitatis ... communicabilis ... incommunicabilis; nihilominus non debent distingui virtualiter intrinsece in ordine ad haec: cognoscibilis, non cognoscibilis; siquidem ad illa contradictoria admittenda nos cogit fides; non vero ad admittendum haec contradictoria; ... ut essentia Divina, et Divinae relationes distinguantur inter se praecisive obiective, sufficit ut verificetur de essentia haec praedicata ... cognoscibilis; et de Paternitate hoc praedicatum: non cognoscibilis ex eo, quod essentia Divina et Paternitas distinguantur virtualiter intrinsece minime infertur quod distinguantur formaliter ex natura rei, obiective sive praecisive obiective. ... constat ex dictis, et alterius suadetur evidenter ... essentia Divina, et Paternitas, etsi distinguantur virtualiter intrinsece, ... recipiunt haec praedicata contradictoria: est Deus: non est Deus; ... est iustitia: ... sicut ad ... distinctionem virtualem ... haec praedicata ... de essentia, et Paternitate, ita neque illa: cognoscibilis, non cognoscibilis.

Probatur 3º essentia distinguitur formaliter ex natura rei a Paternitate: ... quamvis ... tanquam ... essentia et Paternitas ... non distinguantur virtualiter ... intrinsece, participant ... rationem ... a distinctione virtuali intrinseca, quae ... et cognoscibilis: ... distinctio formalis ... non ... cognoscibilis: ... non sunt formaliter ex ...,

ens pro obiecto utraque dicit. Dices 1°. At eo deno ratione unae et relatio [illegible] fit formalitas utraque, a qua deno[minatur] cognitum et a sola cognitione et non a dicta virtuali intrinseca denominatur cognitum quod a cognitione, et non a dicta virtuali intrinseca denominatur formaliter ens pro utraque dicitur quod dicta virtualis intrinseca relatio, accedit ad utraque [illegible] [illegible] relatio ens pro obiecto, cognitio [illegible] non facilis assignatur non relatio ens pro obiecto, non denominatur [illegible] utraque formaliter ens pro utraque dicitur ens pro obiecto, [illegible] cognoscendi, et non ens pro obiecto, et ens cognitionis fiunt relate cognitum.

Dices 2°. non [illegible] relationis denominat formaliter dicta obiecti ens pro obiecto, debet aliquid, quod sit eam formalis pertineat ad utraque formaliter, quod distinguunt; [illegible] et nihil dabitur. Probo minor. Si aliquid daretur, maxime dictio virtualis intrinseca; at dicta virtualis intrinseca non est eam formalis, nec pertinet ad utraque formaliter, quod distinguunt utraque. Probo minor. [illegible] id distinguit [illegible] formalis pertinens intrinsece ad utraque formaliter, quod [illegible] distinguit [illegible], ponitur a [illegible] intellectu; et dictio virtualis intrinseca non ponitur a [illegible], [illegible] et [illegible] supponit; [illegible] ens pro obiecto et aliquid [illegible] debent [illegible] [illegible] adiungi [illegible].

Probo 4°. Cognitionem, intuitivam [illegible] non potest [illegible] dici ens pro obiecto, sed [illegible] cognoscit [illegible], et [illegible] distinguunt virtualiter intrinsece cognitio [illegible], et quod [illegible] dicta non potest [illegible] ens pro obiecto, et cognoscit [illegible] absolutam, quam relativam, [illegible] distinguunt virtualiter intrinsece ens pro obiecto, et non ens pro cognoscendi. [illegible] [illegible] videtur [illegible] cognoscibilis, et non cognoscit [illegible] cognitio [illegible], ac [illegible] intuitive: et non [illegible] beati quod nobis [illegible] [illegible] dictio virtualis intrinseca, quae dabitur inter [illegible] et relationes.

... Scotistae admittunt. Juxta theo-
logi, et forte et Sancti, et Scotistae, et alii asserentes ergo nihil [illegible]
rerum [illegible], quam distinguunt, an ea visio debeat ex parte obiecti,
[illegible] ex parte modi imperfecte cognoscendi: illud [illegible] ratio [illegible]
cognitio intuitiva [illegible] [illegible] quia potest esse perfectiva, et etiam
magis, minusque, et [illegible] potest esse perfectiva [illegible] et
[illegible] cognoscit omnia [illegible] Divina, et [illegible] intrinsece distinctionis.
Pro maiori [illegible] notandum, quod cognitio intuitiva [illegible] dicitur
[illegible] in se, quod semper sit illi adesse; sed quod eliciatur [illegible] quia
et ad existentiam ipsam numquam [illegible]: [illegible] in [illegible] de
aia [illegible] sectione [illegible] beati [illegible] ea [illegible]
[illegible] et multiplicatur [illegible] quam Deus [illegible] visio
[illegible] alia [illegible] quod talis [illegible] ex [illegible]
[illegible]. [illegible] quod cognitio [illegible] et intuitiva [illegible]
quod [illegible] intensionis et [illegible] perfectionis claritatis [illegible]
[illegible] aut remittitur [illegible] [illegible] [illegible]
quod sane sufficit [illegible] perfectiones, quae [illegible] videntur [illegible]
[illegible] [illegible] reddere [illegible] ex parte modi cognoscendi [illegible]
[illegible] Deus [illegible] [illegible] loco [illegible] visionis
Dei, adhuc possunt beati videre ita [illegible] divinas [illegible]
[illegible] reddere rationem, [illegible] possunt reddere rationem de
aliis [illegible] Divinis.

Alioquin ergo suadeo, quod [illegible] [illegible]
[illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] identificatur [illegible]
[illegible], et [illegible], [illegible] quod [illegible] identificatum [illegible]
distinguunt [illegible] in ordine ad [illegible] [illegible]
[illegible], quod [illegible] ex [illegible] ex [illegible]
[illegible] seu [illegible] aliud [illegible] [illegible] identificatum, [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] nulla [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] seu [illegible]

realis [illegible].

Tandem arcet coem ostendo a priori. quoniam e duorum extremorum perfect., eo minus uniuntur dividit ergo: et sic unitas generica duorum animalium impedit, quoniam ipsa dividant per differentias genericas: et unitas specifica impedit: quoniam aliqua cognitione [illegible] aperiunt rationi; ac [illegible] unius ind[illegible] dicunt esse infinita. cognoscunt et ubique individua, cum deum includere summa, et in divina perfectas [illegible] in Deo esse, ut nulla individua cognitione obiective separentur, etiam intrinsice distinguunt. siquidem [illegible] intrinsecum est [illegible] dicto, et potius identitas [illegible] ex capacitate ad aliquod [illegible]: et sic ad [illegible] ait [illegible] 10 metaphys. cap. 1. indivisibilis intelligo eius e, quod [illegible] [illegible] individuale.

Obj. 1°. At sicut distinctio realis in ordine ad unitatem obiectivam [illegible]; ita se habet identitas realis in ordine ad obiectivam distinctionem [illegible]: et nulla [illegible] intentionalis potest [illegible], ut quae distinguuntur realiter, obiciant unam obiectivam [illegible]: ergo [illegible] nulla intentionalis potest [illegible], ut quae identificantur realiter, distinguantur realiter obiective. Resp. [illegible] identitatis realis a maiori [illegible] relativa distinctione [illegible] in ordine ad [illegible] unitatem obiectivam; et etiam si intercedat distinctio realis, [illegible] relativa detrahat [illegible] sufficientem, ut [illegible], etiam ipse cognoscat [illegible]: [illegible] etiam si intercedat distinctio virtualis intrinseca, identitas perfectissima esse [illegible] cum relationibus, seu attributis efficit, ut non cognoscantur obiective ea, quae cognoscuntur obiective relationes, sive attributa.

Obj. 3°. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] videt et [illegible] [illegible] [illegible] indefectibilis [illegible] identitas [illegible] cum relationibus: non credimus, quod ego in [illegible] et [illegible] tamen [illegible] respectat [illegible] (Hilarius) [illegible] [illegible]: [illegible] in unius in [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] naturalis [illegible] assumat, dum Dei filius non aliud, quam Deus [illegible] [illegible] docet noster Eminentissimus Cardinalis [illegible] [illegible] et [illegible] Theologi. [illegible] [illegible]: [illegible] e [illegible]

ans e simpliciter et summenarium: quod omnes quae itanary, ut omi sit simpliciter impossibile: ...[illegible] evidens [illegible] bene docte: ... e videre Patrem, et non videre eo [illegible] ... filium, ... et eadem in Unoque ... identitas na. ... Christi Dominus loquitur ... Maldonatus sequitur ... Cirillus, Chrysostomus, Augustinus et alios, quos etiam refert, et sequitur P. Basquez ... disp. 48 cap. 4: ... suadet: ... Christus alloquitur Philippum, et reliquos Apostolos, qui hoc tempore ... intuitiva, ... obscura, et enigmatica fidei cognitione Deum videbant.

185 ... probant ista verba Christi Domini Joannis cap. 15 vers. 23: qui me odit, et Patrem meum odit; ... voluntas ... ferri ... in incognitum, ... filium odisse, et Patrem ... odisse, ... poterit cognoscere filium et ... cognoscere Patrem; ... qui cognoscit filium ... cognoscit Patrem; imo qui cognoscit Deum sub ... cognoscit ... Patrem, et filium et Spiritum Sanctum; ... Judaei, ad quos ... Christus sermonem dirigebat, ... cognoscebant Patrem sub ... et explicito ... Patris, et sub ... explicito Dei, ut benedicit P. Maldonatus ex Divo Aug. tract. 90 in Joannem; alioquin ... diceret Christus Dominus ... quia nesciunt eum, qui me misit: ... ignorabant Judaei ... sub ... Patris, ... sub ... Dei ... quia ... ad ... potuerunt Judaei ... odisse, ... cognitione ...

## Subsectio 2.a

Objectiones ... solvuntur

Objiciunt 1.o quod ... relationes ... ut et Divina attributa ... et ... distinguendi ... ejusque cognitione abstractiva, etiam poterit distingui ... et ...

cognã intuitiua; et haec implat: ergo et illud. Pro maior. Portesiona nis nupra addux Xpi Dni: qui uidet me, uidet et Patrem. et rãa Ven- iras eiusdem rãis, ait Xpus Dnus, et explicat S. Aug. tr. 70. sup. Ev. Joan. ser. 43: id, inquit, qd unum insubira sunt, qui unum uidet, ambos uidet. Ergo, ... non in abstractiue uideri e ... si quidem aliter ... non ...

Non desunt, qui negent maiorem, quia cognitio intuitiua clara sit abstractiua ex eo, qd intuitiua n ualeat ei ... n bene intell., qd abstractiua n ... ei ... Ego uero, obstante ... dado maiorem, et nego minorem: ad ... eius probat. illud testimonium ... intelligendum e de cognitione ... quod intuitiua. Addo etiam si intelligatur tandem cognitione abstractiua, qua intuitiua, ita tn intelligendum e, et qui uidet unam Personam, dicatur etiam alias uidere ex parte obiecti, n ut ... modo cognoscendi. Et quidem ut simpliciter dicatur n posse uideri unam Personam sine aliis ... non sufficiat, qd uisio n ... ex parte obi: si quidem id suffi- ceret, et una persona uideretur, aut cognosceretur, qua alia ... uideretur, et cognosceret. At n cognoscatur ... sub ... conceptu formali et expresso, quo pot cognosci, et uideri: et etiam ut ipsa ... ratio formalis uidendi, ut diuersa una ... Personarum, ac alia uisio, quae e etiam ratio formalis uidendi easdem Personas. Unde merito ... identitatis ... reprehendit Philippus, eo quod deside- ret notitiam de Patre quasi esset distincta realiter et ... quando habet perfectam notitiam de filio: eo ex ipso, quod uideat filium n deest ~~... ... ... ...~~ n deest illi notitia de Patre ... cognitio clara Patris sub ... formali Patris.

Ad 2.3 probat, quam ... et Basquit ... sunt, n posse uideri unam sine relationibus ... non distinctoib

quando illa est: in Dia non videntur ut è ipse, hoc è, aliterac è ipse videntur neque: si videretur ut è ipse, hoc è, cogne ex parte, oi signandi adeqta, sive oi clara: Dicitur. Etenim ly sicuti è sive ut è ipse potest dupliciter intelligi, 1º ita, ut eatenus cogno dicatur cognitio obti sicuti è ipse, quatenus non sit cognitio obti in alio, et cognitio immedta, et vere separans obtum in se, sive in ipsis principiis, quatenus à se excludendo, que revera inesset: et in hoc sensu Theologice cognitio intuitiva, etiamsi sit positiva ex parte, oi cognoscendi cognoscit nos Deus sicuti è ipse: 2º ita, ut eatenus dicatur cognitio videre obtum ut è ipse, quatenus sit finaliter adeqta, et oimoda claritate separans oia obti prata ut finaliter talia: et in hoc sensu cognitio, ut sit propie intuitiva, non debet cognoscere nos Deus ut è ipse.

Itaque videre obtum ut è inse in hoc 2º sensu è proprius visionis adeqte finaliter et oimoda claritate separantis obtum; non à intuitionis, sive visionis ut comprehendentis ab intuitione finaliter adeqta, et ab intuitione finaliter inadeqta: neque intuitionis finaliter inadeqtæ videre à obtum ut ipse in 1º sensu è propriù Deî, et visioni, sive cognitioni intuitivæ. Et quidem si 2º produceret filios ut è ipse, quia produceret non cum illa identificatur: non intuitio non potest videre nos ut è in se, et non exprimat oes Dias perfectiones ut finaliter tales, pescatus ejus oes, etiamsi non oimoda claritate, ex parte obti attingat: diversitas enim non vehet ex parte obti, sed ex parte visionis. Et eodem modo philandus è de cognitione abstractiva, de qua in posterum propriè agimus.

Obiiciunt 2º.

non potest cognosci, nec videri Deus unus cum alio, quia utique etiam ex parte, mi cognoscendi, sive videndi, cognoscuntur, sive videntur, etiamsi inter se realiter distinguant: et ideo ea ut talia non potest cognosci sine alio, nec vero sine Deo; at vera Dia è distinctissima Deo sue cum rationibus et attributis: et unum attributum Divinum è distincti-

sraditione Deitatis qui agnoscunt attributis: siquidem cognoscuntur distinguuntur virtualiter, identificantur realiter et intrinsece ex cogitatione maxime Deitatemque identitatem esse Dei non potest videri saltem... modo formalitatem relationis et attributi, nec illa attributa sine alio, etiam cognoscendis incurrerent in priorem distinctionem formaliter nec...

Dico. Non [illegible] cognosci sive videri esse Deitatem ut connotatum, sive videatur ut visibilis juxta Personis, et ut identificata cum attributis, nisi quidem Dicens et identitatem esse Dei cum Personis, et attributis et de Deo formali cognosci esse [illegible], sive alio nomine facta, nec ex parte infinita, habet identitatem cum illis, et esse Deitatem potest cognosci sive videri ut visibilis Personis, et ut identificata cum attributis, quod cognoscantur sive videantur ipsae Personae ut formaliter tales et ipsa attributa ut formaliter talia: quod potest sive videri cognosci esse Deitatem ut est in se, qui cognoscant sive videant ipsas Personas ut formaliter tales et ipsa attributa Dei ut formaliter talia.

Dico dividendo maxime: non potest cognosci sive videri Deitas ut formaliter talis unius cum alio [illegible]. Dico maxime non potest cognosci, secundum Deitatem, non ut formaliter talis, sive sub alio conceptu formali, et non sub conceptu Deitatis unius cum alio [illegible] neque maxime, et Deitate minime neque cognoscitur Deitas sive ideo cognoscitur formaliter, sive sub conceptu formali Deitatis, et relationis, et attributi cum cognoscitur, sive etiam realiter distinctis, at non ut cognita, non sub conceptu formali Deitatis, sive relationis, et sub alio conceptu abstrahit a modo formaliter talis cum [illegible] discrimine, et Deitate identitatem etiam cognoscit obliquum, non ut formalem, sive sub conceptibus explicite exprimentibus [illegible] relationis realiter distinctis obliquum, realiter et identitate attributi.

Ad primum [illegible] secundo maxime; quod Deitatem esse Dei non potest...

pertinet constitutive ad deitatem fatetur esse Dei, et inter attributa nu-
merat; nec inde infert, quod omnes infinitas perfectiones formaliter di-
stinctas percipiat; ac proinde et potest cognosci, aut videri essentia Divina, quin
attributa formaliter cognoscantur, videantur; itaque potest cognosci,
vel videri, non ea divisibilitas, vel connexio formaliter, et sub
deitatis formali divisibilitatis et connexionis cognoscatur, vel videatur.

Obiiciunt

2°. Ut cognoscatur una formalitas sine alia ex parte cognoscendi,
ac proinde ut una formalitas distinguatur per intellectum ab alia, requiritur quod for-
malitas appareant sub respectu ad diversas connotata, quae alio modo, et essentia Divina
et relationes, et attributa Divina, et antea ad connotata extrin-
seca possunt apparere sub respectu ad diversa connotata formaliter; ergo non possunt
distingui formaliter per cognitionem intuitivam, imo nec per abstractivam. Probatur maior;
nam in eo differunt cognitio intuitiva et abstractiva, quod illa fiat per species
proprias obiecti ante ad connotata extrinseca; abstractiva vero movent connotata
extrinseca: et ideo cognitio abstractiva potest fingere; quia cognoscit per
species alienas inadaequatas ex, et manuducentes ad proprias causas in-
adaequatas cognitionis; cognitio vero intuitiva non potest fingere, quia ad illas non movent
connotata extrinseca; ut in speciali essentia Divina, ut in medio respiciat
connotata extrinseca: et ideo videt a priori per diversa connotata formaliter, quia
in se formalitates esse distinctas a aliis videt; ac proinde quod visio in
essentia Dei videat perfectionem, quae Ioannes inadaequata, quod ipsa essentia
in se intuitive perficit sub ratione Dei, quo sub ratione Ioannes praeluceat:
quod in Deo repugnat una formalitas distingui formaliter ab alia per cogni-
tionem intuitivam, et forte etiam per abstractivam; quia desunt connotata extrin-
seca.

Res nondum maior probatur: et certe deum inlesa connotata, dicunt e
la sed 3a nota simpliciter nova connotata extrinseca, in ordine ad
quae soli referantur, ut in eo dent, formalitates quae nunc dicuntur; et ipse per
modum adiuvent; Nam Ioannes deitatem potest distinguere formaliter a se
ipso deitate co-existente; et nihilominus per deitatem cognosci

quæ referunt ad eadem Connotata: ergo divino formalis et ratio recte colliget ex identitate reali Connotatorum; ac proinde non oritur ex illis. Itaque ratio cognoscendi sive intuitive, sive abstractive in Deo plures rationes quas ratione, seu pluribus conceptibus attributa quorum aliud, sub propriis, et formalibus rationibus perfectionum conceptibus, non provenit ex diversitate Connotatorum, sed ex mera intrinseca ratione, vel minus claro, vel obscuro, quo non cognoscendunt in objectis indivisibile.

Causa extrinseca, et quasi radicalis multitudinis conceptuum ex diversitate in objectis tendentiis, et ideo Connotationis, non ex parte objecti, et ex parte ipsius actus, est perfectio objecti, et imperfectio nostri intellectus; nam illa est in causa, quod objectum plures, et diversas sui cognitiones imprimere valeat, quia virtualiter continet entitatem aliter, et aliter, diversimode apparentem: haec vero efficit, quod intellectus habeat capacitatem accipiendi impressiones objecti quo magis, quo minus claras, et perfectas a virtute ipsius intellectus propria, et sua adaequata, et a virtute ipsius diversos ex sibi circumstantiis desumptos. Causa vero formalis et intrinseca est ipsa cognitio, vel ab objecto, vel ab alio objecti vices gerente impressa, quae imperfecte assimilat ipsum toti objecto, et ob suam imperfectionem minime potest omnia objecti praedicata modo perfecto definitivo, explicato, et claro penetrare: Etenim sicut intellectus non valet idem objectum, vel copulative, vel distinctive, vel in recto, vel in obliquo, vel affirmative, vel negative cognoscere; sic etiam valet idem objectum comprehendere, distinguere, vel magis, seu minus clare repraesentare, quamvis sit nanque requirere ad Connotata extrinseca, vel ideales conceptus extrinsecos.

Nec repugnat objectum indivisibile et indifferens plura relata, et plura connotata, ac suas perfectiones ad diversimos cognitionis modos trahere cognoscentis potentias, et movere intellectum ad eas cognoscendas. Nam quaedam entitas omnino indivisibilis sive increata, sive creata movet plures effectus, quorum alios maiori, et alios minori similitudine physica sibi assimilat, absque ulla distinctione, radicalitate ex parte eius, cause ipsa sibi assimilantis; itaque

obiectum indivisibile et indifferens potest movere intellectum ad diversas eius cognitiones, et ultitudines intensivas, alias clariores, obscuriores alias, alias exquisitiores, minus expressas, et perfectiores alias, quarum magis plus sibi assimilet intellectum, quam alia. Et sicut actio productiva caloris, et actio productiva lucis procedunt a tota, et indivisibili entitate, et virtute solis, quae se indifferente ad utramque actionem, et reipsis limitantur ad debitas, et inaequales perfectionis gradus, quae a tota illa virtute solis indivisibiliter accipiunt effective: ita cognitio solis ut calefactiva, et cognitio solis ut illuminativa, reipsam limitant, et coarctant virtutis manifestationem, et motionem solis in mentem solis in intellectum, tanquam ultitudines imperfectae ipsius cognitionis [illegible] ubi ipsa tale obiectum, quod ... et movet ultitudines intensivas cognitionis, totaliter ex parte cognitionis apparet.

Nec maior apparet difficultas in hac diversitate et inaequalitate cognitionum, etiam si nulla detur distinctio obiectiva, nec diversitas notatorum, quae in eo, quod multae, et inaequales operationes in eadem voluntate concurrant. Causa unius cognitionis perfectioris ex parte alia minus, vel nullo modo perfectioris, non est una, sed multiplex et varia: tum activitas obiecti, quod naturaliter excitat tanta vehementia potentiam cognoscitivam, ut eam elevet ad clariorem sui cognitionem eliciendam; vel minus active agit, ad obscuriorem cognitionem excitet: tum ipsius potentiae agilitas, seu dispositio, quae adiuvat: tum tarditas, et indispositio ipsius, quae impedit, ne absoluto movente perfectius capiat: tum ipsius obiecti liberum arbitrium; hoc enim tale potest esse, ut sua motione possit reipsum magis, vel minus dare manifestare per cognitionem.

Itaque vero intuitiva, et abstractiva non differunt in eo, quod haec possit perfectior; illa vero non possit: utraque enim potest esse perfectissima, et in ipsa perfectione perfici (?) ... adhuc quod a ... [illegible]

pectu albinue nam prius: V. g. albedinem in uno actu cognoscemus
dicimus quo eius visio gaudet, potest inde fundi eius nigredine, ita ut albo
colore nigrum cui: ita ab alio albo colore discerni, et in quovis horum
eventum visio albedinis, quae magis distincta, et nihilominus est
visiva etiam in ultimo eventu; cum visum gaudet nos albedi-
nis ab quali ipsum dependenda a Deo, et ab aliis eiusdem respectibus,
et rationis ipsius identificatis, quid tamen non potest discernere, recedit
nos reddere: et quibus non aliter sanari valeat non identificamur, ut al-
bedine visa, non discernit an sit eadem etc.

Difcernit vero, ex eo quod
cognitio intuitiva sit illa, quae his conditionibus gaudet: habere pro objecto
proprio objectum, repraesentat objectum clare, et distincte, et prout existens in aliqua diffe-
rentia temporis: et ita strictius sumitur pro cognitione, quae praedictis conditionibus di-
ctis affectat coexistentia ad objectum: et ita sumitur pro cognitione,
quae respicit objectum illud, ut existens, saltem pro aliqua differentia tempo-
ris, et illud clare et distincte repraesentat, et ipsius proprio immediate per speciem
propriam, tamquam de specie eius propriam, in solo proprie recte visibilitatis, et etiam
in proprietate adventitia speciem alienam, nec per propositionem finalem, seu vir-
tualem ex speciebus aliis: V. g. visio albedinis, quae manifestat reliquis ac-
cidentibus.

Cognitio vero abstractiva est illa, quae vel abstrahit a sensibus, ut hoc:
vel abstrahit ab existentia sui objecti, hoc est cum non videt ipsum, vel ex abs-
tractis, et aliis speciebus fortasse, vel virtualiter: V. g. cognitio Dei, et
aliis, et omnis, vel entis in productis, quae quidem est illius, ut per medium speciei
immediatae ab externis, mutabilis, seu identitatis, et Dei, atque
entis, et in productis. Quapropter cognitio abstractiva sit immediate
debet fieri per speciem alienam, vel ex illis trahere originem. Unde
quamvis semel acquisita de Deo species, acquiramus ipsius propriam speciem,
quae non vere a Deo, ac ordinat, ad videndum cum cognitione
visibiliter adhuc, quod haec species ex aliis speciebus deducta, ipsa

... ignorantiâ nostra, et illius ulteriori cujus abstractiva. Itaq; cognitio intuitiva differt ab abstractiva ... per ...

## Subsectio 3.

## Secunda Conclusio ab impugnationibus defenditur.

Impugnatur 1°. ... [illegible]

[illegible]

Confirmatur 1°. ...

[illegible]

Confirmatur 2°. ...

spiratur, et non est filius: correspondebunt ex parte obiecti, videlicet in Deo, Paternitas
circa Deum, et relatio filii, et spiritus sancti, id est propter ex parte obiecti cognoscenti
[illegible] de Deo Pater (idem est de filio, et spiritu sancto) ac de Deo Trinitas (Trinitas:
[illegible] non potest dici: tota Trinitas non est tota Trinitas: nec: Pater non est Pater, ita
non potest dici: Pater non est filius, neque spiritus sanctus, quia idem in Deo Paternitas ac
in Deo filii, et in Deo spiritus sancti Trinitas eodem modo disparatur,
obiecti.

Objicies 3º. Nequit cognitio, in qua affirmatur Patrem distingui a filio, non affirmat distinctionem
idealem, quod identificatur cum Deo: alioquin esset de fide affirmare distinctionem circa
[illegible] in hac cognitione: Pater distinguitur a filio: affirmatur distinctio de Patre, et non affirma-
tur de essentia, cum eiusdem cognitionis Pater est subiectum, de quo dicitur, et inva-
[illegible] affirmatur distinctio: et essentia non est subiectum, de quo dicatur, et in recto eadem di-
stinctio affirmetur: quae quidem sunt praedicata contradictoria in eodem subiecto, et non sub-
[illegible] exhinc deducitur in actu instanti [illegible].

Resp. ad argumentum negando
minorem: quod distinctio virtualis intrinseca, quam fide cognitam admittere in
ordine ad aliqua praedicata contradictoria non est difundenda in ordine ad omnia
praedicata contradictoria; imo neque in ordine ad alia, in aliqua de-
terminata, quae non tenemur ex fide admittere, [illegible]: etenim praedicata contra-
dictoria simul vera de eadem entitate [illegible] bonum [illegible], et humanae rationi odio-
sa sunt, et ideo potius restringenda, quam extendenda sunt. Praete-
rea, [illegible] praedicata contradictoria non possunt [illegible] cum identitate virtu-
ali intrinseca subiecti, de quo conveniant, [illegible] planum, quae indi-
spensabiliter [illegible] eius identitate reali subiecti, de quo enun-
ciantur, et [illegible] distinctione reali; quamvis aliqua sint, quae
[illegible] cum identitate reali admittente distinctionem virtualem intrin-
secam: huius [illegible] generis sunt, [illegible], et non [illegible]: produci, et non produci:
[illegible] [illegible], et non [illegible] [illegible]: [illegible] primi generis sunt produ-
cere et produci.

[illegible] huius [illegible] cognosci, et non cognosci; non [illegible]

quia ex dist. virtuali intrinseca in ordine ad aliqua praedicata contradictoria non infertur, quod possint verificari haec praedicata contradictoria: cognoscibile, et non cognoscibile; ut requiritur ad formales distinctiones, et inter creaturas maxime probatur, et alias confirmaveris demonstrationes; atque quod talia inconvenientia ut potuerant deinde dictas reales, et negavissent eandem evenire multi, et si conatus contra Deum nobis sequentia ostendimus. Unde sequitur, quod eadem usque a fide, quatenus non possumus praedicata contradictoria beneficio distinctionis virtualis intrinsecae admittere, teneamur posteriora rejicere.

Et quidem sicut dist. virtualis intrinseca, quae datur in Deo, in ordine ad aliqua praedicata contradictoria, non sufficit, ut Pater existat, seu adoretur, seu offendatur, seu sit cognoscibilis, et moveat ad aliquem actum; et Filius et Spiritus Sanctus non existant, seu non adorentur, seu non offendantur, seu non sint cognoscibiles, seu non moveant ad illum eundem actum: ita non sufficit, ut Pater sit cognitus, et simul Filius, vel Spiritus Sanctus non sit cognitus.

Nec mihi contra, tenemur fateri formalitates obiectivas ex eo, quod in una entitate detur distinctio virtualis intrinseca in ordine ad aliqua praedicata contradictoria, non infertur quod detur in ordine ad formalitates obiectivas: nec oppositum suadet Pater Arriaga: Ad probationem enim maioris respondemus concessa minori, negando consequentiam, et eius probationem. Nam formalitas obiectiva consistit in eo, quod vel unius cognitionis cognoscatur una formalitas, et alia identificata cum illa non cognoscatur, ut in termino quem notavi; non vero in eo, quod una formalitas subiiciatur, vel praedicetur in recto; quando aliam subiicitur, vel praedicatur in recto: Et cum ex distinctione virtuali intrinseca inferatur, praecise quod uni formalitati conveniat, non convenire alteri — ac contra praedicato, quod verae de illa formalitate affirmatur, de ista, non nisi falso posset affirmari non autem inferatur unam formalitatem cognosci aliam non, inde est, quod ex distinctione virtuali intrinseca non inferatur formalitas obiectiva.

Probo 2° a primo requisito ad formalitates obiectivas, quod una formalitas cognoscatur, et alia non cognoscatur.

q. sicut producendi alliquid ex se vi cognoscendi, postulat, ut ille mas cognoscendi, à quo producitur imagio intellig. n. dicat absolute et simpliciter cognitionem producentis; ita ad productionem obtinendam requiritur, qd praeditus obiective producere, sive à qua obtinetur producitur, n. dicuntur ex cognita.

Hinc addimus subiundas

propositiones vero omnes illas propositiones absque ulla restrictione obtinere rectae sententiae: quia ad veritatem propositionis, etsi in se ducat idem, qd ex parte obiecti exprimitur, nihilominus sufficit quando ducit identitatem, l. distinctionem illius, qd affertur, in recto terminorum ex parte subiecti, quae ex parte praedicati. Quapropter haec propositio conveniat quod licet prae verbis mentalis: Paternitas ex parte obiecti repraesentet, et cognoscitur tam Paternitas, quae reliqua praedicata Divina; nihilominus praedicata non communicantur, nec distinctio de illo, qd correspondet ex parte subiecti, tam in recto, quae in obliquo allatis; et solius deitatis, qd affertur in recto: cognoscitur ista Paternitas ut abstracta, et reliquis praedicatis Divinis absolutis virtualiter dicta affertur in recto; reliqua enim significantur in obliquo, inde est, qd ista Paternitas sit solus obiectus, sive ratio illa obiecti, de qua dicitur praedicatis non communicatur; et cum ipsa vere non communicetur, inde fit, qd haec propositio: Paternitas non communicatur, sit vera. Insuper licet relatio affertur ex parte subiecti essentia et relationes; haec tamen in recto, illa vero in obliquo: et ideo est vera haec propositio: relatio est simplex: et etiam est vera haec: essentia est una, quia illi conceptui mentali essentia correspondet obiective tam essentia, quam relationes; ipse vero conceptus exprimit essentiam in recto, et relationes in obliquo.

Ex iis propositionibus Pater non est filius: l. Pater distinguitur à filio: illi sunt, qui termini relativi omnino sunt, non solum repraesentant eos, sed etiam Patris et filii: ac proinde non propter obiecti cognitionem diversitatis obliquae; siquidem nulla est, et quia id, quod neuter significat in recto, significat alter in obliquo, verum, negat, de filio, sive dicitur distinctus à filio: etenim sufficit dictio obiecti in recto allati ad veritatem talium propositionum. Utramque quoadmodum etiam, qd unica non deneget unitatem non sibi convenientis;

et sic unitas in quantum quid subiective accipientis, et quantum quid sic informantis, minime infertur, unusquisque est immediate unitas; et alterutrum non est immediate unitas: et sicut infertur, utrumque diverso modo unius: ita ex eo, quod aliquid vere dicatur de essentia, quod non dicatur vere de Patre, minime infertur, unusquisque est immediate cognitus. Et Pater non est immediate cognitus; sed solum infertur, unusquisque est per ea cognitus cognitus in recto, et alterum in obliquo: quae sane diversitas valet ex parte modi cognoscendi, per quas Pater, et essentia dicuntur cogniti; non vero ex parte obiecti, ex eo scilicet, quod essentia cognita, non cognoscatur Pater.

Quas doctrinas omnes theologi debent admittere in his propositionibus, quae illis aequivalent: Persona totius Trinitatis non est idem cum Filio: essentia totius Trinitatis est idem cum Filio.

Et amplius illustro et explico exemplis. Qui affirmat rectitudinem lineae esse accidens, et lineam rectam non esse accidens, profecto contradictoria enuntiat, pro linea, et rectitudine: et tamen illi bene, licet diverso modo, idem prorsus ex parte obiecti significant: siquidem non repugnat lineam rectam cognosci, non cognita eius rectitudine, vel rectitudinem cognosci, non cognita linea, et eius longitudine, totaque diversitas est ex parte modi significandi. Curvatura similiter sit idem similiter accidens in nasis, ut passim docet [+ Huius, hoc vero exemplo repugnat] cognosci simitatis, nisi ex parte obiecti significet, nasum simum, et destillis contradictoria significant, ex eo saepe, quod diverso modo, semper in recto, et in obliquo significent, hae simitas est accidens, et simus, non est accidens. Insuper ista concepta, humanitas, corpus unitum animae: anima unita corpori, idem prorsus ex parte obiecti significant: et tamen quilibet potest de altero negari: ideo saepe, quod licet idem significent ex parte obiecti, illud tamen diverso modo, illud in recto unum, et alterum in obliquo significat.

Pariter ratione hic (?) vero: essentia, Paternitas, Pater, licet idem prorsus ex parte obiecti significent, differentiam in modo significandi assequuntur, non quod illorum, licet essentia cognoscatur immediate, et Paternitas mediate, licet tamen secundum utrumque essentia significat directe, in recto, gratam absolutam Dei, et quasi inclusive, implicite, et indirecte, in obliquo

Paternitas. Deceptus? Paternitas non requirendi opp. dicunt et in recto relatio Patris regerat implicite, inclusive, indirecte, et in obliquo ergo, et reliqua pratte tan absoluta, quae relativa SS. Trinitatis: Et tandem Deceptus P. exprimit quae dicente quinario, et explicite relativo Patris, et ergo. Unde quaerit, quod dia pratte Dia tan absoluta, quae relativa ex vi rigore et propria his Deceptibus cognoscant, quae aliter, et aliter diversitatis se habente ipse ex ipso in cognoscendi: quod sane relative, et absque ullo incommodo verificantur, vid. dictionis quae beneficio dictionis virtualis intrinseca possunt dici de illis non obstante identitate realis obiecti cognoti: insuper etiam dicitur, quae requirant in recto, aliqua sint, quae distinguuntur absolutis, quae requirant in obliquo: hoc quam referri neque ut eadem cedat quando solet dictio virtualis intrinseca ac dictio realis in ordine ad prata intrinsece relativa, quae enuntiantur de ersa, Paternitate, et Pe.

Loret. 2° Nec ea impugnat: Non magis requirat, quod una facilitas divina et altera divina, quae quod una facilitas respicitur, vel impedicit et altera subiicitur, sine impedicit; sed hae patentiam parturire infirmant, ex dicte virtualis intrinseca: quo et prima infirmant, et debent etiam admitti: accurrentur debent admitti primos obiectos etiam ineo saryu, in quo a nobis negantur. Maior sumitur quod in utroque casu intercedit oppo. diduria, et ideo summa.

Fateor aequum est difficillimum; attamen reo 1° quam maius probari probat ex. Deus nequit esse cognoscere Deum proximiis, imperfecta, ficta, inadstita, et minime ex se, sibi repugnanti cum sumus Dicitque. Ideo est cui deus. Quatenus Deus eadem applicat de ersa ac Paternitate, quam per fide Dia credimus: accurrere aliquando afficit de ersa, quod non afficit deti: ergo si hoc exigitur aliquid probat, probat etiam de agnoscendo incrementa, sibi accurrere cognoscere magnae ficta, et inadstita. Ideo p. S. ...ique Dei neque Spiritus intelligerebant assumere Deus et Spiritus ...

etiã [?] Eminentia, ex parte obiecti, etenim id, quod est Essentia, respicit, est unico, et simplicissimo actu, omnino, et infinita claritate evidenter intuetur; ergo relatio [illegible] requirit Eminentiam, neque ex parte obiecti, neque ex parte actus, unius partis ab altero.

Et non parum admirari [illegible] aliquos doctos, et acri pollentes ingenio [illegible], et hoc argumentum solvat, ad hanc doctrinam dicendum, inquit, etiam in Divinis illas [illegible] diversos actus essentiam, et 99
99 [illegible] eminentia Dei quo illos actus. Contra enim est manifestum. Si actus Divinus quomodo claritate cognoscit obiectum, et nulla sua cognitione ita illud cognoscit, et unus [illegible] formalitates cognoscat, alia [illegible] cognitionis: quid prodest mea cognitio dividens actus illius Divinus realiter simplicissimus in plures actus formaliter, [illegible] ratione distinctos, ut ipse actus Divinus [illegible] utique mea cognitio erit formalitatem [illegible] Divinus nullo modo erit [illegible]. Ratio est: quia actus Divinus eodem modo tendit in obiectum non existente mea cognitione, ac ipsa existente; [illegible] non existente mea cognitione, actus Divinus non tendit in obiectum [illegible] modo; ergo existente ea mea cognitione, actus Divinus non tendit in obiectum [illegible] modo; [illegible] ex eo, quod mea cognitio dividat actum Divinum simplicissimum in plures [illegible] distinctos, non sequitur, quod Deus [illegible] illos suos actus ratione distinctos [illegible].

Ad

[illegible] argumentum, nego maiorem. Etenim ex distinctione virtuali intrinseca sequuntur [illegible], relative ad quaelibet actus, [illegible] creati, [illegible] hec praedicata: subiicibile, non subiicibile; praedicabile, et non praedicabile: ac proinde admittenda distinctio virtuali intrinseca, et haec praedicata [illegible] debent admitti: ad quae quidem sufficit distinctio virtualis intrinseca; et minime requiritur distinctio realis: at vero, hec praedicata cognoscibile, et incognoscibile, quae [illegible] debent verificari, et [illegible] obiective, non [illegible], ex distinctione virtuali intrinseca; talia enim sunt, ut [illegible] exigant distinctionem realem, et negationem eiusdem [illegible]: ac proinde [illegible] si admittitur distinctio virtualis intrinseca non sunt admittenda: etenim distinctio virtualis intrinseca non debet esse [illegible]

debent esse in ordine ad eiusdem gratiae dictionem. Impugnatur 2° idem

auth. Ratio hypost. imm. attingat Personalitatem filii, et non attingat

imm. Divinitatis naturam etiam cognita, quae magis proxima, quam ratio

physica; potest attingere naturam, quae attingat naturam Divinam. Confir.

quaero, quod fide Divina ducti cognoscamus in Deo dictas naturales

[illegible] in ordine ad gratiam: unitatis et unitatis imm. deducimus

discursu Theologico dari in Deo easdem dictas naturales [illegible] in ordine

ad hanc gratiam dictionem: unitatis et unitatis, et alia priores specifice dicta

[illegible], non de facto Verbi Divini unitatis [illegible] ut [illegible] [illegible]

etiam ad Anglicum, et ad [illegible] alia etiam [illegible], ut dari in Deo [illegible]

[illegible]: ergo ex fide cognoscimus [illegible] esse Divinam esse in ordine in objecto alicuius

[illegible] qui Paternitas sit [illegible] in ordine eiusdem [illegible] etiam possumus [illegible] dicere,

[illegible] esse [illegible] obiectum alicuius [illegible] quia Paternitas sit eiusdem [illegible]

objecti: ac inde Credere etiam objectum [illegible], quas esse [illegible] negam.

[illegible] Deo

Deum auth. [illegible] [illegible] Paritas [illegible] imo doctrina [illegible]

favet [illegible]. Utrumque ideo dicimus [illegible] hypost. imm. [illegible] Divinam;

[illegible] inde inferat [illegible] Divinam Personas fuisse in ordine [illegible] et proprietate

Unitas [illegible], et [illegible]: quod [illegible] est [illegible] [illegible] cognitio [illegible]

[illegible] ad [illegible] Divinam, quaevis Persona Divina est eiusdem [illegible]

[illegible] [illegible] et proprietate [illegible] unita [illegible], ac [illegible]

cognita. Postea ex eo ad filium [illegible] ducat, non inferat, quod [illegible] Divina [illegible]

qua esse [illegible] [illegible], at [illegible] ex eo, quod [illegible] filium [illegible] imm.

[illegible], [illegible] quod [illegible] Divina [illegible], et [illegible] [illegible] [illegible]

docet [illegible] Damianus [illegible] B. Virginis, inquit, utrumque [illegible] et

singulare [illegible] Divinitas [illegible] [illegible]. [illegible]

[illegible], et [illegible] testimoniis [illegible] Bartholomaeus [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] commentario [illegible] [illegible] [illegible] efficacitera

[illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] Christi [illegible]

diversitate 3ª jed, 3ª: 2º siquidem unionis hyp[ostati]cae impeat, q[uo]d est manifeste falsum; n[on] posse cognosci, nisi na[tur]a Divina qua et vere cognoscit. Quae propter hoc accusat ad summum probat unam Personam esse cognoscibilem ex suo sibi, quae aliae Personae cognoscant: q[uae] inter se realiter distinguuntur, n[on] v[er]o probat posse personas cognosci, esse n[on] cognitae. Longe paradoxa hanc cognationem esse (Deus, n[on] cognitio ex sibi Personis.

Q[uaesti]o particularis. Q[ui]a n[on] a Div[ini]a et Personalitas habent ind[ivid]uale intrinseca dictis in ordine ad terminandum et sustentandum suppositum, et n[on] in ordine ad hoc. [illegible] dictio: cognoscit et n[on] cognoscit; utrumque [illegible] habet, et ipsius argumentum, q[uo]d quidem nobis sufficit, et sine nobis nulla ratio occurreret: occurrunt tamen plures, q[uae] n[on] [illegible] probavimus.

Ad 3[illegible] [illegible] omnia, et nego [illegible]. In casu eius antij exsistentiae, ubi militat eadem ratio ratione a[illegible] de ea exsistentia unionis in assumendo, videtur repugnare, ex eo q[uo]d Verbum unitum habeat, recte colligimus q[uo]d ipsius poss[e] uniri n[on] Angelum, seu cuius alicuius naturalis: nec ideo extenditur dictio unibilis ad aliam possibilitatem dictionis: eadem eius dictio unibilis intrinseca, cuius est Personalitas. Verbi unio immediata n[on] humana, quae n[on] a Divina immediate unitur, sufficit, ut idem [illegible] ipsius Personalitatis ad n[on] Angelum, seu quamvis alia naturam alio in casu coexistenti et eadem, seu potius [illegible] ratio invenitur ut ex dictis [illegible]: [illegible] inde ex eo, q[uo]d [illegible] 14ª: q[uo]d n[on] potest negari admirari dicta unibilitas intrinseca, n[on] debemus 13ª eadem. [illegible] subtilitas cognitionis [illegible] actione physica [illegible] impediat, quae promovat [illegible] formas: [illegible] ob suam subtilitatem nec intus efficiendum n[on] dividit: et intus Angelus [illegible] [illegible] dividit, quae n[on] est: et Deus, q[ui]a eius intus infinita subtilitas pollet,

pollet, n. pot Gaiindem obtine, nec qualiter. Addo ignorantiã di- vinitatis rõe. ẽ pendy sufficiens ad extendendã diiz intelligẽ in- tuiencz: nã hec solũ in ordine ad illã Dilectionẽ, quã ñ possumus ne- gare admitendaẽ.

Ad caletẽ notatuĩ obitea absoluta maneret eq in mã divinitae celebẽ qg, inquã regatẽ: an possit intuitiue vi- deri essa Dia, n visis pastiter Personalitatibus, seu attribu- tis, et ẽ dr. negt. qg affirmatiua sufragiã teline, õz qz difficultatẽ, quãtũ illam pro dictiã explanare. Sectio 3. An essa in relatiis, et relaões in essa includantur. Subsectio 1.ª Status qs, et sa illa proponunt.

## Sectio 3.ª

## An essentia in relaõtbus, et relaões in essã includant.

### Subsectio 1.ª

### Status qs, et sententiæ cũ illã proponunt.

Huius qis seniy multiplicatur, et di- versimode apud authores accipitur, cuius confusio difficiles reddit. Totaq. diversitas pendet ab vsurpaõe varia huius vocis, inclu- dit sive inclusio. In primis exiq dictis ñ pot dubitari an essa in relaioĩ, seu relaões in essa includant, quatenus inclusio de- notat identitatẽ realẽ, seu identitatẽ fralẽ ex nã rei, et ut opp. distĩoi fralĩ ex nã rei.

Raõ ẽ. q. essa, et relaõbus mutuo identificanĩ realiter, ac proinde includi, quatenus inclusio signat identitatẽ realẽ, inter catholicos de fide ẽ; et ideo nõ pot in dubiũ vocari: et mutuo identificanĩ fraliter ex nã rei, ac proinde includi, quatenus in- clusio dicit identitatẽ fralẽ, ut opp. distĩoi frali ex nã rei, ppt qz perite hic inter eos, qui distĩoz fralẽ ex nã rei impossiblẽ esse Deo, dicant: quamvis adhuc possit dubitari, inter asseritores, qui distinz

facti ex n̄a rei admittunt, an essa et relaōes distinguantur fa-
liter ex n̄a rei ? multo, ī m̄ multo?

Secundo n̄ p̄t dubitari: an essa
et relaōes multuo, l n̄ multuo includant interius, qui docent, eas
antequa intus operaoq distingui virtualiter intrinsece: q̄ in-
clusio significat identitatem n̄ solu realem et fo̅rlem, ē etiā virtualem. q̄ ois
repugnat eas distingui interne virtualiter intrinsecè ad invicem, et n̄ dis-
tingui virtualiter intrinsece: p̄t hęc virtualis inclusio disputari, suppo-
nendo ab eis, q̄d essa et relaō. interne multuo virtualiter intrinsece dis-
tinguantur, itaq̄ me iudice, sensus huius difficultatis sensus, et dominanda
quęrit: an essa includat in relaoibus et relaōes in essa: id e; an essa
sit de conceptu essentiali et quidditativo istarum relaonum: l e d: an relaōes
sint de conceptu essentiali, siue essa, siue quidditate Divinitatis, in quo sen-
su hanc q̄ tractat Exim. D. 1 lib. 4 de trinitate à cap. 3: ac proinde
nō inclusionis eius in relaoibus, l relaonum in essa venit intelligenda
transcendentalis essentialis, et quidditativa, qua in duobus alterū distinc-
tis ?? illud: V. g. species in hoc sensu includit genus et diff. q̄ ex illis
distinctione et essentialiter constituit: loq̄ admittentes transcendentias for-
males ?? in dn̄is, quęlibet dīa et talis constat ex conceptu entis, et ex
alio conceptu, qui etiā includit eius; q̄ n̄ p̄t præscindi ab illo. Et
in hac sa, nullus conceptus dīalis ē intelligibilis, seu affirmabilis, quin
intelligatur, seu afficiat eum: ita si essa includit, sensu includat in re-
laoibus, n̄ p̄t concipi, siue affirmari relaō, quin afficiatur, siue concipiatur
essa.

Unde, et alius sensus inclusionis resultat, vlt inclusionis formalis,
et ?? raōnis, qui à præcedenti  ?? inseparabilis: in quo sensu idem ē ro-
gare: an essa includat in relaoibus, siue relaōes in essa; ac roga-
re: an in conceptu formali essę includat formaliter et p raōnem conceptus
conceptus relaonis, l e d: qui sensus p̄t intelligi loq̄ præscindentes ex
p̄ obi; loq̄ præscindentes ?? ex p̄ actus. Et in his duobus sensibus
inclusionis, p̄sens difficultas præcipue disputanda ē. Alter quin-
que ?? referens, unus l alterius illorum ?? dicendi ?? proponere,

et distinguere.

P.ª Quiros disp. 42 definitiuè sect. 2.ª explicat utrumque includi, vel non includi, et formaliter continentiam rationis subsistendi magis aver-
ni non 4.º eius, sive non. Dis. duplicem proponit acceptionem: 1.º pro eo,
quod realiter identificatur, et praecise est necessarium, sive essentiale: 2.º pro eo, quod
formaliter habet illud praedicatum, cui conuenit, et non est Dis.: idque hoc
exemplo explicat: ponamus Dis. identificari cum leone: in hoc supposito ho-
stantia duplicitur: 1.º formaliter in capacitate, in qua erat homo, salvatur, et que
invenientur in reliquis partibus: et sic nil aliud est, nisi animal reale: 2.º in
eadem capacitate, quae invenitur, habet, vel haberet actu, ex illud supposito; et sic est
animal reale incapabile ad hunc modum, ex illo in acceptione continet
relatio: in 2.ª ut, est Dis. in hoc: et in hoc sensu sumi in praesenti non
Dis. addit.

Prosequitur, et asserit in 3.º non includi in ratione substantiae
esse de conceptu essentiali illius, nil aliud est, nisi de nullo posse praedicari,
de quo non possit praedicari aliud: augmentum relationis non est de conceptu essentiali
non, non est de conceptu essentiali relatiuis: quia tunc potest praedicari de aliqua
persona, v.g. de P.e de quo non potest praedicari altera relatio, v.g. filiatio:
at vero de nullo potest praedicari relatio, quaecumque illa sit, de quo non praedica-
tur, non... sive [illegible].

[illegible] 10 explicatur includi formaliter continentiam
magis rationis subsistendi, ipsius Dis. tamen includit, quod aliquid rei denotat, pro uno, et quo-
modo formaliter, quod non denotat praedicatum, seu quodlibet pro utrumque conceptus significatur pra-
eter verae in re existentia: et pro 2.º significat, praedicatum, sine quo stare
[illegible] verbum primum praedicatum in aliquo supposito, quod suppositum, ut hoc
[illegible] [illegible], differet ab alio, de quo affirmabile est utrumque: v.g. in
animali et reali distinguitur ratione eius [illegible], sed animal, et ra-
tionale; quia ex animali addit rationale aliquid rei novum, distinctum ab re-
ali [illegible] [illegible], de quo praedicatur reale [illegible] quod minime

Distinguit, si addat, secunda: accipimus hoc ipsum homo est animal, est falsa ex eo, quod homo sit ... ex eo quod est ...

Et dan-
... ad dictum rationis ... et relationum in hunc modum ... Paganus qui asserit Deum et negat filium, filius dicitur; et est filius dictus Christianus, qui asserit filium, et negat Deum: et ... Catholicus non sit dicendum, et dicam, Paganus aliquid verum et reale ... negando filium, quod verum et reale ... asserendo Deum: et Christianus ... filium et negat Deum, negat aliquid verum et reale, quod ... asserendo filium: Unde ... dicere de filio: ... Deitas, ... realiter ... in aliquo ... non est filiatio: ... quia nonnumquam quid ex ... magis ... singulorum, ... dictum, ... quo filium ... relatio distinctae ab eo, quod ... 

... Procedendum ... et auctoritas ... intelligo ... Explicatio ... defectionem ... ex eo, quod relatio identificantur cum eo, cum quo identificatur ... relationes identificari realiter esse; accipere non inferat identitatem ... necessarii; ... auctoris ... inferat ... obtinuit, qui ... relatio correspondet identificari realiter, ... obtinet ... esse ... relatio ... obtinet ... Patrum ... aliquid ... dicitur ... dicitur de eo, de quo praedicatur relatio; ... de relatione Paternitatis dicitur quod refert ... ad filium: quod non dicitur ... relatio, dicitur et ... non obstante aliquid, quod ... relatio, ... plura ... de esse ... aliquid ... relationem ... verificari, quod non ... esse: ... obtinet ...

verificat illud praedicatum, quod designat verificatum, et nullatenus diversa, si indeudit [illegible] est: ergo non [illegible] hujus authoris dignae de [illegible] dettina relationis.

Nec aptius est explicatio inclusionis falsi, sive [illegible], sive ex modo [illegible] ... non sibi explicat, an loquatur de [illegible] falsi, et expressione ... an de [illegible] doctrinae, [illegible] quae hic author ... esse non includi ... in relationibus, neque relationes inesse, dum tantum ... loquitur ... doctrina: et adhoc ... Paganus, et Arrianus ... affirmant, et negant, sub diversis ... Catholicis ... Paganus, ... negat filium, et Arrianus ... negat Deitatem, aliquid in ... negant, quod tamen admittunt Catholici: et ... Paganus, Arrianus negant ... sub uno [illegible] illud ... affirmant sub alio: ... et aliud, sive una et alia falsitas, ... quod ... sub una expressione ... sub alia negatur. Quod ... in quibus theologicis, et philosophicis ... an subito sit immediate operativa: hoc ... immediate operativa: et ... Thomistae, qui negant ... immediate operativa ... sub ... et ipsi negant sub ... immediate operativa.

Nonnulli Thomistae, quos sequuntur Gonetus de Trinitate disputatione ... articulo 2.o, et Godoy de Trinitate tractatu 10 disputatione 76, et 77, aliter dicunt ... exponunt inclusionem ... dicunt ... duobus ... aliquid ad esse, seu quidditatem alteri ... pertinere ... per ... distinctionem ... realiter pertinere ad esse ... ad ... ad ... sive ... in alio ... ad hujusmodi ... inclusionis

includi ex addunt in sufficere identitatem realem scilicet: neque inhae-
sitantes in distinguuntur realiter saltem a communi generico, et specifi-
co: et nihilominus non est de conceptu quidditativo speciei et rationis,
sed accessorie tantum, et methaphysice in illis: nec requiritur unus esse de dis-
tinctione methaphysica alterius, et sufficere, quod unus praedicatur ad alium
ex vi haecceitatis, seu modificationis inhaerentiae.

Unde ex etiam docent relationes
in esse, et eius in relationibus quidditative includi, etiam si dis-
tinguantur formaliter, et aliquid possunt praedicari de esse, quod non
praedicatur de relationibus, et e contra, et possit ex officio alterius praedicari, indi-
stinctis sine inclusione quidditativa, nihilominus velle significare, nisi unus pra-
ter ineo [illegible] concipi exigit, ut natura inhaerens alteri, ut ex parte
tradit Suarez dicens n. 104 relationes divinas non esse de conceptu quid-
ditativo naturae divinae, ut methaphysice eius essentiae, sed nos possit essentia-
et tanquam modus aut terminus, quia tamen natura divina petit essentialiter modificari,
aut terminari. Quae quidem vulgaris huius vocis inclusio longe diversa
est, et aliena a praesenti quaestione.

Supposito ergo ad plenam rei intelligentiam hac multi-
plici inclusionis acceptione, communis difficultas 1a, ea docet essentiam
relationibus, et relationes in esse mutuo includi. Ita Aureolus in 1. 13
dist. 1a q. 1a art. 2, Capreolus dist. 2 q. 3, Caietanus 1a p.
q. 28 art. 2 ad 3um, et plures Thomistae, quos sequuntur Godoy, et
Gonzalez ubi supra, qui tamen, ut notavi, aliter intelligunt inclusionem
unius in altero. Ex nostris idem videtur sentire Oviedo. Quarto de
Trinitate, q. 2, et S. cap. 5, et P. Balenda [illegible] aliud [illegible]-
dunt.

Secunda sententia negat hanc mutuam inclusionem: aliqui tamen affirmant
inclusionem [illegible], ita negant mutuam inclusionem, ut plures negent rela-
tiones includi in esse; affirment tamen esse includi in relationibus, ita
Alexander 1a p. q. 68. membro 5o art. 2, Mauritius in 1. 3

in 1 q. 23, art. 3. Henriquez, quolibeto 5 q. 6 Lanariensis 1ª p. q. 28 art. 2. Hervaeus, Zumel, Gonzales, et alii Thomistae; et ex nostris Eximius D., lib. 4. de Trinitate a cap. 5º usque ad 8, Arrubal disp. 104, Granados tractatu 3º disp. 4ª. Illis q. favet D. Thom. in 1º dist. 33 q. 1ª art. 1º alii vero statuunt multiplicem, includunt, statuunt relationes, includi in essentia, ... non includi in relativis; ita fatis ... Bacentia.

... sed tum essentia includi in relativis, ... relativa includi in essentia. Ita Scotus in 1º dist. 33 q. 1 art. 2º, quamvis ... dicat, Albertus ... 1ª p. q. 39 membro 2º art. 2º, Molina 1ª p. q. 28 art. 2º disp. 6, P. Vasquez 1ª p. 43 q. disp. 121 c. 2º, Becanus de Trinitate cap. 2º q. 5, ... disp. 5 dubio 1º, Alexandrus, Lorca, Alarcon, Hurtado Complutensis, Martinez, Perez, Ortega, et Herrera. Solvendum 2º relationes Divinae non includuntur in essentia Divina.

## Subsectio 2ª

## Relationes Divinae non includunt, in essentia Divina.

Supponendum 1º ens Divinum, sive esse Divinum dupliciter potest accipi. 1º pro quodam conceptu entis Divini, et esse tangere ... ab omnibus ... perfectionibus, necnon abstrahentis a relativis, quamvis relativum: quia quidem conceptus est ... perfectio omnibus Divinis perfectionibus, ut ... et physice non ... in hoc sensu est accipitur ... apud Thomistas, esse conceptus entis Divina, et ... 48 tradit Gonetus ... Divina non ... solum quatenus emineat ... quodammodo ... Divinarum operationum, et attributorum, ita ait ibidem Gonetus, ... ... distinctus conceptus abstractus integrae ... quae idem realiter, et virtualiter est physice, et

realiter a tribus Divinis Personis.

Suppono 1º: ex[istentia]?, sive essentia Divina in 1º sensu, et prout Ipsa est ratio logice a tribus Divinis [personis] ... absolutis, quae relationes transcendit ... Divina et tota; itaque essentia Divina inseminabit ... ipsa sermo accepta quodlibet attributum Divinum, et quodvis Divina relatio ut talis est realiter ... tantum, imo et formaliter ... Divinum, sive essentia Divina, sive essentia Divina in dicto ... 1º sensu; ... ; ... signat ... Divinum et in realitate prout dictum est a creato. Ratio est, quia ... Divinum in hoc sensu nihil aliud est, nisi ... identificatum cum Deo; et ... Divinum ... identificatum cum Deo; ergo ... Divinum in hoc sensu ... in ... entis, sive essentia, sive essentia Divina in hoc 1º sensu, et in 2º. quibus ... propositis,

Sit ratio ... essentia Divina ut est ... a tribus Divinis Personis non includit quidditative ... et formaliter ... relationes Divinas; ... relationes Divinae non includunt quidditative, ... et formaliter ... in essentia Divina ... quod ... Patres docent Patrem ... Filio totam essentiam; ... relationis ... tota essentia, ... a relatione ... essentia non includit quidditative ... et formaliter ... relationem. ... quia ... ab aliis, illud non includit ... tota essentia ... a relationibus ... essentia non includit quidditative ... et formaliter ... relationes. 1º ... ex ... Lateranense cap. Firmiter, et cap. damnamus, et ... Florentinum et Toletanum ... fidei his verbis: ... Personae ... Deus: et ... Aug. ... Pater ex ... tradita sunt a Patre meo: inferunt ... Filio ... ideo ... relatio Patris

quod hæc inesse Patri [illegible] includit quidditative, essentialiter, et formaliter [illegible]; alioqui eius Paternitas in divinitatem [illegible] significaret, cum illa non est essaliter. Idem docent alii Patres, inter quos clarissime S. Damascenus lib. 3° de fide cap. 6°. Confitemur, inquit, omnem naturam esse in Patre, et omnem et perfectam naturam esse in Filio, in quo [illegible] Apostolus habitat omnis plenitudo Divinitatis. Recent

Recent Gonetus

et Godoy relationem non pertinere [illegible] eius Divinitatem et Deitatem, necnon [illegible] essentiale; pertinere [illegible], seu [illegible] essaliter, quæ non [illegible] essaliter petit modificari, aut [illegible].

In hac resolutione cedunt Thomistas [illegible], quod nos [illegible] non [illegible] assumimus eius includit quidditative, essentialiter, et formaliter [illegible] nihil aliud [illegible] inadæquate quidditatis, et eius illius; [illegible] pertinere ad [illegible] eius, [illegible] Deitatem, [illegible] essale; vero hi authores in hac [illegible], et passim in disputationis decursu cedunt relationes non esse inadæquate quidditatis, seu eius Divinitatis, nec pertinere [illegible] Deitatem, seu [illegible] essale: quod [illegible] cedunt relationes non includi quidditative, formaliter [illegible], et essentialiter in quidditate eius: [illegible] nobis, quos [illegible] vocant, subscribunt: et ne a nostris Doctoribus videantur aliquid dicere, trahunt ad alium [illegible] præsentis quæstionis. [illegible] nobis cedant eius [illegible] a relationibus et [illegible] [illegible] ab illis, neque [illegible], [illegible] relationes dicant esse [illegible] et [illegible] quæ non [illegible] essaliter petat modificari, et [illegible].

[illegible] quæ et relationes distinguuntur formaliter [illegible] [illegible] a relationibus; [illegible] eius non includere relationes, sive relationes non includi in esse quidditative, essentialiter et formaliter [illegible] non [illegible] eius [illegible]-

Gruin di à relationibus: nam unum includit quiddititative in altio ... lucione, quod includens ... , quae est includens ... comprehendendo ... inclusiones relationis non includentis quidditative in essentia, nec essentia non includit quidditative relationes. Probo maior: quod in hac ... essentia Divina ... Personarum affectat ... et non relationes, et dicta ... de his ... Divinis Personis ... , ... essentia à relationibus ...

... di à relationibus.

Probo 3o ... I ... docent Personas Divinae ...
... continerent ... convenienti ... et non ... relationes,
non ... convenienti ... differenti ...
1o ... relationes includerent in essentia ... in divinis, ...
... admittunt transcendentis entis, et generis in speciem, de ...
de quo dicitur essentia, diceretur relatio ... de quo ... ,
... et de ... de quo dicitur ... , diceretur ... ,
de quo dicitur essentia, dicuntur relationes; ... Persona Divina
dicitur essentia et non dicitur omnis relatio ...

Illustrissimus Godoy, et Gonet ..., ... Thomistae, qui iactant se nobis ... , non ... admittunt ... , ... eius ... quaequidem ... Scholas ... affirmant, ... essentia ... , ... se sub ... Indeterminatis non ... includere debere ... essentiae includenti ... , à quo ... non ... , ... exigit identitatem ... et ... ; quod ... nos non negamus ... admittimus; ... quasi ... admittunt ... et idio ...

immorem: att, ipsi male loquunt, q mi n includunt, mens; et relatios q vos. sunt modi, q n includunt inena.

Obiicies 1° ens

Dia e infinita: q debet includere omnia, et quidditatiua, inaut facultas q nos quqqq facultas Dia: q et relatio. — Resp. ergo Dia, sine quqqq alia Dia facultas, nec absolutas, nec relatiuas sunt infinita, debere includere oes perfectiones, et facultas suae lineae, aut alterius lineae.

Obiicies 2°. D. Athanasius seu S. Dr. Asiana ait: perfectas Patris ipsa ergo filii Divinam. Et D. Dionysius 2° de Divinis nominibus dicit: ea, quae Deo dignatis, sine divisione, aut divisionis obreuiare integre et integritate perfecte, totius Divinitatis tribuit. D. Thomas 1 p. q. 39 art. 6 ad 2 docet huiusmodi Deum ut 6 P. n minus ea q se, quia istius Pater Deus; et hec pertinere perfectio mea; q patris e de essentiali; q et prima, et q. 3. art. 2° ad 3 ait: in ipsa facultate Divina e Virtus et Verbi intelligibilitas quaedam, et quia Verbi q Deitas includit relatione.

Resp. Dictus Athanasius sub noie perfectionis Patris intelligere est ergo, nisi Deitas, et n relatio; ergo primus nominavit unitas, et perfectio ipsa dicit e q perfectio Patris; q aliquo illius hec, et alia deinde ponit D. nati; et relatio derivant probatione q e de essentia. Quoniam filius e imago Patris, necessario e ut cogitas Deitas et perfectionem. ad verba D. Dionysii dico ee vera identitate, in quo sensu loquitur; S. D. etiam Divina essentia identitate e oes personae et relationes. Et imo, n nulli redit veritate ex identitate reali relationis ad essa, inferri vnde inclusione essentialis illarum: hec enim illatio non stat, et videre licet circa D. loquendi modis neque hec ut sic ad se n distinguuntur ab hac huatae, neque ipsa ab individuo; et essa individualis

n̄ ē de essā hūctaūs ran ejq.

Ad probatōnē Div. Thomæ expli-
canda ejusdem ... D. Thom. qq. 33
art. 3º ad 1ᵐ; ubi dicit: in Divinitate quia n̄ ē de rāne
... Connotatio, dubitamus: qualis sit in Deo Thomas ...
... Deus ē Pater: ... disputat ... Arrubal ...
... 5 et 6. Et quidem certū ē ... ... per se, et n̄ accidentaliter qua-
ad ea, quæ prædicantur; ... hæc ē vera subita, et ut ait Caje-
tanus; meus subitaliter. Quoad meum v. prædicari ... accidenta-
liter dixere n̄ nulli, quos impugnat D. Thom. ... ē per se,
insinuans identico, sive ē per identitatem. Et quamvis ly Deus sa-
mat. ... et significet Deitatem, ut inhæret; nihilominus n̄ præ-
dicat formaliter se 1º modo Aristotelico; quia praedicatum n̄ ē de essā subj.
... ... prædicatio per se in 2º modo; quia Paternitas, quæ for-
maliter significat P., ē per se, et ... identificatur Deitate ra-
tione fœcunditatis, et perfectionis illius. Quæ ... ... docet D. Thom. ... ... art. 1º ad 6ᵐ dicens: Paternitatem
55 ... de essā Divinam prædicari per identitatem rationis, et ... pro-
99 ... identitate ... quia ē nō esse, et relationis. In 2º testimo-
nio loquitur D. Thom. de summa identitate inter essentiam et
relationem, et de eminentia eminentiali; n̄ vº de inclusione essentiali, seu
... formali; ut ex ipsius verbis manifeste colligitur. Subsectio 3ª
relationes Divinæ n̄ includunt essentiam Divinam.

## Subsectio 3ª

## relationes Divinæ n̄ includunt essentiam Divinam.

Ex dictis perspicuum ē ... conclu-
sionis sensus. Quod relationes Divinæ n̄ includunt ... sit
quidditative, aut formaliter essentiam Divinam. Probo 1ª conclu-
sionem. Quia et S., docent relationes, sive proprietates Personales

ē pratu distinctiua, ergo Personae quae Conveniunt ?, ergo intent
se distinguunt, ẽ relationes, sive proprietates Personales, n in ra-
tiones, in qua Personae quae inter se distinguunt, conveniunt; ? n
individuant individualiter, aut quidditative, aut formaliter naturae, non ergo
erunt rationes, in qua Personae, quae inter se distinguunt, conveniunt, ergo illa
n individuant individualiter, aut quidditative, aut formaliter rationes.

13.

ergo indirecte efficaciter ? obiiciebatur ergo, simitur de summa Trinitate di-
cens: Trinitas Personarum ergo individua, et ?, personales propri-
etates discretae: et ergo damnamus: ut distinctionem sint in Per-
sonis, et unitas in natura. D. Greg. Nazianz. orat. 32 dicens:
94 quidque nobis hypostases vocant, aut nobis Personae nimirum
17 Trinitatis, quae dividant, n nis, ? proprietatibus. et D. Gregorius
Nyssenus ad Ablavium, quod non tres Dii, asserens hypostases
95 ferri rationes ergo eas, quae in una quaque considerantur, proprietates, dis-
99 gnoscuntur. Et lib. de diuina essentia et hypostasi dicens,
93 id, quod et sine et indescriptibile ẽ, id, quod de quaque re ? ?
99 apparentes in eis proprietates subsistit, circumscribit atque definit.
Et Cirillus Alex. in Compendiaria expositione fidei, quae ceteris tri-
buit, Anastasius Theopolitanus affirmans, hypostasis Personas
sunt) ẽ ergo sui quibusdam proprietatibus. D. Cyr. [illegible]
Max. lib. 3 cap. 1 statuens, Ante uniuscuiusque qui-
etatis Personae ?. Oream 38 distinguens, sunt singulae
in Trinitate Personae aliquid proprium, quae inseparabili e qualita-
te aliquas, [illegible] ostendunt proprietates. Et Ioannes Theologus, in
Quib. Florent. Sess. 18 asserens: Persona ex natura, proprietatibus
subsistit: et Latini et Graeci exigitur asserunt Personas
Divinas, ita distingui, ut ? ?, Deus, ? proprietates Personales
sive relationes sint pratu distinctiua, sive rationes distinguendi.

Dicis,

Si ex regula 1ª cog: fung. re-
-praesentandum ratiõ Conveniendi: id est [illegible] dari entis, quae rãe
entis includunt. Sed contra est 2º, quod duo entia non includunt formaliter ex
[illegible] in loco, et non sufficit ex inclusione teneantur admittere, quod [illegible]
esse distincta credunt. Contra est 2º. quia etiam si duo suppponant inclusionem formalem rãe
entis, non est illud ex, quod conveniunt, et alludima ex, quod conveniunt adesse in
ordine ad existentiam esse ex quo per existentiam: ergo non, dialectitales [illegible] sen-
sibiles et indivisibiles in ordine ad existentiam, et sensationes; et si relationes includerent
ea [illegible] Theologos [illegible] includunt in relationibus ut distinctas:
quod sanè in [illegible] est. [illegible]

Contra est 3º. quia quidquid sit de exemplo dia-
[illegible] entis, Cobini, Dubiny et [illegible] adducta ex parte affirmant Perso-
nas inter se distinguere, et rãe distinguendi, sunt illi, quod distinguunt non
[illegible] neque Personas, et soli relationes, seu proprietates Personales, quod Dubiny
et [illegible] indicant, non solum [illegible] et esse Personas sufficienter distinguit relatio-
[illegible], sive proprietate Personali, et una Persona distinguit ab alia, per illa, ergo
quae includit et per illas proprietates Personales, sive relationes relatio, sive pro-
prietas Personalis non includit praedicamentaliter, aut quidditative aut formaliter rãe
[illegible] ergo: alioquin [illegible] quo una Persona distinguit ab alias
per illas proprietates Personales, sive relationes: distinguunt et per Personas et
includentes ergo: quod sane est contra expresse Dubiny et [illegible] men-
tis.

3. Sic, et explicatur. quia [illegible] Theologi dicunt, quo [illegible] distinctam
- [illegible] Theologi, [illegible], quae Conveniunt, non possunt esse dividi et
distinctiones, et [illegible] dicunt Personas distingui per relationes,
et proprietates Personales; eas solum esse formales distinctivas [illegible].
[illegible] nihil includi credunt in quo Personae conveniunt, [illegible] mani-
feste [illegible] Personas Convenire in [illegible], et distinguo
[illegible] proprietatibus Personalibus: quae conveniunt in [illegible]

essentia nihil includat, in quo distinguantur et realiter[illegible] in quantum
habet Personalitates, et proprietates Personales nihil includant, in quo
conveniant ac conveniant cum essentia, quatenus conveniendi et proprietates Per-
sonalis, sive relatio est quatenus distinguendi.

Probatur 2°. essentia
includit praedicamentaliter, nec quidditative, nec formaliter ratione una in rela-
tionibus et pertinet ad relationes, quae praescindi ab essentia et praescindere
de dictis rationibus; sed relationes possunt praescindi ab essentia: ergo relationes
non includunt praedicamentaliter, nec quidditative, nec formaliter rationem una
essentiae. Probo minorem quoniam plura gratia (praescindere relatio), quae neque
in absoluto, neque in absoluto praescindere ordinem essentiae ergo Utique. Probo assumptum: quia
in hac propositione Paternitas refertur Pater ad Filium, ita tribuitur Paternitati
proprietas referendi, ut neque absoluto, neque in absoluto parti tribui, aut conve-
nire essentiae, siquidem essentia, neque absoluto, neque in absoluto refertur Pater ad
Filium, et idem evenit in hac propositione, Paternitas distinguit Patrem a Filio ergo
Utique.

Probatur 3° ab absurdis, quae contrariam sententiam authores admittunt
praecipue duo sequentur. 1°. quod si essentia includeret in relatione praedica-
mentaliter, quidditative, sive essentialiter, aut formaliter solum, non solum relatio
et ex essentia producerent, et hoc incongrui, ergo Utique. Probo illationem, nam
quia relationes sive proprietates Personales distinctae, et relationes sive proprietates Persona-
les praedicamentaliter, quidditative, sive essentialiter et formaliter solum essentia producere
producit. Quod absurdum est; et nihil loquendo de identitate realiter, non Quinque
[illegible] solum, quod [illegible] ab hac definitione salvet mysterium Trini-
tatis; loquendo vero de identitate praedicamentali, quidditativa, sive essentiali et
formali solum Quinque siquidem hoc non possit ad temperandas
difficultates mysterii, et potius illud inexplicabilius reddere videtur.

Explicatur. Proprietates Personales, absolute, essentialiter, quid-
ditative, et formaliter sumptae producit et etiam formalis procedit

-ueniont, quia ista ē productio: q. si ipse sic sumpta includeret etiā indivisibiliter ejusdem essentiam Paternitatis productivam, et productivam, ac generantem etiā essentiam productam et Paternitatis productivam: immo esset bis, et quasi Personalitatis producta semel, productam deitatem. Ipsa. Non alia ratione, filiatio producta, deitatis realiter producitur nisi quia ē illi realiter, et in illa quidditative includitur q. si essentia Divina ē realiter filiatio, et in ea quidditative includitur filiatio producta, et productum.

Secundo, q. si essentia includeret in relatione quidditative, quidditative, et formaliter solum, [illegible] traheretur immediatè, et eodem modo ad Personalitatem Patris, ac ad eam quae ante realiter, quidditative, sive realiter, et formaliter includeret, et haec obnoxia magnis theologicis incommodis, ut probavi 2a p. de incarnatione q. 8 ...

Creatio ē quidquid praedicatur realiter de essentia Divina, praedicatur etiā realiter de relatione: ac conversè praecipuè, ē communicabilis tribus Personis: qd praedicatur de essentia realiter, praedicatur realiter de Paternitate; et hoc manifestè repugnat: q. essentia non includitur quidditative, realiter, sive quidditative, et formaliter in relationibus. Pro maiori, deinde probatur minor. De quo praedicatur realiter Divina essentia, etiā praedicatur realiter, quidquid praedicatur realiter de Divina essentia, nisi sic praeter illi realiter; et si Divina essentia includeretur realiter in relatione, praedicaretur realiter de relatione: q. Ita. Minor probatur pro primo syllogismo: quia incommunicabilitas ē de conceptu rei alicuius Paternitatis: q. repugnat qd de Paternitate praedicetur realiter, quod sit communicabile tribus Personis.

Quarto, q. si essentia Divina includeretur modo dicto in Paternitate, et diceretur Pater essentiam Divinam intelligit, genere dicendi Paternitate intelligit: idē essentia inclusa quidditative, realiter, et formaliter in Paternitate; et haec ē manifestum absurdum: q. Ita.

Opere-

Spiritus duni refunae solvens, qq^bus conat. Tertio hoc absur-
ditatem, et clarius appareat quia longe aberrant Thomistae a
sensu horum disputationum, ne dicam omnium Doctorum, subscribere.
Negat 1º absurdum sequi: quia transcendentia Divina includens
Deitatem ratione, et realiter; ac proinde Divina essentia est essentialis re-
lationibus, et Deus in Deitate ratione, et realiter: et ideo non productis pro-
ductis relationibus, nec multiplicatis relationibus multiplicativa inquam.
Solutio. Inprimis nunquam [illegible] ex rerum falsitate. Dicamus Pa-
ter, non alia ratione, productam filiationem, producens eius realitas, nisi quia est illi
essentialis, producens praecisione Deitate ratione, et non solum Deitate realiter;
sed si essentia Divina includeret virtualiter, essentialiter, seu quidditative
et formaliter rationem suam includere filiationis, esset illi essentialis, producens praecisione
Deitate ratione, et non solum Deitate realiter: ergo licet essentia Divina non includi-
tur virtualiter, essentialiter, seu quidditative, et formaliter, praecisione rationem inge-
lationis filiationis, tamen si includit productam filiationem, etiam producens; ergo non
nisi aequum permanet in statu absurdum. Filiationem producens rationem
filiationis; sed non in illa includitur essentialiter, essentialiter, et formaliter
essentia, estque illi essentialis: ergo etiam producens rationem esse sine essentia produ-
centem.

Secundi absurdi mentionem non facit, etc. 33 hoc ante excludit:
de illo, de quo praedicatur essentialiter Divina essentia, praedicatur omne praedicatum illi
essentiale, absolute vel cum addito: Verbi absolute semper: nego: quia
non intellectum hanc Thomistae, et horum Recentiores Doctores! hancque nunquam [illegible]-
bunt. Secundi difficultas applicans addito de Paternitate absolu-
te, et sine addito dico, quod sit Deicabilis Filio, loquendo tunc cum addito,
et specificatione [illegible]: Paternitas est Deicabilis Filio:
Et hoc est praecisam Paternitatem esse Divina Deicabilis Filio.
Ex hac
solutione evidenter infertur essentia Divina non est deificabilis essentialiter quid-
ditative et formaliter Paternitatis. Et contra. Quia praecise quod est de essentia,

quidditatiue, et ratione formali nullo praehabito actu absque additione ergo est in actu. Et quidem in eo sensu, in quo est de essentia sua, est intrinsecus, et eius identitatis est indubitabile satis illorum quod im- plat, quod non potest praedicari absolute, et absque additione doctrina, in qua fundatur, ideo implicantiam. Praeterea illud praedicatum Diuinalis praedicari de essentia de Paternitate, nullo modo praedicatur, etiam non identificatur cum Paternitate, neque praedicatur nisi a causa cum additione, ac specificatione; et hoc ipsum asserui de essentia, etiam asserui de Paternitate, quae non est de ratione Paternitatis, nec illi essentialis quia relatio identificatur realiter cum essentia, illam non includit virtualiter, nec quidditatiue, nisi essentialiter, nec formaliter ratione sua.

Ad 4m nego sequelam. Quia in argumento, redu- plicatiue explicatur conceptus Paternitatis, et distinctio virtualis, qua ab essentia Diuina distinguitur: Unde hic syllogismus: Paternitas est Diuina essentia: Paternitas est formaliter Diuina essentia, ergo Paternitas intelligitur, non est ex patronis non est propriè expositionis; quia constat modo multis; non est non est exponibilis, et in modo Dauid, ut ostendit Barquera, ergo quod terminus medius sit proprie distributus in minori: quo posito maior est falsa; quia sensus eius est quod Pater tanquam ratione formali intelligit non eo, quod identificatur cum essentia, quod est falsum.

Praefato Gonetus sequentem illustrat. Godoy in parentesi, seu adiectiuo notauit penitiorem sensum quia non ad illum sensum dicamus est istum: Pater tanquam ratione formali intelligit non eo, quod non solum realiter (neque non est dubium, imo nec dubitabile deinde- ratione realiter realis identitatis, quae est de fide) et etiam virtualiter, quid- ditatiue, nec essentialiter, et formaliter cum essentia Diuina: quae ergo absque dubio concedi, si quidem nos id, quod dicto modo est essentia Diuina est essentialiter, et formaliter ratio formalis intelligendi; et contra aduersarios Pater- nitas est virtualiter, quidditatiue, essentialiter, et formaliter essentia Diuina intelligens includit; quia Pater Paternitate intelligit. Addo Gonetus

Gonetus hic admittere videtur, ... Paternitatis ab esse, et
ipsius explicatus Paternitatis non dicere explicite esse: quod solum nos
ostendimus; et ipse simul affirmat, et negat.

Et quidem Thomistas male
... ad ingressum modum loquendi relativi, et nobis ... quidditative
... egregio Divi Thomae textui, quod sonat ... contraque
8° de pot. art. ... ad 6.um Cum enim, inquit, praedicatur aliquid de
aliquo, quod praedicatur de eo ... per ... quod ... non ...
... praedicatur, sed per ... identitatem, ... praedicatur per ...
dicitur: esse Divinae Paternitatis non praedicatur Paternitas de esse
Divina per identitatem rationis, sed per identitatem rei; et ... de esse
de Paternitate, quod alia est ratio essentiae et relationis. Divus Thomas non
solum dicit relationem non esse de ratione ... essentiae Divinae, verum etiam esse Di-
vinum non esse de ratione ... relationis.

Pro Gonetus no. 31 sequitur P.P.
Mostoggravius nos ... sine studio omittit. D. Thomas duplicem ...
... admittere, unum ex parte modi significandi, et alterum ex parte rei significatae:
et ... verbis, quibus dicit ... esse Divinae Paternitatis non esse
rei, ostendere solum non esse ... ex parte modi significandi, non autem ex parte rei significatae;
quia explicans ... D. Thomas ibidem in responsione ad 4.um dicens relationes
Divinas ... significari, quod esse Divinum ... per modum ... per modum in-
existentis, sed per modum relationis ad aliud esse signant. Moderni Doctores
D. Thomae quantum ad modum significandi ... per modum accidentis, et ...
velut accidentaliter ... esse, quamvis ex parte rei significatae sint ...
... quidditative, et ... essentialiter: est ... esse Divinum signi-
ficatur per modum ... et no. 32 alias interpretationes ... dicens
alias esse ... quia ... explicans illius ... et alias,
... dicit ... illius ... et ...
... D. Thomae negant hic esse ... per se dicere

relatio, q. in 1º sensu praecisiue n. est in 2º, nec Paterni-
tas de essentia, nec essentia de Paternitate praedicatur per se, verum est in 1º.

Clara
est interpretatio menti S. Thomae Dicendo. Nam ex D. Thoma ideo
essentia n. praedicatur per se de relatione, nec relatio de essentia, quia alia e ratio unius
relationis; et alterius ... ratio relationis e una n. e de quid-
ditate alterius ... mutuo se excludunt, etc. ex ... S. Boe-
tius: quod ideo, ex D. Thoma, essentia n. praedicatur per se de relatione, nec relatio de
essentia quia neque essentia e de quidditate relationis, nec relatio de quidditate essentiae.
... indica, e eadem: nam ratio ... e ... fortissime, ac quid-
ditas ...

Contra 2º: quia in hoc ... constat S. Thomas osten-
dere hunc syllogismum: essentia Divina e Paternitas; filius e essentia Divina:
ergo filius e Paternitas: n. concludere: id dixit quia Paternitas n.
praedicatur essentialiter de essentia Divina. Quo posito sic arguo: ut in hoc
... syllogismo n. concludat, requiritur quod nulla ... statuatur Pa-
ternitas n. est de quidditate essentiae, ac contra in illa nec essentia-
liter, nec quidditative, nec formaliter includitur ... relatio ... D.
Thomae Paternitas n. includit essentialiter, nec quidditative, nec forma-
liter essentiam, et similiter nec essentia in Paternitate: ... eodem modo
sentit declarare essentialiter ad esse, ac de essentia relative ad relationem.

Ob-
iicies: quod si relatio est quidditative essentia, et in illa quidditative, ...
essentialiter, et formaliter includeretur essentia in relatione; quidquid affir-
matur essentialiter de essentia, affirmaretur etiam essentialiter de relatione: et ideo
quamdam ... essentialiter de ente, praedicatur etiam essentialiter de
... ; ... concedere ... : quia essentia ... essentialiter,
quidditative et formaliter essentia, et ideo relatio essentiae quidquid quid-
ditative essentialiter, et formaliter ... etiam Paternitas;

et ergo ... dicunt individualitatem, quidditativam, et finalitatem scilicet
... Quaeritur quod si relatio includeret in essentia modo
distinctionem, et essentia in relatione, ... syllogismus ... Ducebat ... D.
Thomas ... ex eo quod
... illam ... sit ... ; ... equivocum ...
... includi individualitatem, quidditativam, et finalitatem
in relatione ... relatione in essentia.

Probo 1° ad hoc ... Deus 3°
... D., P. ... aliis ... quod ... relatio
... rationalis ... quae Divinae ... ; ... non ... includeret
individualitatem, quidditativam, et finalitatem in relatione; relatio
Persona ... est ... rationalis ... quae Divinae
... ; ... relatione sola ... geneticae
... ; quod ... relationes, est ... rationalis
relatio ... includeret ... relatio est relatio etiam:
8° ...

Probo 5°, quia si relatio includeret individualitatem, quidditativam,
et finalitatem ... relatio, neque ..., neque ... cognoscendi
differret a Persona: ... Persona et relatio erunt ad se idem
individualitatem, quidditativam, et finalitatem, ... in relatione ...
... Thomae neque ... subsistentiae ... ...
... Persona ...
... individualitatem, quidditativam, et finalitatem, et relationes ...
... Personalis, ... relatio, ... proprie-
tas Personalis includit et individualitatem, quidditativam, et finalitatem
... et relationes, sive proprietas Personalis ... Unde ...
... non distinguerent individualitatem, nec quidditativam, nec finalitatem
... qui docent relationes includi quidditativam
in essentia, ... .

Objicies: Si daret ... 

essentia in relationibus, et relationes in essentia contradicunt. Quoniam utrumque admittentes neque essentiam a relationibus, nec relationes ab essentia obiective distinguunt; siquidem nihil dicunt obiective relatio, nisi essentiam, neque essentia, nisi relationes; et nihil est obiective affirmabile de omnibus Personis, quod non involvat obiective dictas relationes; neque aliquid relativum dictum, quod non involvat quoque identitate cum omnibus Personis, et Persona non dicit obiective aliquid quoque totum, et aliquid proprium; et est quando Persona tota est cum obiective formaliter indivisibiliter, siquidem nec quando dicitur potest obiective secerni a proprio: nec proprium a divisis eorum; quod affirmatur de una, affirmatur de alia Persona, et omne, quod affirmatur de Paternitate, affirmatur etiam de tota Persona: et omne, quod affirmatur de tota Persona, affirmatur etiam de essentia, et haec quoque est essentia: siquidem est una species includit obiective, et quidditative totam Personam: et tamen essentia ... neque ... ita est una ... Persona: et Persona ... omnibus Personis, et essentia ... quod ... obiective, quidditative, et individualiter ... quidquid affirmatur de una, affirmatur de altera, et non omne, quod affirmatur de uno, affirmatur de altero, ... individualiter, quidditative, et obiective non sint idem ...

Probatur ergo Persona dicit essentiam, et aliquid ultra essentiam: quae ... incommunicabilis est, et non velis defendere relationes includi in essentia ... siquidem in illo ... essentia, et non dat ... absque dubio et relationes includit in essentia: et consequenter Persona dicit essentiam, et aliquid ultra essentiam; et illud aliquid ultra essentiam non est individualiter, quidditative et formaliter, ... obiective ... obiective, essentia, neque illa includit: ergo Persona dicit aliquid ultra essentiam, nempe relationes ... quae non includit individualiter, quidditative, et formaliter essentia. Probo minorem: Nam quando aliquid est ultra aliud, licet illud aliud, nec illud includit: siquidem habeat aliquid non ... nec ... illud ... aliquid ... ultra essentiam ... requirit ... et requiri-

[illegible] ipsius P. [illegible] quatenus relatio, ut dicitur includens [illegible] [illegible] [illegible] Cum quis dicat Abraham[illegible] dicit aliquid, non addito, et tamen includit aliud, quod includit ipsa essentia. — Sed contra 1°: quod hoc ipso excludit multos instinctus et instantias, et relatis [illegible] Contra 2°: quod Paternitas dicit essentiam, et praeter essentiam aliquid aliud virtualiter, quidditative et formaliter aliud; et cum ipsa est aliquid, non solum includit, et addit aliud virtualiter, quidditative, et formaliter et objective aliud: quod [illegible] Probo minorem: quod illud aliquid [illegible] non est virtualiter, quidditative et formaliter distinctive [illegible] Paternitas, aliquid essentiae Paternitas, ultima illud non diceret essentiam; et si esset aliquid includens aliud ab essentia, et includens essentiam, esset totus Paternitas: ergo est aliquid addens aliud ab essentia, et distinctum virtualiter, quidditative, et formaliter a [illegible] et ab essentia.

Contra 3°: relatio, sive proprietas Personalis, sive Personalitas constituit includens Personam; siquidem ex illa tanquam ex constitutivo includente essentiam, et tanquam constitutivo includens constituit Personam; et si Personalitas, sive proprietas Personalis, sive relatio [illegible] dicto involveret essentiam, non constitueret includens Personam, et adhuc, imo esset ipsa Persona, addens constitutivo: quod [illegible] Probo minorem, quod constitutivum includens constituit totum, non ex ipso toto, sed ex alio includente constitutivo; et essentia Divina constituit includens Personam: quod non ex tota Persona, sed ex alio constitutivo includente: sed aliud constitutivum includens Personam est relatio, sive proprietas Personalis, sive Personalitas: quod haec constituit includens Personam. Probo majorem syllogismi: [illegible] constituitur includens totum ex alio, est formaliter hoc aliud constituens totum ex illo includente, sed ipsum totum addens [illegible] constituens seipsum ex alio includente; quod illud constitutivum non daretur aliud constitutivum: et ultima non daretur aliud: et includens constituens [illegible] nec requireret aliud constitutivum: quod constitutivum includens [illegible]

Distinguit rōz ā ens ipso tota adesse rumpto, et ej alia etj inadæquate distincte, et adæqtē alio. Subiectio 4ª nrā Dclusiō ab obiectionibus vendicatur.

## Subiectio 4ª

## Nrā Dclusiō ab obiectionibus vendicatur.

Obijciunt 1º: ꝓprietas Personalis, sive relatiō ē virtualiter, quidditatiue, et formaliter ens à se; siquidē nō ē ens ab alio: neq ullū datur mediū inter ens à se, et ens ab alio, atqui vera Dia virtualiter, quidditatiue, et formaliter ē ens à se: ergo ꝓprietas Personalis, sive relatiō ē virtualiter, quidditatiue, et formaliter essā, sive illā includit.

Rēo distinguendo maiorem: ē ens à se relatiuum, sive Personale: Dcedo maiorem: ē ens à se absolutum; nego maiorem. Etenim relatiō quamvis Divinitas ut talis, et ut Dia ē virtualiter, quidditatiue, et formaliter formaliter Dia, sive ens Diuinum, quia ens Diuinum ipsie dicat dist. ab ente, creato, et identitatem cū Deitate: ac proinde etiā formaliter ē ens à se, et nō ab alio relatiuum et Personale: nec ideo ē virtualiter, quidditatiue et formaliter essā Dia, absolute 9º perfectis formalitates suis: nam essā Dia ē dicto mō ē ens à se, nō relatiuum sed absolutum. Unde distinguo minorem: sed essā Dia, virtualiter, quidditatiue, et formaliter ē ens absolutum à se: Dcedo minorem: ē ens relatiuum, sive Personale à se: nego minorem et ergo. Addo insā dicente relatiōes Dias nō ēē entitatē substantiuē, et formaliter, ipsas, neq ēē entia à se, neq ab alio; et proindeque 9º se ab utroque extremo, seu medium nō repugnat ex hoc 1ℓ ꝓpria ꝙ identice, et realiter sit formalitas Diuina, et entia à se adiectiue ratiōe identitatis cū Deitate, nō quasi adiectiue dicantur Diuinæ, et entia à se.

Obiiciunt 2º eminentissimus Dnus cardinalis, ex quo, ut vult, Deus est Diuinitas ē de essā Patris: ergo ē de essā Paternitas: et idem de ceteris Personis. Dico

Ex iis q.o in Divinitate paranti, abstracti, et Deati, ut nihil ex ea inludat unum quod ex, quod non includat aliud, lo differentque adeoq signandi praeciti, q.do eamus e de Deidi imm. eta d. fo ipsi abstracto. Rae in q.o Deati ind. eo nihil aliud e, que ipsa frasubsistens, pp. opea summa Dei adualitatem, et simplicitatem. Sic q. in Grenti. P. nihil aliud e, que ipsa Paternitas, ut panis loquitur D. Thomas Grenti q. 28 et 29 1 2 [illegible] Paternitas subsistens realiter includit quidquid includit P. e a subsistens et propria ratione relativa: q. vel illa in propria ratione non nomine includit ensque d. fix. q.a Etatis q.d e de pati ... Dei, e et de dupl. ... Deitatis et idea n. differunt ... Deus et Deitas: quaque ... subsistens ... hypostasis que e Personalitas, ... Persona ... Patris, e et de dupl. ... Paternitatis. Ubi n. possumus n. notare Sanctis ... qui ... in Grenti loquimur, et de ... Deitatis, et Thom.

Resp. Deum esse ... idem ... sumptis ... aliquando in Divinis it. apparentur abstracti et Deati, et nihil realiter includatur quod ex, q.d n. includat aliud ... et ideo ... Deitas ... Paternitas ... Nec ... abstracti ... Deati ... D. Thomas ... nihil aliud ee, nisi Paternitatis ... et fali.

Ad 1 ... Deus in hoc ... nullam ... dignitatem ... Deitate ... Paternitas ...

pone abstracta Concretis, adstat, cum loqui de identitate, vel distinctione, vel ... a concreto loqui ad aliquam veritatem in parte explicandam, vel ad aliquam haeresim divellendam, ita differant abstracta a concretis, ut illis diversa praedicata attribuant, et nunquam concretis praedicant abstracta.

Hoc dictum non possunt praedicare docente, quae doctrina non permittit, nisi dicantur abstracta illa non differre ex parte obiecti praelimitata, et essentia. Et sane ut d. Montoya nobis ... dispu. 13 sect. 1. n. 14, Omnes catholici, aliqui antiqui philosophi ... quod ipsos antiquos philosophos introducere nova abstracta, quae extra fuerit Alexander 1 p. q. 68 membro 3 ... in exemplis celebre non erant, et etiam introducere praedicata abstracta Dei, de abstracto, et concretis Personalibus: quae quidem nomina ... permaneant, si abstracta et concreta sive sola differunt quoad modum significandi, quia in tanto mysterio, in quo est distinguere ex parte obiecti ... in qua Personae conveniunt, a proprietatibus Personalibus, in quas differunt. Quapropter minime admittendum, quod Persona et Personalitas, Pater, et Paternitas nullatenus differant ex parte obiecti, immo talis opinio vilanis ... ingenii ... in trinitate, in qua ... admittenda ... Paternitas ... et Paternitate, quae ... dicant.

Item haec propositio ... Deitas ... non solum identice, sed etiam ... quidditative et formaliter ... Deus et Deitas in nullo ... Catholicus potest negari, ... damnemus ... et ... quidditative et formaliter Paternitatem, quae ... exemplum ... et de qua Deitas et ... praedicant, ... non potest ... quidditative, et formaliter ... Paternitatem ... quam Gilbertus Porretanus admittebat 1. ...

est, displicuit Cap. 3º et Julio, et ipse D. Petrus, dum secundum sui
Cantica, et displicuit ex eo quod illa intelligerent auferendo abstractione
[illegible] demto [illegible] indicare nos: Pater est [illegible]: indicabant enim
ab intellectu illa [illegible] minus propie sumpta, quae [illegible] [illegible]
in abstracto; atque insuper identica [illegible], et [illegible]:
Pater est [illegible] ac hoc: Pater [illegible] [illegible] ex P. [illegible]
[illegible] quod [illegible] ex ipso [illegible], introducere [illegible]
[illegible] divinitatis abstracte et Deitatis Personalibus, [illegible]
[illegible] in [illegible] identica, et [illegible] realiter et formaliter
includendas Quidditas in Personalitatibus. Proferenda [illegible]
nobis [illegible] Gregorius Sabellius [illegible] Deitas [illegible], [illegible]
[illegible], seu [illegible] inferre [illegible]: [illegible] plenitudo et [illegible]
[illegible] Deitatis [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] de Paternitate
[illegible] [illegible], nisi Paternitas includat [illegible], quidditative,
et formaliter Deitatem [illegible].

Res, nondum manet [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible], [illegible] in solo sola Paternitas, et
[illegible] [illegible] seu aliqua perfectio absoluta in abstracto, [illegible]
in [illegible] individuali, quidditative et formaliter [illegible]
identicas, [illegible] [illegible] [illegible] ideo
[illegible] Gilberti [illegible] et Julio [illegible], et
displicuit [illegible] Gilbertus [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] abstracta absoluta
de Divinis Personalibus [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] distinctas reales [illegible], et Personalitatibus [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] Patrem, nisi in illis [illegible], [illegible]
absoluta [illegible] [illegible] distincta realiter [illegible]
Personalitatibus, et inde [illegible] [illegible] in abstracto de Per-
sonalitatibus [illegible]: Deus est Deitas in [illegible] nullo [illegible]
[illegible] distinctas reales, [illegible] et [illegible] [illegible]

de yparse nunc intelligi, ut negavit, ut scimus D. Gilbertus et Scotus: qui solus contendebat distinctionem.

Ad haec ... PP. ca[illegible] ... praedicationum abstractorum Dei, ... et identitatis Personalibus solum attendisse ... identificari realiter cum Personis, ... Personalitatibus ... inde inferre realem Dei simplicitatem: quae ... praedicari Dei ... de divinis Personalibus ... ex eo ... colligitur, quod Gilbertus hanc praedicationem ... quam ... cum mathematica divina realiter cum Personalitatibus. Et sane cum haeretici ... PP. catholici ... loquerentur de divinis, ... quidditative et formaliter ... realiter divinae, ideo de identitate reali ... de ... quidditative, et formaliter curabant PP.

Et ubi de ... illa negavit inter ... et Paternitatem, ut constat ex ... praecedentibus.

Adversa ... attendi ... unicuique, ... Deitatis est identitas realis in Deo ... nulla ... Paternitatis ... Pater ... quod ... identitatem realem Paternitatis cum Deitate. ... Sanctus Doctor loqui de identitate formali Deitatis cum P., ut P. et ... viam ... plenitudo, et integritas Deitatis est P., ut P., ita ut ... Paternitas, illa ... et nihilominus ... ita, ut solum Paternitatem ... abstrahendo ... a subiecto, quod hic ... Deitatis ... in qua ... plenitudo, et integritas Deitatis ... quidditative, et formaliter ... Dei absoluta. ... exempla, ... redupliativum ... hoc ... causam ... effectus effectui:

quia ly est non reduplicatiue sumpta actiones notionales et etiam obli-
que inditas a parte rei; Deus etiam ex suis relationibus; ac constat non signi-
ficat sua reduplicatione solum formaliter..., sicut dicitur: nam ly est
non sumpsit solum Paternitatem, et propterea neque Personam Patris ultra
se reduplicat significando etiam eam.

Obiicies 3° contra dicta n° 2°. Quae-
libet relatio Diuina, Paternitas v. g. est Deus, quae est essentialiter De-
us: ergo includit in suo conceptu essentialiter Deitatem. Antecedens est certum. Quidquid
quid est in Deo, est Deus, ut est de omni anima Theologorum omnium, quia
hoc maxime ad perfectionem Dei spectat, ut constat manifeste. Consequentia impos-
sibile est aliquid esse essentialiter talem, nisi in suo conceptu essentialiter includat
talem formam, a qua illud denominatur. Primario contra, quia
aliqui negantes dicentes relationes esse identice Deus, non vero essentialiter:
sicut e conuerso, Deus est Pater, et Deitas est Paternitas, non
essentialiter, sed identice; nihilominus probatur 1°, quia quidquid est Deus
est summe perfectum, quod esse non potest, ut maneat perfectissime
includere essentialiter Deitatem, quam quoque alio modo: ergo quidquid
est in Deo est essentialiter Deus. Secundo, quia ipsamet deno-
minatio Dei est denominatio essentialis, nimirum a natura essentialiter di-
rimente talis etc.

Respondendo, dicendo antecedens, distinguo consequens
est essentialiter Deus: hoc est includit virtualiter, essentialiter, et forma-
liter Deitatem: nego consequentiam, quod solum intendit deducere Eximius Doctor;
est essentialiter Deus: hoc est: non est accidentaliter Deus, sed perfecte identi-
ficari cum Deitate, dando consequentiam. Ad 1m probationem, nego assumptum,
negando maiorem: nam inclusio virtualis, seu quidditatiua, siue essentia-
lis, imo et formalis, siue diuina, siue quae ex modo concipiendi
Deitatem non est perfectior quam sola identitas realis cum ipsa Deita-
te, tum quia identitas realis sit summa ratio perfectionis,
ex consequentia, quod unus identificatur realiter cum eo est aeque perfectus ac

illud, in quo identificat. Cum quod ad conceptum de simpliciori conceptum dicit predicta includere omnes formalitates includeret siquidem implicantias. Itaque maior conceptio est indeterminate identice Deitatis, quas excludere; ast non est maioris conceptionis includere virtualiter, quidditative, et formaliter, quas excludere in eodem sensu.

Secunda probatio magnam equivocationem habent, ad quam detegendam distinguo illam: quod ipsam nominationem Dei exaltis hoc est non est Personalis Deitas hoc est, circumscriptive exaltis, sive quidditative, virtualiter et formaliter in subjecto Verbi. Nego Paternitate. Vide distinguo alteram: quod quidquid convenit Deum, est exaltive Deus, hoc est non est Personaliter Deus: Deitas concedo: hoc est non solum identice in Deitate, sive essentia Divina, de qua quidditative, sive exaltive, virtualiter et formaliter ex ipso Deus: nego totam et consequentiam illam. ultimam consequentiam, quod includit in suo conceptu Deitatis.

**I**n Deo essentia Divina exaltis, sive exaltive duplicitur potest comparari: 1° in conceptu sive absoluto, sive relativo distincte, sive distinctive in vel in eo totaliter 2° in conceptu, quod formaliter convenit in essentia ut est Divinis Personis, et ut virtualiter dicta a relationibus: id est, est exalte in 1° sensu attributi explicandi quod non solum identice, et realiter, de est virtualiter, quidditative, et formaliter illis constituit ac identificat, cum eo quod identice et realiter, de includit in illo virtualiter quidditative et formaliter.

**I**d autem dicit exalte in 2° sensu, quod non est proprie Personale, nec attributale omnia, quae indicant attributa distinguit virtualiter ab essentia; et formaliter quamvis ab essentia Divina ut essentia Divina, et virtualiter dicta a relationibus, et attributalis. Vide in generali ... cum rogamus an essentia includat virtualiter, quidditative, et formaliter in relationibus in disputamus an praedicatis ... exaltis in 1° sensu. quod ... conceptu de-

debet hon.. et disputamus: an non essaliter in 1° sensu: hoc: omnes quatuor [illegible] eadem includunt in relatione[?] [illegible] sanguin[?] Deitate, et illud includere in sensu virtuali, essaliter et formali: Primaria[?] est denotatio Paternitatis est Deitas in esse essali; quatenus essale significat hanc denotationem, sive Deitatem includi virtualiter, quidditative, et formaliter in Paternitate, de qua predicatur, fatemur; propria denotatio est essalis, quatenus ly essale denotat aliquam denotationem non esse Personalem, nec convenientem formaliter a relatione, et absentem dita a relationibus.

Obiicies 4°. Persona virtualiter, quidquidditative, et formaliter claudit essentiam: et Personalitas est Persona: ergo Personalitas virtualiter, quidditative, et formaliter claudit essentiam. Confirmatur: Deus, et vole[?] includitur essaliter in partibus: et essentia est de omnibus et Personalitas partibus: ergo essentia includitur virtualiter, quidditative, et formaliter in Personalitate.

Resp. concessa majori, distinguendo minorem: et Personalitas est Persona realiter, et identice: concedo minorem: virtualiter, essaliter, et formaliter: nego minorem, et consequentiam. Solutio constat ex dictis. Ad confirmationem, omissa majori, distinguo minorem: in sensu reali, et identico: concedo minorem: in sensu virtuali, quidditativo et formali: nego minorem, et consequentiam. Etenim partes, quae in sensu virtuali, quidditativo, et formali obtinent essentiam physicam, non sunt Personalitates, quae licet realiter identificantur cum illa, et Personis: et ideo essentia includitur virtualiter, essaliter et formaliter in Personis: non vero in Personalitatibus, sive relationibus. Propterea quod non omnis conceptus partis includit [illegible]; ut licet videre in dictis entis.

Obiicies 5° cum Thomistis Cometus[?] n° 62: si in Deo correlatio non includeret in suo conceptu Deitatem, ergo reduplicative haberent rationes non claudent in conceptu suo essentiam: ac consequenter isti conceptus distinguerentur cum mutua exclusione; et haec mutua exclusio requir[it]

repug.ª simplicitati Dei; ergo 8ª. Ad minorem: ex conceptibus mutuo se excludentibus non potest resultare compositio saltem rationis; at hec sunt sim- plicitate Divinarum Personarum nequit substare; ergo 8ª. Prob. ma- jor; quia conceptus, quod non claudat, nec claudatur in conceptu Pa- ternitatis, cum in potentia ad illam, ad quam ab illa detrahibilis, et adu- nabilis est; ergo ex illa, et Paternitate resultabit compositio rationis ex actu et potentia, que in omnibus repugnat cum simplicitate Dei, quae compo- sitio ex genere, et differentia.

Dico ad hoc, et ad antiquum, et lanquidum ar- gumentum Thomistarum Cavamatri, negando minorem: ad hujus probationem dico majorem, et nego minorem: nam quidquid parum clament Thomistae, nullus indifferens Theologus est in admittenda compositione rationis in Deo: etenim fere evidens est, quod possumus concipere Personam Patris per speciem compositam. Addo dari etiam in Persona Patris compositionem non realem, nec forma- lem, et virtualem, et compositionem equivalentem in ordine ad omnia munera com- positionis realis, et in ordine ad aliqua, vel in ordine ad hoc ut Persona Patris predicata conveniant, et de quibus seorsim etiam obtineri possunt affirmari predicata contradictoria, sicut prius assignata, quae virtualis compositio nullam involvit imperfectionem; quia non in- telligitur quod compositio equivalentia in ordine ad alia munera propria compositionis realis, quae includunt imperfectionem: nec ullam est repugnantia meo, quod detur equivalentia compositionis in ordine ad aliqua munera ejus, et non in ordine ad omnia.

Ex hinc non infer- tur, quod in Deo esse Paternitas relatio Patris sint in potentia physica, et tamen ra- tionis, sive modo concipiendi modo, et ex quo nullus sequitur incommodum; immo absolute potest negari quod Paternitas esse sit in potentia ad relationem; quia absolute esse in potentia involvit negationem identitatis cum actu, sive cum modo, ad quem est potentia absolute talis; ac proinde cum esse Patris ut non includat in suo conceptu relationem, dicatur identificatum cum illa; quia de conceptu objectivo essentiae est identificari realiter cum relationibus, inde est, quod essentia ... rationem perfecti objective non sit in potentia ad relationem, etiam actu, quo virtua- liter quiddittative

quidditative et formaliter sit identitas realis in ipsa relatione, quia actus
ē in ena, et n̄ ē aliquid imposit ad relaẽ, et ergo n̄o philo-
sophandus ē de relatioe ad creaturas od essentia.

Obijcies sext.

essentia, et relatio dicunt inter se identificantur trinitatem iden-
titate, et unitate perfectae: et identitas per mutuam inclusio-
nem, virtualem, quidditativam et formalem est strictior iden-
titate tantum reali, et per hanc interveniam Divinam
et Divinas relationes: ergo datur. Maior videtur certa, et
ipsa consequentia legitima: Minor vero quoad secun-
dam partem, secundam partem, secundo p̄s, secundo p̄s, ergo p̄s,
quae pot in dubium vocari, suadet. Ideo n̄ ēst posita identitas
mutua inclusio virtualis, quidditativa, et formalis inter eas. Dico et rela-
tio, q̄ inflat, q̄d continuat cum alio Persona, et q̄ hoc aliud includat
eam: qui declarari fundat in eo qui ultra vero: q̄d Divinit aliquid ...
... eius alio Divinitate, ... includit in illo alio Divinitas. ... hoc ...
... accipitur ergo. Maior Divinitet doct. qua ... p ...
... de ... contradictoria est de Majore contradictio entis in Divinis. etenim
in casu quinti ... dualis Divinit excente, et ex alio Duplic
dualitatis ... includere ... ralis nulla ... dicta assignabilis eque
a includat formaliter essentia illud ipsum ultra accipitur n̄ ē verum: ergo
Persona Patris ... Maior enim Paternitas, et ... Pater-
nitas a Divinitate ... includat virtualiter, quidditative, et formali-
ter ... et eā simul Paternitas includat eorum includat,
quia ... assignabilis aliqua formalitas Divina, quae eam Dico n̄ inclu-
dat virtualiter quidditative et formaliter.

Resp. Divina ... negando
minorem quoad ... ad eius ... probatio ... majus ... Recesso ...
... nos. ... indico, ... includit formaliter ... ...
... adhuc oportet alterius ... ... dicuntur ...
... 4 ... 3 ... 4ª. dicta sub alterna ... n̄ ...

ex quagenus et ex quagenus viss.. includit, faltem in dictis infinitis..., et ex hac doctrina.. non ad hoc... eius minus abstracta... natura ... genus ... con... et ... nempe ... in qua includitur ipse genus, ... non est universaliter verum illud principium quod ... aliquid ...

Ceterum, nostrum argumentum esse efficax, et illud principium esse universaliter verum in sensu, in quo a nobis assumitur. ... illud ad hominem ... adversario, qui ad ... ... obiective, ac proinde loquimur de constitutione ... ... quidditativa, et obiectiva: in quo sensu nunquam falsificatur; et ... repugnat, quod constitutivum inadequatum ... totum ... alio obiective ... adequato, in quo clauditur, ... debet ... ... alio inadequato, in quo ... ... est, quia adequatum constitutivum totius est ipsum totum: et ... totum ... aliud obiective inadequato ... repugnat, et implicat, quia adequatum ... totius ... ... totum ... alio inadequato ... ... ... alio, ... ipsum totum: ... inadequatum obiective ... totum ... adequato, sive ... ... totum ... alio inadequato. Patet consequentia. Quia inadequatum ... totum ... alio ... ... hoc alio ... totum ... illo, ... adequatum totius ... totum ... inadequato, neque inadequatum ... totum ... obiective. Unde quando, quod ... obiective ... ... ... quidquid ... ... ... ... ... ... ... hoc Doctores ita debet attingere obiective formalitatem entis, ut vere, et realiter non attingat ..., neque ..., quod obiective formaliter est idem ... illis

eâdem cum illis: neque hoc ij, rationale ita attingit verè et realiter differentiam rationalitatis, et rationis entis in communi, ut verè, et realiter non attingat rationem entis in genere cognitionis abstracte: quo de hac doctrina illud est quod indistincte formaliter in dicitur debet ex obliquo aliud, ac eius quod continetur in decisiva: quo ex illo enim in communi, et ex ente differentialis, tanquam ex duplici obiectiva frallitate adesse dicta, absque illa inclusione obiectiva unius in alia, resultat hoc illud: quod est contra hanc doct.[3] debet admitti ut unus fidicis principius. Hanc ij, doctrinam non consequenter nasi ab adversariis admittendam, si attente meditemur, sponte scribemus iis, qui indicant transcendentalis entis materiale cohaerere cum formalibus obliquis: quod revera ens est formaliter a differentiis obliquè, nec differt ab ente.

Quod sibi alij est formaliter includatur obliquè causaliter nos explicant dicentes, cognitione eius nativa ex ipso obiecto aliquo rationes sub obiecto entibus obliquè, aut virtualiter dictis a differentiis; et attingi et fusè omnia entia, et omnia praeter obliqua. Recipimus eam cognitionem non est formaliter obliquè et diffusa, et ideo contra hos D.[os] non datur ratio univoca, et aequivoca, et analoga entis, quia non datur frallitas obliqua entis a differentiis obliquè dicta, in qua omnia entia dicuntur. Quod sibi quoad conceptus entis videntur disentire nobiscum, qui praeter formalem frallitas admittimus; et ideo dicimus conceptus entis minime unum esse ab alio intensionaliter separari, et non fundari; et inde resultare non nata gratia rationis univocae entis, quia illi et eius explicatio, me iudice, merito negant: quod non datur ratio entis obliquè gratia a differentiis, quod non ipsorum gratia necessario est, ut ratio entis sit univoca.

Itaque ens, et differentia entis in ide obliquè, et non duplex, et eadem obliquè frallitas, quod contra hos D.[os] non duplex frallitas obliqua, quod non

n dat, q ratio obtina, nisi in eo obj: ac coentia n debet dici ens, q sicut idaus, nec dicitur ab ente, q illud in diu ditur in his, et hic n includunt in illo; et potius ens n fecundissimo nec dicitur obtine a dui, nec dicitur ab ente. Quapropter dicaturum, nisi dicamandi n Dtat obtine duo, ditinctiones qua ay unus sit ens, et aliud realitas. si individualitas, et obtine idq adesse, etiam n magis includit in duis, que dicit in ente: ac coentia superiora e exempla dicimus entis ad ostendendum a nobis assumpta conflig.

§. Atq. solloquamur ne sq; superiores fales

fine admittentes et dicimus, q ratio ens transcendere dicitur, it genus ad Dhadij transcendit dicitur Ddentes, fatemur dicitur Dij anditorj dicere ens, l sensibilitas et alia falsitas, que etiam dicit ens l sensibilitas ac coentia Gidicti quoniam loquendo de hac Dtitione fals falsificari; addimus l, ex hac includi jure falsi nullus ea cog ad includendum individualiter, seu obtinere esse Dic in relationibus, l ad falsitatis eiusdem quilibet in eo sermo a destitione, l physica, l individuali, l obtine.

Hac disparitas e, q edentes soli Dig audito, dicit ens, l sensibilitas, et aliquid aliud, quatenus clarius explicat, q ens, l sensibilitas obiectiue repetit, et naturae huius maius claritatis distinguit obtine ab aliis dicit, q n distinguit coalito ens, l sensibilitas: et inhoc sensus, et n in aliis, ens l sensibilitas dicit includi n medius includi. Quapropter Dtitione ut pote Dtiteris in dicta maior claritatis equivalenti aliis cognoscibus n e physica Dtitione, et maior claritas, seu Dtitione equivalentia quoad claritatem. Unde ens, aut genus, a sitgenus, nec sub m. est n ea latitudine, d ut respective includit in Dagenda dici, Dgenus generalis, realitatis n ad te, Dr dici in logica Dtag, q hoc manifeste connotat aliud Dtitionem inadaequate a qua soleb distinguat, et omnes prael quidditatiue dicemus, ac sic in eo sensu n adde praeterea experimentis; q Dagendi dicitur clarius ex-

explicat, dicendo a modo Mag[ist]ri ... [illegible] ... qualis ... sive [illegible] ... et [illegible] ad eas [illegible] ... ab inclusione ... [illegible] ... sive virtualis, quidditativas, et [illegible] esse in relationibus. Discuti. 3a an Trinitas Personarum in unitate esse sit contra lumen rationis naturalis.

## Discertão. 3a

## an Trinitas Personarum in unitate esse sit contra lumen rationem naturalem.

In hac difficultate 1° sciendum est Holcot, qui in 1 dist ... locut mysterium Trinitatis esse contra rationem naturalem [illegible] ... Magistri ... qui tradit ... Tract. 1 de Trinitate disp. ... sect. ... rationem naturalem ... sumptam.

Sit nostra conclusio 3a ... Theologorum ... Mysterium SS. Trinitatis Personarum in unitate esse non esse contra lumen rationis naturalis. ... Trinitas ... rationem naturalem, nisi quatenus sit contra rationem naturalem ... actualis, ... naturalis ... [illegible] ... non est contra rationem naturalem ... rationem naturalem ... actualis ... illud est contra ... quod opponit alicui actui vero ... Etenim ratio naturalis ... actualis nihil aliud est nisi recta ratio ... speculativa, ... mysterium Trinitatis non opponit alicui actui vero, ut dictum ex praecedenti discertatione ...

Quamvis non est contra rationem naturalem; quod illud est contra rationem naturalem ... sive quod ... intellectus ... quod est contra ... inclinationem intellectus, sive quod ... apprehensionis ... sit ... apparent, ut illi dicebant; sive quod est contra aliquem actum ... intellectus; et Trinitas non est contra inclinationem intellectus ... unitate ... maxime ... in beatis, qui ... summam ... videns

[illegible]

Trinitatis: nec apprehensio his status ut Haappocant Cruitas neque est D. aliquis actus verus intellectus ergo non est de ratione naturali inmediate attingitur.

Nec est de ratione naturali obiective attingitur: ideo mysterium Trinitatis est de ratione naturali obiective sumptae, quod repugnat obiectum naturale esse simul unum et trinum, de ex hoc infertur obiectum naturale non esse simul unum et trinum; ac proinde ea obiectum terminans esse dicta; non ergo infertur, unum esse alterum negatum: ergo inde infertur mysterium Trinitatis esse de ratione naturali obiective sumptae.

Secundus, nec daemones ducentes in- tellectus sui viribus relictus unquam apprehendit ut verum Trinitatem, ut dixerunt, 4 daemones credunt: quod Trinitas est supra rationem naturalem. Opponens: mysterium Trinitatis est actus intellectus probabilis: imo ex rationali probabilitate: ergo est de ratione naturali. Concedo antecedens, et nego consequentiam, quia actus naturalis intellectus probabilis, imo et probabilem potest esse plures; ac proinde mysterium Trinitatis potest esse de actu probabilitatis, sicut, quod sit de ratione naturali; quia non est de actu intellectus verus. Discertatio 4a an Trinitas possit cognosci evidenter, aut probabiliter ratione omnino naturali. Sectio I. Nonnulli communis status quaestionis proponitur.

## Discertatio 4a

## an Trinitas possit cognosci evidenter, aut probabiliter ratione omnino naturali?

### Sectio I.

### Non-nulli communis status questionis proponitur.

Dicit examinari difficultas Vae deincantandae Theologiae discertatione I.: et ideo ibi dicta pro dependi referam: easque ad SS. Trinitatem speciali dedicatione pertinent, paucis explicabo.

Suppono Io est haereses opinionem illorum, quibus ut referunt Felix Papa I. epistola 3a ad Benignum, et D. Athanasius oratione I. contra Arrianos, et D. August. contra Maximum lib. 2. cap. 3, dixere nec filium Dei posse comprehendere Patrem; quod scriptum est, Deum nemo vidit unquam. Ratio non assentit eius; quod de fide est filium Dei comprehendere videre Patrem,

co illud Matth. cap. 11. nemo novit filium, nisi Pater, et Patrem, quis novit, nisi filius. Resp. Deus videt omne quod est Deus, et est evidens; et filius est Deus: ergo filius videt Patrem, qui est Deus, et Spiritum Sanctum, qui est Deus, et reciproce ac consequenter SS. Trinitatem.

Suppono 2.º ut certum de fide, misterium SS. Trinitatis in via cognosci certo ex Dei revelatione, lumine fidei supernalis: et lumine gloriae videri in Patria, sicuti est. Quapropter in praesenti non loquimur de intellectu creato, sive Angelico, sive humano, lumine fidei supernalis, vel lumine gloriae adiuto; sed de ipso ut his destituto, et suis viribus auxiliis iure naturali debitis relicto.

Suppono 3.º cum plurimis theologis, intellectum creatum sibi relictum suis viribus naturalibus relictum posse habere simplicem apprehensionem de hoc mysterio. Ratio est: quia intellectus creatus multiplici specierum combinatione variaque multiplici meditatione, et non nulla, non specierum distinctione, ut Plato, et refert Aristoteles, indicaverunt dari aliquod rei nostrae vel; ergo quod esset unum, et quod realiter; et quod simul identificari cum multis divinis individualibus: ergo etiam potest apprehendere unam naturam Divinam tribus Personis. Deinde Genthilis, qui negat Trinitatem, indubitato, non negat apprehensionem terminorum, quorum identitatem negat. Ergo &c.

Addo 2.º ipsum intellectum creatum nec Dubitative etiam posse habere notitiam dubiam de SS. Trinitate. Ratio est: quia ut habeat notitiam dubiam de aliquo obiecto, sufficit, quod tale obiectum occurrat intellectui, vel aliud, ad cuius similitudinem possit illius apprehensio excitari: ita Dr., et ignoret intellectus: an ratione, qua in illius dictis adeo vehementer habitura et difficillime possit ipsi assentiri, habeant aliquam solutionem: sed sic se habet Trinitas, et intellectus creati suis viribus relicti: ergo potest naturaliter dubitare de hoc mysterio. Deinde minor: quia ut passim docent SS. PP., in rebus omnibus creatis est aliqua vestigia Trinitatis, etsi remotissima: nam tres sunt partes animae rationalis, nempe esse, vivere, et intelligere: tria corporis naturalis quia ultima

fa, et qualitate, loci, temporis, sicut ulterius, praeteritis, praesentis, et futuris; hic quantitas et ... ulterius linea, superficiei, et corporis. Sic vero ipsa potentiae ulterius anima realis, sensitiva, et vegetativa, sicut in anima rationali sicut ulterius intellectus, memoria, et voluntas, et plura alia dantur huiusmodi exemplaria quae adducuntur ... plura creata, quae in Gentili naturaliter neganda Deum esse trinum et unum (ad quos necessario ut sufficienter requiritur Dei gratia) possunt excitare apprehensionem ... Sanctissimae Trinitatis, et pignore ... qua ipse dubitet: sit ne in Deo ... analogia ... creatis ipse ... opposita ... ex eo, quod sibi valeat persuadere, sed infinita Dei perfectio, et inscrutabilis maiestatis penetrare non posse: nec ipsam debere ... regulis creaturarum ... metiri: quia sit intellectus creatus solis suis viribus relictus, non solum apprehendere, et etiam negative dubitare, suspendendo suum iudicium de veritate et veritate mysterii Sanctissimae Trinitatis.

Suppono 4° impossibilitas mysterii Trinitatis non esse evidentem. Ratio est, quia licet similitudo rerum naturalium quas naturaliter cognoscit intellectus creatus vehementer habeat intellectum creatum ad iudicandum esse sicut illis quod deinde ... esse cognoscit, nihilominus non excludit omnino dubium, quo intellectus creatus negative dubitet: an ita sit, licet non sit ultra, an etiam in Deo sit verum, ut in creatis illud principium: quae sunt eadem uni tertio ... Et, intellectus creatus, suis solis viribus relictus probabiliter, probabilitate fundata in similitudine rerum naturalium impossibilitatem Trinitatis, quod opponitur principiis naturalibus quod licet ... sit: aliqua ... rationalis naturalis apparet ut vera etiam in Divinis, ut difficultate possit illi dissentire.

Ex quo suppono 5°, et colligo totam ... esse de iudicio naturaliter evidentem, probabilitatem affirmantem Deum esse trinum et unum: quid eliciat intellectus creatus, non solus suis viribus naturalibus relictus; sed etiam praescindendo a quacumque Dei revelatione, et ... ac miraculis Christi Domini.

Gad

ipsius obiecti intuitiva … cognitio evidens actus intellectus est duplex: intuiti-
va, quidditativa, et abstractiva: ea est cognitio evidens intuitiva, qua obiec-
tum attingitur immediate, sicuti est, seu per species proprias, et in se, et adhae-
rere ut existens: illa vero est cognitio evidens quidditativa, qua cognoscitur obiec-
tum prout est evidenter, et quidditative, tum in se, tum extra illud adaequate di-
stinguente: et ad hanc cognitionem requiritur … cognoscat, et existens:
ac proinde si quis haberet divinitus infusam speciem propriam albedinis non exi-
stentis, illam cognosceret evidenter, quidditative, non vero evidenter intuiti-
ve albedinem: quia per eam cognitionem non cognosceret albedinem et existentem. Unde si
existit in de quidditate obiecti, et essentia de quidditate Trinitatis, non potest
tale obiectum cognosci evidenter quidditative, quin cognoscatur evidenter in-
tuitive.

Quapropter non est facile invenire discrimen inter cognitionem Trinitatis quoad
an sit: et cognitionem eiusdem Trinitatis quoad quid est: sed cognitio sit abstrac-
tiva alicuius obiecti, quoad an est, non potest … abstrahere ab … et singu-
lis praedicatis realibus illius: siquidem in ea praedicatur existentia, quae existentia ali-
quid debet afferre ex parte subiecti de quo praedicatur existentia, et … aliqualiter
ab alia cognitione ab altera recenti intuitive … cognitio Trinitatis quoad an est,
sit cognitio unius … cum his Personis identificata: de qua dubitetur an
existat: et cognitio quoad quid est, sit cognitio, qua … perfectiones SS. Tri-
nitatis … experimento.

Tandem cognitio evidens abstractiva,
ut distinguitur ab intuitiva, et quidditativa est ea cognitio, quae sit immediate
… per species alienas, seu ab illis … : ac proinde ea cognitio,
qua obiectum ad … alterius cognoscatur: … extra seipsum, tamquam …
… in illis, … … in concludentibus …
… extra aliud … connexio … …, quo … eviden-
ter abstractive cognoscitur, et cognoscitur evidenter in se, et ut dicentis
connexionem. Ita qui cognoscunt evidenter in se … Dei, ut dicentis ne-
cessariam Deo, evidenter abstractive cognoscunt Deum.

Suppono 7° subinde, et esse tractatu, nunc sentis examinari cognoscibilitatem Trinitatis quoad eius positivitate, et quoad eius existentiam, quam processiones Divinae quae mediante subsistentiae constituunt de facto in Deo.

Suppono 8° hic plures interuenire difficultates, quas secundum ordinem examinare, ne indistincta examinis caligine confundatur. 1ª est: an intellectus creatus suis viribus naturalibus relictus, et sola naturali, seu intuitiua, seu abstractiua eius naturali cognitione, seu aliqua specie naturali adiutus possit cognoscere euidenter, seu probabiliter mysterium Trinitatis. 2ª est: an adiutus aliqua specie supernali à lumine gloriae dicta? 3ª est: an Dei reuelatione, et consequenter fidei lumine illustratus? 4ª est: an adiutus cognitione intuitiua supernali effectuum et actionum tam naturalium, quam supernalium. Circa has difficultates, quae intra hanc discedunt, examinandas, succipimus, 1ª opinio, quae merito erronea reputatur, docet, via fidei mysteria, et etiam SS. Trinitatis posse euidenter ratione naturali demonstrari. Ita Raimundus Lullius celebris Catalanus, qui post Gnosticos, Valentinum, Marcionem, Saturninum, Vasilidem et alios haereticos asserentes, se Trinitatis mysterium ex ratione scire, ut tradit D. Irenaeus lib. 2° cap. 48, iactat se adeo euidenter demonstrasse mysterium Trinitatis, ut possit rationibus conuincere Gentiles, aut Mahometanos. Illum interpretatur P. Vasquez 1ª p. disp. 133 de demonstratione non existentis per rationibus naturalibus, sed etiam ex fidei principiis: Ceterum haec interpretatio pia quidem est, verbis tamen Lullii minime congruit.

2ª opinio est Scoti qui in 4° dist. 49 q. 11 asserit Angelum posse habere euidentem cognitionem simplicem naturalem Trinitatis; si Deus illi infundat speciem intellectualem tanti mysterii repraesentatiuam: et addit hanc speciem supernaturalem, non solum in eo, quod Angelus non valeat illam ab obiecto acquirere; Deus tamen posset ipsam liberaliter ferre ei tamquam ipsi speciem quamuis esse naturalis sit et naturali actiuitati Angelici intellectus proportionata, et adaequata, scilicet Scotus, vocat supernalem: quod non debet, naturalis Angelo. Illius actus siue cognitio, quae hac specie producitur, dicitur ab Scoto simplex: non solum, quod est inmedi-

dicu; et ens qd n possit cognosci Trinitas, q aliquod medium et immediatè, neq non ipsum Trinitatis ingenu. Tandem docti ambiectunt Maior, Vasqz, Alarcon, O Kamus, Gabriel, et Dicen Scotistæ.

Dico 2a. ita arcanu mysterium Trinitatis nec rone nali demonstrabile evidenter, imo neque probabiliter ita ut sine theologi pr relation. Att n desunt Sti, qui Sti Patres huius admitterent, qui nequent sequenti Pr Alarcon disp 1a sect 3a. Dubio Trinitas posset solo lumine nali, neq evidenter, nec probabiliter potest cognosci.

## Sectio 1a

Trinitas Dei solo lumine nali, neq evidenter, nec probabiliter potest cognosci.

Sit 1a una Concl. nullus creatus intellectus suis viribus et auxiliis iure nali debitis relictus n pt cognoscere evidenter existentiam Trinitatis: nec illa ex nali et abstractiua rerum cog evidenter deducere. Itaque Dr Catholici cum Magistro in 1o dist 2a et D Thoma in 1 3 dist 3a qo 1a et 1a pte qo 32 art 1o quam nemini dubium refero, tres plures indicant hanc Concl esse de fide.

Prob 1o authoritate Scrae Scripturæ, Patrum, et Patrum. Mathæi cap 11 dicit: nemo novit filium nisi Pater, et Patrem quis novit nisi filius; et cui voluerit filius revelare. Idem dicit Lucæ cap 10.

Ex quibus testimoniis ita Concl. clarè infeconde probant, ampliant Ditius Nizenus per medium D. neququam; et Ditius Antiochenus in primo prouise pdu ad Patrum Antiochenum pro veritate hoc: Deus utrumque medium nos Christus, revelante filio eius, nisi alii nemo novit.

Idem ex eisdem testimoniis colligunt Clemens Romanus ad Iacobum fratrem Dni, Cyrillus Hierosolimitanus Chatequesi 6, Basilius, Eunomius, et alii innumeri Pr. Et sane prefecto, cedunt cato

certus defecto namque conducunt dicendum hunc intelectus quod Gaiane stillo loquendi ... absolute docent multi: Deus in illis caelo, saecularis, sive Angelis: quod illa yaala non excludit soli defacto est inter a eas filii, potestatis eius, cuius mysterii revelatis est. Attamen non excludit Personam Dei, quod proprie notare. Cadit veritate confirmant illa verba Christi Domini, quibus laudavit confessionem Petri fide ipso Christo ut Dei filio: quod caro et sanguis non revelabit tibi, sed Pater meus ...

Et quidem ... indicat ... Alanus ... dist. 1 cap. 3 nec textus ... intelligi ... Trinitatis conducente ad salutem: ac ... evidens Trinitatis ... quod nulla conclusio conducens ad salutem ... ex ... creaturis ... elicere ... in ... de auxiliis Divinis ... hoc testimonium non ... debate de cognitione Trinitatis, ad quam requiritur gratia Dei specialis et supernaturalis: quod agunt de cognitione Trinitatis ut ... ab eo quod conducat, vel non conducat ad salutem, eamque negant viribus naturae.

Manet ... in ... illustrans, et ... conclusionem firmo. Quae non dicit ... absconditis ... quod viribus naturae ... evidenter cognoscimus neque probabiliter cognoscimus mysterium SS. Trinitatis per ... aliquid ... praedicta Sacra Scriptura ... absconditum et occultum: quod viribus naturae non potest evidenter, imo neque probabiliter cognosci ... conducente ad salutem. ... Divinus ... de Trinitate ... nescio, non requiro, et ... Archangeli nesciunt, Angeli non audierunt. D. S. Hieronimus super illud ... generationem eius ... de ... Patris, et filii ... cuius mysterium saecularis sapientia ... non potest ... quamvis ... Deus intelligere ... sentiunt ... Patres ... asserentes esse impossibile ... viribus ... generationis ... distinctionem inter generationem filii, et ... Spiritus Sancti ... evidenter cognoscere Trinitatis.

Probo ... ratione: ... creaturis ... viribus ... non potest cognoscere ... nec quidditative, neque abstractive mysterium SS. Trinitatis: ergo non potest illud evidenter cognoscere. Consequentia est evidens. Quia nulla alia cognitio evidens

evidens Trinitatis, ut exigitur et assignari.

Probatur quoad cognitionem evidentem intuitivam, et quidditativam. Quia nullus intellectus creatus potest naturaliter videre Deum sicuti est in se ipso, ut fides docet; quia intellectus, qui videret Deum sicuti est in se, foret beatus; et si intellectus creatus naturaliter, seu suis viribus relictus posset cognoscere evidenter intuitive Trinitatem, posset videre Deum sicuti est in se ipso: ac econtra esset beatus: quod falsum. Ultimo si posset cognoscere evidenter quidditative Trinitatem, et eius perfectiones ipsius, posset videre Deum sicuti est in se ipso, et esse beatus: ita quia cognitio quidditativa Trinitatis, et eius perfectionis ipsius est cognitio Dei sicuti est in se ipso, et ut existentis: Itaque, cum ista Trinitas existat actu et necessario existere, requirit ea cognitio quidditativa Trinitatis. Praeterea existentia ipsius, quae non respicit Deum ut existens; et cognitio talis [illegible] Trinitatis est cognitio intuitiva Trinitatis. Ergo nullus intellectus creatus, solis suis viribus relictus potest cognoscere evidenter aut quidditative Trinitatem.

Probatur denique quoad cognitionem evidentem abstractivam. Quia intellectus creatus solis suis viribus relictus posset cognoscere evidenter abstractive mysterium Trinitatis, namque erat, quod Trinitas, vel ex terminorum apprehensione esset evidens ut 1a principia: vel quod ut deductio evidenter colligeretur ex aliis principiis luminis naturalis: vel quod esset demonstrabilis, seu a priori, et per demonstrationem propter quid; seu a posteriori, seu per demonstrationem quia; et nullo ex his modis est naturaliter evidens, et demonstrabile mysterium Trinitatis: ergo intellectus creatus solis suis viribus relictus non potest cognoscere evidenter abstractive mysterium Trinitatis.

Probatur minor. In primis mysterium Trinitatis non est evidens naturaliter ut 1a principia, ex ipsa terminorum apprehensione; qualia sunt haec principia: totum est maius sua parte: [illegible] explicatione, et penetratione [illegible] assensus intellectus [illegible] illi deventione: siquidem explicatis et penetratis his intellectus non determinatur ad assentiendum mysterio Trinitatis, ut est evidens. Praeterea non infertur evidenter

ut dicitur ex aliis prius luminare naturale: quia ut ex dictis constat, po-
tius principio naturali impossibilitas huius mysterii apparentia de-
monstratur ex rectitudine rerum naturalium.

Ratio minime potest demonstra-
ri a priori, sive per demonstrationem propter quid. Certum haec demons-
tratio fit per causam inveniendo: sive cognoscendo et Trinitas non potest de-
monstrari per causam inveniendo; quia cum sit ens a se, et independens, ca-
ret causa inveniendi: neque principium in cognoscendo: quia Trinitas
causa, seu quasi causa in cognoscendo, quod deberet esse duae rationes realiter
indistinctae quae ita se habent inter se, ut una sit quasi radix alterius:
qualiter inter se se habent natura Dei et attributa; et licet in Deo detur quasi causa in
cognoscendo numeri Trinitatis Personarum, sit natura divina, quae ut potentia infi-
nita est eadem cum Trinitate; nihilominus in statu creatarum non potest nobis
viribus naturalibus cognosci natura Dei ut radix Trinitatis Personarum: et ita
vitae non potest demonstrari per demonstrationem propter quid, sive a pri-
ori.

Secundo non potest per demonstrationem quia, sive a posteriori, sua-
dent tamen nostri AA. quaestionis in hunc modum: ex effectibus solum potest
demonstrari causa quatenus divinus realiter per effectus, seu quatenus du-
rans per se requisita ad illos: at Deus ut trinus non dicitur realiter
effectus creatos, neque durans, neque per se requiritur ad illos: et solum De-
us ut unus: neque ratio realis producendi ad extra, a qua tamen sit effe-
ctus omnis dependens, non est Trinitas Personarum, sed Deus, et ipsa
Omnipotentia omnibus Personis: ergo ex effectibus creatis non potest demonstrari De-
us ut trinus, sed tantum ut unus.

Haec tamen probatio non est efficax. Quia Trinitas Persona-
rum non dicitur effectiva omnium ut trinitas Personarum, ad effectus creatos, neque illo
realiter dicitur, sed solum ipsa Omnipotentia Dei: nihilominus Deus ut trinus realiter dicitur,
et ipse sit requisitus ad effectus creatos; et Deus unus, et trinus habet, Deus, neque illa-
in, ut sic, realiter est in se a se; et solum Deus trinus, et unus, et unus Deus: quia Deus
trinus et unus per se requiritur ad effectus creatos: accedentes vero per se, et realiter depen-
dent, et dicuntur realiter in solum ut in Omnipotentia, et cum ea Trinitate Personarum. Unde
deficit probatio; quia maior habet: de qua doctrina suo in loco latius disputabo.

Quare ergo

Quamvis vero aliter i[n] statu p[raese]nti p[ro]bare, ut ex effectibus so-
nit ca[usam] demonstrare a[lio]s a[n]i[m]ae viventi p[er] intellectiva n[on] sufficiat, quod effectus
Creatura[e] intrinsece et essaliter cu[m] illa ca[usa]: et e[st] q[uia] n[on] o[mn]is entitas essaliter
connexa cu[m] aliq[ua] entitate p[ro]ducere quamvis possit cognoscendus in c[on]g[nitio]nibus,
sine cui [illegible]: q[uia] hunc p[otes]t ex cognitu difficilior, et indigere excellentiori virtute
ad ius cogn[oscen]d[u]m. Hoc p[rae]terea vel nihilominus p[ro]batio, demonstro. Per m[aterialis] n[on] vi-
sus [illegible], l[ic]et h[abe]at v[eru]m videre colore[m] essaliter connexu[m] cu[m] [illegible]; et nihilominus n[on]
p[otes]t videre [illegible], nec colore[m] ut connexu[m] cu[m] [illegible]: q[uia] [illegible] ut p[otes]t spiritalis indiget
nobiliori virtute, ut cognoscat et a sola p[otes]t sp[irit]uali p[otes]t attingi: e[rgo] t[amen] eo u[t] effe-
ctus Creatura[e] essaliter cu[m] Trinitate [illegible], nihilominus p[otes]t i[n]tellectus crea-
tus solis suis viribus relictus p[ro]p[ter] pere effectus creatos connexos cu[m] Trinitate, q[ua]ntum illos
p[ro]p[ri]a p[er]cipiat ut connexos: ac p[ro]inde quamvis possit suis viribus n[atura]lib[us] habere notitiam evide[n]-
tem Trinitatis. Sed [illegible] defectu: n[on] i[n]tellectus creatus s[o]lo lumine n[atura]li cog-
noscit effectus creatos in se connexos cu[m] Trinitate, et n[on] ut connexos cu[m] illa: q[uia] ea
notitia supernalis est et indiget excellentiori virtute: q[uo]d [illegible].

[illegible] subinmp-
tus de intellectu hu[m]ano: n[on] [illegible] ut unitus corpori agit, et [illegible] illius; ac
co[n]sequenter dependenter a phantasmatibus; et ideo n[on] p[otes]t p[er]cipere sp[irit]ualia
ut s[un]t in se; ac p[ro]inde nec seipsum, et si seipsum maxime p[rae]sentem habeat; imo nec
substantias materiales in seipsis; q[uia] [illegible] quibus [illegible] n[on] solum s[un]t materiales, verum etiam depen-
dentes a speciebus materialibus accidentibus, quae sensibus p[er]cipit: e[rgo] nec p[otes]t p[er]-
cipere res creatas ut connexas cu[m] Trinitate: ac co[n]sequenter nec habere notitiam evi-
dentem Trinitatis.

Ide[m] p[ro]bo de intellectu Angelico; q[uia] Angelus, l[ic]et videat intuitive
et c[om]prehendat effectus creatos ordinis n[atura]lis, nihilominus n[on] c[om]prehendit eos p[er]fec-
tissima c[om]prehensione, qua possit ita illorum p[er]fectionem penetrare, ut cognoscat o[mn]es
eorum [illegible] et connexiones, et [illegible]; et p[rae]cipue eius [illegible]: ad quam evidenter
cognoscendum nobilior facultas n[ecessa]ria e[st].

Quod docet D. Thomas ex eo, quod l[ic]et An-
gelus c[om]prehendat [illegible], nihilominus [illegible] eorum, qui indicant quodlibet [illegible]

cujusquolibet, ita illud comprehendit, ut cognoscat possibilitatem et impossibilitatem cujusq; creaturae diversitatem; qui cum omnia ... individua cognoscit et impossibilitates ... sit proportionalis ignis ad suum comprehensionem movendum; et non sit necessaria ad ipsum ignis perfectionem ... singulis comprehendere ... quandam quantitatem ... illius cognoscendi ... quidquid ut plurimum potest cognosci in ... naturali ... eiusdem ... et ... cognoscat distincte, clare, et evidenter: neq; talis cognitio non est ... clara ... intuitive, et comprehendat naturaliter ... debet illas evidenter cognoscere ... evidenter Trinitatis.

Sit 2a conclusio. intellectus creatus solis suis viribus, et auxilio ... naturali debito ... non potest cognoscere probabiliter mysterium Trinitatis. Probo 1o ... dicit nemine posse cognoscere ... Trinitatis, nisi filium; et si intellectus creatus posset naturaliter cognoscere indicio probabili Trinitatem, aliquis extra ... posset cognoscere ... Trinitatem: neq; quod probabiliter potest cognosci non ignorat, ... ergo.

Secundo; quia intellectus creatus solis suis viribus relictus non necessitatur ad assensum impossibilitatis Trinitatis, seu ad negandum ... et posset ... negative dubitare, et suspendere assensum ... ut ... dicebamus; nihilominus examinatis, et penetratis ... rationibus nullam potest naturaliter invenire, cui ... ad eliciendum indicium probabile ... possibilitate, et existentia: ergo. Probo ... neq; ex ipso mysterio, neq; ex aliqua ... neq; ex aliquo externo ... acquirere: ergo.

Sectio 3a argumenta ... evacuantur.

## Sectio 3a.

## Argumenta contraria evacuantur.

Primum est. Sibilla, imo plures Philosophi gentiles mysterium

mysterium Trinitatis cognoverunt, et docuerunt. Ut referunt Cure-
tius Cesariensis lib° 11 de Preparatione evangelii cap° 10 et Lactan-
tius lib° 1° Divinarum institutionum cap° 6°; ac eius notitiam Trinitatis,
non Divina revelatione, sed lumine naturali acquisivere. Ergo etc.

Resp. Sibillas

Ope Spiritus Sancti revelatione cognovisse et docuisse Trinitatem; Philosophos an-
tiquos Gentiles minime lumine naturali, sed vel ex Sibillarum oraculis, vel
ex Moysis et veteris testamenti libris, quos forte legerunt, vel ex malis
Angelis, qui Platonem habuere huius mysterii revelationem acquisivisse
aliqualem notitiam Trinitatis; et ideo eos in suis scriptis defecata laudi-
dere.

Instas: D. Athanasius in dicto Nicaeno accusat Philosophos Graecos
inexcusabiles de eo, quod ex creaturis non collegerint Verbi Divini-
tatem: Idque probat ex illo Pauli ad Romanos cap° 1° invisibilia Dei a creatura
mundi per ea, quae facta sunt, intellecta conspiciuntur; sempiterna quoque
eius Virtus, et Divinitas. Cum quod id solum de Patris notitia intelligendum
esse respondeant Arriani, instat Sanctus Doctor, inde etiam debere cognosci Verbum
Dei Verbi. Ex magnitudine enim, et pulchritudine rerum conditarum
convenienter et antiquitus existimari, et [illegible] illi [illegible] certum est a Deo creatam
per Verbum et sine eo factum esse nihil. Et oratione 2a Sanctus Arrianos dicit:
ideo Paulus incusat Graecos, quod consuentiis inter se partium ordinem,
rerum non contemplantes, nihil cogitaverint de Deo ipso rerum Verbo. Rex
enim Dicto Dictorum ostenditur, atque aeque verum Deum ostendunt, addidit que
est ab eodem Apostolo: sempiterna quoque eius Virtus, et Divinitas, ut Filium sig-
nificaret. Damnat D. Anselmus ad eadem Apostoli Verba: potest,
inquit, sempiterna Virtus eius intelligi Filius eius, per quem facta sunt
omnia: Divinitas autem Spiritus Sancti. Itaque per visibilem creaturam cognoscitur in-
visibilis Pater, et Sempiterna Virtus eius, quae est Filius, ac Divinitas, quae
est Spiritus Sancti. Itaque Gentiles, qui Personas Divinas non habent, sunt inex-
cusabiles: Ergo hi Patres indicant ex creaturis naturaliter haberi notitiam Trini-

Isabz duarz Personarz.

Extrinsece tandem est instu difficillima; atti, ratio 1. Verba Divi Atanasii pare exponi de Verbo, et huic est ratio Ideandi creaturas. Nam Sanctus D. in hunc omnes arguit Arrianos. Ex earum recte colligit Divina ratio Deo intrinseca Ideandi creaturas: quis enim dicat hunc mundum pare disponi, et creari sine ratione? Gentiles non habent sufficientem excusationem; siquidem ex mundo creaturarum artificiosè cognoverunt Deum, nec rationem agendi in ipso penetrarunt, nihil, inquit, cogitaverunt de ratione ne, sine Verbo, et haec ratio creandi Deo intrinseca, quapropter omnia operatur, est Verbum, ut dictat ex Evangelio: in Verbum est Deo intrinsecum, et Deitatem Patris, ac contra est Deum: quod negabat Arrius; et ipsum probabat Divus Atanasius. Addo Divum Anselmum idem Ideandi ex illum volunt Philos ex creaturis potuisse cognoscere Trinitatem Personarum, non tamen prata propria, et dicta; et tamen ratio; talia enim prata, quae refert Divus Thomas, et de quibus loquitur Anselmus.

Res. 2.

Item Doctor tacitè supponit debere intercedere auxilium supernaturalis excitantis, quod Christo semper adest etiam infidelibus: ut docuimus in Operis de auxiliis: et in hoc sensu eorum verba debent intelligi; si in eius sermo sit de Trinitate Personarum, tamen prata partialia quae non fide gaudent. Quod quidem recte colligitur ex ipsius Atanasii verbis oratione 2. contra Arrianos: gratia, inquit, eius in nos collata magne haud dubie fuit, et super hoc, et quod transcendat omnia charismata talis illa, visionis Verbi cognitio, et donatio Spiritus Sancti.

Secundum est ex Lulio. Ubi est concordia est pluralitas; et in Deo est bonitas, et in bonitate concordia: ergo in Deo est pluralitas. Maior probatur: quia concordia non est, nisi inter dicta. Minor probatur supponit quoad 1. et probatur quoad 2. quia ubicumque est bonitas, est etiam actus bonificandi: ergo etiam est bonificans, et bonificatus: sive bonificativus, et bonificabile: ergo est concordia bonificativi, et bonificabilis,

in actu benificandi: q. e distio inter hec duo; et hec via dicta
natio ii duo Personae, ut Pater, filius et amor: q. idnaui
e ad infinitum perfectior bonitatis Divinae: q. p demonstrationem naly
deducit dari Trinitatem Personarum in Deo.

Reo hunc, et alios plures
huiusmodi discursus Lulii, in ea demonstratione, et somnia, et delicia ob-
scuris opacta dixi. Ceterum Philosophus naturalis expedite, decessa macu ne-
garet minorem quoad [illegible] ad aliquid probandum, negaret autem, si sub
nomine actus benificandi intelligit Lulius benificationem actionem eius duc-
tivam: cetera in hoc sensu supponit, quod debebat probare: et quod quivis,
exclusa revelatione mysterii, absque dubio negaret: neque sine fundo
multiplicat [illegible] huius discursus productionem, [illegible] dederet, si Lulius
intelligit sub nomine actus benificandi benificationem [illegible] et in eodem sensu
admittat [illegible] et [illegible] negaret [illegible] q. concordia quae dicta principia
[illegible] et voluntatem plurium Personarum: ac inde non sequitur dari actum dati
concordia [illegible] et actus [illegible] inter Personas [illegible] dari propriae concordia,
q. desideraret multiplicationem voluntatum: benedictum in Christo [illegible] inter volun-
tates [illegible] et hinc [illegible] concordia imbibit essentialem distinctionem realem;
et inter benificationem benificabile, et actum benificandi potest dari perfectissima identi-
tas; ac consequenter potest non dari concordia: et si dat concordia, nec distio inter distincti-
onem [illegible] et actum [illegible] in essentia [illegible] inter talia distincta [illegible]
[illegible] quod concordiat significat [illegible] convenientiam, et negaret [illegible]
tag: neque ex hac concordia minime infert distio realis inter extrema: quae concor-
dia in hoc sensu accepta ad minorem [illegible] subsumpta nec apparenter
a Lulio [illegible].

[illegible] ex ipso, et diffusivum est. de bono est diffusivum sui: q. potest
communicare, et diffundere ad suum [illegible]: q. bonum finitum potest se communicare finite: et bo-
num infinitum infinite, ad communicationem infinitam non infiniti non potest [illegible] ad in-
[illegible] Deus qui est infinite bonum, potest se communicare finite ad extra; et hec

hoc ā pot ē nisi g multiplicat Personas: ō hoc minis plures Personas dat: accedit de intra Personas hoc dicunali evidentia demonstrabili e. Vincl. communicabilitas propria ei boni infiniti ā infita; d ñ pot ē infita, nisi det ad Personas infinitas. D. 4. Vincl. vbi ē summa bonitas ē summa charitas que ei aliter vocat, ē alterū, et o vero nequit dari, nisi inter plures Personas, vt docet S. Greg. homilia in euangelia. Et minus inquit, qua inter duos charitas heri ñ pot. Nemo enī proprie ad semetipsū habere charitatē dicit, ē dilectio in alterū tendit, vt charitas ēē possit: ē in Deo ē summa bonitas: ē summa charitas: ē et plures Personē inter quas exerceat.

Res Dcuio. anti, dilige do alteriū cō rug
ta, ita vt ñs debeat ēē semper equalis quoad bonitatē bono Dicabili: nego cons: ita vt possit ēē aliquando equalis et aliquā ñ parit: Dcedo cōs. Quamuis vē bonū sit diffusiuū sui; ñ ideo debet hec fieri, vt se oñs modo dicet, sive ut producat sui sibi equale. Vnde bonū finitū Dicat, aliquando cū equali quoad perfectionē, aliquando cū inequali et inferiori: bonū ā infinitū Dicat, infinite sincitate; ñ vō infinite charitate. Rao ē q in Dicatōe perfectionis equalis, l inequalis finite, seu infinite, sincharitate, nulla ē Ddictio ex parte vniusbis, neq ex parte hui; at vō in Dicatōe perfectionis infinite, creatē ē manifesta Ddictio, vt docui in libro Pri. rom.: et in Dicatōe perfectionū infinite Diuine ē etiā Ddictio apparens cō vbiq dicta, et ñ sit reuera Ddictio. Et quamuis Dicatō perfectionū infinitae actualis ex parte hui ñ minus sit reuera debita bono simpl. infinito, quā communicatō perfectionis simpl. finita bono simpl. finito; nihilominus hec reuera ē debita; et lumine nali cognoscimus ipsā ēē debitā: illa vō licet ipsa sit debita, ñ videt ēē debita, ē potius repugnare, si pure attendant, principia naturalia.

Ad 1m. Dpraeg. Dcedo mai. sic loquamur dlea vtrius a Phil. et nego ipsā maiorē, si loquamur dicere, vt nobis apparet cō principia naturalia. Cō mi.

etiam minus nihil probat, vel potius probat infinitas Personas et p-
-fectivè et non intra: atque inde libros divinos nullius esse momenti.

Ad 3

Oppositum ratio è summa bonitate Dei colligi evidenter summa[m] ejus charitatem, non erga Personas divinas; quia huic charitati apparen-tia [illegible] simplicitas, et unitas Dei; et erga creaturas, quas Deus diligit propter seipsum tanquam motivum finale: quae quidem di-lectio et tendit ad Deum ipsum et Spiritus amoris et [illegible] tendit ad creaturas [illegible] denominat charitas. Et ex hac summa, et infinita Dei charitate infert naliter summa, et infinita liberalitas, Deo creatio [illegible] quoad modum creandi: quae illas omnino liberalitate, et independenter ab alio producendo, non vero quoad res, sive res producta in infinitudo et [illegible] satis apparenter respondetur.

§ Quaeritur utrum mysterium Trinitatis è infra objectum naturale intellectus creati (Resp.) communius aliter, satis probabiliter. Aliqui suadent quod [illegible] est infra objectum naturale intellectus creati, neque in-genialiter pare[re] ab ipso cognosci; siquidem intellectus creatus, neque divi-nus per elevationem ad cognoscendum objectum, quod è extra sphaeram objecti, à quo specificatur.

Resp. 1° Trinitatem posse cognosci ab intellectu creato divinitus ele-vato, etsi non cadat sub objecto naturale illius, quo intellectus creatus specifi-catur, adeo non ideo ab objecto naturali, quod absolute respicit, sed eo à supernali, quod respicit sub [illegible], quod adjuvetur à specie supernali ad cognoscendum con-cernentia illud.

Resp. 2° Deus ut Persona è infra objectum naturale intellectus cre-ati; et ideo, licet ut exprimitur triplex Personarum possit cognosci nisi cognitione supernali, nihilominus [illegible] attingi[t] sub [illegible] Personae cog-nitione naturali. Videtur triplex Personarum aliqua ratione pertinet ad naturale objectum intellectus creati.

Resp. 3°, intellectus creatus per Divinitus eleva-

ri ad cognoscendam Trinitatem, lo. hec non cadat sub obiecto naturalis intellectus: quia vera est, quae in Deo est Processus cadit sub obiecto naturalis intellectus creati, et cum illa identificatur, triplex relatio quae triplex relatio identificatur ad formam essentiae et quoddam processum, et nobilius esse non est, quae iam sub obiecto nate aliquo possit, post hoc Conclusio elevari ad illud proximum eo priori identificatum, et proximum formam ad formam essendi.

Quinta sit non est evidens lumine naturali Trinitas Personarum in unitate essentiae probabilis naturali lumine non dari Trinitatem Personarum in unitate essentiae; et hoc non potest subsistere: quod nec illud, ex quo infertur. Maior videtur certa. Quia quod unum extremum non est evidens lumine naturali, oppositum est probabile lumine naturali. Praesertim si aliqui occurrant naturaliter motiva, quae tale extremum positive persuadeant, ut in praesenti. Minor. Loco est illegitima. Minor vero ostenditur 1º ex illustri Godoy disp. 83 sect. 3. Propositio, quae dictorie opponitur propositioni naturaliter verae, non potest esse probabilis: sed propositio, quae affirmat mysterium Trinitatis, est naturaliter vera: ergo propositio, quae negat dari mysterium Trinitatis illi contradictorie opponitur, non potest esse probabilis.

2º quia si est probabile ~~mysterium~~ non dari Trinitatem Personarum in una essentia, est etiam probabile, Deum falsum dicere, et mentiri; sed consequens est absurdum: ergo et antecedens, ex quo infertur. Probatur sequela maioris; quia si probabilis est propositio negans dari Trinitatem eadem probabilitate probabile est propositionem contradictoriam affirmantem dari Trinitatis mysterium esse falsam; sed Deus affirmat dari Trinitatis mysterium: ergo probabile erit Deum affirmare esse falsum; ac consequenter Deum mentiri.

3º, quia quoties aliquid obiectum est certum, nequit esse probabile dictum esse idem obiectum: sed actus de Trinitate est certum; ut non possit esse falsum: ergo dictum de Trinitate non potest esse probabile.

Pro dissolvendo maior probabile lumine naturali probabilitate apparenti fundata in quibus rationibus naturalibus, secundo maior probabilitate fundata in aliqua connexione vera, et reali ad non esse Trinitatem: nam non Maior Trinitatis evidens aufert, movet, ad credendum, dubitandum aliquid obiectum ex causa veritatis: 1º quia connexio unius cum alio, ut exigua, effectus et connexionem cum sterilitate in ordine, in tali ad credendum excitat etc. et minor non excedit rationem naturalem maxime

In hoc sensu ex cognitione rerum naturalium minime probatur in illis creaturis dissentientes probabiliter de existentia Trinitatis: quia nihil datum ad rem ipsam acceditur ex parte quod vocatur, eis non existere Trinitatem; ratione similitudinis unius cum alio, neque tertio ex aliis, vel quod persuadet: sic ex cognitione rerum, quarum in se ipsis perfectionem quam indiderit, ad ferendum aliarum creaturarum, quae in se ipsis non attinguit: et rerum, quarum cognoscit per species proprias illarum, naturaliter movet ad ascendendum, ..., et illis, per quarum species eas cognovit.

Et in hoc sensu ex cognitione rerum naturalium inducit in illis creaturis ad indicandum probabiliter et prudenter, attenta sola ratione naturali, Deum non esse trinum in personis; suadet enim ..., quae identificantur uni realiter, et identificari intense et exhaustive similitudine rerum naturalium relictis solis suis viribus indicat probabiliter non dari mysterium Trinitatis; non illa probabilitate facti, et ..., et fundamentali intrinseca, non ... ex ... similitudinis. Et in hoc sensu accepta probabilitate, nego minorem.

Etenim absque ullo in modo theologico ex similitudine rerum naturalium, quae sufficiens probabilitatis fundamentalis est, inducit in illis creaturis, attenta pure ratione naturali, ad indicandum Deum esse, sicut creaturas, per quarum species cognovit, ac proinde in Deo et identificari illud primum, quae in eadem ... : ac contra non dari Trinitatem personarum in unitate essentiae.

Ad 1um minoris probationem, distinguendo maiorem: propter quae, conditione opposita, proponendo verum, requirit esse probabilitatem, probabilitate vera et reali, fundata in vera et reali ..., concedo maiorem; probabilitate apparenti, fundata in similitudine, vel dissimilitudine rerum naturalium, ... nego maiorem. Et ... sub eadem ... distinguendum est ...

Ad 3um probationem, quae nullius ponderis est, ... nego, vel distinguendo, ... maiorem: si est probabile ... probabilitate fundata in connexione reali et vera, ... est probabile Deum ... dicere, et mentiri: ... maiorem: si est probabile ... probabilitate apparenti fundata in dissimilitudine, sive similitudine rerum naturalium ... nego maiorem. Etenim ea probabilitas fundata in similitudine rerum naturalium, quae est sufficiens probabilitas

probabiliter in intellectu creato in sensu diviso revelationis Dei asserentis Deum
esse Trinum in Personis cum natura eius et quod semper erunt, et erunt [illegible]
[illegible], si faceret cum ea revelatione Dei [illegible], tunc probabile Deum non esse Trinum
attenta potentia [illegible] non [illegible] non est probabile Deum dicere falsum, aut
mentiri: quia ex suppositione, quod Deus dicat se esse Trinum in Personis, non est
probabile in sensu composito talis revelationis, seu testificationis Dei, Deum non
esse Trinum in Personis: ex natura erat, non est probabile Deum falsum dicere, aut
mentiri; quod esset probabile Deum non esse Trinum in Personis in sensu composito
testificationis Divinae.

Ad 3. probatur nego, distinguo maiorem:
quotiescumque asseritur esse aliquod obiectum certum, nequit esse probabilius dictum esse, in dubio
probabilitate fundata in vera, et reali connexione, concedo maiorem; probabili-
tate potentiae fundata in similitudine, aut dissimilitudine rerum ex [illegible] cum aliis: ne-
go maiorem. Cum ergo rectitudine [illegible] fundata in necessitate
obiecti, et repugnantia falsitatis, [illegible] summa dissimilitudo rerum na-
turalium cum Trinitate, quae [illegible] valde inclinet intellectum creatum ad negandum mysterium
Trinitatis.

Sententia 10. Angelus solo lumine naturali non potuit comprehendere omnes effectus
creatos naturales, potest enim lumine naturali cognoscere omnia praedicata cuiuscumque effectus creati:
nam cum comprehensio rei debeat esse ita clara, et perfecta, ut nullum praedicatum talis rei
ignoret comprehendens et comprehensio cuiuscumque creaturae, saltem maioris perfectionis,
non excedat vires intellectus Angeli: ergo, Angelus solis suis viribus relictus potest
ita comprehendere omnes effectus naturales, ut cognoscat omnia eorum praedicata; et inter praedicata
cuiuscumque effectus creati naturalis est intrinseca, et essentialis eius connexio cum Trinitate,
tum cum esse Dei, et caeteris tribus Personis: ergo Angelus solis suis viribus relictus
ita comprehendit omnes effectus naturales, ut cognoscat ipsorum intrinsecam, et essentialem connec-
tionem cum Trinitate, sive cum esse, et [illegible] tribus Personis: sed eo ipso,
quod Angelus solis suis viribus relictus posset cognoscere intrinsecam, et essentialem con-
nexionem totalem cuiuscumque effectus creati cum Trinitate, sive cum esse, et [illegible] tribus
Personis, cognoscit mysterium Trinitatis: ergo [illegible]

Ctra dicendo maior. Angeli cum mensa- liter non comprehendere eos effectus naturales ut etiam eminenter cognoscerent; praeterea quamquam effectus naturales non indigeant superiori supernaturali virtute ad sui cognitionem: concedo maiorem; omnia praeterita, etiam indigentia superiori, seu supernaturali virtute ad sui cognitionem: nego maiorem. Duplex datur rei naturalis comprehensio, et utraque dicitur comprehensio, altera imperfecta, seu minus perfecta, et altera perfectissima; et illa, quae correspondet obiecto naturaliter moventi, et intellectui creato naturaliter operanti: et per eam cognoscuntur omnia obiecti praeterita, quae naturaliter dicunt ordinem ad entia supernaturalia: non vero cognoscuntur naturaliter ea praeterita, quae dicunt ordinem ad entia supernaturalia: quia cum non possint cognosci perfecte ut talia, nisi cognoscantur simul et entia supernaturalia, ad quae dicunt ordinem, indigent ad sui cognitionem eadem virtute supernaturali

eadem virtute supernaturali, qua entia supernaturalia ad sui cognitionem indigent: haec vero, eaque correspondet obiecto supernaturaliter moventi, et intellectui creato, ut Divinitus per lumen supernaturale elevato, et supernaturaliter operanti: et per eam cognoscuntur omnia omnino obiecti praeterita, tam non dicentia, quam dicentia ordinem ad entia supernaturalia. Sed Angelus naturaliter cognoscit effectus naturales ipso inferiori comprehendit, comprehensione illa imperfecta, et priori, quo naturalis est virtuti naturali intellectus Angelici: non vero hac perfectissima posteriori, quae excedit vires naturales intellectivas Angeli: et ideo non potest naturaliter cognoscere effectus naturales ut connexos cum Trinitate, nec ipsam Trinitatem, licet ipsi effectus reipsa connectantur realiter cum Trinitate.

Sectio 4a implicat species impressa naturalis scientifica de Trinitate.

## Sectio 4a

## implicat species impressa naturalis scientifica de Trinitate.

Sit 3a [illegible] de dicta 3a [illegible] species im-

naliis quidditative, et immediate repraesentativa Trinitatis: quaerimus erat an Angelicus cognoscat immediate, clare, quidditative, et distincte ornata Trinitatis.

Dicendum: Doctores Theologi, quorum in nulli opinione Scoti vocant impossibile. Probo 1o

Deinde. Cognitio intuitiva Dei, sive Trinitatis […] intellectus creati et Angelici data absque […] omni repugnat; ergo repugnat; tum si daretur species impressa naturalis immediate, clare, quidditative, et distincte repraesentativa Trinitatis, a Deo liberaliter Angelo infusa, cognitio Angelica naturalis ex specie [abstracta] esset Dei, sive Trinitatis, foret intuitiva, et solis viribus naturalibus Angeli habita; ergo ea species impressa naturalis eo modo Trinitatis repraesentativa, omnino repugnat. Maior est de fide, ut docent Doctores Theologi et Scotistae cum D. Thoma de visione Dei. Probo minorem: cognitio intuitiva est cognitio clara, distincta et immediate, directeque repraesentativa obiecti ut ipsum est in se, (id est non per species alienas, et ad similitudinem alterius habita) et ipsius obiecti praesentis, et existentis, ut saepe supra explicuimus; tum cognitio Angelica Dei, sive Trinitatis per praedictas species habita esset huiusmodi, et viribus naturalibus habita: ergo esset cognitio intuitiva Dei, et Trinitatis atque viribus naturalibus habita. Probo minorem: quia haec cognitio non repraesentat Trinitatem in aliquo medio, tum directe, et in se, et per species alienas, tum propria, et directe repraesentativa Trinitatis: neque illa repraesentat per speciem alterius: neque ista species […] est species Trinitatis: tandem cum causata sit ab essentia Trinitatis, repraesentat Trinitatem ut existentem: quod omnino libenter concedit Scotus q. 8 a 1.

Dices 1o cum Scotistis ea cognitio Trinitatis non est intuitiva, quia Deus, seu Trinitas non est praesens realiter intellectui Angelico, tamen cognosceret ut absens. Quid vero sit Deus esse praesens, vel absentem intellectui Angelico non explicant Scotistae. Contra quia

Probo

fore cognitio Dei sive Trinitatis praesentis. Praesentia obiecti ad intellectum vel est physica, vel intentionalis; tum Deus sive Trinitas utraque praesentia gaudet ad intellectum Angelicum, et defectu praesentiae obiecti nequaquam non esset ea cognitio intuitiva. Maior est certa, nulla enim alia praesentia excogitabilis est. Probo minorem. Tum primo Deus esset praesens physice intellectui Angelico: et ut praesens physice cognosceretur ab Angelo, et pro eo tempore in quo ab illo cognoscitur: siquidem Angelus

clare, distincte, et quidditative p[er] illa[s] sp[eci]es cognosceret o[mni]a grata
Dei, que cognovit h[om]o obscure, et[iam] in statu innocentiae, ut tradit
Suarez in l. 3 dist. 3[a] q. 9; et h[om]o cognovit confuse et obscure Deum
sit existentem, et eternum et immensum &c: o[mnia] Angelus p[er] illas sp[ecie]s cogno-
sceret clare, et distincte Deus est existens, et eternus, et est immensus
ac p[er] inde est p[rae]sens in loco et temp[o]re. Itaq[ue] h[om]o, et[iam] in statu innocen-
tiae, ea o[mn]ia grata cognovisset, q[uae] fuisset p[er] sp[ecie]s alienas: Angelus v[er]o clare,
dist[inc]te, quidditative p[er] p[ro]prias sp[ecie]s, et n[on] p[er] sp[ecie]s alienas, sicut ad m[odu]m
altearius ordinis creati: ac contra cognosceret immediate, et ut est in se o[mn]ia
grata Dei et trinitatis.

Rursus, Deus est p[rae]sens intentionaliter in intell[ectu]
Angelico, q[uia] ad cog[nitionem] intuitivam ut sic, et ut p[rae]scindente a cog[nitione] intui-
tiva sensus, et cog[nitione] intuitiva intell[ectus], nulla alia requirit[ur], nec ex-
cogitabilis e[st] p[rae]sentia obiecti intentionalis, n[on] p[er] ipsum obj[ectum] phisice p[rae]-
sens, vel ratione sui immed[ia]te, vel rat[ion]e spec[iei] impressae p[ro]priae, cognoscatur ac-
tualiter ut e[st] in se: Caeterum l[icet] ex hoc q[uod] lux et color ideo credunt[ur] esse p[rae]-
sentes intentionaliter, n[on] solum r[ati]o[n]e p[ro]priae visionis, et et[iam] r[ati]o[n]e intell[ectus]; q[uia],
cum sint phisice p[rae]sentes, cognoscunt[ur] actualiter imm[edia]te p[er] sp[ecie]s p[ro]prias,
ut sunt in se; et Deus phisice p[rae]sens intell[ectui] Angelico, n[on] p[er] se, sed p[er] spec[ies]
impressas et p[ro]prias actualiter cognoscitur ab Angelo ut e[st] in se, et
n[on] solum in actu exercito, et et[iam] in actu signato ut existens: ac p[er] inde
meliori titulo haec cog[nitio] Angelica, que o[mn]ino colorum, et lucis foret
intuitiva; siquidem haec cognoscit lucem et colorem existentes n[on] v[er]o ut p[rae]sentia-
liter existentes: illa v[er]o cognoscit n[on] solum Deum, qui existit, sed et[iam] exsis-
tentiam Dei ut p[rae]sentialem, et ut exercitam: q[uia] Deus habet r[ati]o[n]e intell[ectus] An-
gelici p[rae]sentiam intentionalem, q[uae] requirit[ur] ad cog[nitionem] intuitivam: e[rgo] &c.

Atque
Scriptores qui contra eundem obiiciunt ... p[ro] ad cog[nitionem] intuitivam nu-
llo modo explicant, ut ... huius p[rae]sentiae, et ... in ... 
... Astrologus, qui p[er] ... sp[ecie]s p[ro]prias cognosceret Caelum p[er] se in

altera Emisphaerio existentes non cognosceret illud obiectum intuitive, quia non esset praesens.

Caeterum dices: ille Astrologus intuitive cognosceret eclypsim: aliquis enim Angelus existens in caelo non cognosceret intuitive res existentes in terra: et ipse Astrologus non cognosceret intuitive stellas existentes in caelo: quia haec obstat distantia: et res inferiores non sunt praesentes caelo: neque stellae sunt praesentes terrae: quae sane ridicula sunt. Ratio est, quia cum res creatae habeant sphaeras finitas suae activitatis, ultra quas non possunt operari, requiritur haec illa indistantia, sive praesentia passi, loci, ultra creata possit circa illud operari; caeterum in ordine ad cognitionem, imo et visionem materialem, quam aliquis recte habet, hoc minus, licet distantia obiecti, dummodo a Deo infundatur illa eadem species, quae a proprio obiecto, quae immitterentur ab ipso obiecto existenti intra sphaeram agentis. Videsi Deus produceret in oculis species, quae videt colorem et lucem praesentes, idem obiectum in quacumque distantia existentem intuitive videret: quamquam cum Angelus non accipiat species ab obiectis, illa cognoscit intuitive, etiamsi longissime distent, dummodo adsint caetera ad intuitionem requisita.

Dices 2° cum Cominicop. contra 1° dictum 1a, quae cognitio illa cognitionis Angeli non est intuitiva, etiamsi illa Deus cognoscat, ut existens, et ut praesens; quia cum Deus sit magis separabilis sub illa ratione intelligibili causato, non requirat illam dignitatem, et commensurationem quae requiritur ad intuitionem.

Sed contra est 1°. Quod ut cognitio sit intuitiva, non requiritur, quod sit obiectum separatum, quantum separabile a potentia: quia et si deficit ea dignitas, et commensuratio, nihilominus illa cognitio Angelica Dei, sive Trinitatis, foret intuitiva. Probatur antecedens: quia cognitio colorum, et lucis est cognitio intuitiva in intellectu creato, et tamen color et lux non separantur, quia illa, quantum separabiles sunt intellectu creato: ergo ut cognitio sit intuitiva in aliquam potentia, non requiritur quod illa obiectum separetur, quantum separabile est potentia. Maneat 2° cadunt Scripturae: cum legitima est unica ratio ostendi quia illa cognitio mentalis, quae requiritur visionem materialem, potentia visivae, minime separat et spiritualia omnia grata lumi, et eo, rebus quae possunt cognosci intuitive ab intellectu creato &c.

Contra 2.º beatus per divinitatem videre ergo Dñm̃ non-
... ratione talis sub ratione attributis, sive Personis, ut docent Scotistae, et nonnulli
Praedicantes Ex minimis tomo 1.º de Deo tract. 2 disp. 6 q. 54: et ea visio fuerit
intuitiva, ut docent ipsi Scotistae: et nō necessaria, ut illorum est quod cognitio cog-
nitionis est intuitiva, et est adequata: per illam visionem est intuitiva, quia ita adequata:
quae nō requirit ad cog. intuitivam, quod ejus objectum requirit ... quantum ca-
pabile est intui cognoscenti.

Obj. 3.º deduces quod si potis fuerit producta spe.
... Trinitas posset absolute cognosci visionibus necesse; et hoc nequit subsistere,
utrumque probaverimus: quod 2.ª probo maioris sequelam quod neque Angelus accipit spes
ab objectis: nec data immittuntur spes intellectus intellectui, ut ex est Scotistarum facultas,
...iter generaliter loquendo: quod in illa spes Deus sit producta activi-
tati intellectus Angeli, et inse naturalis nō est supernaturalis ... Angeli ex eo, quod ab
objecto nō innatae quod est ... naturalis: quo Angelus ... cognosceret Trini-
tatem ... nō illam cognoscere quod Trinitas posset absolute cognosci visi-
bus ... vide ... 3.ª neg deducere, quid solvere indigeat.

Discertatio 5.ª an intellectus creatus spe supernaturali à lumine gloriae distincta
possit evidenter cognoscere mysterium Trinitatis?

Discertatio 5.ª

an intellus creatus spe supnali à lumine gloriae dista
posit evidenter cognoscere mysterium Trinitatis?

Esse impossibile ... supernaturali docent Eximius
Mr. D.r Varquez, P.r Conrei, qui adducit Durandum, et Medinam, et
P.S Valentia, P.r Zuniga, P.r Meratius, P.r Tamarus, ... M.r Egidius;
ipsum ... Deducunt ut potest P.r Molina, Martinon, P.r Arriaga, P.r Lugo, et
alii: tamen quaestio ... alia valde diversa: Hinc dicit P.r Avendaño, et
fiat ... 2.ª problematice ... supernaturalis Trinitatis, inquantumque in medio cognito cognoscat Trinitatem
... abstractiva: et eum in praesenti nō disputamus: an intellus creatus possit di-
... nō cum lumine gloriae, et cum alio ... supernaturalis cognoscere eviden-

9

denter adhaerentur existentiae Trinitatis, tanquam in medio cognito, immo in alio medio supernat. naturali: deduc ergo difficultate hactenus dicen-dae dicendum: tota haeret disputatio eiusmodi an non possit aliqua species, vice luminis supernale à lumine gloriae distincta, quod concurrat simul cum intellectu creato ad eorum evidentem Trinitatis.

Sit 1a Conclusio: non est possibilis species, vice luminis supernale à lumine gloriae distincta, quae adiutus intellectus creatus possit elicere cognitionem evidentem, et quidditativam, et Trinitatis quoad via praeter existentiam ipsius. Probo: quia existentia de quidditate Dei ea cognitio foret in-tuitiva, siquidem repraesentaret evidenter Dei, mea Trinitatis ut existentis; sed impossibile est species, vice luminis supernale, quod simul cum intellectu creato concurrat ad cognitionem intuitivam Dei, sine Trinitatis, quod non sit lumen gloriae; namque lumen gloriae est illud principium supernale, quod simul cum intellectu creato producit cognitionem intuitivam Trinitatis, sive visionem Dei beatificam.

Sit 2a Conclusio. Possibilis est species supernatura, et quidditativae Trinitatis, non solum via praeter existentiam illius, sed etiam cum existentia ipsius, quae sit lumen supernale à lumine gloriae distinctum, quo adiutus intellectus creatus possit elicere cognitionem evidentem, quidditativam, in adaequatam Trinitatis. Probo. Quia quamvis actualis existentia sit de quidditate Dei, et Trinitatis; nihilominus potest dari cognitio evidens positiva, quae ita repraesentet ea omnia cum quibus Personis identificantur, ut non repraesentet illa formaliter, ut ratio, et actualis existentia: quia potest dari cognitio intuitiva Dei, quae sit positiva, et repraesentet formaliter ipsius existentiam; quae exprimat formaliter attributa, et Personas Dei, ut docuit dicens Divus Thomas, ita potest dari cognitio quidditativa in adaequata, quae sit positiva, et non exprimat eius formaliter existentiam: et haec cognitio evi-dens non foret intuitiva: quia cognitio intuitiva est illa, quae non solum repraesentat clare, et distincte obiectum ipse existentis, sed etiam illud repraesentat formaliter ut existens: est enim cognitio realiter rei existentis, ut existentis, ut diximus supra: ergo ea cognitio foret cognitio evidens quidditativa, quae praescindet ab existentia Trinitatis,

Trinitatis; nihilominus non gauderet à reliquis partibus attributis Trinitatis: ac similiter repraesentaret Trinitatem eo modo, quo diximus ipsius repraesentari ex subsistentia cognitionis quoad an est. dissertatione 4. sectione 1. § quapropter.

Modo sic: et species supernaturalis, sive lumen supernaturale à Deo infusum, quo adiuvaret intellectus creatus ad hanc cognitionem eliciendam, esset species propria, et quidditativa, inadaequata tamen Trinitatis; et non foret intuitiva, nec esset in ordine ad eliciendam cognitionem intuitivam Dei, sive visionem beatificam, et foret distincta à lumine gloriae: ergo potest esse species propria, et quidditativa Trinitatis, licet non [illegible] illius, quia sit lumen supernaturale à lumine gloriae distinctum, et qua adiutus intellectus creatus posset elicere cognitionem evidentem, et quidditativam, inadaequatam tamen Trinitatis.

Dices cum Vazquez ergo cognitio evidens Trinitatis abstrahendo ab eius existentia, adiuncta fuit beatitudinis, vel eius caput intuitiva, sive sit illa species, sive lumen supernaturale, quod concurreret cum intellectu creato ad praedictam cognitionem producendam, foret indistincta à lumine gloriae. Resp. 1o negando ant.: quia non quaecumque unio Dei est beatitudo, ut docent Doctores theologi in tractatu de beatitudine: et quidem cognitio evidens Dei, quae non repraesentet Deum, vel Trinitatem ut existentem, non sufficit ad beandam animam. Resp. 2o, omisso ant., negando cons. quia eius lumen supernaturale solum sufficeret ad producendam cognitionem intuitivam Trinitatis existentis, et existentis, in ordine ad quam a lumine gloriae nequit non ab illo distingui.

Unde nulla invenitur repugnantia in praedicta specie propria, et non dicitur vere quidditativa Trinitatis, et a lumine gloriae distincta, et ipsorum nihil denegandum sit, quod contradictionem non involvit, cum potentia nostra a nobis excedit. Dissertatio 6a an supra fidem huius mysterii, sive post revelationem Dei, et miracula sit evidenter, saltem probabiliter cognoscibile mysterium Trinitatis solo lumine naturali. Sectio 1a an supra fidem possit intellectus creatus probare evidenter, saltem probabiliter mysterium Trinitatis?

# Disertatio. 6.a

an Supp.la fide huius mysterij, seu post revelationem Dei, et miracula sit evidenter, seu probabiliter cognoscibile mysterium Trinitatis solo lumine naturali?

## Sectio. 1.a

an Supp.ta fide possit intellectus creatus probare evidenter, seu probabiliter mysterium Trinitatis?

Ad clariorem praesentis quaestionis intelligentiam suppono 1.o actum fidei posse iuvare ad eliciendam cognitionem Trinitatis, tum ut cognitio est lux et obiectum, tum [illegible] cognitionem: et in praesenti agimus de illo ut est cognitio, non vero de illo, ut [illegible], quatenus potest esse obiectum, sive medium cognitionis.

Suppono 2.o ex [illegible] [illegible] ubi supra, triplex dari evidentiam, moralem, physicam, et metaphysicam: quae licet non sint in rebus ipsis, fundantur vero in illis. Evidentia metaphysica fundatur in connexione antecedentis cum consequenti, nam cum repugnet veritatem antecedentis iungi cum falsitate consequentis, et ita debet ad Deum, ut excludat omnem rationem dubitandi, et reddat impossibile dissensum. Evidentia physica fundatur in consuetudine rerum et connexione naturali antecedentis cum consequenti, quae absque miraculo non potest violari: et ita debet ad assensum, ut non permittat intellectum obiectum aliter se habere, si leges naturae serventur. Evidentia moralis fundatur in connexione morali antecedentis cum consequenti: quae connexio consistit in eo, quod antecedens ita frequenter iungatur cum consequenti, ut rarissime disiungatur, et in illud ita [illegible] intellectus ad assensum, ut non possit dubitare, an res aliter se habeat, ac supponitur si res [illegible] existens, ut dictat prudentia earum [illegible].

Suppono 3.o Post revelationem, et miracula in confirmationem [illegible] facta, aliaque credibilitatis argumenta, esse evidenter moraliter, seu evidentia morali mysterium Trinitatis. Probatur quia mysterium Trinitatis (sicut et reliqua nostrae fidei mysteria) redditur evidenter credibile per revelationem, dicta miracula, et alia credibilitatis argumenta, ut docent communiter theologi in materia de fide; et eatenus redditur evidenter credibile, quatenus

quatenus id illorum apparet evidenter moraliter verum; et id illorum apparet evidenter moraliter verum: ac credere est evidentiam evidentiâ morali. Suadeo minorem. Quia miracula, et alia credibilitatis argumenta in alia ratione movent recte voluntatem, et inclinent intellectum ad credendum mysterium Trinitatis, nisi quatenus probant Deum revera revelasse tale mysterium, et quod revelationis, quae, ut Dei revelatio proponitur, ea reipsa revelationis Divinae. Ergo probant mysterium Trinitatis ea in se ut et quod revelatur proponitur; ergo cum Deus non sciat, et illud dicat, infallibiliter; infallibiliter non est falsum ut et quod revelatio proponitur; ergo eadem evidentiâ morali, qua miracula et alia credibilitatis argumenta ostendunt revelationem Trinitatis esse Divinam, suadent etiam dari mysterium Trinitatis.

Quibus positis, 1a difficultas proponitur hac secunda examinanda, est: an nostro fide, sed intellectus creatus lumine naturali probare, et cognoscere evidenter, aut probabiliter mysterium SS. Trinitatis?

In qua difficultate 1a sententia affirmat intellectum creatum suis viribus naturalibus, si adhiberet lumine fidei, posse evidenter demonstrare Trinitatem. Ita Ricardus de S. Victore lib. 1o de Trinitate cap. 4 et lib. 3 cap. 5. Cum aliquibus, citatis 8 q. 14. Gerson alphabeto 13. qq. videntur fateri Durandus in 3 dist. 23 q. 9, et Cayetanus 2a 2ae q. 171 art. 5. 2a ratio est defendit. Ita P. Molina 1a p. q. 32 art. 2. P. Valentia 1a p. q. 6 de Trinitate puncto 1o. P. Suarez. P. Vazquez et alii Theologi.

Sit 1a conclusio. Fides huius mysterii non potest esse praemissa ad illius mysterium evidenter inferendum. Probatur: quia fides huius mysterii est cognitio totalis et adaequata attingens formaliter totam Trinitatem, et talis quae attingit formaliter totum obiectum conclusionis ex illa tamquam praemissa inferendae; ergo non potest esse praemissa in syllogismo, cuius conclusio afferet mysterium Trinitatis. Dico: Ultima

ora. q̃ nequit ẽe p̃missa illa q̃ deduo, quo attinet pariter Personis Patris, Filii et Spiritus Sancti cum talis attinet pariter identitas unius extremi cum medio. Ergo, si in p̃missis, assumat, Patrem mysterium Trinitatis, nequit in Deductione inferri eius existentia: q̃ existe in p̃missis supponitur.

Sit 2ᵘˢ Deduo. fides unius Personæ potest deserviri ut p̃missa ad aliq̃ certo, n̄ u° evidenter inferendum; n̄ potest, deservire ad alias certo cognoscendas. Probo primam p̃tem; q̃ ex notitia fidei, qua certo credimus dari Filium Dei, tanquam p̃missa; et ex alia p̃missa evidente, qua evidenter cognoscimus nomine dari filium sine Patre, certo, et infallibiliter deducitur hæc cõn: ergo in Divinis datur Pater; ergo et similiter q̃ cunque: ergo fides Divinarum Personarum potest ut p̃missa deservire ad aliq̃ certo inferendum. 2ᵃ p̃s p̃batur: q̃, cum p̃missa illa, ut pote actus fidei, sit notitia obscura, n̄ potest ex illa deduci Deductio evidens. 3ᵃ p̃s suadeo: q̃ ex eo, q̃d Pater et Filius producant p̃ voluntatem: nec q̃d producant aliq̃ Personas, quæ n̄ sit filius: ergo n̄ ẽ sufficiens p̃missa ad inferendum evidenter, l certo dari tres Personas Trinitatis, ut reipsa existunt.

Sit 3ᵃ Deduo. Supposita fidei notitia n̄ potest evidentia demonstrari mysterium Trinitatis. Probo: etenim supposita, notitia fidei vovet intellectus creatus demonstrare evidenter evidentia mediata mysterium Trinitatis, q̃ ea fidei notitia concurreret, ut pote p̃missa, et ut p̃missa, vel ut Deductio ad Deduo, quæ ẽet notitia evidens, evidentia mediata Trinitatis; sed sive concurrat ut p̃missa, sive ut Deductio; Deductio ex illa deducta n̄ potest ẽe evidens mediatẽ ẽe Trinitatis: ergo. Maior videtur certa, nam ea notitia fidei sola potest concurrere ut ratio formalis, cui innititur, seu mediante intellectus, l ut Deductio applicans principia nota, ex quo inferat notitia evidens Trinitatis; quatenus excitet intellectus creatus ad indagandum tale principium.

Minor quoad 1ᵃᵐ p̃s suadeo. q̃ Deduo ex p̃missis obscuris quarum altera deducta, nequit ẽe evidens, et notitia ẽ obscura, ex illud Philosophi: sequitur deteriorem semper

Alius

naturali, et illud magis: 2º quia ergo seq. de[illegible]: fidem 2º quod theologi-
cam e evidens, q[uod] infert ex aliqua notitia fidei, quae evidenter ostendit
[illegible] si [illegible] sive actus fidei 2º [illegible] ut [illegible] tales, [illegible]
[illegible] ex [illegible] deducta ex methodo evidenter myst-
erium Trinitatis. [illegible] illud [illegible] fidei, quod assumunt [illegible]
demonstrandi, [illegible] utique diximus 2º [illegible]
esse demonstratio, quae supponat in lumine mysterium, quod [illegible]
[illegible] demonstrandi [illegible]: q[uia] nullus a fidei [illegible] mysterio
Trinitatis [illegible], quod evidenter [illegible] dare mysterium Trinitatis.

[illegible] [illegible] minor: q[uia] notitia fidei eatenus possit [illegible]
ut [illegible] [illegible] ostenderet [illegible] inter aliquod
[illegible] et mysterium Trinitatis; [illegible]
[illegible] notitia fidei [illegible] extrema illa [illegible]
[illegible] alia, quae ipsa extrema ex se [illegible]
[illegible] manifestarent: q[uia] nullus [illegible] fidei docet, [illegible] manifestat aliqd
[illegible] cum Trinitate Personarum, ut [illegible] evidens: [illegible]

[illegible]
notitia fidei eatenus [illegible] ut [illegible] q[uia] illius [illegible] invenire [illegible]
[illegible] [illegible] partia, quae sub tali [illegible] dispositione demonstrarent
evidenter mysterium Trinitatis, et [illegible] in [illegible] creatis [illegible]
[illegible] invenirent [illegible] [illegible], et exclusivae
[illegible] fide [illegible] [illegible] Angelica, [illegible]
[illegible], et [illegible] naturalibus [illegible] relictis, illis [illegible] ad [illegible]
[illegible] evidentiam Trinitatis quod [illegible] admitti: q[uia] nullus [illegible] creatus,
[illegible] relictis post [illegible] naturalibus dedu-
[illegible] evidenter Trinitatis, [illegible]: q[uia] [illegible] fidei [illegible] possunt inve-
[illegible] [illegible], [illegible], quae sub tali [illegible] dispositione demon-
strent evidenter mysterium Trinitatis et [illegible] in [illegible] creatis, [illegible]

atq. ptes minq: ut ea omnia, quae ita inferuntur cognitionem, vineant intellectum, et sic inducant tali, tali tenorem dicere, et illud in eant, ne- queant pro cont. intell. quo tali tenore dicere, tenere, propterea ad illa attendentium, quae illa inveant. ergo &c.

Sit 4a Conclusio: Supposita notitia fidei et ēditione, et n. ut Comissa, neque probabiliter pot. intellectus creatus lu- mine naturali probare mysterium Trinitatis. Probatur ex dictis, quia solus intellectus creatus, q. caret de eo cognitione Trinitatis, n. mani. aptus e ius fide, quia sine fide adinveniendi Trinitatem, et sine fidem n. pot. infe- rre probabiliter Trinitatem, ut docent adversarii: ergo nec ex fide pot. ita probabiliter inferre, tale roborabit dicendum sed minime res. Videsse 3. Sectio 2a an post revelationem, et miracula in Trinitatis patrata, sit evidenter, seu probabiliter cognoscibile hoc mysterium solo lumine naturali.

## Sectio 2a

An post revelationem, et miracula in favorem Trinitatis patrata, sit evidenter, seu probabiliter cognoscibile hoc mysterium solo lumine naturali.

Sit 1a conclusio: dico Post revelationem et miracula in favorem Trinitatis patrata, evidens in credibilitate et quam ī evidenter in actu ē cognoscibile ipsum mysterium Trinitatis, solo lumine natu- ti. Probatur: eatenus solo lumine naturali intellectus creatus post revelationem et miracula in favorem Trinitatis patrata, patet credibilitatem, eatenus posset cognoscere evidenter evidentia metha mysterium Trinitatis, quia evidenter evidentia metha cognosceret 1o eum, qui loquitur de myste- rio Trinitatis, affirmare vere et realiter, et in sensu reali Trinitatem existe- re. 2o ea miracula in rerum avenit. Ipsatione facta, n. de apparen- tia, et vere et realiter miracula. 3o [illegible] nunquam efficere [illegible]-

miraculum ... vicumque ... evidens prudenter iudicare ea fieri in confirmationem illius doctrinae, ... post revelationem et miracula, aliud credibilitatis argumentum ... post adhuc in statu creaturae illa sint solo lumine naturali cognoscere evidenter evidentia metaphysica. Probatur. Contra ... manifestus, certa ... declarata ... fidei ... supernaturalis ... ante ex quo ... dedere ... evidens ... mysterium Trinitatis post revelationem ... à hoc ... Sancti ... Xaverii ... Deum revelare mysterium Trinitatis, et suscitavit verum et realiter ... mortuum in confirmationem huius doctrinae: et hoc ... miraculum ... post fieri à Deo in ... in quo ... evidens ... prudenter iudicare ... factum ... in confirmationem ... doctrinae.

Alioquin, in quae difficultas, probatur. Non post praedicto ... cognoscere ... quod sensus realiter loquutionis ... dependet à voluntate loquentis; et in statu creaturae etiam Angelicae ... post lumine naturali cognoscere evidenter evidentia metaphysica internam voluntatem loquentis. Probatur.

Nec ... praedicto modo cognoscere ... quod ... vera ... mortuum resurrectio ... evaluit ... eius ... in hoc instanti ... et non fuisse ... in instanti immediate ante, sive in illo ... ... in ... post Angelus cognoscere quod causa rei ... propriam ... ... Deus ... Probatur. Sic ... Deum posito creaturae Angelicae cognoscere evidenter evidentia metaphysica ... esse veram resurrectionem ... videat Angelus ... ... in instanti immediate ante ... nihilominus ... ... causa ... non ... Divinitus ... non post cognoscere ... evidentia metaphysica.

Nec ... praedicto modo cognoscere ... quod ... docent Deum ... efficere veram miraculum ... quam prudenter iudicari ... facta in confirmationem

ille doct. exigens, ut sciat Deum efficere ex intentione confirmandi fidem doctrinae. Tum quia licet haec ratio stante actu illo, non est evidens metha.: siquidem cum impossibile ad patrandum verum miraculum in praedictis circumstantiis non sit ex suo obiecto certe connexio implicationis simpliciter; loquitur, in doctrina [illegible], ex quo intellectus creatus, et Angelicus, possunt inferre lumine naturali evidenter evidentia metha. praedictam impossibilitatem esse connectionem simpliciter impliciter: fit inde, quod nullum dari tenetur, per naturale, ex quo possint inferre, sive cognoscere evidenter evidentia metha. dari in Deo impotentiam ad patrandum in praedictis circumstantiis illud miraculum: quod sedusa notitia fidei supernaturali adhuc post revelationem et miracula aliaque credibilitatis argumenta non potest intellectus creatus et Angelicus solo lumine naturali cognoscere evidenter evidentia metha. mysterium sanctissimae Trinitatis.

Sit 2a. Concl. adhuc post revelationem et miracula, aliaque credibilitatis argumenta non potest intellectus creatus et Angelicus solo lumine naturali cognoscere evidenter evidentia physica mysterium Trinitatis. Probo: evidentia physica prout distinguitur a metha. est ea, quae fundatur in connexione naturali absque miraculo indefectibili antecedentis et consequentis: sed adhuc post revelationem et miracula in dicta praxi Trinitatis patrata, non potest intellectus creatus et Angelicus, lumine naturali cognoscere mysterium Trinitatis evidentia evidentia, quae fundetur in praedicta connexione naturali: ergo etc. Consequentia est legitima, minor vero, in qua est difficultas, suadetur rationibus, quas (pro) duobus probavimus: quia non datur argumentum naturale, seu naturaliter cognoscibile cum connexione ad connectionem naturalem cum Trinitate, praesertim, si intellectus non cognoscat miraculum esse verum miraculum.

Sit 3a.

Concl. adhuc post revelationem et miracula in dicta praxi Trinitatis patrata aliaque credibilitatis argumenta, non potest intellectus creatus, et Angelicus, etiam si divina fide sit instructus, cognoscere lumine naturali probabiliter probabilitate intrinseca, benedicta probabilitate extrinseca mysterium Trinitatis. Probo prior pars contra Duvair. quia etiam post revelationem Dei, et veritatem hujus litterae [illegible]

hominum salute pollentis [illegible] trinitatis ex revelatione dicta a Divinis, miraculis firmantibus; non est, qui hec audit, et videt (sive credatur, sive non credatur, sive sit in lucidus fide divina, sive non sit) [illegible] lumine naturali modis, sive pugnale, et illud ita [illegible], ut lumine nali ex illa [illegible] inferat mysterium trinitatis: [illegible] ergo non potest lumine nali cognoscere probabiliter [illegible] mysterium Trinitatis. Proba[tur] [illegible] quamvis ea [illegible], et [illegible] fides [illegible] intellectum [illegible] ad acquirenda media [illegible] pro firmanda veritate revelata; nihilominus [illegible] [illegible] [illegible] modis, neque [illegible] potest naliter cognosci, ut [illegible] veritate revelata, [illegible] [illegible] veritati [illegible] [illegible] non potest [illegible] lumen nale extendat, ad eas veritates [illegible] cognoscendas, que excedunt [illegible] [illegible] naliter cognoscendas [illegible] creati [illegible] medius sive pugnale, [illegible] potest naliter cognosci, ut [illegible] mysterio trinitatis [illegible].

Secundo [illegible] [illegible] suadeo. [illegible] fides [illegible] multorum [illegible] [illegible] doctrina, et virtute nobilis, et miraculis seu vera, seu apparentia in [illegible] doctrina patrata, aliasque credibilitati [illegible], que [illegible] valde movent intellectum ad [illegible] [illegible] probabiliter [illegible] testificatur, et [illegible] multorum [illegible] doctrina, et virtute nobilis, et plura miracula, alia [illegible] credibilitati [illegible] testificant mysterium trinitatis: et [illegible] videt hec miracula, [illegible] evidenter aut certo [illegible] vera miracula, et a [illegible] firmandi mysterium Trinitatis patrata; nihilominus potest evidenter [illegible] ea [illegible] vera miracula, et a [illegible] ex intentione firmandi mysterium trinitatis [illegible] [illegible] [illegible] intellectum [illegible], sive [illegible], sive [illegible] ad [illegible] [illegible]

doctrinae, et ipsa arbitrario mysterio Trinitatis. Sed tunc [illegible] creaturae humanae, sicut Theologus assentitur prudenter, et [illegible] propter motiva communia: quod assentitur mysterio Trinitatis iudicio [illegible] ab [illegible] probabilitate extrinseca. Sectio 3a argumentis occurrimus.

## Sectio 3a

## Argumentis contrariis occurrimus.

Obiiciunt 1o. Mysterium Trinitatis, post [illegible] miracula, et alia credibilitatis argumenta est evidenter credibile; et quod est evidenter credibile, est evidenter possibile ac [illegible] evidenter: ergo mysterium Trinitatis est evidenter possibile ac [illegible] evidenter: imo etiam [illegible] evidenter ipsum existere: nam [illegible] evidenter demonstrant possibile [illegible] demonstrant existere, ut nos ipsi fatemur: nam lumen naturale docet non posse [illegible] in [illegible] ad aliquam entitatem, et [illegible], quae actu non habeat. [illegible] quidquid possibile est in Deo, debet in eo existere actu. Maior syllogismi quem [illegible] supponitur 3a. Minor vero probatur: quia quod est evidenter impossibile, est evidenter incredibile: ergo quod est evidenter credibile, est evidenter possibile. [illegible] a [illegible] ab opposito [illegible] opposito [illegible]: evidenter credibile [illegible] opposito evidenter incredibile. Quod est verum [illegible] enthymema [illegible] in quo [illegible] evidenter impossibile, evidenter incredibile: [illegible] est evidenter credibile, est evidenter possibile; quod est opposito [illegible] enthymema [illegible] impossibile [illegible] evidenter possibile, et evidenter impossibile opponuntur.

Resp. Dissimanus, distinguendo minorem: est evidenter possibile, probabilitate extrinseca [illegible] nunquam intrinseca; nego [illegible] aliquid est evidenter credibile, ad [illegible] [illegible] quod oppositum non sit evidens, sed [illegible] dari evidentiam obligationis credendi illud [illegible] regulas rectae rationis, et prudentiae. Et tunc

[illegible] tamen [illegible] [illegible] evidens obligatio credendi [illegible] quamvis [illegible] [illegible] [illegible] quia [illegible] non evidens, [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] aliquando [illegible] [illegible] erit magis evidens hec obligatio, si [illegible] [illegible] [illegible] miraculis et hec si [illegible] evidenter [illegible] [illegible] miracula, divina signa, et motiva, atque credibilitatis [illegible], que mysteria fidei [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] credendi obligatio credendi [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], nec [illegible] [illegible] [illegible] falli, et velle [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] per se evidenter moraliter credibilis.

Quocirca ex eo quod aliquid sit credibile, minime infertur quod sit possibile simpliciter, et intrinsece: plura enim, ut docet [illegible] Philosophus, que sunt falsa, sunt credibilia ac vera; [illegible] ex eo quod aliquid sit incredibile infertur quod sit impossibile [illegible] [illegible] intrinsece [illegible] [illegible] est incredibile, [illegible] ex eo quod opponitur evidens, [illegible] [illegible] ex eo, quod [illegible] absque motivo credendi [illegible] imprudenter credit, qui sine motivo credendi [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. Ex [illegible] quod [illegible] sit credibile, infertur quod sit extrinsece possibile: et quod sit extrinsece impossibile infertur ex eo, quod sit incredibile [illegible] defectu motivi. Ratio horum est, quia [illegible] credibilitas non est ab intrinseca cognoscibilitate objecti, sed ab extrinseca, [illegible] ab auctoritate dicentis [illegible] et [illegible] [illegible] ex ea credibilitate infertur [illegible] [illegible] intrinseca, [illegible] extrinseca supponens [illegible] impossibilitate intrinseca talis rei [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] extrinseca probabilitate, [illegible] illam [illegible] [illegible] evidentem [illegible] credibilitatem.

Itaque ex eo, quod mysterium Trinitatis sit evidenter credibile infertur quod sit possibile possibilitate extrinseca; non vero quod sit possibile possibilitate intrinseca, [illegible] credibilitas est extrinseca, et [illegible] [illegible] ad possibilitatem intrinsecam [illegible] [illegible] simpliciter, [illegible] ad [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] distinctione

convinci e evidenter ypole plurima extrinseca, 3 modo cuiq. pluralitatis in-
[illegible] affectui, [illegible] l. deadeary l. distinguuntur ab [illegible]
distinctio, [illegible] [illegible] distinctione [illegible] [illegible] in rigorem [illegible]
equivalet, ad 3 [illegible] [illegible] [illegible] distinctio ex-
plicari in elementis, dialectiq. 3 [illegible] discursus [illegible] 2a.
Unde [illegible] [illegible] [illegible] n. [illegible] evidenter ypo-
-stea d. n. a evidentiu ypolte; in de [illegible] Godiq. axioma [illegible]
nihil [illegible] [illegible] doct. [illegible] [illegible] mysterium Trinitatis
[illegible] evidenter impole; [illegible] [illegible] ea evidenter pole ex
[illegible] [illegible] [illegible] fides [illegible] 2a. Quaeq.
ex eo, qd. mysterium Trinitatis evidenter credibile, [illegible] infertur qd.
n. sit evidenter impole, et qd [illegible] intrinsece [illegible] extrinsece pole. [illegible]
n. [illegible] evidenter credibile n. e ary [illegible] evidenter pole
intrinsece. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
Obiiciunt [illegible] Patrisfidej, [illegible] [illegible] creatus
solo lumine nali [illegible] evidenter [illegible] [illegible] militant
[illegible] Trinitatem; et eo ipso [illegible] cognoscere evidenter talem mysterium ea
pole: [illegible] intellectus creatus solo lumine nali [illegible] cognoscere evidenter
mysterium ee [illegible] [illegible] [illegible] in Deo, et rebus [illegible]
[illegible] ee et [illegible] [illegible] Phil. lib. 2 [illegible] 32 [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
nando maior. [illegible] intellectus creatus [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
evidenter [illegible], quae Trinitati repugnant suadentq. [illegible] illi ve-
[illegible], inclinatur ad iudicandum [illegible] debere [illegible] in Deo [illegible]
[illegible] quae [illegible] eadem mi 3a [illegible] [illegible] Trinitatem repugnantia.
[illegible] potest [illegible] fide [illegible] negative solvere ea arguta;
[illegible] [illegible] cognoscere illa n. ee [illegible] evidentia; et negare pari-
tate [illegible] [illegible] nali [illegible] demonstrare repugnantiam mys-
terii; [illegible] repugnantia nunquam [illegible] demonstrabit; [illegible], [illegible]
hoc potest [illegible] lumine nali intellectus creatus; nihilominus n. [illegible]
[illegible], [illegible] negative ea arguta solvere: [illegible] [illegible] evidenter-

-clarem, nec probabiliter potest cognoscere possibilitatem Trinitatis; quia adhuc requirit, quod possit positive solvere argumenta occurrentia, inni-tendo alicui principio naturali; ex quo, vel evidenter, vel probabiliter inferat eorum solutionem, et possibilitatem mysterii.

**I**nstabis: intellectus creatus saltem Angelicus solo lumine naturali cognoscit evidenter omnia illa esse possibilia, quae non implicant contradictionem; et solo lumine naturali cognoscit evidenter mysterium Trinitatis non implicare contradictionem; siquidem post fidem Theologia cognoscit rationes, quae probant contradictiones non esse penitus evidentes: ergo solo lumine naturali cognoscit evidenter mysterium Trinitatis esse possibile.

Respondeo distinguendo maiorem, nego minorem. Quia licet intellectus creatus solvat negative argumenta contradictionis huius mysterii evidentia; ea tamen non solvit positive: et ideo non potest sibi prudenter persuadere nullam esse in eo contradictionem, et ad summum potest dubitare negative: an ex rationibus, quarum positivam solutionem non invenit, possit absolute et simpliciter solvi, quod tamen sufficit ut prudenter, et probabiliter iudicet nullam esse in hoc mysterio contradictionem. Disceptatio 3.a an et quatenus in creatis tam naturalibus, quam supernaturalibus tanquam obiectis possit intellectus creatus cognoscere mysterium Trinitatis. Sectio 1.a quid de creatis tam naturalibus, quam supernaturalibus divinitus intuitive cognitis effectibus, sentiendum sit, definitur. Disceptatio 3.a

an, et quatenus in creatis tam naturalibus, quam supernaturalibus tanquam obiectis possit intellectus creatus cognoscere mysterium Trinitatis. Sectio 1.a

quid de creatis tam naturalibus, quam supernaturalibus divinitus et ostensio intuitive cognitis, sentiendum sit, definitur.

**I**n praesenti creata naturalia a supernaturalibus non secernimus; sed omnia simul consideramus ut creata, et pure effectus Dei: et de illis omnibus rogamus: an si Beati intuitive videant, intuitive vel ut pure effectus Dei, possint evidenter demonstrare mysterium SS. Trinitatis? Negant aliqui

Ista autem Theologorum Eximius P. Arnol. ... 3 ... disp. 2 sect. 5 et l. de Trinitate cap. 11. P. Montoya de Trinitate ... Cardinalis de Lugo ... P. Ortega de Trinitate disp. 1 q. 3, et alii quos plures refert ... hac ... P. Vasq. 1 p. disp. 135 cap. 2. affirmant P. Nicolaus de Cusa apud P. Vasq. ... dialogo de pace fidei cap. 8 et P. Mercerus de Trinitate q. 3 sect. 4.

Sit ma Conclusio. Intellectus creatus per divinitatem cognoscere evidenter abstractive mysterium Trinitatis in ... naturalibus, quae supernaturalibus clare visis ut pure effectibus creatis. Probo. Per intellectus creatus divinitus adiutus, seu aliquod lumen supernale a lumine gloriae distinctum, seu auxilio extrinseco Divino ipsos cognoscere evidenter intuitive ... creata cuiusvis effectus creati tam naturalis quam supernaturalis, ita ut nullus praedicatus illius lateat intellectus sic cognoscentis; et eo ipso cognosceret evidenter abstractive mysterium Trinitatis: ergo. Intellectus creatus divinitus adiutus seu aliquod lumen supernale a lumine gloriae distinctum, seu auxilio extrinseco Divino ipsos cognoscere evidenter abstractive mysterium Trinitatis in creatis tam naturalibus quam supernaturalibus intuitive visis ut pure effectibus creatis. Cons. est legitima: maior videtur certa eo quod nulla apparet repugnantia. Minorem probo suadeo; quia nequit cognosci intuitive unum extremum essentialiter connexum cum alio, quin hoc aliud et praecise huius connexionis evidenter intuitive cognito cognoscatur evidenter abstractive; et inter praedicata cuiusvis effectus creati numeratur connexio essentialis illius cum Trinitate, ut Trinitas est: ergo eo ipso, quod intellectus creatus divinitus possit cognoscere intuitive ... praedicata cuiusvis effectus creati, tam naturalis quam supernaturalis, ita ut nullus praedicatus illius lateat ipsum intellectum cognoscentem, cognosceret evidenter abstractive mysterium Trinitatis. Cons. est bona: maior est certa: quia evidens est, quod existente extremo, quod est essentialiter connexum cum aliquo alio, existat etiam aliud. Ergo.

Minor vero suadeo quia Personalitates realiter, et [illegible] loquendo, requiruntur ... ad omnes effectus creatos, tam naturales quam supernaturales, si sola

Sola Essentia ut virtualiter distincta à Personalitatibus est virtus omnino influxiva, et productiva illorum; sed effectus creati tam naturales, quam supernaturales causaliter connectuntur cum omni eo, quod realiter, et vere loquendo, requiritur ut se ad illorum productionem: ergo effectus creati tam naturales, quam supernaturales causaliter connectuntur cum Trinitate Personarum ut Trinitas est: atqui inde non recipiunt unum numerum effectus creati numeralem connexionem causalis illius cum Trinitate, ut Trinitas est. Probo minorem. Quod realiter, et absolute requiritur ad effectus creatos requiritur ut se verus Deus, ut realiter, et absolute requiritur est verus Deus; sed verus Deus, ut realiter et absolute requiritur est verus Deus est Deus trinus et unus: nam Deus unus, et non trinus non est verus Deus, sed Deus impossibilis: ergo realiter, et absolute requiritur ad effectus creatos requiritur ut se Deus trinus, et unus.

Confirmatur: respectus creati effectus ad Deum realis est: sed non realis ad Deum est ad ipsum, ut in se reipsa est: ergo respectus creati effectus ad Deum est ad Deum ut in se reipsa est; sed Deus in se reipsa est trinus, et unus: ergo respectus creati effectus ad Deum est ad Deum ut trinum. Item: quamvis effectus creatus ut talis non numeretur connexionem cum Deo, nec alio modo, quam quo quivis actus creatus; sed quivis actus creatus connectitur cum Deo ut trino: ergo quivis effectus creatus ut talis connectitur cum Deo ut trino. Probo minorem, in qua est difficultas; quia quivis actus, cum conveniat effective dependere à Deo, connectitur ut hoc modo convenientes cum Deo ut reipsa in se est: sed Deus reipsa in se est trinus: ergo connectitur cum Deo ut trino.

Dico 1° cum Patre Ortega effectus creatos, sive actiones respiciunt Deum, ut in se reipsa est, materialiter, non formaliter; ac proinde respiciunt formaliter Essentiam; materialiter reliqua praeter Divina, quae identificantur realiter cum Essentia: ac sententia de actionibus est cum Essentia; non vero cum identitate Personalitatum, neque cum negatione talis identitatis: quia licet ea identitas, necnon negatio debeat Essentiae realiter: quia sola Essentia ut ratio formalis, et ut se respiciat effectus creatos, sive actiones quatalis.

Concedo Trinitatem Personarum non requiri ut se et formaliter, id est, intentionaliter, atque ratione nec,

Sive 3°, nam nos imperfecte cognoscentes ad effectus creatos: propterea est quod separemus Trinitatem, non tenemur in eo intentionalis ad negandos effectus creatos, dummodo simul indicaremus datum Deum omnipotentem; istamque hoc convenit ex imperfecto nostro modo cognoscendi Deum, et ex eo, quod non cognosceremus Deitatem esse realiter, imo et virtualiter distinctam a tribus Personis. Quapropter inde non infertur, quod ad effectus creatos non requiratur distinctio Personarum per se formaliter realiter, sive in sensu formali reali, quamvis non requiratur in sensu formali mentali, seu intentionali.

Denotato solum

2° impugnant. effectus creatus, sive actio, quae per simplicem dependentiam se a Deo non trino distinguerentur specifice ab effectibus et actionibus existentibus dependentibus a Deo trino: ergo effectus, sive actiones creatae existentes respiciunt formaliter realiter non solum Hypostasim, sed etiam Personalitatem divinam, ratione formalis relationis et connexionis effectuum, sive actionum creatarum non a sola Divinitate, sed etiam Trinitate ut Trinitate. Dico nec consequentiam: quia hoc totum id a ratione formalis relationis, sive connexionis, sine quo ipse ipsius relationis, sive connexionis non potest esse: quod non effectus, sive actiones defacto, quae per simplicem dantur, deficiente Trinitate, distinguerentur specifice ab effectibus et actionibus defacto existentibus; effectus, sive actiones defacto existentes respiciunt per se ut hanc formalem Hypostasim et Trinitatem Personarum: quod sicut ille rerum, seu connexio effectuum, et actionum defacto existentium ut respiciunt Hypostasim, est medium intuitive cognitum sufficiens ad cognoscendum evidenter abstractive Hypostasim: ita est medium intuitive cognitum sufficiens ad cognoscendum evidenter abstractive Trinitatem.

Primum autem, quod nobis libenter conceditur, est si nobis dixeris P. Cardinalis de Lugo disp. 10 de incarnatione sectione 4 negare P. Ortega penetrare vim argumenti nostri 3ª, quia illud suadere implicat, quod effectus creatus ut creatus sit indifferens, ut procedat a Deo vero et a Deo chymerico: quis enim admittet creaturam Dei veri ita esse illius creaturam, ut quamvis ut ex se

... exire potest ex creo Deo chymerico: Sed Deus non divinus est ... Deus chymericus: quia effectus creatus ut creatus ita convenit a Deo non divino, ut quantus e exire potest convenire ab eo non divino: quia illud ... creatus specificus; quod effectus creatus ut creatus ita ... cadat a Deo divino, ut quantus e exire potest convenire a Deo non divino, ... in illo effectu, qui ... convenire a Deo non divino: quia ... effectus, sive actiones intrinsece distinguerentur specifice.

Inprimis.

... haec actio non ita conveniat ab hac non ca, ut non posset ab alia convenire; ... haec actio posset ... alia actione operari, nihilominus haec actio, ita est actio huius non e, ut non posset esse actio alterius: ergo ... totaliter est eius actio, et eius illa denotat essentialiter ... haec actio; quae convenit a Deo vero, non potest convenire a Deo chymerico: quia haec non actio, quae convenit a Deo divino, non potest convenire a Deo non divino: quia eius Deus divinus, et Deus non divinus specifice differunt, ... quamvis una solum respiciat Deum divinum, et altera respiciat solum Deum non divinum, ... differunt specifice ...

Impugnatur: quia licet essentia Dei, et Personalitates divinae distinguantur, in ordine ad ... unionem hypostaticam: et ideo ea unio facta fuerit in Persona, non in natura Divina, ut docuimus ... de incarnatione, nihilominus non debent distinguendi ... in ordine ad effectus creatos: quia effectus creatus non debet ... ita specificum, ut respiciat realiter, pariter ... et non respiciat realiter, pariter Personas ... quia ... distinctionalis ... a Personalitatibus ... necessaria ad explicanda dogmata catholica, ut obiter ... probavimus ... nullo ... ad id ... quod ... mysterium fidei ... dicimus: ... respiciunt ut ... pariter a ... Personas, non respiciunt ut ...

p se et positive à creaturâ sine fundo adsumi intrinseci
Verbi Pater dicto virtualiter in ordine ad verificandam ea[m] prae-
dictoria: et etiam sine fundo ponitur ex parte creaturae aut realis ob-
liquus Gaisimus ... obliqua fundandis ... denega-
mus.

Impugno 2.º In stylo deficiente impossibile Divino Persona-
rum Trinitate Personarum deficiente, deficerent creaturae, et re-
ddecent impossibiles: ergo creaturae directum et respiciunt per se stylo
finali, non solum Divinam, verum etiam Trinitatem Personarum: ergo cognitio
intuitiva ... debet cognoscere Trinitatem ut Trinitas.
Probo antecedens 1.º quia deficiente Trinitate deficeret verus Deus;
at Deo vero deficiente, deficerent creaturae. ... quia defi-
ciente Trinitate deficeret ... Divinis Tribus
Personis: nam si Personae ipsae impossibiles sint, impossibile est essentia,
... si deficeret essentia, ... Tribus Per-
sonis ... deficerent creaturae ... Probo minorem quia creaturae requirunt
per se ... ut est ipsa etiam virtualiter distincta à Persona-
litatibus; et essentia ... in se etiam virtualiter distincta à Per-
sonalitatibus et realiter ... Tribus Personis;
... realiter exigit ... creaturae requirunt
per se ... Divinam Tribus Personis ... creaturae
... deficiente essentia
... Tribus Personis deficerent creaturae ergo ...
... virtualiter distincta ab ... creaturam ... mod.,
... ut radicem ... requirit per se ad esse
creaturae; et essentia ut radicem ... realiter et virtualiter ... ab
Tribus Personis ... Tribus Personis requirunt per se
et positive ad esse creaturae ...

Dices 1.º ... creaturam non posse ...
lumine naturali cognoscere evidenter ... Trinitate

in efibus creatis intuitivè visis; tum q<sup>a</sup> ea solaē cognitio ab-
stractiva, quae ē cognitio rei abstrahendo ab ejus existentia, et ea
eāt cognitio Trinitatis ut existentis, quae eāt intuitiva: tum q<sup>d</sup> in pot-
entiis creatis cognoscendi Trinitatem P<sup>m</sup>, oia ejus praedicata, quibus illa
intuitivè cognoscatur, ō illud lumen supernale ñ eāt distinctum à lumi-
ne gloriae.

Sed contraes, q<sup>a</sup> ex eo q<sup>e</sup> creatura cognoscit evidenter
Deum ut unum P<sup>m</sup>, essentiam, et existentiam ejus, ñ videt nec cognoscit in-
tuitivè, et abstractiva, qua potest dari cognitio abstractiva, et evidens
earum, quae ñ abstrahat ab ejus existentia Dei. Haec cognitio abstractiva
ñ differt ab intuitiva, nisi ex eo, qd ñ attingat existentiam rei; imo
plures docent posse dari cognitionem intuitivam, quae ñ attingat existentiam obi.
Et ideo dicunt esse etiam intuitivam eam cognitionem, qua Deus cognoscit creaturas
purè possibiles in seipsis.

Quod obiter cognitio intuitiva, et cognitio abstractiva etiam
P<sup>m</sup> reliqua praedicata diversa, possunt differre inter, q<sup>d</sup> in-
tuitiva cognoscat obiectum evidenter in seipso; abstractiva vero in medio
alio cognito, in quo res cognoscatur. Unde si intellectus creatus in dicto casu
cognosceret intuitivè oia, et singula praedicata ejus creata; et in illis
cognosceret Deum ut trinum P<sup>m</sup> oia praedicata, et etiam P<sup>m</sup> existentiam illius clarè
et distinctè, et ñ cognosceret evidenter Deum ut trinum in seipso, in dicto casu,
qd ñ intuitivè, et abstractivè cognosceret evidenter Trinitatem: ac con-
sequenter illud lumen supernale, quod admitteret intellectus creatus ad eam cognitionem
evidentem abstractivam Trinitatis eāt distinctum à lumine gloriae: q<sup>a</sup> lumen glo-
riae requiritur ad cognitionem intuitivam Dei, et Trinitatis. Sectio 2<sup>a</sup> an
mysterium Trinitatis possit certo, vel evidenter abstractivè cognosci
in ñ nullis effibus supernalibus P<sup>m</sup> speciales rationes intuitivè, seu
certo cognitis.

Sectio, 2<sup>a</sup>

## an mysterium Trinitatis possit certo, vel evidenter abstractivè cognosci in ñ nullis effibus supernalibus, P<sup>m</sup> speciales rationes intuitivè, seu certo cognitis.

ab effibus tam naturalibus quam supernaturalibus
intuitive ut patet effibus procedimus ad non nullos effus supernaturales
sunt speciales rationes Trinitatis: et rogamus in genere: an ex ipsis certo,
seu intuitive cognitis possit evidenter, seu certo cognosci Deum trinum
Trinitatis et ubique ratio specifica mysterii, quod fide cognoscimus? Negat P. Vasquez ubi supra, quem alii sequuntur Theologi
Theologi sed affirmat.

Sit nostra conclusio: intellectus creatus ex effibus non nullis
supernaturalibus in lumine supernali a lumine gloriae dicti intuitive
cognitis speciales ipsorum rationes potest cognoscere evidenter abstractive
mysterium Trinitatis. Probo. Quia intellectus creatus in lumine
supernali a lumine gloriae dicti potest evidenter intuitive cognoscere
plures effus supernaturales sunt speciales rationes ipsorum; et hi intuitive
cognitis ut tales sunt media, quae necessitant intellectum ad assensum evidentem
abstractivum Trinitatis; ergo potest intellectus creatus ex effibus non nullis
supernaturalibus in lumine supernali a lumine gloriae dicto intuitive cognitis
speciales ipsorum rationes cognoscere evidenter abstractive
mysterium Trinitatis.

Assumpti syllogismi probo 1° de revelatione Beati intellectus creati
possunt Beatitudine cognoscere evidenter Deum revelantem ut Deus est mysterium
Trinitatis et sacras [illegible] Angelis et hominibus ut
ipsi cognoscant evidenter eos loquentes et revelantes esse Deum docent
D. Thomas 2° in 3 p. 3 disp. 2 sect. 2 § [illegible] et de fide
disp. 3 sect. 8, P. Vasquez ubi supra n° 6 &c, Cardinalis de Lugo de fide
disp. 2 sect. 6, Pater Hurtado de fide disp. 24 sect. 2 et alii; et ratio
est, quia intellectus creatus potest Beatitudine cognoscere evidenter revelationem Dei,
cognoscit medium, quod ut tale, et tali modo cognitum necessitat ipsum ad assensum
evidentem abstractive de mysterio Trinitatis ergo ... minor hoc syllogismo: quid quod Deus dicit [illegible] et scit hunc esse trinum
et unum, ergo quod Pater, Filius et Spiritus Sanctus eiusdem Deitatis, et ergo Deus est trinum

et unius, nempe Patris, filii, et Spiritus Sancti, sive de Trinitate et re-
quie [illegible]

Cum dico evidens, non solum evidentia, quam multi vocant proximam; Hanc dat quodlibet syllogismus ita dispositus in forma, quia in primis quan- bona modo 1ª figurae, ut Dari [illegible], non posset negari consequentia, et vocatur evidentia consequentiae; quae evidens est cognitione deducta, ut nulla ratione posset negari conclusio [illegible]; nec tamen quod [illegible] debeant esse vera: id enim ab aliis recedit: neque possunt esse dicta, quae [illegible] esse falsae; et nihilominus posse consequentiam esse evidentem, et innegabilem [illegible]: non in- quam solum evidentia consequentiae est evidens conclusio dicta: dicitur etiam evidentia consequentis, quae vocatur proportionalis et conterminata quando [illegible] sunt evidentes et innegabiles in syllogismo recte disposito: tunc enim conclusio est evidens, non solum evidentia consequentiae, sed etiam evidentia consequentis, et talis cognitio est evidens, et scienti- fica. Ratio est quia minor dicti syllogismi est evidens lumine naturali [illegible] etiam est evidens intuitive videnti ea revelata: ac proinde in [illegible] duae evidenter infertur Trinitas. Unde si revelatio non intuitive, sed certo ac- tu fidei cognoscatur, conclusio erit non evidens, certa tamen et infallibilis circa mysterium Trinitatis.

Dices itaque [illegible] evidens Trinitatis ob [illegible] attestationem, sive evidens in attestante non esse per quam evidens in conclusione quia medium est extrinsecum.

Sed contra est quia Dei veritas revelantis Trinita- tem hominibus et [illegible] Trinitate; [illegible] per divinitatem cognoscunt intuitive Trinitatis revelationem [illegible] Dei revelantis et hominibus [illegible] Trinitate [illegible] cognoscunt evidenter attestantem, ergo evidens mysterium Trinitatis.

Nec obstat, quod medium sit extrinsecum; nam effectus est extrinsecus causae, et causa extrinseca effectui; et tamen per quia causa ex effectu, et effectus ex causa demon- stratur [illegible] revelatio [illegible] Trinitate.

Dices 2.º is, cui fit revelatio, non potest cognoscere intuitive revelationem, nec connexionem illius cum obiecto revelato. Resp. Nego 1.º quia potentia divina nulla est dat repugnantia, ut constat ex dictis. Nego 2.º quia etsi non cognoscat intuitive potest cognoscere evidenter revelationem; et aliunde cognoscat evidenter impossibile esse Deum mentiri, cognoscit evidenter cognoscit testimonium Dei habere veritatem connexionis cum Trinitate. (Tenet revelatio, sine attestatio Dei est vera intrinsece ad veritatem quoad denotationem.)

Ideo assumptum probo 2.º de actu fidei supernaturalis: quem ita amplectuntur, exprimere Durandus in 3.º dist. 23 q. 9, Cajetanus 2.ª 2.ª q. 1. art. 4, P. Montoya de Trinitate disp. 42 sect. 3.ª, et plures alii RR. qui actus fidei de esse Trinitatis connectitur essentialiter cum suo obiecto, ut cum Trinitate; et intuitive viso actu essentialiter connexo cum suo obiecto, necessario cognoscitur evidenter abstractive ipsum obiectum; ergo intuitive cognito actu fidei de esse mysterii Trinitatis necessario cognoscitur evidenter abstractive Trinitas. Sed potest intellectus creatus, sine vi luminis supernaturalis, seu quod seipso infinita cognoscere evidenter, et intuitive actus fidei de esse mysterii Trinitatis: nam etiam secluso lumine gloriae potest aliunde intellectus creatus divinitus elevari ad cognoscendum intuitive quodcumque creatum etiam supernaturale: quemadmodum potest elevari ad videndum intuitive Deum: ergo actu fidei supernaturali de esse mysterii Trinitatis praesente intuitive viso, potest intellectus creatus cognoscere, et inferre evidenter abstractive mysterium Trinitatis. Maior syllogismi probatur: quia actus supernaturalis fidei de esse Trinitatis est essentialiter verus veritate quoad denotationem: ergo essentialiter connectitur cum eo, quod significat, nempe Trinitas, quod est, ut creditur per actum. Ergo etc.

Objicies: actus fidei supernaturalis de esse Trinitatis connectitur essentialiter cum Dei revelatione de Trinitate: ergo qui cognoscit intuitive illum actum, inferet evidenter

necessarij. D. 3. de Trinitate hoc dicimus: omne, quod actu fide D.
creditur, est revelatum à Deo; at mysterium Trinitatis, ut ideo
vocatur in hac vita, creditur actu fidei D. ergo mysterium Trinitatis est reve-
latum à Deo: atqui ex revelatione D. evidenter cognita infertur evi-
denter ipsum mysterium revelatum verè esse: ostendimus ergo ex actu
fidei circa Trinitatem versante intuitivè viso, saltem mediate infer-
tur evidenter mysterium Trinitatis. Idem dicendum est de actu cha-
ritatis, aliisque similibus actibus supernaturalibus versantibus circa Tri-
nitatem. Ideo eadem est ceterum connectuntur cum Trinitate.

Idem assump-
tum probo 3.° de visione Dei intuitiva cognita: video Eximium Doctorem
in 3 p. disp. 21 sect. ultima, D. Lugo disp. 12 cap. 3 no
9 et D. Marcum disp. 1 cap. 3 no 9 negantes, immo tertium quod nobis
convenit quoad dicta circa fidem. Probo ergo ex visione Dei, quâ
de facto gaudent beati, reflexè intuitivè cognita, inferri evidenter
abstractivè mysterium Trinitatis, ut à nobis per fidem D. creditur.

Visio enim
ejus beati est medium proportionatum, si reflexè intuitivè cognoscatur, ad
cognoscendum evidenter abstractivè ea id, quod formaliter, et expressè
repraesentat; sicque formaliter continetur cum suo objecto, ut per illud repraesentat. Atqui vi-
sio cujusvis beati de facto existens repraesentat formaliter, et expressè
mysterium Trinitatis, ut à nobis per fidem D. creditur, nempe Patrem, Filium,
et Spiritum Sanctum ejusdem Deitatis, et naturae: ergo visio cujusvis beati de facto
existens est medium proportionatum, si reflexè intuitivè cognoscatur,
ad cognoscendum evidenter abstractivè mysterium Trinitatis, ut à nobis
per fidem D. creditur, nempe Patrem, Filium, et Spiritum Sanctum ejusdem Deitatis
et naturae. Quod sanè 2.a probo. Ceterum etiam intelligendum est de Deo affirmativo
Trinitatis excludente quaternitatem Personarum: neque videbimus
eum, ut ait Apostolus, sicuti est, et ut in via ejus esse credimus fide D.;

et incuria & fide D. credimus Deus ea trinus, et unus atende-
re quaestio. Personas: quia in Patria videbimus a Deo 4.ª Perso-
nas. Cum enim trinitate Deus in Patria abscondatur-
in aliis, in strictam visionem aequivalet videbimus eos ei in enig-
mate, et facie ad faciem. Adverto 2.º visionem Dei ut essentia: nota;
visionem pater ac Filium, ac inde pariter eius videri in visione Pali-
ter attributis, sive Personis et de 3.ª in quaestione visionem aliter discu-
rrendo est.

Ex visione Dei reflexe intuitive cognita nihil cognoscitur inde
necessario de Trinitate Personarum. Ratio est. Quia visio est reflexe intuiti-
ve cognita, solum potest esse medium ad cognoscendum id, quod formaliter, et expre-
sse repraesentat, et visio Dei ut praecise talis, quatenus dicit essentiam, licet simul
attributa in visione formaliter Personalitatibus, non repraesentat formaliter et
expresse Trinitatem Personarum: ergo non potest esse medium ad cognoscen-
dum Trinitatem Personarum. Nec refert, quod solum facta beatitudine non
includat Personalitates Dei ut determinans Filium, Patrem, et Spiri-
tum et cetera: ac proinde quod visio Dei Personarum repraesentat Trinitatem, ut
visio beata qua beata: Ratio est. Quia licet visio ergo ut visio beata qua
talis, nihilominus non repraesentat formaliter, et expresse Trinitatem, et eo
ipso non est medium ad cognoscendam Trinitatem: ergo et cetera.

Dicitur argu-
mentum 4. probant aliqui ex visione hypostatica Christi Domini, ita Cardinalis de Lu-
go disp. 20 de incarnatione aliqui, et alii ex libris omnibus ad hypostasis,
D. ita Zumel 1.ª parte quaestio 33 art. 1.º, et non nulli alii, multis et doctis-
simis repugnantibus.

Dico ex visione praefata huius omnino hypostaticam, ad hypostasis
Patrem et aliis, posse naturaliter posse in illa tractatu demonstrare Trinitatem quo-
ad omnia, saltem ut Deus personaliter Personarum in eadem natura. Probatur. Impossibile
est cognosci evidenter intuitive medium, quin et omnia praefata essentialia, quae dicit; et cog-
nosci evidenter extrema, quorum est medium; siquidem repugnat cognosci aliquod ens

et transcendentaliter relatus, et Drens cum aliquo [illegible], et quod non cognoscat ipse hujusmodi relationis, nec Drens [illegible] implicite cognoscat intuitive, et perfecte hujus unionis hypostaticae ad has [illegible] Personas, et non cognoscat evidenter has Divinas Personalitates, quae cum a lumine Dei [illegible] naturali vires [illegible] istius intellectus creati, non potest naturalibus viribus cognoscat, et in lumine supernalis evidentia intuitivae [illegible] hujus unionis hypostaticae, inferret evidenter abstractive mysterium Trinitatis Personarum in unitate [illegible] et [illegible] non exigimus in [illegible] necessarium aliarum Personarum. Post multa alia [illegible]. Ostenditur ex visione hujus unionis hypostaticae non cognoscit evidenter has Personas Divinas: quia ex visione unionis hypostaticae solum cognoscitur id quod est hujus [illegible] talis unionis; et Persona Divina non ut relativa, et [illegible] ut subsistentes [illegible] nisi creaturae, [illegible] quia unio complent [illegible] creaturae in [illegible] eorum [illegible] in linea subsistentiae, in qua [illegible] ergo Persona Divina non ut relativa, et [illegible] ut subsistentes [illegible] hujus unionis hypostaticae ex visione illarum unionum cognoscitur, ut subsistentes, non ut relativae: ergo non cognoscit [illegible]. Probatur: quia non cognoscit Personam Divinam [illegible] relativa: imo neque ratio [illegible] quo [illegible] ad [illegible]; quae haec consistit non in [illegible] relativo, [illegible] in absoluto.

[illegible] Contra [illegible]
1° quia ratio realis quaelibet realiter [illegible] extremo [illegible] realiter [illegible] indistincta: etenim ratio non [illegible] [illegible] ut unitat [illegible] realitate, et [illegible] virtualiter indistincta, ergo realiter, [illegible] dicitur non unitat, [illegible] evidens, et [illegible] meridiana clarior; [illegible] unio hypostatica est [illegible] realis: ergo [illegible] hujus unionis hypostaticae [illegible] realiter [illegible] Personalitatibus Divinis, [illegible] Personalitas Patris est realiter virtualiter Paternitas, et Personalitas Filii est realiter virtualiter filiatio, et Personalitas Spiritus Sancti est realiter virtualiter [illegible] passiva: et [illegible] dicimus ratio [illegible] quo

[illegible] abstractiva distincte in specie relationis, adeoque tres distinctas unionis hypostaticae [illegible] evidentia [illegible] Paternitatis, filiationis et spirationis [illegible], et [illegible] [illegible], et [illegible] ex unione illarum unionum hypostaticarum cognoscunt tres Personas [illegible] [illegible], et distinctas [illegible] [illegible] [illegible] cognoscit [illegible] [illegible] Trinitatis mysterium [illegible], quae [illegible] fidei [illegible] neque [illegible] [illegible] Personarum.

[illegible] Contra [illegible] quod eorum [illegible] hypostaticarum [illegible] diversae, et [illegible] [illegible] in [illegible] [illegible] intuitiva cognoscit [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] in [illegible] cognoscit [illegible] unionem hypostaticam, et diversam ab unione, quae [illegible] ad Patrem, et [illegible] unionem, quae [illegible] ad Spiritum Sanctum [illegible] unionem hypostaticam [illegible] diversa, [illegible] cognoscit, nisi una cognoscatur ut [illegible] ad Patrem, et alia ut [illegible] ad filium, et altera [illegible] ad Spiritum Sanctum [illegible] [illegible] [illegible], ut una [illegible] ad Patrem, et alia ad filium, et alia ad Spiritum Sanctum et [illegible] [illegible] intuitiva cognitione. Sed ex [illegible], quod [illegible] cognoscant intuitive tres Personas [illegible], et ut dixi [illegible] cognoscunt evidenter abstractive [illegible] ex illis [illegible] intuitive cognitis [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] cognoscere evidenter abstractive mysterium Trinitatis [illegible] [illegible] [illegible] Personarum [illegible] una [illegible] identificatarum.

[illegible] assentior Cardinali de Lugo asserenti ex [illegible] unica unionis hypostaticae [illegible] [illegible] [illegible] evidentia [illegible]. Ratio [illegible] [illegible] cognoscatur filiatio [illegible] Paternitatis [illegible] [illegible] Personarum [illegible] cognoscit evidenter, [illegible] negativam Trinitatis [illegible] 4ae Personae.

[illegible] [illegible] neque [illegible] in nullo ex habitibus fidei et charitatis, luminis, [illegible] [illegible], et [illegible] habitualis [illegible] [illegible]. Ratio, [illegible] [illegible], [illegible] [illegible]; doctrina [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

Causa [illegible] [illegible] [illegible], ut [illegible] in [illegible] cognoscan[illegible] in ipsa evidentia abstractiva [illegible] [illegible] qui docent [illegible] [illegible]

ordieri in Verbo, plures, et plures procedieri in illo et quamvis visio Dei exercere non inferat eos, aliquis casu in patria nihilominus pot dari perfectius et perfectius visio, quae plures, et plures res in patria reperit habens fidei et charitatis, hinc plurimi, et pres ipsa Trinitatis, quam est possibile supponamus, ut dicant viatores producimus actus practice tendentes in Deum ut trinum, possunt adeo perfecta visione cognosci, et in illis eti cognoscant, evidenter in patria illi actus practice tendentes in Deum ut trinum; et eis so cognosceret Trinitas, ad quam practice tendunt. &c.

Post, quae habitualis est qualiter radix habens fidei &c. quo pot ita comprehendi ut ex tali comprehensione cognoscantur evidenter habere fidei, et charitatis, et contra eorum actus practice tendentes in Trinitatem &c. Sectio 3a, argumenta quae infringunt.

## Sect. 3a.

### Argumenta contraria infringuntur.

Opponunt 1o ex D. Thoma disp. 25 de Trinitate sect. 4. non pot aliquod medium divinum non suae directa intus creatum in eos alterius, nisi quatenus illud participat, t. e. rao illud participandi, at nullus effectus creatus Trinitatis personarum ut Trinitate eius eo modo participat, ergo in nulla creatura datur aliquid ipsius Trinitatis &c. D. Maior: idea in modo relationis supposita Thomistica exerite rei naturali ut Trinitate aut in cognitionali, quae de Trinitate fiat hereticus: aut in actu [illegible] quae specificatur a fecunditate ad intra, non cognoscit Trinitas, ad huc supponitur, lo hec via [illegible] ut Trinitate; quae in suo est ex [illegible] di Trinitatis non participant. item in calefactione, quae est a sole, C[illegible] vera dicat ordinem, et specificat, etiam a primo illuminatione et

ideo in se sit diversa à calefactiva, quae provenit à pars calefactiva, et illuminativa) n cognoscat virtutes illuminativas; alliqui ens in ea calefactiva possent cognosci ora prata solis; et ideo n cognoscit, q n participat de sole, nisi virtutes calefactivas:

§ 1ª

Ro distinguendo maiorem; si per alliquod medium obtinu sive diversa intellectus solis, suis virtutibus relictis in cogn̄ alterius, non quatenus illud participat, licet ratio illud participandi; transeat maiorem, intellectus alliquo lumine supernali illustratur, nego maiorem, et consequentiam, negoque, ideo enim medium obtinu n potest visum a diversa intellectus creatus suis virtutibus relictis in cogn̄ alterius, nisi quatenus illud participat, licet ratio participandi; q intellectus creatus suis virtutibus naturalibus potest cognoscere hanc participationem, licet quaeque participandi; alliqui in Dnectiōis medii in Trino n potest naturaliter cognoscere, at v. cum possint illud cognoscere, si adiuvent alliquo lumine supernali, et in Dnectiō omnium in alio sint sufficiens ad cognoscendum Dnj; indeque intellectus creatus vi luminis supernalis posset cognoscere intuitiva ens creatori, vinendus, sive supernales (qui est ex Sg Patris (vias Dnectiont, in Trinitate) et ita penetrare ora com prata, ut cognoscat intuitive Dnectiōs ipsorum in Trinitate, ac contra cognoscat evidenter abstractive ipsos Trinitate.

Nec obstat, suadent exemplares maioris probationis adducta. Nam illa relatio, actio, et cogn̄, quae supponunt Dnectionem in Trinitate n ideo, n possunt diversa vi sua in cogn̄ Trinitatis, q ipsis à rationibus existendi Trinitatis n participant; et q illarum Dnectiō in Trinitate n potest virtutibus solius non cognosci, ac possunt si utitur, cognoscat vi luminis supernalis, ducet intellectus creatus in cog̃ Trinitatis. Et ob eadem rationem ex calefactiva n potest naturaliter cognosci virtutes illuminativa solis, potest v. divinitus, vi luminis supernalis cognoscat calefa-

cat. categorematice et realiter diversa cum virtute illuminativa solis.

Obiiciunt.

Quoniam cum auctore medium cognitionis evidentis debet esse talis, ut ...
nullam relinquat in intellectu formidandi rationem; et sic clariter
illum rapiat ad assensum evidentem; at nullum effectus creatus, sive naturalis,
sive supernaturalis, ... non rapit ad assensum Trinitatis, nisi hoc equi-
deat, ipse intellectus: ergo in nullo effectu creato sive naturali sive supernaturali,
est intuitive visio, potest cognosci evidenter Trinitas. Probatur minor; quia nullus
effectus creatus in se ostentat, nisi finitatem Trinitatis: ergo ...
quia eo ipso quod ipse intellectus non vincat difficultatem Trinitatis, solum abs-
tractive potest ad assensum de Trinitate inclinari; et nulla abstrac-
tiva species apta est ad extinguendum omnem difficultatem mysterii Trini-
tatis: (quod sane requiritur, ne alicui formidini detur locus) neque evidentia
ritatis, qua proponi potest Trinitas in visione, removit ... claritatem
itas, quae apparet in impossibilitate mysterii ergo ... Confirmatur quia vis mo-
tiva obiecti de per quali modo, ac claritate proponitur, non excedit facilitatem
in ratione movendi, eo quod supernaturaliter, aut naturaliter proponatur: non
enim rehet et vis efficiendi, quae per aurem supernaturalem ad plura
se extendit; et ut vis activa vitaliter, quae ad novum modum et
genus vitae supernaturale, non potest divinitus elevari, ipso oculus
ad audiendum: sic nec divinum obiectum solum ut probabile propositum potest
efficaciter et necessario movere intellectum, seu rapere ad assensum. Modo sic.
Sed quantumvis claritate naturali, aut modo sit intuitiva, fingatur
proponi Trinitas, non ita necessario moveret intellectum, ut non posset formi-
dare de obiecto; cum firmissime adhaereat impossibilitati apparenti
Trinitatis, quam ... proprio et per sensatum; indicet implicare re-
alitatem ... et ... ergo &a.

Respondeo, deservire maiori, negando minorem
ad eius probationem dicendo ais, et nego ... ad cuius probationem, dicenda

+ ne

maior; nego min. et eius probationem subsumptam. Etenim licet eo ipso quod sit Deus trinus, et hinc in se ipso impossibilis, verum appareat distractum; nihilominus non apparet ut quid evidenter impossibile nam praeterea fides non potest apparere intellectui humano ut evidenter verum; imo potest intellectus cognoscere naturaliter saltem supposita fide non esse evidentem impossibilitatem mysterii, et simul solvere negative argumenta contraria: ac proinde ea difficultas mysterii, si vehementer inclinet ad asserendum eius impossibilitatem; nihilominus non potest impedire cognoscibilitatem ipsius mysterii in altero: ac proinde non potest impedire quod intellectus creatus cum lumine supernali cognoscat intuitive omnia et singula peracta ejus creati, et directionem immediate, et causalem ipsius cum Trinitate: qua directione intuitiva cognita superatur difficultas mysterii, etenim quod hic non accedit ad evidentiam et deducit cognitionem evidentem Trinitatis. Etenim cui evidentem Sponsum, est evidens Ordo. At cui est evidens directio ejus creati cum Trinitate, est evidens Sponsus, ergo quae evidenter infert existenta Trinitatis: ergo est ei evidens existentia Trinitatis.

Ad confirmationem concedo maiorem; nego minorem. Etenim intellectus creatus non potest ita firmiter adhaerere prima facie, qualis est impossibilitas Trinitatis; ut adhaeret primum principium lumine non notis: qualis est, totum est maius sua parte. Ut constat ex dictis ad solutionem argumenti.

Opponens 3° ex ipso auctore. Veritas Trinitatis obscura non potest vi sua cogere intellectum ad assensum, nisi ut vi manifestaret, nec opposita apparet ut vera: nam si est opposita apparet ut vera, ergo intellectus manet indifferens, ut oppositum assentiatur: ac contra non necessitatur ad Deum, et nullus effectus creatus potest ita apprehendi, ut tollat, ne tanquam apparet impossibilitas Trinitatis: ergo. Probatur antecedens: Mysterium enim Trinitatis apparet tanquam vera ex relatione apprehensibili, et veritas, quae in ipsis claris apparet, non potest destrui quoad apparentiam,

divinitatis inexpresse videatur. Ad 2.am dico quod nulla veritas re- ... qualis est, quae non videtur in se, apparet faciliorque in apprehensione ipsius bonitatis resplendet. Ad 3.am eo ipso, quod intellectus concipiat certo ... evidentiam, potest [illegible] ... apparentia [illegible] ... in rationem [illegible] ... in alia apparentia veritatis [illegible] ... dat bonum [illegible] ... ad amandum [illegible] ... ad [illegible] Dei; ... bonitati Divinae non potest [illegible] bonitas ... inexapparentiam ... ut [illegible] ... apprehendere in exercitio amoris, et similiter ... apprehendere res [illegible] et repugnantiis in concordia Trinitatis cum Uni- tate, et nunquam nisi in sola Trinitate Personarum cum Unitate ... exclusa illa apprehensio.

... Resp. Concedo maiorem, nego minorem ad 13 ... distinguo maiorem: repugnat Unitas et Trinitas appa- ret tanquam vera ex voluntaria apprehensione Divinorum, concedo; ne ... evidenti inhibita effectu ... creati, et connexi cum Trinitate: nego maiorem: ... Divinorum cum talibus dogmatibus apparet vera: subdistinguo: evidentia: nego maiorem: probabiliter in excellenti ... fundatam in connexione ... concedo maiorem. Et distinguo minorem veritas quae in ipsis ... apparet, et si eximia illa probabilitate fundata in rerum ... evidenter vera, et solum incom- ... alterius cognitionis assignatur, non potest ... quoad appa- rentiam nisi ... inexpresse videatur: nego minorem: veritas quae in ipsis ... apparet evidenter ... alterius cog- nitionis: concedo minorem et nego consequentiam. ... repugnat Trinitatis non apparet ut evidenter vera, ... ut valde probabilis ... Incarnationis, [illegible]

effectus creati cum Trinitate. Et nulla ratio ut vera apparet, quo

adest cognitio eadem intuitiva effectus creati cum connexione cum Trinitate.

Unde

ad 2.m probo quod ille modus dicendi ille 3.m nulla ratione apparet fortius quam in assertione nostra resplendet, si apparet evidenter

vera, et ut evincitur in argumento ad ... aliter ...

Ad 3.m dico, concedo majorem et minorem, et nego consequentiam quod impossibilitas Trinitatis ex ... diximus non apparet evidenter vera in ... ;

... evidenter probabilis, probabilitate fundata in aliqua ratione, ... in similitudine ... qua ... in ... cognitione evidenti intuitiva effectus creati, ut evaditur ... connexi

cum Trinitate: ad cujus ... probabilitas requirit ... talis ... evanescit.

Ad 4.m ... magis, nego minorem. Ratio est: voluntas cum sit potentia ex se libera non ... ad amorem obliqua, nisi ... ab bonitas infinita, eam in se intuitive videat, ac inde ex eo ... quod ... infinita bonitas intuitive visa ... sufficiens malitia, ut voluntas non necessitetur obliqua ad amorem quamquam ... evidens ... bonitatis infinitae, et cum evidens intuitiva bonitatis finitae per ... sufficiens malitia obliqua, ut voluntas non necessitetur obliqua

amandum, at vero intellectus, cum esse non sit potentia libera, ... necessitatur

a quacumque ... sive finita, sive infinita evidenter, sive intuitive, sive abstractive ... necessitatus

intellectus ad assentiendum ... cum quacumque ... materia ... veritatis, sive ea sit intuitiva, sive abstractiva, et in alio. Et quidquid ... voluntatis ad intellectum respectu nulla evidens abstractiva necessitet

intellectum ad assentiendum: et nulla evidens abstractiva bonitatis necessitat

voluntatem ad amandum.

Opponit 4.o ex P.e Abendano. Si potest...

cognosci intuitive unum extremum ut Verum et aliud quod hoc aliud intuitive videatur ergo non ponunt aptius exempli intuitive cognosci ut Verum [illegible] Trinitate, quia Trinitas cognoscitur etiam intuitive. Et [illegible] [illegible] cognosci intuitive [illegible] non cognito intuitive [illegible] et id quod evenit ex Verum [illegible] cum suo [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] si vita [illegible] [illegible] [illegible] intuitive [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

Oppones 5.º ex Patribus Alarcon, et Quiros: Relatio visionis Trinitatis ad ipsam est relatio imaginis cum suo exemplari; et relatio imaginis ad exemplar non ducit in cognitionem exemplaris, nisi prius cognoscatur ipsum exemplar [illegible] imaginis [illegible] numquam ad se [illegible] non potest indicare [illegible] veram imaginem illius: [illegible] visio Trinitatis reflexe intuitive cognita non potest ducere in cognitionem Trinitatis, nisi prius Trinitas [illegible] videatur. Et idem [illegible] dicendum est de relatione [illegible] fidei [illegible] impressa [illegible]

Pro [illegible] distinguo maiorem: est relatio imaginis dicentis [illegible] [illegible] indefectibiliter cum suo exemplari, [illegible] maiorem [illegible] [illegible] distinguo minorem; et relatio imaginis non dicentis [illegible] non ducit in cognitionem exemplaris, [illegible] minorem; relatio imaginis dicentis talem [illegible] [illegible] non ducit in cognitionem exemplaris et [illegible] nego minorem et consequentiam. Nam cum visio Trinitatis dicat [illegible] [illegible] [illegible] indefectibiliter [illegible] [illegible] Trinitate, [illegible] intuitive cognosci, quia Trinitas evidenter abstractive cognoscitur.

id, qd addit de imagine artificiali n e, ao eg. na constitue[illegible] ex variis coloribus sua digne [illegible] ei ultimo ad vivum exterius extrinsecus adaptatis, ut docuimus elementis dialecticis Contra 1a disceptatione 1 sect. 5, et in dicta nostra realis ad exemplar Contra 2a de Divinis processionibus, earum principio quo, et termino formali. Disceptatio 1a an, et quot dentur in Deo processiones. Sectio 1a Veritas catholica ostenditur esse Divinas processiones.

## Controversia 2a

## De Divinis processionibus, earum principio quo, et termino formali. Disceptatio 1a

## an, et quot dentur in Deo processiones?

## Sectio 1a

## Veritas catholica ostenditur esse Divinas processiones.

Verbum procedo inter alia non pauca idem apud latinos sonat, ac verbum exeo, et sic dicitur aliquid ab alio trahere originem, dicitur ab illo exire; quod in eius virtute productiva directe [illegible] ita dicitur procedere. Unde nomen processio inde deducitur, ut bene notat Divus Thom. in 1 dist. 13 q. 2 artic. 6, in usurpatur hic in prima sua significatione, quae significat motum localem, quo aliquid ab intrinseco ex uno ad alium locum progreditur: et ex deinde usu Ecclesiae, doctorum, S. Patrum, et theologorum extenditur ad significandum originem unius ab alio, vel tanquam a causa, vel tanquam a principio. Et quamvis nomen processio specialiter accommodetur origini Spiritus S. eo quod in eius ratione nihil occurrat illi, eius nomen ipsi attribuatur, ut origini filii applicatur nomen generatio, nihilominus, nomen processio est tam origini filii, quam origini Spiritus Sti.

Obj. Gentiles, Judaei et Haeretici, qui negant in Deo pluralitatem Personarum, contradicentes nostrae conclusioni, quae est nulla est, ut ait Suarez lib. 1 de Trinitate cap. [illegible] quae [illegible] productione requiritur, quod alium producat, impossibile est Patrem producere filium, nec Patrem et filium Sp. S. [illegible] in Deo processiones, nec Patrem, filium, et Sp. S. quae sunt idem natura, quae Pater [illegible] filio, et utroque Sp. S. distinguuntur [illegible] Personalitate. Item ii haeretici, qui negant filium esse Deum, quales fuerunt Ariani, et qui negant Sp. S. esse Deum, ut negant Eunomius et Anomoei, negant in Deo processiones. Praeterea dicuntur negare in Deo processiones ii haeretici, qui in hac temperatione docent quilibet Personam divinam esse autotheon, id est Deum a se, et Christum Deum esse verum Deum non a Patre sed a se ipso, ut narrat Genebrardus lib. de Trinitate cap. 1: addit quod eadem haeresim amplexos fuisse Franciscum Stancarum, Calvinum, et Bezam, credo, ut tradit noster Cardinalis Bellarminus tom. 1 lib. 2 de Christo cap. 19, non negare revera in Deo processiones; et solum quoad modum loquendi differunt a catholicis, quod dicunt Christum Deum non dicendum esse Deum de Deo; quod non habet nostram productionem et originem.

Sit nostra et catholica decisio. De fide est dari et existere in Deo processiones ad intra, easque esse duas. Hoc dogma fidei expresse definitum est in Concilio Niceno 1°, ubi dicitur in symbolo: credo in Deum Patrem, et in Jesum Christum filium eius unicum, ex Patre natum ante omnia saecula, Deum de Deo, lumen de lumine, Deum verum de Deo vero. Et ibidem habetur, Sp. S. a Patre filioque procedere. Idem habetur in symbolo Concilii Constantinopolitani et in symbolo S. Athanasii.

Eadem veritas evidenter fluit ex multis scripturarum verbis, quae adducimus Thesi 1a dicentes 1°. Et in novo testamento Joannis cap. 8

dicit Xptus Christus de se ipso: ego enim ex Deo exivi, et veni; neque enim
a me ipso veni, sed ille me misit. Ubi exprimitur processio filii
a Patre et ejus causa missio: Pater enim misit filium suum, ideo filius car-
ne induitur et de Spiritu Sancto dicit Xptus Dominus Joannis cap. 15: Spiritus, qui
a Patre procedit. In Deo dantur tres Personae realiter inter se,
non in natura, sed in relationibus seu Personalitatibus distinctae: quarum quae-
libet est vera, et propria Deus et ex his una, quae Pater dicitur producit 2am
quae est filius: et ambo producunt 3am quae est Spiritus Sanctus: ac consequenter exi-
stunt in Deo duae processiones: altera processio filii a Patre, et processio Spiritus Sancti
a Patre et filio. Itaque vi hujus dantur producens et productus, procedens, et id
quod procedit, necesse est dari productiones, et processiones.

Ut pateret, declaratione
in notitiis notare 1o dari duplicem processionem unius ab alio, alteram im-
manentem, et alteram transeuntem: et dari duplicem Divinarum actionem ge-
nus, aliud immanentium, et aliud transeuntium: ratio, sive processio imma-
nens est illa, qua terminus procedens manet in ipso principio producente per
omnimodam identitatem cum illo: actio vero sive processio transiens est illa, quae
non manet in suo principio, et ideo dicitur esse extra illud. Quapropter actiones
illae sive processiones per quas creaturae a Deo tanquam a 1a causa emanant,
sunt transeuntes, et dicuntur actiones ad extra: Processiones vero per
quas una Persona Divina ab alia procedit, et de qua in praesenti agimus,
sunt immanentes, et vocantur processiones ad intra.

Noto 2o. Etsi fili-
us a Patre, et Spiritus Sanctus ab utroque procedat, nihilominus non causant, nec
dependent, nec sunt effectus. Ratio est, quia dependentia, causatio, et ratio
effectus sunt voces dicunt indigentiam quandam unius ab alio, et etiam
extraneitatem, et diversitatem, ac limitationem illius, quod causatur, et
dependet, et est effectus, ut docent in philosophia: ac proinde quamvis filius Dei
non possit existere absque praesuppositione Patris: et absque utroque Spiritus
Sanctus, nihilominus non dependent, nec causantur, nec sunt effectus: ...

a Patre filius, ergo spiritus sanctus ... nullus habet limitationes, ... eandem ... non esse et neque ...

Noto 3 ... dicentes filium et spiritum sanctum esse ex nihilo. Ratio est quia tunc aliquid dicitur esse ex nihilo, et productum ex aliquo, quando producitur ex aliquo ... quod manet in ipso; et verbo filius ita producitur a Patre ... quod ... productio filii ... filio, et manet in ipso: ergo filius ... spiritus sanctus non producitur ex nihilo, sed ex essentia Patris.

Noto 4° contra Calvinum et Bezam; tam filius quam spiritus sanctus est Deus de Deo, ... Ratio est; quia verbo filius ab eo habet esse Deus, a quo accipit ... Deitatem; si quidem ab eo accipit esse filius, ac consequenter esse Deus: neque filius Dei nequit non esse Deus; et filius accipit ... Deitatem a Patre, neque ... Deitatem ... filius accipit a Patre Deo esse Deus, ac consequenter est Deus de Deo ... est Deitas de Deitate, nec sapientia de sapientia ... ab aliquo, vel ex aliquo id, quod nullomodo distinguitur ab illo; ... filius nullo modo distinguitur ab essentia Patris, nec sapientia a sapientia ... et filius ... Deus de Deo ... filius Deus ... Deus Pater nihilominus non est Deitas de Deitate, nec sapientia de sapientia.

Noto 5° ... filius et spiritus sanctus ... modo dicto procedant, nihilominus esse ens a se. Ratio est quia ut aliquid sit ens a se, ... requiritur ut non sit ab alio tanquam a ... quod non sit ab alio tanquam a causa, ac consequenter ab alio ... nec recipiat ab alio esse finitum et limitatum; et verbo filius ... procedat a Patre, non procedit ab illo tanquam a causa, nec tanquam a ... nec accipit ab eo esse limitatum et finitum

et procedit ab ipso solus tanquam à principio: quia filius est ens à se, et ab alio ea ratione, quae de Essentia Dei est à se, et non ab alio.

Dices.

infinitas non stat in hoc, quod est non est à se; finitudo non stat in hoc, quod est esse ab alio: quia infinitas Personalitatis stabit in hoc, quod ipsa sit à se: et finitas Personalitatis stabit in hoc, quod ipsa sit ab alio: quia si Personae divinae procedant ab alio, sunt ab alio Personalitate, et ratione alterius: ac proinde Personalitates sunt finitae et limitatae.

Resp.

Ens à se dupliciter usurpatur: 1º quatenus significat illud, quod est à se, non procedere ab alio, ut à causa habente dictum ens: 2º quatenus significat illud esse à se, quod excludit omnimodum procedendi ab alio principio, et habente eandem essentiam. Cujus est Persona divina, est producta est ens à se, et non ab alio, in 1º sensu: in 2º sensu Persona procedens non est à se, et ab alio: quia quidem modus essendi ab alio non repugnat Deo: quia est de ratione essentiae Deitatis ejusdem non per realem productionem. Itaque infinitas tantum non, quae Personalitatis sufficienter salvatur in hoc, quod non sit ab alio tanquam à causa habente dictum ens; et similiter nec deest altera infinitas, seu libertas infinitatis sit quod sit ens à se: in 1º sensu: nam quamvis ratio entis et infiniti sufficienter salvatur in eo, quod opponit ens increato: sic: et ens increatum ut sic est ens ab alio tanquam à causa habente ens dictum: quia est ens quod non est ab alio tanquam à causa habente ens dictum, opponit enti creato, et finito ut sic, ac consequenter per talem Deitatis est ens increatum et infinitum: ergo infinitas Personalitatis productae salvatur in eo, quod sit ens non independens, et non illimitatum ab alio causatum, et excludens de se ens extraneum, sive alterius rei.

Imo licet habeat esse ab alio, non debet absolute dici ens ab alio: quia ex Doctoris usurpatione est, quod accipit ab alio ens sive esse eadem, sive dictum, dicitur habere esse ab alio: Et ideo licet generalius de Persona divina producen-

... procedente ab alio; n. v° procedit absolute eius ab alio: qª Filiatio applicat entitati, qª p[er]sonæ degeneratæ et talitati, ac distinctæ ... applicat entitati creato, et finito. Unde istas, aliasque ... patet procedere esse ab alio, quæ est ens ab alio.

**Noto 6°.** Et si Filius procedat a Patre, et Spiritus Sanctus ab utroque; nihilominus excludendus est error Valentini, et Gnosticorum dicentium Patrem esse essentiatorem, et Filium esse essentiatum: quæ ... videntur significare Patrem esse productorem ... ut probavimus ... 1° disputatione ... sectione ...

**Noto 7°.** Quamquam ... apud theologos ab ... importat et significat emanationem ... Personæ ab alia: neque procedere ab ... nihil aliud est, quam habere esse, seu produci ab alio; nihilominus in generali indiscriminatim significat ... productiones ... Sectio 2ª an et quatenus Divinæ processiones possint ratione probari?

## Sectio 2ª.

## an et quatenus Divinæ processiones possint ratione probari?

**E**xistentia Divinarum processionum non posse ... simpliciter demonstrari lumine naturali ... ut probavimus mysterium Trinitatis non esse evidenter, neque probabiliter ... lumine naturali. Quapropter ... an Divinæ processiones possint probari aliqua ratione theologica ex principiis fidei desumpta.

Probant ... theologi: in Deo dantur tres Personæ distinctæ in unitate essentiæ: ... non possunt dari realiter distinctæ Personæ in unitate ... absque processione unius Personæ ab alia: ergo dantur in Deo processiones ...

ab alio. Quod è legitima consta e de fide: et tota difficultas est in

modo quo ambo inter se conciliari possint. Quod quamvis processiones,

quae dantur in Deo, sint ad multiplicandas divinas

Personas, neque ea omnia, quae dantur in Deo ad constituendum

eius naturam et rationes proprietates simpliciter in esse entis, sint [illegible]

[illegible]: nihilominus debemus inquirere an ad multipli-

cationem Personarum ita necessario processio, ut Personae multiplicen-

tur in Deo, nisi per reales processiones: et rationem a priori dare.

Ratio

dubitandi est. Quia ponuntur in Deo [illegible] tres Personae ita, ut unaquaeque

illarum et habeat [illegible] immediatum ordinem ad eius et

[illegible] ad illas per modum [illegible] recipiendi, quin intercedat processio unius Per-

sonae ab alia, in quo modo constituendi Trinitatem nulla videtur appare-

re repugnantia: immo potius magis videtur ad maiorem perfectionem Perso-

narum divinarum, quae ex suo genere perfectius videtur esse a se ipsis existen-

tium, quam esse ab alio, sive accipere esse ab alio in aliquo genere.

Dico

1.° necesse est aliquam Personam Dei esse improductam, eamque esse 1.am Personam. Hoc

[illegible] est de fide, et habetur in Symbolo Niceno, et in Concilio Toletano 6 [illegible], et

in Symbolo Divi Athanasii: et colligitur [illegible] Sacrarum litterarum testimoniis, quae Dio-

nisius innumeri SS. Patres, qui ideo 1.am Personam appellant ingenitam

et innascibilem, quae nomina accipiunt, quatenus excludunt omnem productionem pri-

ncipii. 2.° est ratio, quia sive una Persona producat aliam, sive nullam pro-

ducat, necesse est quod aliqua, nempe 1.a sit improducta: nam si nulla est

producta, quaevis ac consequenter etiam 1.a est improducta: at vero si aliqua est pro-

ducta, ut docet fides, cum in illa productione non sit procedendum in infinitum,

(nam deleta collectione Personarum, potest fieri idem argumentum) aliqua, ergo quidem

[illegible] debet esse improducta, neque ea potest dici producta ab essentia: quia rea-

lis productio non potest dari nisi inter res realiter distinctas: et 1.a Persona

identificatur realiter cum essentia. Ergo 1a Persona Trinitatis est im-
producta.

Dico 2o Persona improducta non est nisi una, est pro[illegible] nisi maiae
[illegible] alia duae Personae Trinitatis sunt productae. Hec 2a dubio est
est de fide: ex tractatum in Sacra Scriptura tum in Dicto Florentino
sess. 18 ... dicto est[illegible]: ubi dicitur sola relatione una Persona ab
alia differt: ergo negatur 2a Trinitas pars in Divinis Personis esse distinctio
sine originis. Subscribunt expresse plures SS. Patres: et ex Scho-
lasticis D. Divus Thomas 1a parte quaestione 24 articulo 4, Scotus in 4o
et Scotus in 1o dist. 2a quaestione 3a et reliqui omnes consentiunt.

Controversia
ac contra minor 1 syllogismi, cuius occasione hec disputata est, est bene
ratione efficaci, satis difficile est. Respondet D. Thomas non in Deo Trinitate plu-
res Personas improductas esse plures Deos: et hoc est impossibile: ergo in Deo
unica est Persona improducta, nempe 1a, et reliquae productae. Illius
maiorem non solum tradit D. Thomas sed verbis: ponere duos innasci-
biles est ponere duos Deos et duas naturas: et est D. Hilarius in libro
de synodis: cum primus, inquit, Deus sit, duo innascibiles esse non po-
sunt. Nihilominus illius maioris non displicet Scoto. Quia si ponan-
tur plures Personae improductae habere eandem Deitatem non magis esset plures
Dii quam de facto sunt: ergo illius maioris nulla est.

Attamen efficaciam rationis D.
ui Thomae in hunc modum defendo. Si non darentur in Divinis processiones, non darentur
etc., oppositio originis: et si non daretur oppositio originis, non distinguerentur Per-
sonae ratione Personalitatis: ergo cum aliunde supponantur distinctae, dis-
tinguerentur ratione naturae: ergo essent plures Dii quorum nothing ... habi-
mus Tract. 1a discussione sect. 3. Maior est evidens: minor su-
adetur quia si non daretur oppositio originis, Personae Divinae non essent oppositae relative
sunt non essent oppositae et distinguerentur in Personalitatibus: ergo D. Thomas

q. nullus oppo[s]i[tio]nis ēet assignabilis inter Personas D.

Dicens distinctioz

Personarum posse fundari in opp[ositio]ne disparata, qualis ē, q[ua]e datur inter hoīz et Angelz, l[vel] inter duos Angelos, l[vel] hōiz. hanc solum̄ videt ut vis videtur applicare P[ersona]s Assi.

Sed contra ē. q[uia] illæ Personæ D. aut conveniunt in ratiōe Personæ, ut iis duæ Personæ hum[ana]e l[vel] Angelicæ; aut erunt dissim[i]les; & neutrum potest dici: q[ui]a si n. interce[d]at opp[ositi]o originis, n. ā unde Personæ D. possent distingui. Probo min[orem]. Non 1[o] q[uia] sufficit eiusdem similitudine nequit distinctio Personarum, ni dicens imperfectionem: q[uia] ē divina Dei: nec in f[ini]tis et maxima perfectio fieret perfectionem numerica illarum Personarum in unam reduci: quod argumentum adeo efficax ē, ut illo evidenter probet[ur] n[on] posse dari plures Deos: ergo, q[uia] perfectius ē illas perfectiones numerice divisas Deorum in unam redigi. Non 2[o] q[uia] ablata perceptione Personarum n[on] ē capax ex quo colligat[ur] ea dissimilitudo earundem Personarum: siquidem na[tu]ra l[vel] eadem ōio ratiōe ēet in singulis Personis: accipiende n[on] plures, & una, et eadem Personalitas illi ēet debita:

Ira-

tio. Ablata opp[ositio]ne originis, nulla Persona ēet Deus; & Personæ D. ita n. distin[ct]e, ut quelibet sit Deus. ō[mn]e D[icta]. Prob[atur] sequela maior, q[uia] Personæ, i. ent[ia] increata, et eiusdem n[atur]æ n[on] ... si di[cit]ur ... illa Persona ēet Deus; q[uia] ubi desinit unitas Deitatis, & Deus desinit, et ubi sup[r]a demonstravimus. Si dicas: q[uia] Deitas ex suis plenitudi[ne] et perfectionē petit illas Personalitates: imo et infinitas petunt; q[uia] n. restat causa, ex quo limitet[ur] num[erus] Personarum: ō n[on] ut[riusque] iuncta cum una illarum Personalitatum, saltem n[on] ē Deus. Probatur ... illud iunctum cum Deitate et una Personalitate caret aliis Personalitatibus, et pleni[tu]d[ine] et perfectionibus, et q[uod] n. ipso plenum, ē simpliciter perfectum, sive perfectibile, caret complemento et perfectione, n[on] ē Deus. ō D[icta].

Nec hoc exigunt hic locum si admittatur origo unius Personae ab alia, et de facto dispariter eius est manifestatum, de facto non salvatur perfectio intensiva Dei in unica Personalitate, siquidem deficeret foecunditas, quae est eximia perfectio Dei; in illa namque supposita impossibili cum nulla daretur in Deo foecunditas; siquidem vero Personae Divinae essent improductae, resultaret imperfectio assignata; atque inde multiplicatas Personarum esset implicatio; et quod unica Personalitas sufficeret, eo casu foret imperfectio.

Has rationes evidentes, ut alii autumant, efficaces tamen esse iudico: eas oportet prae oculis habere, quando disputemus: an Spiritus Sanctus distingueretur a Filio, si ab illo non procederet. Ad rationem dubitandi respondeo multitudinem Personarum improductarum non adducere ad perfectionem Dei; quae obest foecunditati Dei, et in se requiritur et quod in se requiritur, nullo dubitato pertinere ad perfectionem Dei. Sectio 3. quomodo inferatur quod sint duae processiones, et quod non sint plures, vel pauciores?

## Sectio 3.a

## quomodo inferatur quod sint duae processiones, et quod non sint plures, vel pauciores?

**E**x distinctione Personarum in Deo bene infertur, quod detur processio unius Personae ab alia: an vero etiam inferatur quod debeant esse duae, vel unica sufficiat, modo examinandum est.

Ratio dubitandi est: Non repugnat unica, eademque indivisibilis actio, qua duo termini distincti producantur, ergo duae Personae Divinae, quae producuntur, possunt unica et indivisibili processione produci: ergo ex eo, quod dentur in Deo duae Personae productae, non recte infertur, quod dentur duae Processiones.

Sit nihilominus conclusio. Non unica, sed duae dantur in Deo processiones ad intra. Haec conclusio quidem est fidei, ut constat ex dictis, et magis ex dicendis: ergo probatur de fi-

fidae est duas esse in Deo Personas productas, atque unam ex productis, nempe filium, & unicam aliam improductam, nempe ut Pater ad quod duas alias, nempe Spiritus Sanctus: ergo non est unica, et duae processiones in Deo.

Probo conseq. quia Persona nempe Spiritus Sanctus, quae procedit a Persona producta (nempe a filio) supponit ad sui productionem ipsius Personae productae: ergo supponit ad sui productionem aliam productionem, per quam producitur Persona producta, a qua procedit.

Probo hanc ultimam conseq. quia si ad sui productionem non supponeret aliam productionem, per quam Persona producta, a qua procedit, produceretur, tunc Persona producta simul origine producerentur, et Personae, quae simul origine producuntur, nequeunt ita produci, ut una ab alia producatur: 2° et in ... quia cum productio minus Personae pendeat ab altera iam producta, productio realiter pendet ab ipsa Persona producta: ac proinde Persona producta, et producens seipsam produceret: quod repugnat: nam nulla res potest esse causa actionis, qua ipsa primo producitur. Item Persona producta producit aliam, ergo producit per productionem distinctam ab ea, qua ipsa producitur: quia illius actionis, qua ipsa producitur, non potest esse principium, et illius, qua ipsa aliam producit.

Ad rationem dubitandi respondeo tunc eandem actionem indivisibilem procedere duo, quando utrumque simul, et aeque immediate producitur ab eadem causa: quod minime reperitur in Deo, ut constat ex dictis.

Dices ex Raymundo Lulio: si in Deo duae processiones sint, neutra earum erit simpliciter infinita in ratione processionis: ergo neutra erit Divina. Probo conseq. quia quidquid Divinae naturae est, debet esse infinitum simpliciter in suo genere. Antecedens probatur: quia unicuique earum processionum deficiet perfectio alterius in genere processionis: ergo etc.

Pro distinctione respondeo: si in Deo duae processiones sint, neutra earum erit simpliciter infinita in ratione processionis

perfectionis generice, et transcendentis: transeat: in ratione perfectionis specifice sumptae: nego antecedens, et distinguo consequens similiter. [illegible] ratio perfectionis, seu productionis ad intra, non est in linea infima species in ratione perfectionum; siquidem dividitur in duas lineas, ut in genere [illegible] intellectus, et in perfectiones voluntatis; et ideo non debet esse infinita: quia ultima perfectio [illegible] remota perfectionis aliquid potest addi: ut non, quaelibet perfectio [illegible] in infima specie [illegible] est summa absolute infinita; ac consequenter divina; quia illi nihil deficit, nihil quod potest addi. Et de eadem ratione a [illegible] gradus [illegible] debet esse infinitum [illegible] absolute in sua specie, sive linea infima; non vero in specie remota.

**I**nstas.

Processio ad intra est infinita: ergo quaelibet [illegible] adaequata virtutis [illegible] [illegible] loci [illegible]. Confirmatur 1.º quia per quamlibet illarum perfectionum [illegible] Deus quantum potest [illegible] infinita) [illegible]. Confirmatur 2.º quaelibet perfectio habet omnes perfectiones [illegible] in genere perfectionum [illegible] relinquit locum alteri.

**R**espondeo quaelibet processio ad intra [illegible] [illegible] virtuti productivae utriusque tam intensivae, quam extensivae, et ideo esse infinitam tam intensive, quam extensive; et ipsa [illegible] quorum quaelibet est intensive infinita; ut ex dicendis constabit. [illegible] quae productiones utriusque [illegible] perfectionum [illegible] [illegible] quaelibet perfectio [illegible] est adaequata virtuti intensivae Dei; ac consequenter est intensive infinita: quia ex eo, quod [illegible] productionis adaequatae [illegible] sola intensive, quod potentia non possit producere effectus intensive perfectiorem; non vero quod non possit producere alium aeque perfectum intensive: [illegible] plures effectus possunt produci ab eadem causa [illegible], et [illegible] [illegible] singuli sunt intensive aeque perfecti, ac causa illorum, et [illegible] adaequant. Itaque quaelibet Persona producta est intensive tam infinita, ac Persona producens: ac consequenter est [illegible] intensive adaequata virtuti Dei; et intensive infinita, licet extensive non adaequatur illi; nec sit exten-

dimensione infinitus; quilibet ni carret perfectione alia Persona perficitur, quia perficitur ab alia quae est perfecta, et ex alia processione.

Ad 13.^m^ neg. quo

quaelibet illarum processionum dicendo nequam quantum per intensionem et per extensionem. Ad 14.^m^ dico quamlibet processionem ex illis habere

perfectionem, quae est in infima specie talis specialis processionis; non vero perfectionem, quae est in infima specie alterius processionis. Unde nego consequentiam. Hinc constat processiones ad intra debere esse duas et non pauciores.

Iterum inquirimus an possint esse

plures. V. Sit nostra Conclusio. Processiones ad intra non duae, et non possunt esse plures. Haec conclusio est de fide: ergo probatur. In Deo solum sunt duae Personae productae; et singulis Personis productis singulae correspondent processiones: ergo in Deo nanio debent esse duae processiones, et non plures. Probo minorem: quia si in unica, vel duae processiones correspondent singulis Personis productis, quaelibet illarum processionum indigeret productione alterius, ut utraque Persona produceretur: ergo eo ipso quaelibet illarum foret imperfecta in ratione processionis; siquidem insuo genere, et specie infima esset insufficiens: ergo eo ipso quaelibet illarum non esset infinita, nec Divina, sed potius finita, et creata: ergo etc.

Hic Theologi solent excitare dubium de determinando: an, supposito ex fide, quod dentur in Deo solum processiones unius Personae ab alia, respondendo ab eo, quod una, vel multiplex, possint ratione naturali demonstrari processiones ad intra esse duas, nec plures, nec pauciores.

Affirmant Thomistae cum Divo Thoma hic quaestione 27 art. 5, ex solidis cum Scoto in 1.^o^ dist. 2 q. 4 quidque probant 1.^o^ quia in natura intellectuali datur duplex operandi modus ad intra, videlicet intellectus, et voluntas: ergo si supponamus ex fide, quod dentur processiones realiter ad intra, processiones debent esse duae, nec plures, nec pauciores, correspondentes duobus modis operandi ad intra, scilicet intellectus et voluntatis.

Hoc ratio non convincit intentum. Ergo quod est ratione infinitatis Dei duplex operatio intentionalis, nempe intellectio, et volitio absoluta, est in Deo rea-

ē in Deo realiter simplex: ita ob eo dē raē ... realiter simplex, in re, et sq. raē nat. avenit, sq. ex n̄a intellectiva creata nulla ē yonitas ad Divina, p.m pos intelligendi, et volendi: sq. q.a in n̄a intellectiva yarunt Deum plures alie yppe operatione ad intra: q. ā fortiori in Deo.

Obiiciunt 2.o q. in Deo solū danī intellectio et volitio, quē virtualiter distinguunt et illa ā prima virtualiter ... hoc: ... operant. intellectio, quē volitio, et sq. producet Verbum adeo ... libertas: ... amico verbo ... ut suo in loco diceamus; alioquin ... dant. in Deo infinita Verba ... ductu: ... operationi ... volitio, producet alia productio: q. n̄ unica, et due operationes dant. in Deo, et n̄ dant. plures; q. quelibet ... virtute sui ... Nec hec rāo ē eficax, q.a ... illa intellectio et volitio ... distinguunt. in Deo, n̄ realiter, et tantum virtualiter distinguunt. ita ... virtualiter multiplex, poterit ē realiter una ... rāoni ... Quare ...

... dicendum ē nobis ē ... n̄ posse evidenter raē demonstrari ... processiones ... ad intra n̄ ē plures, ... processiones, quam duas. Hec ... constat ex solutione rāonum, quas adversarii adducunt. Praeterea q. ... demonstrari rāe nat. processiones ... ad intra, n̄ ē immediate ... et deberi ē ... intellectus et voluntatis; siquidem in creatis processio ... semel admitta processionis ... unica processio: ... triplex ... Personarum. Nec hoc de capite ... impugnari mysterium Trinitatis: q.a ... n̄ ... demonstrari rāe. nat. processiones ... ad intra ... duas, et n̄ plures, nec processiones: ... hoc ex capite ... probari n̄ ē tantum duas.

Dicendum ē nobis 2.o, supposita revelatione mysterii ad ... nullas ... quas expendunt S. S.P.P. ad declarandum processiones ... ad intra ē duas, et n̄ plures, nec processiones. Rationes

necessario adductas, quas Thomistae et Scotistae immediate putant esse demonstrationes, et dictiones non indigeas [illegible] ...

... Post productiones realeis ad intra non sunt plures et plures in infinitum, quam duae. Quod videtur mirum: cum producatur quod non exeo, quod omnes cognitiones divinae in una ratione Dei cognitionis et sic conveniant, non inferatur quod pro illis non producatur nisi unicum Verbum; et omnium Spiritus Sanctus pro omnes volitiones, quae etiam conveniunt in unica ratione Dei amoris: ac proinde non vitamus in nostro duarum productionum; ut inde productiones erunt plures et plures in infinitum: neque possent numerari infinita virtualiter prata [illegible] Dei; siquidem pro qualibet earum posset dici ratio et dictum decretum, et cuilibet illorum posset assignari nova productio correspondens. Etenim non est maior ratio, cur uni praedictorum correspondeat nova productio et non alteri. Primum, non potest assignari unica productio; quia sicut pertinet ad perfectionem cognoscentis producere Verbum; ita ad rationem Verbi realiter producti decurrere ad amorem: et sicut cognitioni materiali, spirituali, et regnali correspondet amor illius lineae; ita Verbo Patris producto debet correspondere amor ex Patre productus.

Secundo. Deus est summum bonum; et summo bono convenit summa communicatio, non solum extensiva, sed etiam intensiva, et praecipue ad intra: nam bonum est diffusivum sui, et inquit Divus Dionysius de Divinis nominibus cap. 4 idem communicativum sui: ergo Deo convenit summa intensiva communicatio ad intra. Sed talis productio ad intra ut pote Personae infinitae, cum dicatur ens Dei, est summa intensiva communicatio; siquidem nulla alia maior excogitari potest: ergo Deo. ~~~~~~~~~~~~~~~~~~~~~~~~~~~~~~~~~~~~~~~~~~~~~~~~~~~~~~~~~~~~~~~~~~~~~~~~~~~~~~~~

Index Controversiarum, disputationum, Sectionum, et Subsectionum in hac 1a p. de SS.mo Trinitatis mysterio contentarum.